quia sicut illa stella orta ē in orīēte: sicut dic̄ Chrys. ita beata ꝑgo orta est in orīēte iusticie originalis ⁊ innocēcie: ⁊ nō in occidēte originalis culpe. Et hoc ꝑ illa liter significat magi quādo Herodi crudeli ⁊ ipys iudeis dixerūt Matth. ij. Vidimus stellā ei⁹ in orīente. Et nos igit cū ꝑfectis deuotis magis dicamus ꝑsequentib⁹ innocēciā ꝑginalē: ⁊ hāc regias stellā obfuscare querēt. Vidimus stellam ei⁹ in orīēte gratie: ⁊ nunq̄s i occasu indignatiōis diuine. Et ideo Fra. de mayro. vbi. s. dicit q beata virgo appellat stella splendida Quia sicut corpus splendidū sicut aurū de se opacū est nisi illumīet a corpe luminoso: sic mater dñi de se quādo fuit creata: eius aīma obscuritatē peccati originalis cōtraxisset: nisi lumine spūssancti ꝑuenta fuisset. Itē quia sicut stelle q̄cito fuerūt create ⁊ tam cito fuerit a sole illuminate: sic anima virginis in ꝑmo instāti sue cōceptiōis fuit illuminata ⁊ iustificata. Itē quia sicut splēdor stelle in se nūq̄s variat aut obscurat: sic ꝑginis sanctificatio nunq̄s fuit obscurata aliqua macula obscuritat̄s. hec ille. ¶ Quinto dicit stella regia q̄ sicut illa stella licet aliq̄tulum se abscōderit magis. quod inter alias causas egit: vt ipsi magi ardētiori desiderio accenderent̄ videndi eā. m̄ postea cito eis apparuit: ⁊ illos vsq̄ ad xp̄m videndū perduxit. vñ dr Matth. ij. Et ecce stella quā viderāt magi in orīēte antecedebat eos vsq̄ dū veniēs staret supra vbi puer erat. Sic beata virgo licet aliquādo se abscondat ad modicū tēpus deuot⁹ suis subtrahēdo illis solitas ꝓsolatiōnes quas de illa habēt: vt magis eos inciter ad querendā eam tamē postea eis se demonstrat ⁊ cōsolatiōib⁹ replet: ac finaliter ad videndū ⁊ ꝑpetuo cōtemplandū filiū suū in celesti palacio ꝓducit. vñ ipa dicere p̄t suo deuoto illō Isaie. liij. In modico dereliqui te: ⁊ in magnis miserationib⁹ ꝓgregabo te. Abscōdi faciē meā paulisper: ⁊ in miscōdia sempiterna miserē⁹ sum tui. Ido sancta mater eccl'ia rogat hāc stellā regia dicēs. Et iesum bñdictū fructū vētris tui nob post hoc exiliū ostende. ¶ Sexto dicit stella regia: q̄ sicut quādo magi viderūt stellam letitia ineffabili repleti sunt. vñ dicit Mat thei. ij. Videtes stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Ita q̄n in morte deuotor⁹ suorū apparet eis beata virgo quā tantis desideriis affectauerāt in vita videre: illos indicibili exultatiōe pfundēs fac̄ gaudere gaudio magno valde. i. tota aia: toto corde: tota mēte ⁊ totis viribus suis spūalib⁹ ⁊ corporalib⁹. Fac igit o stella fulgētissima vt ea que nunc legimus ⁊ audim⁹ de tua formositate ⁊ gr̄iositate oculo ad oculū intueri valeam⁹ saltē post hāc vitā. vt cātare valeam⁹ cū Prophet̄a ps̄. lxvij. Sicut audiuim⁹ sic vidim⁹ in ciuitate dñi ꝑtutū: in ciuitate dei nr̄i: deus fundauit eā in eternū. Fac vt verificet de me illd Isaie. lx. Tūc videb. s. istā stellā clarissimā: ⁊ affluens: scz ꝓsolatiōib⁹: ⁊ mirabit ⁊ dilabit cor tuum Nō tuis meritis mihi ꝓcedere dignet ꝑ ipsius filius tuus: q̄ est bñdict⁹ in secula. Amē.

¶ Incipit ps q̄rta huius ꝑmonarij qd̄ Mariale appellat: i qua tractat de vita ⁊ cōsuetudine bte ꝑginis: ⁊ de ꝑtutib⁹ ac gratijs eiusdē Dec aūt pars ppio ac ꝑticulari nomine virida riū regine celi nūcupat. Sermo ꝑmus

Non habet amaritudinē cōuersatō ei⁹: nec tedium quietus illius: sz letitiā ⁊ gaudiū Sap. viij. Quāta mētis dulcedine ⁊ quāta magna spūs ꝓsolatōe quātaue teneritudie ac suauitate beata āna lactauerit dilectissimā filiā suā ꝑginē bñdictam: q̄zta etiā diligētia ⁊ sollicitudine nō solū ipa mr̄ ꝑginis: sz etiā p̄r ei⁹ Joachim ipam studiose studuerit educare: hūanis nō possz eloquijs recēseri. Cū em̄ q̄rūcūq̄s filioz̄ pentes habeāt pietat̄s affectū erga illos. l. cū furioso. i ꝑn. C. de cura. furi. ⁊ l. cū filiū. vbi glo. ff. de here. ist̄i. adeo q̄ dicunt̄ magis diligere filios q̄s seipos. l. ist̄i q̄dē. i fi. ff. qd̄ me. cā. iuncta. l. videam⁹. ff. de in lit̄ iurā. ⁊ naturali instinctu moueant̄ ad educatōz illoz̄. l. ius naturale. ff. de iustitia ⁊ iure. l. vnica. §. v. C. de rei vxo. acti. l. si q̄s. §. p̄es. ff. de libe. agn. pfecto credēdū ē pntes hui⁹ puelle oīs pulcerrie sctissime sapientissime hūanissime benignissime elegātissime ⁊ gr̄iosissime eā idicibili pietat̄s affectu dilexisse enutrisse atq̄ cū illa cōuersatos fuisse. Dē em̄ agēs fortius opat̄ in patiēte nobiliori siue subiecto ꝑtuoslore. c. inotuit. de elec. c. de mlta. de p̄b̄. ⁊ l. s̄z ⁊ reprobari. §. fi. vbi Bal. ff. de excu. tu. maxie aūt cū illa dulcit̄ ꝓuersabant̄. q̄ vt dicūt ꝑba ꝓposita. Nō habet amaritudinē ꝓsuetudo ei⁹ ⁊c.

Sup q̄bus ꝑbis tres ꝓsiderationes faciem⁹.
Prima dicet̄ ꝑsentationis.
Scda graduationis.
Tertia ꝑo appellabit̄ ꝓsuationis.

¶ Pars ꝑma de ꝑginis p̄sentatōe in tēplo

Maria pñtat in templo

Scant dr in libro de infantia saluatoris. Erat Maria in admiratiõe oi populo israel. que cũ triũ essz annoz tam maturo gressu ambulabat: tãqz pfectissime loquebat in dei laudibz: vt omes stupore z admiratiõe ei subiacerẽt. qz nõ infantula putabat esse: sz vt magna quasi triginta annoz. ita oõni instabat z etiã facies eiꝰ vt nix resplẽdebat. sic vt vix aliqs in eiꝰ vultũ intẽdere possz. Hec ibi. Ubi etiã scriptũ ẽ. Virgo Maria tertio anno cũ ablactata eẽt: abierunt cũ ea Joachim pr eius simul z Anna vxor eius ad tẽplũ dñi hostias deo oblaturi. q cũ añ fores tẽpli posita essz: qndecim gdus tẽpli ita velocit ascẽdit vt penitus retro: suz non aspiceret: nec vt solitũ est parẽtes reqreret. vñ eiꝰ parẽtes parit ambo obstupuerunt z tẽpli pontifices mirati sunt. Cõsiderate g o deuoti xpiani qz reuerẽter z deuote Joachi z Anna hãc vnicã filiã suã deo i tẽplo pñtauerunt. qntaqz leticia pfusi sunt dũ illã tam hylarit ascẽdere p illos gradꝰ dspexere z dei fuitijs se libẽter mãcipare. ¶ Hec aũt leticia figurata fuit. j. Re. vj. i filijs isrl: q videtes archã gauisi sunt z in leticia: in dedicatiõe tẽpli. j. Mach. ij. Scitote etiã q ineffabili gaudio deꝰ sposam suã se illi offerẽtẽ impleuit. qz nullus vnqz deo gratior vsqz ad illũ tempus templũ ascẽdit. Licet em Anna mater Samuelis ascẽderit tẽplũ dñi vt filiũ dedicaret j. Re. ij. z Salomon vt hostias immolaret. iij. Re. iij. z Ezechias rex iuda: vt gratias p sanitate repẽderet. iiij. Re. xx. z Judith p victoria obtenta. Judith. xvj. Maria tamẽ magis obtulit in tẽplo qz oms pdicti. que seipsam ppetuis dei obsequijs obtulit z dedicauit. Plꝰ em est dedicare se deo qz sua. aut. ingressi. z ibi doc. C. d sacrosan. ec. quia persona est dignior rebz. ff. insti. de iure natu. gen. z ciui. Qz aũt brã ẽgo deberet ascẽdere i templum z i illo habitare figuratũ erat Genes. xxviij. vbi dr. ascẽde bethel z habita ibi. Eiꝰ quoqz collocatio i tẽplo figurata fuit i archa locata i ciuitate Dauid. ij. Re. vj. z i sancta sanctoz. iij. Reg. viij. Un. ij. Paral. v. dr. intulerũt archã federꝫ i locũ suũ. i. ad oraculuz templi i sancta sanctoz. Magnã qz festiuitatẽ fecit deꝰ cũ angelis i dedicatõe sue sponse ad templũ. que qz deducta fuit p spũsseti instigatõem z angeloz associatõem. io. ij. Regum. vj. in figura dr q Dauid. i. deꝰ cũ cantoribz i. angelis deducebat archam federꝫ cũ iubilo.

¶ Pars scda hꝰ simõis q dr graduatõis. s. q̃d significare voluit ẽgo bñdicta qñ qndeci gradꝰ tẽpli ascẽdit.

Inquit mgr Bartholomeꝰ pisanus in li. btẽ ẽgis. fructu. xj. q qz btã ẽgo calcabat z despiciebat terrestria et apparebat celestia. io ascẽdit qndecim gradꝰ tẽpli quos sic velocit ascẽdit. ppr qndecim ẽtemplatões quas faciebat. singulã p quoli bet gradu. Primo ẽtẽplabat deũ esse admirabilẽ z ẽsequẽter omnipotẽtissimũ in efficienda creatura. z maxime i pseruãdo ipaz ab oñi pctõ. Secdo ipm affabilẽ z gratiosuz eẽ ẽtemplabat. dona naturalia que cunctis indidit largiẽdo. z maxime ipam ad pfectõem deducẽdo z sanctificãdo. Tertio amabilẽ: benignolũ z placidũ eũ videbat ẽuersando cuz patribz antiqs. vt amicus cũ amico. sicut cũ Abraã Moyse z reliqs. z maxime oia que ad malũ induxit ab ipsa amouẽdo. z cuz ea sua dulcia eloquia cõmiscẽdo. z angelorũ familiaritatẽ tribuẽdo. Quarto placabilem z misericordẽ nostrz facinoribz indulgẽtiã largiendo. z maxime ipam mirabiliter mõ supãs redimẽdo. Quinto prudẽtissimuz cuncta certz rebz: moribz z legibz gubernãdo. z maxime mentẽ suã ab oibz exterioribz curz reuocãdo. Sexto cõmẽdabilẽ in eligendo semen Abrae ad suũ cultũ: z carnẽ de eo sumẽdo: et pcipue ipam i matrẽ suã deputãdo. Septio terribilẽ ẽ hostes populi sui: vt pz i Pharaone z aliqs. Et maxie hostes suos. s. dæmones z pctã sibi subijciẽdo. z pcti fomitẽ repmẽdo z extinguẽdo. Octauo honorabilẽ z discretissimũ in mãdatz suis vires nob tribuendo illa obseruãdi. z pcipue gram sup oms alios plenã ipi ẽferẽdo. Nono venerabilẽ ob beneficia impẽsa. z maxime sacrificia ad cultũ suum ordinata: sz pcipue ipam ad suũ ppetuũ fuitiũ assumẽdo. Decimo exorabilẽ z inclinabilẽ ad pces nostras z maxime suas petitõs exaudiẽdo. Undecimo inscrutabilẽ i suis iudicijs: sz illa sibi declarando z demonstrãdo Duodecimo formidabilẽ malignis spiritibz iustissimũ in puniẽdis obstinatis petõribz sed ibi dulcissimũ z amenissimũ ipam spũalibz ẽsolatiõibz replẽdo. Tredecimo diligibilem sup oia a cũctis z pcipue mentẽ suam igne sui amoris inflãmãdo. Decimoqrto veracissimũ in pmissis z marie qd pphetis et patriarchis de incarnatõe sua pmiserat in eaope cõplẽdo. Decimoqnto appetibilẽ p oibz qz est bonũ ineffabile z optimũ ac eternũ: sz pcipue sibi ipsam sui regni reginã z dñaz cõstituẽdo. Quia aũt brã ẽgo i his quindecim

Quide/cim ẽtẽplationes Marie.

templatiõibꝫ erat mẽte eleuata ī dẽũ. iõ eiꝰ corpꝰ sine incõmoditate celerrime ascẽdit ille/ los q̃ndecim gdus. ¶ Per hũc ãt ascẽsuꝫ cor/ poralẽ significabat brã ꝑgo nostꝝ ascensum spũalẽ a mũdo ad dẽũ: ⁊ a vicijs ad virtutes vt inq̃t mgr̃ Bartholomeꝰ pisanꝰ vbi supra Primꝰ gradꝰ est lingue ordinatio ⁊ scrificatõ vt diuinas laudes psoluat. Ut iõ dr̃ ps̃. cxix scz Ad dñm cũ tribularer clamaui ⁊ exaudi uit me. Dñe libera aiam meã a labijs iniq̃s ⁊ a lingua dolosa ⁊c. Secꝰ gradꝰ ẽ oculorũ internoꝝ ⁊ virilũ nr̃aꝝ ad dẽũ subleuatõ diui nũ auxiliũ ꝛeposcẽtiũ. ⁊ iõ dr̃ ps̃. cxx. s. Leua ui oculos meos ī mõtes: vñ veniet auxilium mihi. Auxiliũ meũ a dño q̃ fecꝫ celũ ⁊ terraꝫ ⁊c. Tertiꝰ gradꝰ est affectionũ nostraꝝ oium in dẽũ directio. ⁊ qz ille q̃ totã spem posuit in dño expectãs ab eo remuneratõꝫ suoꝝ operũ gaudet ⁊ letat̃. iõ dr̃ ps̃. cxxj. s. Letatꝰ sum in his que dicta sunt mihi: in domũ dñi ibimꝰ ⁊c. Quartꝰ gradꝰ est oim pcatoꝝ detestatio et purgatio. ⁊ qz b̃ nõ pt hõ sua ꝑfrute pficere. iõ dr̃ ps̃. cxxij. Ad te leuaui oculos meos qui habitas i cel'. Ecce sicut oculi puoꝝ ī manibꝫ dñoꝝ suoꝝ ⁊c. Quintꝰ gradꝰ ẽ ab oi culpa dei gra ꝑseruatio. quã vt obtinere possimus: debemꝰ ꝛeqrere ps̃. cxxiij. s. Nisi qz dñs erat in nob dicat nũc israel. nisi qz dñs erat ī no/ bis. Cũ exurgerẽt hoies ī nos forte vuos de glutissent nos. Cũ iraſceret furoꝝ eoꝝ in nos forsitan aq̃ absorbuisset nos ⁊c. Sextꝰ gdꝰ est cordis nri in bono stabilitio dei gra medi/ ante. p quo obtinẽdo ꝛecantamꝰ ps̃. cxxiij. s. Qui confidunt in dño sicut mons syon nõ cõ mouebit̃ in eternũ q̃ habitat in hierusalem Montes in circuitu eiꝰ ⁊ dñs ī circuitu po puli sui ex h̃ nũc ⁊ vsq̃ ī seculũ ⁊c. Septimꝰ gradꝰ est ab oĩs vanitatꝫ ꝛtuitu oculoꝝ aũsio ne p fenestras has ad aiam mors pcatũ ingre/ diat̃. ⁊ ꝓpt̃ hoc ꝛecantamꝰ ps̃. cxxv. s. In con/ uertẽdo dñs captiuitatẽꝫ syon facti sumꝰ sic ꝛsolati ⁊c. Octauꝰ gradꝰ ẽ ꝛtinua in bonis opibꝫ exercitatio. quã qz sine dei psidio effice re nõ valemꝰ. iõ ps̃. cxxvj. Decãtamꝰ dicẽtes. Nisi dñs edificauerit domũ: inuanũ laborā uerunt q̃ edificãt eã. Nisi dñs custodierit ci/ uitatẽ ⁊c. Nonꝰ gradꝰ est incentiuoꝝ carna lium ⁊ oim voluptatũ suppressioꝝ ꝛtutũ ap ꝓhensio. iõ ꝛecantamꝰ ps̃. cxxvij. dicẽtes Be ati oĩes q̃ timẽt dñm q̃ ambulãt ī vijs eius Labores manuũ tuaꝝ qz mãducabis: beatꝰ es ⁊ bñ tibi erit ⁊c. Decimꝰ gradꝰ est diabo/ licaꝝ insidiaꝝ ꝛetectio. iõ cãtamꝰ ps̃. cxxviij. scz Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea: dicat nũc israel. Sepe expugnauerũt me a iu/ uẽtute mea: etenim nõ potuerũt mihi. Supra dorsum meũ fabricauerũt pctõres: plõgaue/ runt iniq̃tatẽ suã. Dñs iust̃ ꝛcidet ceruices pctoꝝ confundant̃ ⁊ ꝓuertãt̃ retrorsum oĩs q̃ oderũt syon ⁊c. Undecimꝰ gradꝰ ẽ mẽtis a terrenis ad celestia eleuatio. iõ ꝛecãtamꝰ ps̃. cxxix. s. De ꝓfundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocẽ meã. Fiãt aures tue intendẽtes in vocẽ ꝛpecatiõis mee ⁊c. Duodecimus est ꝓprie modicitatꝫ ⁊ vilitatis cognitio: ⁊ sui/ ipsius vilificatio. ⁊ iõ cãtamꝰ ps̃. cxxx. scilicꝫ Dñe nõ est exaltatũ cor meũ neq̃ elati sũt oculi mei. Neq̃ ambulaui ī magnis neq̃ ī mira bilibꝫ supꝫ me ⁊c. Tredecimꝰ gdꝰ ẽ qñ diabo lus nos ad desperatoꝫ inducere vult nr̃oꝝ bo noꝝ operꝫ ad mẽtẽ reductio. iõ cãtamus ps̃. cxxxj. s. Memẽto dñe Dauid ⁊ oĩs mãsuetu dinis eiꝰ ⁊c. Decimusquartꝰ ẽ oĩs dissensio/ nis ⁊ discordie dimissio. ⁊ iõ cantamus ps̃. cxxxij. Ecce q̃z bonum ⁊ q̃z iocundũ habitare frẽs ī vnũ ⁊c. Decimusq̃ntꝰ ẽ ī dei seruitijs ⁊ mãdatis obſuãdis nra emãcipatio. iõ canta mus ps̃. cxxxiij. Ecce nũc bñdicite dñm oĩs fili dñi. Qui statꝫ ī domo dñi: ī atrijs domꝰ dei nr̃i ⁊c. ¶ Aliter q̃z pñt dici gradꝰ ꝓ nra edificatõe spũali exponi ꝛassensu nro ad vi tam pfectã: vt inq̃t mgr̃ Bartholomeꝰ pdi/ ctus vbi s. Primꝰ em gradꝰ est humane mi serie debita inspectio ⁊ tribulationũ mũdia/ lium ꝛsideratio. q̃bꝰ diligẽter inspectꝫ cogi/ mur exclamare. Ad dñz cũ tribularer clama ui ⁊c. Secꝰ ẽ diuine clemẽtie attẽtio ⁊ iplo/ ratio q̃ ꝛsurgit ex ꝓmo. ⁊ ideo dicimus. Le uaui oculos meos ī mõtes ⁊c. Tertius est de diuina bonitate ꝛfidẽtia ⁊ assecuratio q̃ letifi/ cati ꝛecãtamꝰ. Letatꝰ sum ī his q̃ dicta sunt mihi ⁊c. Quartꝰ ẽ ꝛfidẽtie ꝓpe a se abdica/ tio ⁊ in dẽũ iactatio. iõ dicimꝰ. Ad te leuaui oculos meos ⁊c. Quintꝰ ẽ bñficioꝝ dei recog/ nitio ⁊ cõmẽdatio q̃ nos defendit ab oĩ ma lo. iõ dicimꝰ. Nisi qz dñs erat ī nob ⁊c. Se/ xtus ẽ victorie ꝛ demones obtẽtio ex diuina gra. iõ dicimꝰ. Qui confidunt in domino ⁊c Septimꝰ est plagaꝝ dei supportatio ⁊ pcatõ/ rum nr̃oꝝ ꝓpniam punitio. iõ dicimꝰ. In ꝓuertẽdo dñs captiuitatẽ syon. ⁊ infra. Qui seminãt ī lachrymis ī exultatõe metẽt. Eun/ tes ibant ⁊ flebãt mittẽtes semia sua. Uenientes aũt veniẽt cũ exultatõe portãtes manipu los suos. Octauꝰ gradꝰ ẽ hũane spei totalis abiectio. ⁊ ī solo deo ipsiꝰ positio. iõ cãtamus Nisi dñs edificauerit domũ ⁊c. Nonus est suũpsiꝰ ad ea q̃ precipit deus implenda recol

Ascẽsus a vicijs ad ꝛtutes

Quinde cim gdu um expo sitio

lectio.iō cātam⁹. Bti oēs q̄ timēt dn̄m ⁊c. Decim⁹ est diuie ptectiōis ne i pctis corruamus implor atio ⁊ dē p̄seruatōe ei⁹ regratiatio.iō dicim⁹. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea ⁊c. Undecim⁹ ē p̄teritor̄ pctō̄r recordatōe venie cū lachrymis efflagitatō.iō dicim⁹. De pfundis clamaui ad te dn̄e ⁊c Duodecim⁹ ē ex grīs a deo acceptꝫ maior humiliatio.iō dēcātam⁹. Dn̄e nō est exaltatum cor meū ⁊c. Tredecim⁹ ē eor̄ q̄ in baptīsmo deo p̄mīsim⁹ obſuatio.iō dēcātam⁹. Memēto dn̄e dauid ⁊ oīs māsuetudis ei⁹. Sic iurauit dño votū vouit deo Jacob. Decimus/qrt⁹ ē dei ⁊ p̄rimi charitatiua dilectio.iō decantam⁹. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū habitare frēs i vnū.⁊ infra Qm̄ illic mādauit dn̄s bn̄dictiōem ⁊ vitā vsq̄ i sec'm ⁊c. Decimus qn̄tus grad⁹ est.sic dē⁹ nūq̄ cessat a bn̄ficijs nobis exhibēdis:sic i ei⁹ laudib⁹ ꝯtinua pleneratio.iō dēcātam⁹. Ecce nunc bn̄dicite dn̄m oēs fui dn̄i.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis de btē virginis Marie ꝯuersatione.

S Marie ꝯuſatio ſancta.

Vra ⁊ ꝯuersatio btē ⁊gis fuit valde ſancta: valde formosa ⁊ valde honesta ⁊ ordinata. Primo fuit valde sancta.qz mēte nō habitabat i terr̄ ſz in cel'. Un ipa inq̄t Ecci.xxiiij. Ego in altissimis habitaui ⁊ gyꝝ celi circuiui sola.⁊ iō poterat dicere cū aplo ad Phil'.iij. Nra ꝯuersatio in cel' est. Conuersatio aūt dic̄ tota vitā hois.scz cogitationis cordis.locuōis oris ⁊ effect⁹ operis Istis em̄ tribꝰ modis cōuersabat i cel'. iō dr de muliere forti Prouer.vlti. Sustauit ⁊ vidit:qz bona est negociatio ei⁹. Ecce qz in cor de habuit dēsideria saporosa.sequit. Os suū aperuit sapie ⁊ lex clemētie i lingua ei⁹. Ecce qz in ore habuit gratiosa ꝟba.sequit. Accinxit fortitudine lūbos suos:⁊ roborauit brachium suū. Ecce qz habuit opa ꝟtuosa. Scdo ei⁹ ꝯuersatio fuit famosa.s. deo p̄ humilitatē angelis p̄ ꝟginitatē.⁊ hoīb⁹ p̄ fecūditatē. et iō illi dici p̄ōt illud Judith.xv. Tu gl'ia hierusalē.i.dei.in q̄ est visio pacis.⁊ h̄ ꝓpter tuā hūilitatē.seq̄t. tu letitia isr̄l.i.angl'oꝝ:qui facie ad faciē sp deū vidēt.⁊ h̄ ꝓpter tuā ꝟginitatē.sequit. Tu iō honorificētia ppl'i nostri. id est genꝰ hūani.⁊ h̄ ꝓpē tuā fecūditatem quā nob̄ ptulisti. Et iō sequit. qz fecisti viriliter.s. deū p̄ tuā humilitatē ad terrā trahendo.sequit.⁊ ꝯfortatū est cor tuū.s.p tuā fecūditatē nr̄am salutē opando.sequit.eo q̄ castitatē amauer̄s.s. de p̄ ꝟginitatē angel' sociādo De his tribꝰ ait Bern̄.sup Missus ē. Singularis fuit Marie ꝟginitas quā nō temerauit sz honorificauit fecūditas sz nihilominus spālis hūilitas quā nō abstulit incōparabilis p̄sus fecūditas quā ꝟginitas sil' comitat⁹ ⁊ hūilitas. Uel dici p̄t q̄ aliqs dr famosus q̄ttuor de causis. ¶ Primo ppē magnaz sapiam.sic fuit salomō vt h̄r.iij. Reg.x. Propter famā sapie ei⁹ regina saba venit ab oriente vt audiret ei⁹ doctrinā. Scdo q̄s est famosus ꝓpter magnā potentiā. Un Bern̄.vj dr. Gygātes erāt sup terrā: isti sunt potētes a seculo viri famosi. Tertio ppē magnā sanctitatē. Un Judith. viij. de ipa dr. Pecerat oīb⁹ famosissima.q̄m timebat deuz valde. Quarto ꝓpter magnā pulcritudinē. vñ Peter.ij.dr de ea. Erat em̄ Pester famosa valde ⁊ incredibi pulcritudine.oīm oculi' gratiosa ⁊ amabilis videbat. Ista quattuor beata Maria excellēter habuit.⁊ iō fuit famosissima. Primo em̄ habuit magnā sapiētiā. Diuina em̄ sapia nouem mēsib⁹ i ea habitauit. Quapropē ipa tota dei sapia plena fuit. idō apli ad ipaz rāq̄ ad archā sapie recurrebāt ⁊ ipam de oīb⁹ dubijs interrogabāt. Un dicit Beda in quadā omel'. Dia q̄ de dño vl' a domino dicta vl' acta cognouerat mr ꝟgo i cor de retinebat.⁊ sollicite cūcta memorie cōmēdabat: vt cū tps p̄dicāde vl' scribēde incarnationis ei⁹ aduenir̄et sufficienter vniuſa put essent gesta q̄rentib⁹ explicare posset. ¶ Secūdo habuit magnā potētiā. Un Ecci.xxiiij ipa inq̄t. In hierl'm ptās mea. Tā potēs ei fuit q̄ diabolū ꝯtriuit. Gen̄.iij. Ipsa ꝯteret caput tuū. Tā potēs fuit q̄ celū aperuit ⁊ deum atrarit ad terrā q̄ vicia ꝯfregit q̄ virtutes plātauit. iō in ſmone ad Custo. Hiero. ait. Dec est q̄ celis dedit gl'iam.terrꝫ deū.gentib⁹ fidē.vicijs finē.vite ordinē.moribꝰ disciplinā. Tertio habuit magnā sctitatē. Nam añ fuit sctā q̄z nata. Un Bern̄. i q̄dā ſmone inq̄t. Est itaq̄ ꝟgo regia verꝫ honorꝫ titulis cumulata.q̄ pculdubio sctā fuit añq̄z nata.⁊ q̄m sctm̄ idē est qđ pur̄ siue mūdū.ipa i tantum sctā fuit q̄ ei⁹ puritas fuit siq̄dē sup̄ puritatē angelicā ⁊ humanā. de q̄ in li. de cōceptu ꝟginali dic̄ Ansel. Decebat siquidez vt ꝟgo btā ea puritate niteret q̄ sub deo maior neq̄t intelligi. Quarto habuit magnā pulcritudinē. De cui⁹ pulcritudine dr i p̄s. xliiij Dis gl'ia ei⁹ ⁊c. Sūt em̄ q̄dā q̄ nō curāt nisi de pulcritudine exteriori. Ipa aūt curabat de interiori.iō dr. Dis gl'ia ei⁹ filie regis ab intus. Alij sunt q̄ ⁊ si aliq̄n h̄nt pulcritudinem interiorē:tm̄ eam cito perdunt. Ipsa aut

Formosius dicit

Habēret pulcritudinem

tē eā fuauit vsq3 in finē.iō dr. In fimbriis. Fimbria em̄ est finis vestis. Alij sunt q̄ et si diligūt deū: tm̄ adhuc aliq̄n inclinā t ad mundū. tales p̄nt dici deaurati nō aurei. Nā i deaurata t est aur3 t res alia p̄ter aur3. Sic t fuit dei q̄uis diligāt deū: tm̄ adhuc oīno non abstrahunt a mūdo. Res aūt aurea i totum est aur3. iō btā ỳgo Maria nō fuit fimbria deaurata sz aurea: q2 ei9 cor totū ỳsum erat in aur3. i. i amorē diuinū. Alij sunt q̄ p2ēti sunt vna pulcritudie. i. vna ỳtute. Btā aūt ỳgo habuit varietatē oim ỳtutū. iō dr circūamicta varietate. ¶ Tertio ei9 p2uersatio fuit valde ordinata t honesta. Primo ordinata. q2 vt inq̄t Iero. in q̄dā epla ad Aliodorum. Beata ỳgo etiā i puericia t adolescētia sua q̄n i tēplo morabat cū alijs puellis suis coetuis vitā suā valde ordinatā ducebat. Nā a mane vsq3 ad tertiā orōnib9 insistebat. a tertia ỳo vsq3 ad nonā opi manuū intēdebat. a nona ỳo adhuc or3 suā incipiebat a q̄ nō recedebat q̄usq3 illi angel9 appareret. De cui9 manu escā accipe solebat: t sic sp meli9 in dei amore pficiebat. post resurrectō3 ỳo t ascēsiōnē filij sui vitā suā dispēsabat. maxime i assidua orōne t grāz actōne: Un̄ dr Act.j. de apl'is. Hi oēs erāt pseuerātes i orōe cū mulieribus t Maria mr̄e ihesu. Glo. ỳo sup illud Luc.j. Exultauit spūs me9 &c. i psona ipsi9 ỳgis inq̄t. Totū interioris animi affectum i agēdis grāz laudib9 offero. Totū q̄d viuo, q̄d sentio q̄d discerno in ei9 magnitudie cō templāda t ei9 p̄ceptis fuādis impendo. In ipo tm̄ exulto. q2 terrena non curo: psperitas nō extollit. adūsitas me nō frāgit. sz illi9 sola spūs me9 electa memoria a q̄ sal9 eterna expectat. illiusq3 ppetua diuinitate letatur a quo caro mea fecundat. Occupabat q̄z circa sacror3 locor3 visitatōz. Un̄ sctūs Odilio in quodā ſmone inq̄t. Si scire volum9 q̄d dei genitrix post xpi rsurrectōz agebat an̄q3 ipa celos ascēderet. loca dn̄ice natiuitat': passionis: sepulture t resurrectiōis freq̄nter visitabat t in eis lachrymas fundebat: t oris sui sanctissimi oscula imp̄mebat. t idē ait Iero. in ſmone de assumptōe ỳgis. Nō solū aūt habebat p2uersatōz exteriorē ordinatā sz etiā interiorē mētis regulatōz. Habebat em̄ affectiones sinceras t intētiōes in oīb9 rectas ſuuans illud Goffredi in poetria noua. Auertis sis horis: hois memor iterior'. Et iō de ipa Amb. i li. de ỳginitate inq̄t. Virgo erat nō solū corpe sz t mente q̄ nullo doli ambitu sincer3 adulterare t affectū. De ei9 q̄z cogitationib9 ibidē p̄dict9 sctūs ait. Virgo btā ad ipos ingressus angl'i: inuēta est domi in penetralib9 sine comite ne q̄s intētionē ei9 rūperet: ne q̄s obstreperet: nec3 em̄ comites feminas desiderabat. q̄ bonas cogitatōes comites habebat: q̄n etiā tūc sibi min9 sola videbatur cū sola esset. Nā quō erat sola cui tot angeli aderāt? tot archangeli? tot pphe? Dec ille. Qui etiā ibidē dic Lorde erat humil': ỳbo g̃uis: alo p2udēs: loq̄ndi potior: legēdi studiosior: nō in incerto diuitiar3: sz i pce pauperis spem ponēs: intēta opi verecūda ſmoni arbitrum mētis solita nō hoiem q̄rere sz deum. t ibidē. Nihil i ea torū ioculū: nihil in verbis pcar: nihil in actu inuerecundū: nō gest9 flagitio9: nō incessus solicitior: nō vox petulantior: vt ipa corpis spēs simulachr3 fuerit mētis t figura pbitat'. Dec Amb. ¶ Lōūsatio etiā ei9 fuit honesta. q2 sp cū psonis honestis fuit p2uersata. Conuersatio em̄ bona reddit zelū ad ỳtutē: t honestar3 psonar3 p2uersatio fit iuuentutis pfecta educatio. in aut. ō nup. §. cogitandū. in fi. coll'. j. t glo. in. l. ediles. §. quid g̃. ff. de edil. edic. dicit p illū textū q̄ mores formant a p2iuncto. Lōuersatōem igitur habuit btā ỳgo. Primo cū filio: q2 ipm nunq̄3 deseruit. sz sp ipm sociata fuit. p̄mo in eius infantili etate. Un̄ Luc. ij. dr. Inuenerūt Mariā t ioseph t infantē positū in p̄sepio t Mat. ij. inuenerūt puer3 cū Maria mr̄e ei9. In egyptū q̄z ipm secuta est. Un̄ Mat thei. ij. dixit angel9 ioseph in egypto existēti Surge t accipe puerū t mr̄em ei9 t vade in terrā iuda. Secuta q̄z est i tēplo cū doctoribus disputantē. Un̄ Luc. ij. dr. Inuenerūt eū in tēplo sedentē in medio doctor3. Itez in nuptijs p2uinantez. Un̄ Joh. ij. dr. Nuptie facte sunt in chana galilee. vocat9 aut est Jesus t mr̄ ei9 ad nuptias. Itē pplo p̄dicārem. Un̄ Matth. xij. dr. Adhuc eo loquente ad turbas: ecce mr̄ ei9 &c. Itē in patibulo mortem. Un̄ Joh. xix. dr. q̄ stabat iurta crucē Jesu. Itē de tumulo resurgentem. quia vt dicit Amb. in li. de ỳginib9 sibi p̄mo apparuit p9 resurrectionē. Itē in celū ascendentē. Unde sanct9 Odilio vbi s. inq̄t. Credimus ipsam interfuisse gaudijs ascēsionis dn̄ice: t in die sctō pentecostes cū aplis spūsctō gr̄am recepisse. quā ostat ipam a cōceptione xpi plenissime habuisse. Lōuersata q̄z fuit cū Joseph viro suo. Uer3 tm̄ est q̄ Joseph ppt̄ ỳginis sanctitatē nolebat cū ipa p2uersari. sz volebat eā occulte dimittere. Matth. j. Unde dicit Origen. in quadā omel'. Joseph, ỳtutē mi-

k Marie vita ordinata

l Honesta p2ūsatio Marie

Cōuersata cū Joseph

sterij i ea cognoscebat.7 io sibi appropinq̄re se idignū estimabat:7 humilitas se añ tāta 7 ineffabilē rē:se lōge facere q̄rebat sic 7 beat⁹ Petrus dño se humiliās dicebat. Recede a me dñe:q2 hō pct̄or sum.io voluit eā occulte dimittere dicēs.maior est ei⁹ dignitas.superexcellit ei⁹ sctitas.nec mee ꝯgruit idignitati Ahzy⁹.q̄z sup Matth.ait. O ineffabil' laus Marie.magꝫ credebat Joseph castitati ei⁹ q̄z vtero ei⁹.7 pl⁹ gre q̄z nature:ꝯcepisse eam manifeste videbat 7 fornicatōz suspicari nō poterat.possibili⁹ credebat mulierē sine viro ꝯcipe q̄z Mariā posse peccare.vñ de ipo Joseph videre suā spōsam iuuenculā pulcerrimā esse grauidā:porat dici illō Ouidij.iij. metham. Facies etasq̄ iubebāt Credere ad/ulteriū,phibebāt credere mores. Cōuersata q̄z fuit cū cetu apl'ico.io i fmōe de assumptōe Hiero.inq̄t.q⁹ post ascēsionē xpi cōuersatio Marie generalit cū apl'is fuit vsq̄z ad eorū dispersionē.ipa em̄ apl'os letificabat pūtia sua. Vñ q̄libet apl's dicere poterat illō Sapiētie.viij.intrās i domū meā ꝯq̄escā cū illa Nō em̄ hz amaritudinē ꝯuſatio ei⁹.nec tedium ꝯuict⁹ illi⁹:sz letitiā 7 gaudiū 7 in amicicia illi⁹ delectatio bona.eos q̄z instruebat doctrina sua. Vñ Hiero.vbi s.ait. Inf apl'os post resurrectōz xpi itrās 7 eries cū eis familiarit de incarnatōe xpi ac resurrectōe ꝯtulit. Et ibidē.ecce dño Jesu ascēdēte in celuz vocat apl'os ꝑgo in scola ꝑtutū.quersat cuz senatoribꝫ celi.i curia padisi sub disciplina spiritus sci.totius q̄z maiestatꝫ diuie. Inuenit ꝑma inter ꝑmas cohortes summi regꝫ quoꝝ vita iā nō erat de terrꝫ sz de celis. De hꝫ etiā sic dic̄ sanct⁹ Odilio vbi s.ituitu dñicoꝝ locorū peracto ꝑgo btā cū gaudio ad apostolicū ꝯsortiū remeabat Cōuersata q̄z fuit spāliter cū Johe euāgelista. Vñ Hiero.vbi sup̄ ait Quāuis oēs apl'i brām ꝑginē veneratī sint. Johes tñ eidē ampli⁹ ac speciali⁹ vsq̄z i finē vite deseruiuit.quaz sibi ab ipo magistro in cruce pendēte cōmissam i suā q̄si fili⁹ matrē accepit q̄n xp̄s mīi dixit. Mulier ecce filius tuus.vt hꝫ Joh.xix. Qui em̄ instituunt sub mō vt cū testatoris familia remaneāt siue vt illi⁹ fili⁹ deseruiāt:hꝫ adimplere tenent si commodū hereditatꝫ adipisci leant k.l.ill' libertis ff.de ꝯdi.insti.7.l.gaio.§.impator .ff.de alilega. Nūc ꝑo cum deuotis suis cōuersari delectatur p amorē 7 intercessionē atq̄z bñficiorum suoꝝ largionē. Unde ipsa inquit Prouerb.viij. Delicie mee esse cum filijs hoūm. Rogemus ergo ipam virginem benedictaz vt vna cum dilecto suo nobiscum morari et habitare dignetur in p̄senti seculo per gratiam 7 in futuro per gloriā Amen.

Conuersata cum apostol'

¶De triby ꝑtutiby cardinaliby q̄by btā ꝑgo ornata tēplū itrauit 7 vsq̄z i finē vite i eis dē ꝑtutiby pseuerauit Sermo.ij.

Multe filie congregauerūt sibi diuitias: tu ꝑo supgressa es vniūsas. Prouerb. vltimo. In veteri testamēto de⁹ specialiter dr dilexisse Abraā propter fidem Vñ Gen.xv.dr. Credidit Abraā deo 7 reputatum est ei ad iusticiā. Quod etiaz recitat apl's ad Heb.xj. Moysen quoq̄z dilexit ꝑpter mansuetudinē:q2 fuit mitissim⁹ hoīum qui fuerūt in terra.vñ amicus dei appellatus est.cum quo loquebaꝫ deus facie ad faciem sicut loquit homo ad amicū suū. Arod.xxxiij. Itē dilexit Dauid ꝑpter humilitatē. Juxta illud ps̄. xxxj. Memento dñe Dauid 7 omnis māsuetudinis eius. Unde ipse inquit.iij Regū.vj. Aro humilis in oculis meis. Itē in nouo testamento Johannē euangelistā ꝑpter ꝑginitatē amauit quē specialis prerogatiua castitatis amplioꝝ dilectōne fecerat dignum:vt canit eccl'ia.7 fuit dictū venerabil' Bede in quadā omel'. Ideo in sacro euāgelio appellaꝫ ille discipul⁹ quē diligebat Jesus.vt habeꝫ Joh.xxj. Diligebat q̄z Jesus Mariam magdalenā 7 Marthā ac Lazarum fratrē eaꝝ.vt habetur Joh.xj. Et hoc ꝑpter hospitalitatē ꝑ quā ipsi 7 alij quidā sancti placuerūt deo. Sanctus quoq̄z Nicola⁹ ꝑpter misericordiā amicus dei appellat⁹ est. Sed hec oīa excellentissime fuerūt in btā ꝑgine.q̄ super alios a deo fuit predilecta Si em̄ dilexit Abraā quia credidit de se antiq̄ 7 vroze sua vetula filium nasciturū. vel q2 credidit filium suū moriturū et resurrecturum multo fortius dilexit beatā ꝑginem propter fidem qua credidit se virginē deū pariturā 7 ꝑginem ꝑmansurā Itē si amauit Dauid ꝑpter humilitatē multo magis dilexit humillimam virginē. Ut enim inquit Augustin⁹ in quodā sermone. Nunq̄z beata virgo exaltata sup chozos angeloꝝ fuisset nisi esset humillima omniū hominū. Item si Moysen amauit ꝑpter mansuetudinē.multo magis matrē sua que vt canit eccl'ia est virgo singularis inter oēs mitis. Si aūt Mariam 7 Martham ꝑpter hospitalitatem dilexit et Nicolaum ꝑpter misericordiā. Dec ipm nr̄ꝫ

Maria singularit a deo dilecta

vteri sui hospitō recepit: carne vestiuit: lacte cibauit ⁊ alia miscōdie opa ipēdit: q nūq̄ alī ei fec̄. Itē si Johem ppt̄ ꝟginitatez amauit multo magz mr̄em sua: q est ꝟgo ꝟginū. hoc em̄ Johes nō fuit. Jō Albert⁹ sup Missus ē. c. clxvij. iqt. Ex his mānifestū ē q oēs spāles gr̄e q̄s circa alioz sctōz ꝓuersatōz ē reperire in nr̄a gl'iosissima ꝟgine supant ⁊ eminēt manifeste. Hec ille. Quapropter si de quolibet sctō fm sctm̄ Bonauē. dicere possum⁹. Nō est inuēt⁹ sil'is illi: ppt̄ aliquā excellētiā i aliq̄ ꝟtute vl' gr̄a seu dono vl' actu ꝟtuoso. De beatissima ꝟgine possum⁹ generalit̄ dicere q ñ est inuent⁹ sil'is illi in aliq̄ ꝟtute: q vniūsos sctōs excessit in ꝟtutibꝫ oibꝫ ⁊ i donis ⁊ charismatibꝫ ⁊ cūctis gratijs diuis. Un̄ ipsi canit Seduli⁹ poeta dicēs. Que nec ꝑmam similē visa es nec hr̄e seqntē. ⁊ Frā. petrarcha ait. Uirgine sola al mūdo senza exēplo: cui ne ꝑma fu simil ne scōda tc̄. Jō de ipa possumus dicere ꝟba themat̄z nr̄i. s. multe filie. i. aīe ꝯgregauerūt sibi diuitias. i. ꝟtutes ⁊ g̃tias. tu ꝟo supgressa es vniūsas. De q̄bꝫ tres ꝟtutes solū in pr̄nti fīnōe ꝓsiderabim⁹. s. fidē spem ⁊ charitatē: q theologice appellāt. de q̄bꝫ habet. j. ad Tho. xiij. ⁊ in. c. q. passus. de ꝓse. dist. ij.

¶ De fide btē ꝟginis. Cōsideratio ꝑma

Maria habuit fidē

QUrit vtrū beatissima ꝟgo habuerit fidē? Et ꝑmo arguit pōt q nō. latera em̄ ciuitat̄z supne sunt eccl'ia: sicut dr Apoc. xxj. g̃ ⁊ ꝟtutes q̄bꝫ acquirit vident de bere esse equales. vñ vnusq̄sq; beat⁹ q̄ntaz habuit fidē: tantā habuisse videt dilectiōem: et ecōuerso. ⁊ h̄ semp ⁊ vbiq; iux̄ illud aratoris poete. li. ij. Nec est ꝟa fides quā lex comitat amoris. Sz btissima ꝟgo tātā habuit dilectiōem q erat sup̄ oēm dilectōz in via. g̃ etiā habuit cognitōz tantā q erat sup̄ omnez cognitionē quā vnq̄z habuit aliqua creatura. Et sic cognitio btē ꝟgis i via fuit excellētioz cognitōe rapt⁹ q est creature existētis in via Sz cognitio rapt⁹ excellit fidē ⁊ non est fm modū fidei. vt ait Albert⁹ vbi s. c. lxxvj. g̃ beata ꝟgo nō videt habuisse fidem. Itē. ij. ad Ahoz. xij. vbi Paul⁹ se raptū testat vsq; ad tertiū celū. Dic Nicola⁹ de lyra q ꝑ tertiū celum intelligit celū empyreū: qđ dr tertiū respectu cristallini ⁊ syderei. Et ibidez inquit glo. q ipe Paul⁹ vidit in raptu sic illi q sūt in tertia hierarchia. g̃ btissima ꝟgo silr vidit ⁊ excellēt⁹. q; cui ꝓcedit qđ ē pl⁹: dr etiā ꝓcessum qđ ē min⁹. c. ex pte. de decī. ⁊ l. nō dz. ff. de reg. iu. Sz illi q sūt de tertia hierarchia nō vident p fidē. g̃ nec btissima ꝟgo habuit fidez. Itē mūdicia cordis ē dispositio ad videndū deū. iux̄ illd Mat. v. Bti mundo corde q̄m ipi deū videbūt. g̃ vbi maior est mūdicia: ibi maior erit visio. sz nulla creatura vnq̄z habuit puritatē tātā q̄ntaz btā ꝟgo: q ea puritate nituit q sub deo maior neq̄t intelligi fm Anſ. in li. de ꝓceptu ꝟginali. g̃ nūq̄z creatura aliq̄ habuit tā altā cognitōz. g̃ ei⁹ cognitio fuit super raptū: ⁊ ꝯter sup fidē. q; q̄cq̄d est supi⁹ superioze: ē supi⁹ inferioze. ar. in. l. ō accel. ff. de diuer. ⁊ tē. pl. Itē entis ad nō ens infinita ē distātia. vt inq̄t Albert⁹ vbi. s. ⁊ sanct⁹ Bonauen. in. iij. di. x. g̃ peccatoz ⁊ non peccatriz dicuntur habere infinitā distātiam. Cum g̃ tm̄ petā nr̄a diuidāt inē nos ⁊ deū. iuxta illd Isa. lix. Iniq̄tates vr̄e diuiserūt inē vos ⁊ deum vestr̄. sequit: q vbi pl⁹ ē de pctō: maior ē diuisio. ⁊ ecōtrario vbi min⁹ ē de pctō: ibi maior est ꝓiūctio: q; ꝓriaz causaz ꝓrij sunt effectus. ij. phiꝫ. ⁊ ij. de generatiōe. g̃ vbi omīno nil est de pctō: ibi prima ē ꝓiūctio. Sz nulla pura creatura est vl' fuit oīno i via sine pctō: iuxta illud. j. Joh. j. Si dixerim⁹ q; peccatū nō habem⁹ ipi nos seducim⁹: ⁊ ꝟitas i nobis nō est Btā aūt ꝟgo sola inē ipas puras creaturas fuit mūda ab oi pctō de q̄ inq̄t Aug⁹. i li. de natura ⁊ gr̄a: excepta btā ꝟgine: de q cuz de pctis agit̄ nullā ꝓsus volo h̄re q̄stionem tc̄. Ergo nūq̄z aliqua pura creatura ita coniuncta fuit deo sic̄ btissima ꝟgo. Sz illa ꝓiūctio est ꝑ cognitiōz ⁊ dilectōz. g̃ sup raptuz ⁊ fidē. ¶ Itē tres sunt act⁹ hierarchie. s. purgari: illumiari ⁊ pfici. vt inq̄t Dionysi⁹ i lib. de angelica hierarchia. Et sic illi tres act⁹ ad inuicē ordinati: ita q maiorē purgationē sequitur maior illuminatio ⁊ maiorē illuminatōz sequit̄ maior pfectio. Sz btissima ꝟgo inter puras creaturas purgata fuit in summo. ergo ei⁹ cognitio fuit sup̄ oēm cognitōz oīs creature i via. ⁊ ꝓsequenter sup̄ fidē. Itē gr̄a ⁊ gloria sic se hñt ad inuicē: vt ꝓportionabilit̄ habens maiorē gr̄am: habeat maiorē gl'iam. iux̄ illud Zach. xiij. ereq̄bit gr̄am gr̄e. Sed iter cōphēsores nūq̄z habuit aliq̄ pura creatura tā altā cognitōz q̄ntā hz btissima ꝟgo i patria. g̃ int̄ viatores nūq̄z habuit aliqua pura creatura tā altā cognitōz i via. ⁊ ꝓsequenter ei⁹ cognitio fuit sup̄ raptū ⁊ fidē. ¶ Preterea btissima ꝟgo fuit sapiētioz oi creatura. i cui⁹ signū liber q de sapia intitulat de btissima ꝟgine specialit̄ ab eccl'ia exponit. in sapia aūt nihil est de ignorātia. Cū g̃ i fide nō sit plena sapiētia: sz ex pte solū. iuxta illd. j. ad Aho. xiij

Expte cognoscim⁹ xc̄. q̄ btissima ỽgo q̄ hūit plenā sapiam nō habuit fidē sz plenā cognitionē. ¶ Hoc etiā ꝓfirmari videt ꝑ sentētiaz Bern̄. dicētz. q̄ sola p se trinitas cū sola t in sola ỽgīe voluit opari: soli datū est nosse cui solū datū est expiri. Ex q̄ aūcte colligitur: q̄ beata virgo de incarnatōe t de filio dei incarnato habuit tantā cognitōz q̄ fuit sup̄ fidem q̄ sz tm̄mō notus esset sibi q̄ not⁹ erat patri qō nō pōt intelligi de cognitōe fidei ꝑm quā not⁹ erat t multz. ¶ Hz his argumētz nō obstantibꝫ dico q̄ i bt̄ā ỽgine fuit virtus fidei quā cōmēdauit Elizabeth Luc̄. j. di. Beata q̄ credidisti: qm̄ pficient in te ea q̄ dicta sunt tibi a dño. vbi Elizabeth attribuit fidei ei⁹: q̄ de ꝯ ꝯcipe meruit. Et Aug⁹. in q̄dā ꝑmone ait. Deū ỽgo nō libidine sz fide cōcepit. Et idē in lib. de ỽgibꝫ inq̄t. Beatior fuit virgo Maria pcipiēdo fidē xp̄i q̄z ꝯcipiēdo carnē xp̄i. Nihil em̄ Marie materna ꝓpinq̄tas p fuisset nisi eū felici⁹ corde q̄z carne gestasset. Dec ille. ¶ Preterea cū fides sit anul⁹ q̄ aīa deo dēspōsat. iuxt illd̄ Osee. ij. Desponsabo te mihi i fidei sempiternū. Nō est dubitandū q̄ anulū istū voluit hr̄e. t habuit ipa p̄dilecta dei spōsa gl'iosa dei genitrix Maria. imo sup̄ oēs viatores excellētissimā habuit fidē. Cū em̄ fides sit q̄ddā lumē aīe i tenebroso mūdo regēti. iuxt illud Aratoris poete lib. ij. In medijs tenebris ē radiata fides. clarū est q̄ bt̄ā ỽgo sup̄ oēs illumīata: sup̄ oēs lumīe fidei fuit illustrata ¶ Itē cū fides sit ꝑma ỽtus pugnās cū vicijs. iuxt illd̄ Prudētij poete in libro de ꝯflictu vicioz t ỽtutū dicētis. Prima petit campū dubia sub sorte duelli. Pugnatura fides: aggresti turbida vultu. Prouocat insani frāgeda pida belli. Nō est dubitādū q̄ brissima ỽgo oīm vicioz sup̄ oēs ipugnatrix: excellētioz ē oīb̄ habuit fidē qō etiā patuit ex effectu t ỽtute ei⁹. Cū em̄ dicat apls. j. ad Cho. xiij. Charitas oīa credit. t Mar. ix. sc̄ptū sit. oīa possibilia sūt credēti: apparet i illo fuisse maximā fidē q̄ ỽtute illi⁹ mirabilia opat⁹ ē. Jō Mat. xvij. inq̄t saluator. Si habueritis fidē: dixeritis mōti vt mittat se i mare obediet vob. Hz ad dictū ỽgis cū dixit. Ecce ācilla dñi xc̄. summ⁹ mons mōtiū tulit se t misit se i mare. i. ī vtero ipi⁹ marie. q̄ ei⁹ fides q̄ opata ē hūc effectum oīb̄ alijs ipoportionabiliter t excellēter maior fuit fide oīm alioz. ¶ Ad argumenta aūt facta i ꝯtrariū rndet q̄ i bt̄ā ỽgie fuit vt p̄dictum est: maior sapientia t cognitio q̄z in aliqua pura creatura in statu vie maior. l. q̄z in Adam cui⁹ aīa in statu innocētie fuit elevata ad videnda celestia. de quo Gen. ij. dr. Immisit dñs sopor ē in Adā. vbi dicit glosa extasis illa ad h̄ immissa est vt mēs Ade intrans sanctuariū dei nouissima intelligeret. t particeps fieret angelice curie. maior q̄z fuit q̄z i Jacob. q̄ inq̄t Gen. xxxij. Vidi dñz facie ad faciē: t salua facta est anima mea. t q̄z in Moyse. de q̄ inq̄t de⁹ Nūe. xij. Ore ad os loq̄r ei t palā. n p enigmata t figuras videt deū. maior etiā q̄z i Job. q̄ sui lib. xlj. c. dixit deo. Auditu auris audiui te. Nūc aūt oculꝰ me⁹ videt te. maior q̄z in Isa. q̄ sui lib. vj. c. inquit. Vidi dñm sedentē sup̄ soliū excelsuz t eleuatū: t plena erat oīs terra maiestate ei⁹ maior q̄z in Paulo: q̄ raptus vsq̄ ad tertiū celum audiuit archana que non licet homini loq̄. vt ipse. ait. ij. ad Cho. xij. maior q̄z in Johanne euangelista: qui fuit in spiritu in insula pathmos: t vidit archana dei. vt habetur Apocal'. j. t requieuit in sinu Jesu. vt habetur Joh. xiij. Unde de illo ait Augustin⁹ in quodam sermone. Deitatis potentiā limpidius contemplans ceteris ani domino ad celum volans celestis sapientie haustum de dominici pectoris fonte potauit. Nec tamē cognitio t visio virginis Marie non fuit ita perfecta sicut est visio patrie: sed fuit media inter visionē vie t patrie: vt dicit beatus Thomas de visione Pauli t Moysi. i. iij. sniaz. dis. xlvij. ar. ij. q. vij. Quia deū nemo vidit vnq̄z. Joh. j. Unde dixit deus Moysi petenti ipm videre. Exod. xxxiij. Faciē meam videre non poteris. Non enim videbit me homo t viuet. ¶ Ad illud autem quod i quit glosa de Paulo: q̄ vidit in raptu sicut videtur in tertia hierarchia. Respondet q̄ li sicut non denotat equalitatē sed similitudinem. sicut in simili exponitur illud. Diliges proximū tuum sicut teipsum. in. iij. sniarum dis. xxix. Et ibi sanctus Bonauentura ar. j. q. iij. in solutōe secūdi argumēti. Sicut etiam quādoq̄z non denotat omnimodā similitudinem. vt notat. ff. qō me. cau. l. si cum exceptione. §. quatenus. ver. sicut in interdicto. t de peri. t cō. rei ven. l. custodiaz. t de recepta. l. j. ꝑm vnam lectur̄am. vt in diuina pagina. Matth. v. Estote perfecti sicut t pat̄ vester celestis pfectus est. t no. per glo. ff. de pigno. acti. l. si cum venderet. §. fi. Q, si dicatur q̄ visio beate virginis t alioz sup̄radictorum fuit sicut in patria: t q̄ vere vidit ipa t ceteri sup̄ noiati deū sicut ī est. Rndet ꝑm doctrinam Aug. in li. de videndo deū. t in xij. sup̄

Visio Marie

P Solutiones argumentoz

Q

Ben̄.ad lr̄am:q̄ p̄ro illo tp̄e erāt abstracti a sensib⁹ corp̄alib⁹ t poterāt dici huic mundo mortui:t p̄ ꝓseqūs i statu vie p̄ cognitiōem vel visionē aliquā nō fuerūt sine fide. q̄ nil viderūt qđ̄ pfecte fidē euacuaret. Q̄ si volu erim⁹ tenere opinionē Alberti vbi s̄.c.xcvj dicētis q̄ btā ꝟgo habebat p̄dictas visiones cum q̄ete t sine abstractione:q̄lis est i raptu. t q̄ talē visionē qualē habuit ℣Paulus in raptu ad tp̄s t postea dr̄s ijt. Jp̄a pfectiori modo t ꝓtinue habuit ab eo tp̄e quo mater dei facta est:qui habit⁹ pseuerauit in ea vsq̄dū in gl'iosam cognitionē sm statū p̄me p̄rfectus fuit. ℣Rn̄deť q̄ quia talis visio non fuit ita pfecta in via p̄opter corpulentiā mortal' carnis sicut est in patria.q̄ corp⁹ qđ̄ corrumpit aggrauat aiam t terrena inhabitatio dep̄mit sensum multa cogitantez.vt habetur Sap̄.ix. Jō cū ipa visione stare potuit habitus fidei:cui⁹ ꝟtute supano beata ꝟgo omes sensuales imaginatōes t rep̄sentatōes :maxime mereret.t h̄ ꝓfirmať p Augustini sententiā in li.soliloquioꝝ dicētis. Dū in corpe est aīa:etiā si plenissime videat:h̄ est intelligat dei:q̄ tm̄ corp̄is sensus vtunť p̄p̄rio ope si nihil valēt ad fallendū:nō tm̄ nihil ad ambigendū.t p̄t adhuc dici fides ea q̄ resistitur t illud esse vez̄ poti⁹ credit. ℣Dec ille. ¶ Notandū est ātq̄ ē fides viua:pfecta ꝟa t firma ℣P̄rimo fides viua est illa q̄ bonis operibus est adornata:sine q̄bꝫ dr̄ mortua. Un̄ Jaco. ij.scriptū est. Sicut corp⁹ sine spū mortuuz est:sic fides sine opib⁹ mortua est.trāssumptiue in.c.vnico.§.q̄ ꝟo.de sacra.vnct.t.j.q.j.c.fertur.t.c.sicut vrgeri.t de pen̄i.di.ij.c.si em̄ inq̄t.t dis.iij.c.querat.§.t si fides. Jstaz fidē viuā nō h̄nt x̄piani mali.de q̄bꝫ dicit ad Tyt̄ū.j.Cōfitent̄ se nosse deū:factis aut̄ negant. Scđo fides pfecta est q̄ charitati ē cōiuncta.q̄ ipa charitas est pfectio oim ꝟtutū. Un̄ ad Coll'.iij.dr̄.q̄ est vinculū pfectionis t ad Gal'.v.ait ap̄l's:q̄ charitas p̄ fidē opať sine charitate em̄ inutilis est fides vt ait apostolus.j.ad Cho.xiij.di. Si habuero omnē fidem:ita vt montes transferā: charitatem aūt nō habuero nihil mihi pdest.trāssumptiue in.c.solet.de ꝓse.di.iij.t de pen̄i.di.ij.§. euidenter. Jstā fidem pfectā nō habēt demones.de quib⁹ Jaco.ij.dr̄. Demones credunt t ꝓtremiscunt.trāssumptiue in.c.si em̄ inquit de pen̄i.di.ij. illa enim credentia dem̄onū nō est eis meritoria:quia deū nō diligūt:ſz odio h̄nt.ps̄.dicēte. Superbia eoꝝ q̄ te oderūt ascēdit semp. Tertio ē fides ꝟa que ꝓtēnit mundana t amāt celestia.quam non habēt auari. vt dicit Aug⁹ in quodā ſmone vbi inquit. Qui verā fidem h̄nt de deo:terrena inordiate nō cupiūt. Fides em̄ vincit mundū.j.Joh̄ā.v.t.c.scisciātib⁹ xv.q.viij. Jstā fidez veram habuit ℣Moyses.de q̄ ℣Paul⁹ ait ad Hebr.xj. Fide Moyses grandis effect⁹ negauit se esse filiū filie ℣Pharaonis. ℣Maiores diuitias extimās thesauro egyptioꝝ imp̄roperiū x̄pi. Ecce q̄ p̄ fidē dr̄spiciebat terrena t expectando remunerationē diuinā amabat celestia. Quarta fides firma est q̄ nō frangiť t mutať ꝓpter aliqua aduersa. De qua dicit Thob.ij. Uerā illā expectamus quā de⁹ daturus est his q̄ fidē suā nunq̄ mutant ab eo. Jstā fidē nō h̄nt instabiles t incōstantes.iuxta illud Ouid̄.in.ij.de ponto. Et cū fortūa stataz cadit q̄z fides. Jō Virgili⁹.viij. Eney. inq̄t. Nusq̄z tuta fides. De talib⁹ aūt instabilib⁹ dicit saluator Luc̄.viij. Ad temp⁹ credunt t in tp̄e tentatōis recedūt. Talē fidem fm hunc quadruplicem graduz habuit ꝟgo ℣Maria. ℣P̄rimo em̄ habuit fidē viuaz oib⁹ opib⁹ bonis adornatā.habuit q̄dē opa necessitatiſz t idigētie. Un̄ ℣Prouer.vlti. dr̄ de ipa Quesiuit linū t lanā t opata est ꝓsilio manuū suaꝝ.vt em̄ ait ℣Hiero.i q̄dā ep̄la. Btā ꝟgo acu t colo sibi t filio necessaria acquirebat t sue idigētie subueniebat. ℣Habuit etiā opa pietatiſz t misericordie. Un̄ ibidē dicit. Manū suā aputit inopi t̄c. Jtē opa magnanimitatiſz t ꝓstātie. Et iō ibidē subdit. Accinxit fortitudine lūbos suos. Scđo hūit fidez pfectā t charitati ꝓiūctam. Jp̄a em̄ p̄ nimio amore t charitate erat liquefacta t lāguida Un̄ dicebat Can̄.iij. Nūciate dilecto:quia amore lāgueo.t.v.c.eiusdē li.inq̄t. Ania mea liq̄facta est. Et itez̄ vulnerata charitate ego sum. Tertio habuit fidē verā p̄ quā dr̄sperxit oīa terrena.p votū ei ꝟginitatis ꝓtēpsit oīa delectabilia carnalia:p pauptatē quā elegit: ꝓtēpsit diuitias.p humilitatē ꝟo mūdanos honores. Quarto ꝟo habuit fidē firmā: q̄a ceteriſz ap̄l's a fide cadētib⁹:ipa firma pmānsit. ℣Non em̄ cadere potuit quā p̄ sanctificauit. iuxta illud ps̄.xlv. Sanctificauit tabernaculum suū altissim⁹:quā filius inhabitauit. Eccli.xxiiij. Qui creauit me t̄c. Quā spūssc̄us ꝓfirmauit Luc̄.j. Spūssanct⁹ supueniet i te t̄c.quā angel⁹ custodiuit. Un̄ ipsa dicere poterat illud Judith.xiij. Custodiuit dn̄s:q̄ custodiuit me angel⁹ ei⁹. ¶ Sciēdū ğ q̄ i passione x̄pi q̄dā nō habuerūt fidē nec ꝓpassionē sicut iudei infideles christo insultātes. Qui-

Fides viua: pfecta:firma

S Maria habuit fidem

dā habuerit ꝓpassionē: sz nō fidē. sic apl'i a fi
de cadētes. Quidā fidē vl' meli⁹ cognitōem
sz nō ꝓpassionē: vt angeli q̄ sunt ipassibiles
Sola aūt ꝟgo btā tūc habuit cōpassionez
intimā ⁊ fidē firmissimā. Sz i ea fuisse ꝟtu
tem fidei sup oēs excellētē q̄s dubitet? Cum
em̄ oia opa dei ⁊ mirabilia ei⁹ bn̄ficia sint fa
cta ⁊ ꝓcessa hoiby ppē fidē. vt declarat multi
plicit apl's ad Heb. xj. Dubitare nō licet: q̄
etiā ppē bn̄dicte ꝟgis fidē de⁹ ꝓcessit ei filij
sui incarnatōz. Itē cuz om̄e qđ nō est ex fide
peccm̄ sit: ad Ro. xiiij. j. q. j. c. nō sanat. ⁊ de re
sti spo. c. fas. ⁊. xxviij. q. j. §. ex his. ⁊ de pēscp:
c. q̄m om̄e. ⁊ de simo. c. p tuas. manifestissimū
est nihil sine fide fecisse btā ꝟginē q̄ nunq̄
peccauit. ⁊ cū iustus ex fide sua viuat. Aba
cuc. ij. ⁊ ad Heb. x. ⁊. c. vbi sana. xxiij. q. j. et
de pe. dis. iiij. c. in domo. ⁊ de sacra vnc. c. vni
co. §. q: ꝟo. cūq̄ fides sit donū dei. ad Ephe.
ij. ⁊ de ꝓse. dis. iiij. c. gra. cū etiaz fides mūdet
corda. Actuum. xv. ⁊ de ꝓse. dist. iiij. c. ver⁹ ⁊
ex fide charitas ꝓcedat. j. ad Eboz. xiij. ⁊ ad
Gal'. v. ⁊ ad Thi. j. ⁊ Jac. j. ⁊ p fidē acquira
tur vita eterna. Joh. vj. ⁊ de peni. di. ij. c. cha
ritas est a qua. ⁊ dis. iiij. §. finis. ⁊. §. sil'r. con
cludēdū est incōmutabiliter q̄ btā ꝟgo iustis
sima: ⁊ q̄ oia dei dona recepit. q̄ etiā ab oi pec
cato mūda fuit. ⁊ charitate plena extitit. atq̄z
eternā gl'iam sup oēs excellēti⁹ hūit: etiā i p
senti vita ꝟtute fidei sup oēs icōpabiliter ra
diauit. Cū em̄ sine fide ipossibile sit placere
deo: vtait apl's ad Heb. xj. pfecto sup om̄es
placuit altissimo. sup oēs ꝟtutē fidei habuit
in summo.

¶ De spe btē ꝟgis. Cōsideratio scda

Q Uerit: nūq̄d i btā ꝟgie fuerit spes? ⁊
ꝓmo argui p̄t q̄ nō: p argumēta fa
cta ꝫ fidē. Si em̄ btā ꝟgo habuit tā
tam cognitōz ⁊ visionē celestiū: nō videt ha
buisse spem. iuxta illud ad Ro. viij. Que vi
detur nō est spes. Nā qđ videt q̄s: q̄d sperat
In cōtrariū tm̄ est ꝟitas: q: in beatissima vir
gine fuit excellētissime ꝟtus spei. Cū ei spes
sit certa expectatio future beatitudis: pueni
ens ex dei gra ⁊ meritis p̄cedētibz vt dicūt the
ologi in. iij. di. xxvj. Aliter nō esset spes. Juxt
illud Gualthe. in alexandriade. di. Spes
quā meritū nō pmenit a spe Deuiat. ⁊ veruz
dat ei p̄sumptio nomē. Cūq̄z ꝟa sit sententia
Ouid. in. iij. de fastis: qui ait. Cōscia mens
vt cuiq̄z sua est: ita cōcipit intra Pectora p
facto spemq̄z metūq̄z suo. Profecto constat q̄
ipa q̄ fuit in dei gra ꝓfirmata ⁊ certū habebat
q̄ cadere nō poterat ab ea. Sz i ꝟtutibus ex

Maria habuit spem

meritis debebat pseuerare. ⁊ q̄ erat i celesti glo
ria beatificāda: habuit magnā spem: ⁊ certis
sime sperabat q̄ post mūdi tribulatōnes et ne
felicitat? esset gaudijs potitura: ⁊ sup oēs an
gelor̄ choros exaltāda. Quia em̄ ꝟa est sn̄ia
Aug. in li. de spū ⁊ aīa di. Quibusdā affecti
bus ⁊ quadā amicicia aīa corpi iungit. fm
quā amicicia nemo carnē suā vnq̄z odio ha
buit. vt etiā dic̄ glo. in l. j. ff. i ius vo. vt eant
⁊ originalit fuit dictū apl'i ad Eph. v. Sub
dit Aug. Socia nāq̄z ei⁹ est: licz ei⁹ societa
te p̄graueť. Ineffabili nāq̄z ꝓditōe diligit il
lud. amat comitē suū. a tō libera esse non p̄t
doloribz ei⁹ vehemēter afficit: formidat inte
ritū: q̄ mori nō p̄t. Hec ille. Jō licet aīa btē
ꝟginis in vita ista deo sic intellecto beata di
ci qđammō posset. tm̄ multas molestias ex cor
ruptibilis corporis ꝓtectiōe sustinebat. mul
tasq̄z ⁊ varias aduersitates tolerabat. de q̄bz
dicet infra q̄ oia sperabat certissime post mor
tē de futura ⁊ i ppetuā ꝓsolatiōz ꝓuertenda.
Quapropt ꝟtute spei non caruit: sz pfectissi
mo mō sup oēs viatores illā habuit. ⁊ sic ꝓse
cuta ē p aliū b̄ est p cōpunctōz corpis qđ al's
simpl'r p se nō ꝓseqret. vt i sil'i dicit text⁹ i. l.
aristo. ff. q̄ po. in pig. ha. Nō ē g̃ dubitāduz
q̄ ꝟtute spei excellētissime habuit cui nullum
donū defuit. spes em̄ est hoi valde vtilis. iuxt
illud Ouid. in epl'is. spes bona dat vires. et
Tibulli. li. ij. spes mouet in meli⁹. De vtili
tate aūt spei plena est ois scriptura diuina.
Un̄ Salomō Prouer. xvj. ait. Qui sperat
in dño btus est. ⁊ ps̄. xxxiij. dr. Beat⁹ vir q̄
sperat i eo. ⁊ ps̄. xxxix. Beat⁹ vir cui⁹ ē nomē
dn̄i spes ei⁹. ⁊ ps̄. lxxxiij. dr deo. Beat⁹ hō q̄
sperat i te. ⁊ Prou. xxviij. scd'm̄ Qui spat i
dño saluabit. ⁊ Dan. xiij. q̄ saluat sperātes i
se. dr de deo. ⁊ ad Ro. viij. ait apl's. Spe em̄
salui facti sum⁹. ⁊ ps̄. xvj. inq̄t Dauid de deo.
Qui saluos fac̄ sperātes i se. Jō scti oēs fua
uerūt illud apl'i ad Ro. xij. Spe gaudētes i
tribulatōibz patiētes. ⁊ dicebāt cū eodē eius
dem epl'e. v. c. Gl'iamur i spe gl'ie filioz dei.
Tal' em̄ spes dabat eis magnā ꝓsolationem
Ad qđ applicari p̄t illđ Ouid. i. x. methaī.
Spes est que capiat: spes est q̄ pascit aman
tem. Et ideo dicebat apl'us ad Hebreos. vj
Fortissimū solatiū hois nos qui ꝓfugimus
ad tenendā ꝓpositā spem quā sicut anchorā
aie habem⁹ firmā ⁊ firmā. Que bona i beatissi
ma ꝟgine defuisse nefas cēt dicere vl' opiari.
Immo cū dicat Prosper i li. epigram. Gra
tior est fructus quē spes ꝓductior edit. Dicē
dum est ⁊ credendū q̄ hanc virtutem spei ha

Utilitas spei.

buit brā ꝟgo a sue ꝯceptōis ꝑmordio ⁊ i ea
pseuerauit vsq; ad vltimū vite. Inq̄t enim
Quintilian⁹ in li. declamationū. declamatōe
vij. Nihil magꝭ interesse hoium puto q̄ vt
spes i hoie tā lōga q̄ vita sit. Un ipa ꝟgo be
nedicta fuauit illō Lathonis ꝯsiliū di. spes
retinet spes vna hoiem nec morte relinq̄t. Sic
cut aūt btissima ꝟgo q̄ttidie i ꝟtutib⁹ ⁊ bōis
opatōib⁹ magꝭ ꝓficit oēs sctōs meritꝭ excessit
ita q̄ttidie i spei ꝟtute augmētata fuit ⁊ retri
butōem suoꝝ meritoꝝ ceterꝭ o.bꝰ certi⁹ sperā
do expectauit.

¶ De charitate btē ꝟgis. Cōsideratio tertia

Maria habuit caritatē

Querit q̄ charitas i brā ꝟgie fuerit: ⁊ q̄
mōdo q̄ habuit charitatē excellētem
oīs pure creature. Nam Luc. vij. de
duob⁹ debitorib⁹ q̄bꝰ remissum fuit debitu:
q̄ꝝ vnus debebat q̄nquaginta. alius cētum:
dū q̄reret saluator q̄s illoꝝ pl⁹ diligat eum
q̄ remisit: rñsum fuit q̄ is cui plus donauit.
Ex q̄ colligit q̄ ille pl⁹ tenet diligere: cui pl⁹
donat. Sz btissime ꝟgini sup omes creatu
ras donatū fuit a dō. g̃ eū pl⁹ diligere teneba
tur. sz q̄tū diligere tenebat: tantū dilexit. g̃
maiorē hūit charitatē q̄ aliq̄ creatura. Itez
charitas ē de corde puro ⁊ ꝯcia bona ⁊ chari
tate nō ficta. vt ait apl's. j. ad Thim. j. g̃ vbi
maior puritas: ibi maior ē charitas. sz btissi
ma ꝟgo hūit puritatē i sūmo q̄ sub deo ma
ior neq̄t intelligi. g̃ charitatē habebit i sūmo
cui i creaturꝭ eq̄lis neq̄at itelligi. ¶ Preterea
null⁹ tātū amat aliquē q̄tū pr̄ ei⁹ ⁊ mr̄. l. fi. c.
de cura. fu. iuncta. l. videam⁹. ff. de i. iurā. iuran.
sz inter oēs creaturas sola btissima ꝟgo fuit
mr̄ dei. g̃ nulla creatura tantū dilexit deū q̄tū
ipa. Itē Prou. viij. inq̄t ipa brā ꝟgo. Ego
diligētes me diligo. Ego pl⁹ diligētes pl⁹ di
ligo. Sz de⁹ sup oēm creaturā maxie dilexit
beatā ꝟginē. g̃ ipa ad eū maxima sup omnes
creaturā habuit dilectōem. Hui⁹ etiā signū
est q̄ liber cantico⁹ q̄ amoris ꝯtinet pfectōes
specialit exponit de beata ꝟgine. ⁊ ibi a sponso
celesti amica: ⁊ charissima p excellētiā noiat.
Ex quibꝰ videt q̄ brā ꝟgo nō habuit chari
tatē fm cōem modū viatoꝝ sz pfectiori mō ⁊
excellētiori oi mō pfectōis pure creature. Sz
ꝫ argui pr. videlicet q̄ brā ꝟgo in via habu
erit minorē charitatē q̄ angeli. q̄ stat⁹ vie i
ferior est statui patrie. Ergo summū vie infe
rius ē infimo patrie. Un dñs Mat. xj. ait
Qui minor est in regno celoꝝ: maior est Jo
hanne baptista. vbi glo. dic. Omis sanctus
q̄ est cū deo: maior est eo q̄ adhuc est i mundo
Itē sup illud Malach. iij. Ecce ego mitto
angelū meū ⁊c. dic glo. Nouissim⁹ angel⁹ ce
li maior ē q̄uis hoie. ¶ Ad hec i mōdē fm Al
bertū sup Missus ē. c. xcvj. q̄ licet charitas
brē ꝟgis i via fuerit minor charitate ālioꝝ
q̄ ad actū ꝑpē subiecti ꝯditōz ⁊ ꝯtrariꝝ ꝯsum
ctionē. ⁊ ita itelligunt ꝫ ria. tm̄ q̄ ad subāz fu
it maior charitate oīm angloꝝ. Un si de⁹ an
gelū de nouo crearet: ⁊ ei illā charitatē in sun
deret quā brā ꝟgo in via habuit: ille angel⁹
mō ꝑdicto tātū deū diligeret q̄tū brā virgo
mō i patria diligit. q̄ charitas vie et patrie
est eadē fm subāz. Hec ille. Qui etiā subdit
q̄ charitas brē ꝟgis q̄ ad effectū fuit maior i
statu vie qualibet charitate angelica. q̄ ange
lica charitas nō est in statu merēdi. Quilibz
aūt actus charitatꝭ brē ꝟgis fuit meritorius
vite eterne ⁊ maioris glorie q̄ sit gl'ia ange
loꝝ. Et ista charitas brē ꝟgis magꝭ ac magꝭ
de die in diē vsq; ad eius felicissimū trāsitū
creuit: ita vt impletū excellentissime in ea fu
erit illud Prouer. iiij. Justoꝝ semita quasi
lux splēdens pcedit ⁊ crescit vsq; ad pfectaz
diē. Quia em̄ vt ait Grego. xviij. moraliū.
Nō clarescit aia i fulgore eterne pulcritudis
nisi ꝑus hic arserit i fornace charitatꝭ. Jō de
us animam beatissime mr̄is sue ℔ charitatis
igne totā inflāmauit. ⁊ ipletū fuit illō qō ipe
inq̄t Luce. xij. Ignē veni mittere i terrā. i. i
ꝟginē Mariam. q̄ vt s. patuit terra appel
latur. Subdit aūt ibidē saluator. Et q̄d vo
lo nisi vt ardeat. Un Hiero. i ser. assumptō
nis dicit q̄ totā ꝟginez incāduerat diuinus
amor: ita vt nihil i ea essz nisi ardor ꝯtinuus
⁊ ebrietas pfusi amoris. Sicut āt ignis do
mū illumiat: visum delectat: mēbra calefacit
ligna inflāmat: altissimas trabes i cinerez re
digit ⁊ metalla liq̄facit. Sic iste ignis chari
tatꝭ mētē ꝟgis gl'iole illumīauit: letificauit:
ꝯfortauit: inflāmauit ⁊ pfectām hūilitatē q̄si
in cinerē redegit. ⁊ i amorez altissimi totalit
liq̄fecit. ita vt merito hꝰ ꝟtutꝭ q̄ ē forma oīm
aliaꝝ ꝑmeruit ꝑncipalit fieri mr̄ dei. vñ Hu
go de scō victo. i q̄dā fmōe ait. Cōcepit ꝟgo
Maria de spūsctō: nō q̄ d̄ spūsctō subā se
mē part⁹ accepit: sz q̄ p amorem ⁊ opatiōem
spūsctō ex carne ꝟgis diuio partui subaz mi
strauit. Nā q̄ amor singl'arit ardebat in coz
de suo. i carne ei⁹ mirabilia faciebat. Cui⁹ di
lectio q̄ i corde nō suscepit sociū: opatō i car
ne illi⁹ n̄ hēbat exēplū. Hec ille. ¶ Pl⁹ ℔ q̄rit
de charitate b. ꝟgis qua hūit ad ꝓximū: vtꝝ
illā habuerit i sūmo sup oēs creatas? Et pri
mo videt q̄ n̄. q̄ inq̄t saluator Jo. xv. Ma
iorē charitatem nemo hꝫ vt animā suam po

Quanta fuerit caritas matrie

Maria hūit charitatē ad ꝓximū.

nat q̄s p amicꝫ suis. trāssumptiue i.c. q̄ vult. de pen. di. ij. ⁊ de renū. c. nisi cū ꝑdem. ℣. q̄p/ re. ℣z ipa anīmā suā nō posuit p amicꝫ suis ℊ maiorē nō habuit charitatē alīs: q̄ aīas su as p amicꝫ posuerūt. ¶ ℣z ꝯriū phat p illō dictū phi. j. poster. ppter qđ vnūqđqꝫ ipsum magis. ⁊ istud est summariū Baldi in auc. multo magis. C. de sacrosan. ec. ⁊ pz hec regu la. Nā ppr̄ qđ amam⁹: ipm magꝫ diligim⁹. ſz primū amam⁹ ppr̄ deū. ℊ q̄ pl⁹ amat deum pl⁹ amat primū. ⁊ cōsequēter btā ℣go q̄ sup oēs creaturas pl⁹ deū amauit: sup oēs crea turas pl⁹ primū dilexit. Itē eadē charitas ē q̄ diligitur de⁹ ⁊ prim⁹: qr charitas ē dilectō q̄ deus diligit ppter se: ⁊ prim⁹ ppr̄ deū vel i deo. vt dr. iij. sen. di. xxvij. ℊ q̄ hz summā cha ritatē ad deū: summā charitatē hz ad primū ℣z btā ℣go summā charitatē hūit ad deum ℊ ⁊ ad primū. Nō obstat mō q dr illā nō po suisse animā p primo. qr nūdet q̄ immo ani mā filij: ⁊ ipm filiū p prio posuit: quē pl⁹ q̄z ppriā animā dilexit: qr parēs pl⁹ diligit fili um q̄z seipm. di. l. isti q̄dē i fi. ff. qđ me. cā. ⁊ p priā animā si necesse fuit passioni obtulit p/ pria volūtate. ⁊ sic bona volūtas p facto re/ putat. l. reprehendēda. C. de instī. ⁊ substi. sub cōdi. fac. ⁊ l. alia. C. de his qui. vt indig. imo ipa bñdicta ℣go animā suā in passione filij crucifixit cū filio. ⁊ sic duas aīas obtulit. sic/ q̄z effectū dilectionis duplicauit. Et hoc est qđ dr Lu. ij. Et tuā ipsi⁹ anīmā ptrāsibit gladi us. ¶ ℣z veniam⁹ ad ꝯsideratōem amoris

y Amauit xpm dulciter

btē ℣gis in ptīculari. ⁊ ꝑmo de amore erga fi liū. Amabat em illū ꝑmo dulciť. i. amore p/ cordiali ⁊ intimo. qđ taliť oñdi pōt. In xpo em tripler erat suba. s. caro: aīa ⁊ diuinitas. Et in mre sil'r erat caro: aīa ⁊ spūs. Licz em aīa ⁊ spūs hoīs idē sint quo ad substātiā: tñ diuersis nuncupať noīb⁹ ppr̄ diuersos effe/ ctus in corpe. vt ait Aug⁹. in li. de spū ⁊ aīma Erat igiť inter mrem ⁊ filiū tripler ꝯiūctio. scz carnis ad carnē sm naturā. ⁊ aīe ad aīam sm amicitiā. ⁊ spūs ad diuinitatē sm grām. Amabit igiť xpm amore nature vt mr filiū. amore amicicie vt creatura creatorez suum. amore ℣o gre vt pservata ⁊ redēpta saluato/ rē suū. Tā intim⁹ ār amor fuit mris ad filiū q̄ ipa tota erat i amorē ꝯuersa. Sic em ferz missum i ignē: totū efficiť ignis sic ipa chari tate succēsa ⁊ cōbusta: facta erat charitas ⁊ to ta p amorē liquefacta erat ⁊ amore vulnera/ ta. vt ipa inqt Can. v. c. Fac ℊ o dñe iesu me quoq⁹ igne tui amoris ꝯburi amore ipsi⁹ di lectissime mr̄is tue: vt cognomē meū sit ꝯse/ quens rei. bustum enim est res exusta. vt ait glo. in. c. cōuenior. in ꝟbo busto. xxiij. q. viij.

¶ Scđo amauit illū fortiter. i. amore forti ⁊ feruido: qr p nullā tribulatōz ab eo nūq̄z po tuit separari. Nibo em apl'is i passiōe xpi fugi entibo: ipa ūmobil' steterit: parata p ipo morte sufferre. Juxta illud Can. viij. Fortis est vt mors dilectio. Fortis etiā fuit in fide. Un̄ Prouer. vlti. dr. Nō extinguet in nocte. i. in passione filij ⁊ morte. lucerna eius id ē fides. Quapropť de fide ei⁹ pt dici illud Aratoris poete. li. q. Hec est vera fides quā lex comi/ tať amoris. Nā vt ait Seduliꝰ poeta. Dul/ cis amor xpi fortia vincla dedit. Et ppr̄ hoc nolebat recedere a cruce desideras p filio ex/ ponere vitā gratꝫ. Juxť illō Claudiani. Nō q̄rit pciū: vitā q̄ dđet amori. Jo Joh. xix. dr. Stabat iuxť crucē iesu mr̄ ei⁹ ⁊c. Illū ei vsq̄z ad mortē nūq̄z deseruit. Un̄ Amb. sup Luc. ait fugientibo apl'is Maria añ crucē stabat ⁊ ꝑ ꝓ ocul' vulnera filij spectabat. Tertio amauit eū sapiēter. qđ pz p tria sig. Primo qr licz ei⁹ filiꝰ esset delicatissim⁹. tñ i his que dei erāt q̄uis ēent laboriosa ei nō ꝑcebat. vñ eū ad festiuitates ducebat. Scđo qr licet eū summe diligeret: nūq̄z tñ sibi dissuadere vo/ luit q̄n crucē ascēderet ⁊ mortē p hūano ge/ nere sustinerz. Tertio qr licet sciret eū i cruce maxios cruciat⁹ pati: tñ nūq̄z illi suasit vt de cruce descēderz ⁊ tātos dolores euitarz. Ex q̄ instrnū ť parētes vt filios suos a puericia bo nis studijs assuefaciāt. nec a bōis ꝑpositis ⁊ opib⁹ pñie ipos retrahāt nec vt assumptam pñiam deserāt eis psuadeāt. Xps q̄z mrez su/ am summope dilexit cui⁹ curā sp habuit. s. in infantia. qr claustra pudoris ei⁹ illibata ſua uit. In puericia: qr ī oīb⁹ ei subdit⁹ fuit. Lu ce. ij. In iuuētute: qr ī nuptijs ad ei⁹ volūta/ tē aquā i vinū ꝯuit. Joh. ij. In passiōe: qr il lā Joh̄i cōmēdauit. Joh. xix. p⁹ resurrectiōz qr ꝑmo ei apparuit resuscitat⁹. p⁹ suā ascēsio nē: qr ad ei⁹ mortē veit ⁊ ipaz i aīa ⁊ corpe as sumpsit ⁊ ad suā dexterā collocauit. ¶ Scđo ꝓncipaliť dico q̄ btā ℣go dilexit creaturas. ei⁹ ār dilectō dupl'r noťať. s. ordiata ⁊ pulcra De ꝑma hz Can. j. vbi ipa inqt. Ordinauit i me caritatē. De scđa Eccl. xxiiij. vbi ait Ego mr̄ pulcre dilectōis. Uūit ār caritatē ordia/ tā. ꝑmo ad id qđ ē sup̄ se. i. ad deū: illū pfecte amādo ⁊ ei ī oīb⁹ obediēdo ⁊ nūq̄z ab ei⁹ cor/ diali dilectōe recedēdo. iuxť illđ Jacobi bñ/ uētani. c. xxxiij. sui li. di. Mutari nescit imo derať amor. Omiaq̄z etiā valde difficilia et aspera propter eius amorem libēter tollerau

A Maria dilexit creaťas

A

do.hic est em vn⁹ charitat⁹ effect⁹.vt hꝫ in.c. hec ē charitas.de pen̄i.di.ij.vñ Marcial⁹ po cta inq̄t. Nescit amor vehemēs ad queq; pe/ricula rūpi. Scdo habuit charitatē ordina tā ad id qđ ē extra se.s.ad primū ei⁹ patien do.sic̄ ptz in nuptijs vbi deficiēte vino spōso cōpassa fuit.vt hꝫ Joh̄ ij.vbi Bern̄ ait. De ficiente vino in nuptijs verecūdie ꝯuiuātiuz cōpassa est pijssima ꝟgo dicēs filio. Vinum nō hn̄t.q̄d em de fonte pietatis pcederet nisi pietas rē.vt ꝑ.pte tertia h⁹ opis.sermone.j. pte.iij.sub lr̄a K. Tertio charitatē ordina/tam habuit ad id qđ est infra se.s.corp⁹ suuz ipm rōni subijciēdo r ī ꝟginitate ꝯseruādo. Jō vt dr Apo c.xij. lunam sub pdibꝫ habu/it:q; corp⁹ mutabile sub rōe subiecit. Quar/to ad id qđ est intra s.ad aīam suā:eā in hu/militate ꝯseruādo:fuās illud Deut.iij. Cu stodi temetipm r aīam tuā sollicite Un Bernard⁹ sup Missus ē ait. De q̄dē due ꝟtutes scz ꝟginitas r hūilitas mlt̄ sūt deo acceptę. Voluit g̃ ips mrem suā esse ꝟginē:de q̄ īma/culata imaculat⁹ pcederet oīum macl̄as pur gatur⁹. Voluit etiā esse hūilē:de q̄ mitt̄ r hu mil' corde pdiret:haꝫ ī se ꝟtutū hoibꝫ exem/plum saluberrimū oñsur⁹.vt em q̄ sctm̄ scōz erat ꝯceptura:sctā esst corpe: mun⁹ accepit ꝟginitatz sic̄ esset r mēte:donū accepit hūili/tatz. ¶ Scdo ei⁹ dilectio fuit pulcra. Distin guit aūt Aug⁹.quadruplicē dilectiōz. vna est carnalis:q̄ est inter viz r vxorē.r aliq̄n ē turpis quādo se carnaliter nimis amāt. r iō pbibetur donatio inter eos ne mutuo amore se inuicē spoliēt.l.j.vbi doc.ff.de dona.inr̄ vi. r vxo. Alia est naturalis que est inter patrē r filiū:r aliq̄n est turpis:q̄n pr̄ inordinate fi lium diligit. Tertia est socialis q̄ est inr̄ ami cū r amicū.q̄ aliq̄n est turpis q̄n in malum se amāt.r de hac tractat in.l.late culpe.§.ami/cos.ff.de ꝟ.sig.r ibi glosa ponit q̄ aliquādo est turpis. Quarta est spūalis:q̄ est inr̄ aīaz r deū.r ista ē dilectio pulcra:cui⁹ se mrem as/serit brā ꝟgo. Eccī.xxiiij.r ꝯsistit ī quattuor Primo i diligēdo deū.quā dilectiōz Aug⁹. se reprehendit nō habuisse dicēs.ix. ꝯfessionū Sero te amaui pulcritudo tā antiq̄ r tā no/ua. Sero te amaui: intus eras r ego foris: mecū eras r ego tecū nō erā. Scdo ꝯsistit in habēdo sapiam dei. Un Prouer.xxij. scptuz est. Appone cor tuū ad doctrinā meā q̄ pul/cra erit cū eam fuaueris. Tertio ꝯsistit i ser/uando pcepta r ꝯsilia dei.iuxta illd Prouer. iij. Uie ei⁹ vie pulcre:r oīes semite illi⁹ paci fice. Quarto ꝯsistit in puritate mētz r corpis r honesta ꝯuersatiōe. Juxta illud Sap̄.iij. O q̄z pulcra est casta generatio cū charitate. Qua dilectiōem quadruplicē habuit ꝟgo be nedicta pfectissime. Ceteri fuauit illd Deut. xj.s. Ama dn̄m deū tuū r obserua pcepta ei⁹ r illud Joh̄.xv. Vos amici mei estis si feceri tis q̄ pcipio vobis. Itē illud Prouerb.xxix. Qui amat sapiam letificat patrē s. celestem r illud Prouer.xxij. Qui diligit cordis mū diciam habebit amicū regē.ideo dilectōe ple na dicebat illd Can̄.v. Adiuro vos filie hie rusalem si inueneritz dilectū meū vt nūcietis ei quia amore langueo. ¶ Q, aūt brā virgo sup oīs puras creaturas habuerit amorem charitatis vltra dicta in pcedētibꝫ etiā pba ri pōt sic. Nā vt ait Aug⁹. in li. de spū r aīa. Charitas ē via q̄ puenit ad deū. r pbat p.c. hec est charitas.de pen̄i.dis.ij. Sz nulla pu/ra creatura ita pfecte ad deū puenit sic̄ beata ꝟgo.g̃ nulla creatura pura ita pfecte charita tem habuit. Itē deus charitas est.j. Joh̄.iij. r.c.abijt.xj.q.iij. Sed nulla pura creatura vnq̄z ita excellēter in se habuit deuz sicut brā ꝟgo.g̃ rē. Itē charitas est finis oīm ꝟtutuz r pceptoꝝ.j.ad Thim̄.j.r ad Roma.xiij. et c.charitas.de pen̄i.di.ij. Sz null⁹ ita cōple/te habuit i se oēs ꝟtutes:neq; ita pfecte fua/uit diuīa pcepta sic̄ ipa.g̃ ptz ppositū. Pre/terea charitas ē vinculū animoꝝ.vt ait apo/stol⁹ ad Coll'.iij. Un Aug⁹ in li. de spū r aīa inq̄t Charitas est via copulās amātem cum amato. Sz nullus ita perfecte copulat⁹ fu/it cū deo sicut beata ꝟgo:que eū ꝯcepit r filiū suū fecit.g̃ rē. Item brā ꝟgo habuit oīa vti/lia r cūcta ad salutē necessaria p illā regl'am Bern̄.sep⁹ allegatā. q̄q̄d alijs licz pauci/simis est ꝯcessum rē.imo ceteris oīibꝫ excel lenti⁹ illa oīa habuit.qz melioz debet esse ꝯdi/tio regine q̄z seruoz:fm phm in li. de regi.pn ci.sed charitas ē ꝟtus a q̄ oīa bona proce/dunt.j.ad Thim̄.j.r.c.licet. in fi.eī de reg. iu. Itē sine charitate ois opatio nra est inutri lis q̄ ad ꝯsequendā eternā retributōz.c.vide r.c.teneam⁹.j.q.j. sine charitate ei oēs alie ꝟtutes nihil ꝑsunt ad salutē.c.solet queri.de ꝯse.di.iij.r.§.euidēter.de pen̄i.di.ij.r dist. vij.c.nullus.vñ in.c.nisi cū prudē.§.quippe extra.de renū.dr. Si q̄z tumcūq; ꝟtutū flore refulgeas.charitatē aūt ī te nō habeas:nihil habere cōprobaꝝ.r in.c.vbi sana.xxiiij.q.j. dr. Ubi charitas nō est:nō potest eē iusticia. Justicia aūt hic accipit p oīi ꝟtute vt eriā accipit in.v.ethi.r in.c.ad aures .de tēpo.or. scriptum est. Non in sublimitate graduum

Maria hūit charitatē su/per oīs creatas

B quadru/pler dile ctio

ſz in amplitudie charitatſ acq̃rit regnuz xi. ⁊ Aug⁹. in ſmõe ad here. inq̃t. Sine charitate nullꝰ facie xi vnq̃z poterit ĩtueri. Ergo btissima ỹgo q̃ sup omes ĩ celesti gl'ia ẽ sublimata ⁊ diuinã facie ceterſ oib⁹ excellẽti⁹ intuetur: excellẽtissime p̃ ceterſ habuit charitatẽ. Cũ em̃ xꝰ p̃cepit Leui. vj. dices. Ignis semper ardebit ĩ altari meo. p quẽ ignẽ spũalit' intelligit charitas ⁊ ardor diuini amorſ q̃ semper dz ardere ĩ altari humani cordis: pfecto iste ignis pfectissime sp exarsit ĩ corde b. ỹgis qđ ipsi⁹ xi singulare ac p̃cipuum altare fuit Quo q̃dẽ amore ⁊ charitate nos repleri faciat ipa ỹgo btissima nos bñdicẽs: atq̃z nobis dicẽs illđ. ij. ad Tho. xiij. ſ. gra dñi nr̃i Jesu xp̃i ⁊ charitas xi ⁊ cõicatio spũssci sit sp cuz oib⁹ vobis Amẽ.

¶ De q̃tuor ỹtutib⁹ cardinalib⁹ q̃ fuerũt ĩ gl'iosa ỹgine. Sermo. iij.

Cum est ꝓsiliũm ⁊ eq̃tas mea ẽ prudentia et fortitudo. Prouer. viij. inquit Salomon Cañ. vi. de btã ỹgie Que est ista que ascẽdit de deserto: delicijs affluens: ĩnixa sup dilectũ suũ. Per istas autẽ delicias ĩtelligũt ei⁹ ỹtutes q̃b⁹ ipa ỹgo bene dicta filij sui gra plena fuit. ⁊ iõ dr ĩnixa sup dilectũ suũ. Alij em̃ filij suut patrſ ⁊ matris iste aũt fili⁹ fuit tot⁹ mris. quia nullũ habuit patrem carnalẽ. vnde merito sibi tot⁹ attribuitur: ⁊ ipa tota sup eius gram innixa est: ⁊ de ỹtute ei⁹ abũdanter assumpsit. ⁊ p orbem vniuersum fragrãtiã sanctitatſ effudit. Jõ Cañ. j. ipa inq̃t. Dũ esset rex ĩ accubitu suo: nard⁹ mea dedit odorẽ suauitatſ. Iste ãt rex scz fili⁹ su⁹ habuit tres accubit⁹. ſ. sinũ patrſ. vterz mris ⁊ patibulũ crucſ. Nard⁹ ỹo cũ sit herba parua odorifera ⁊ calida. p ꝓmã ꝓpri etatẽ significat humilitatẽ ỹgis. p secundaz ei⁹ ỹginitatẽ. p tertiã ỹo ei⁹ charitatẽ. Dum g̃ esset rex ĩ accubitu p̃ris odorez dedit marie humilitas: q̃ tantũ placuit xp̃o q⁹ ad ipam descẽdit. Dũ aũt esset ĩ accubitu vteri ỹginal': odorẽ dedit deo ei⁹ ỹginitas: qz eius puritate pasceba ĩ. iuxta illud Cañ. ij. Qui pascit ĩter lilia. ſ. puritatis. Dũ ỹo essz in accubitu crucis: odorẽ dedit ei⁹ charitas: q̃ tanta fuit ſm Amb. q⁹ parata erat simul cũ filio pati p humana salute. Nõ solũ aũt has tres virtutes possedit: sz eriã oib⁹ alijs mirabiliter radiauit. Vñ Cañ. ij. dr. Que est ista que ascẽdit de deserto sicut virgula fumi ex aromatibus mirre ⁊ thuris ⁊ vniũsi pulueris pigmẽtarij Per aromata em̃ ⁊ vniuersum puluerẽ pigmentariũ intelligit diuersitas oim̃ graruz ⁊ ỹtutũ quib⁹ ipa xi mater in vniũlis mũdi climatib⁹ odorẽ dedit. De q̃b⁹ vltra p̃dicta ĩ alijs ſmonib⁹ tractare volẽtes: de q̃tuor virtutib⁹ cardinalib⁹: q̃ ipsa ỹgo bñdicta in ỹbis ꝓpositis se habuisse testatur. in pñti sermone dissere⁹.

¶ Pars ỹma hui⁹ ſmonis in q̃ tractat de ỹtute iusticie btẽ ỹgis Marie.

D IN pallegato themate nr̃o ĩq̃t btã ỹgo. Dea est eq̃tas. i. iusticia. plena em̃ iusticia fuit que solem iusticie nobis generauit. Sz ꝫ argui p̃t. Nã act⁹ iusticie est iustificare mala ⁊ punire vicia. l. j. §. j. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ seipm̃ ꝓpter defectus cõmissos inculpare. Juxta illud Prouer. xviij. Justus in ꝓncipio accusator est sui. Sz ĩ beata ỹgine nõ fuerũt vicia. g̃ nõ fuit actus iusticie in ea. ⁊ p ꝫsequẽs nõ fuit illa ỹtus. đ q̃ glo. sup illud Matth. iij. Pniam agite inquit. Prima ỹtus est p pniam vererẽ horiez premere. Rñdeo q⁹ act⁹ pnie fuit excellẽtissime ĩ btã ỹgine: ⁊ nobili⁹ q̃z in alijs oĩib⁹ viatorib⁹. qđ patet ex h̃ q⁹ in oĩib⁹ alijs viatoribus actus pnie oñdit p̃cm̃ esse vl' insuisse. Nõ em̃ resurgit p pniam q̃ nõ cecidit p culpam. argumẽtũ in. l. dece. ff. de ỹbꝫ. ob. In ipa aũt ỹgine fuit actus pnie sine p̃nția vel p̃cessione culpe. eo mõ quo est in patria. ſ. pfecta detestatio p̃ci ⁊ nolle peccare. Q, aũt pfectionem iusticie habuerit pz ex h̃ q⁹ cũ due sint ptes iusticie. ſ. declinare a malo ⁊ facere bonũ quia nõ sufficit abstinere a malo nisi fiat qđ bonũ est. c. nõ satis. lxxxv. dis. ⁊ instituta de iusti. ⁊ iu. §. iuris p̃cepta. ⁊ in. l. iusticia. §. j. ff. eo. ⁊ c. j. de forma fidelitatis. ĩ vsi. feu. Ipa vtrãq̃z partẽ sup oĩes viatores habuit ⁊ cõsequẽter oĩib⁹ iustior fuit. Q, em̃ ceterſ oibus a malo magſ declinauerit: ptz qz ipa sola viatrix fuit q̃ nũq̃z peccauit. vt inq̃t Aug. in li. de natura ⁊ gra. q⁹ ỹo oẽs viatores in boni opatiõe supauerit in eo mõstrat q⁹ xũ genuit q̃ bona oĩa regenerauit. Vñ tãtum effectum boni ꝓtulit de se q⁹ nullus pure creature effect⁹ illi in dignitate vel vtilitate potuit coequari. Cũ g̃ res denoiet ab effectu. l. stipulatio. §. si op⁹. ff. de no. operi. nũ. ⁊ alibi dicat q⁹ fructus edit⁹ pandit auctores. pz ꝓpositum Das q̃z iusticie ptes circa ꝓmũ excellẽter exercuit. ꝓmo declinãdo a malo ꝓmi. quia nullũ vnq̃z lesit: sed oĩb⁹ studuit pdesse. Vñ Amb. in li. de ỹginib⁹ ait. Nullum sollicitare fuit ledere. oĩb⁹ bñ velle. maioribꝰ natu assur-

Pnie actus fuit in Maria

surgere: equalibꝫ nō iuidere: iactātiā fugere: rōnem seq; amare ꝟutē. Dñi illa vultu lesit parētes. qñ discessit a ꝓpinq̄s. qñ fastidiuit humilē. qñ irrisit ꝛbilē. qñ vitauit inopem? Piero. quoq; i q̄dā fm̄oe inq̄t. Nāc ira scētē null⁹ vidit. hāc maledicētē null⁹ audiuit. ois fmo ei⁹ ita erat grā plen⁹ vt cognosceret lingua ei⁹ de⁹. Verba em̄ sunt note eaꝝ q̄ sunt i aio passionū. vt ait phs i. j. ꝓic. ꝛ autor i lib. ser ꝓncipioꝝ. ꝛ in. l. iij. §. idē tubero. ff. de sup pellec. le. ¶ De scḋa aūt pte iusticie. s. faciendi bonū: ꝛ opa miscōie ꝓmo. dico q̄ illā exercuit in summo sup oēs viatores. Quꝫ ei misericordie altꝫ altero ē maiꝰ: vl' q̄ fit ex maiori charitate. Affectio em̄ opi nomē ipōit. vt ait glo. in phemio insti. in. §. fi. ꝛ i. l. j. C. ad le. cor. de sic. vel quia fit magꝭ indigēti vl' magis digno. vl' q̄ fit cū maiori effectu ipenso. vel quia fit ex magis necessario ꝛ miꝰ superfluo. Hec aūt oia fuerūt i beatissima ꝟgie in summo. Charitas em̄ ex q̄ opa miscōie fecit: oēm creaturā excellit: vt s. patuit. Maximū etiā affectū nob miscōie impēdit. quia nob miserꝭ: captiuis ꝛ mēdicis dedit filiū suum deū. captiuis i pciū. famelicis i viaticum laborātibꝫ in ꝓmiū. infirmis i medicamētuꝫ ꝛ cū ipso dedit nobis regnū celoꝝ ꝛ oē bonuꝫ Que em̄ ꝓprio filio suo nō pepcit: quō nō cū illo oia nobis donauit? Jrē beatissima ꝟgo de nullo sibi superfluo: sꝫ oīno necessario: opus miscōie fecit filio suo pauꝓmo ꝛ pegrino cui de ꝓpꝛijs suis purissimis carnibꝫ ꝛ sanguinibꝫ tunicā polimitā fecit. ꝛ quē i gremio uteri sui hospitata est: ꝛ de ꝓprio corpe cibauit ꝛ lactauit. ¶ Sic g̃ patet q̄ beatissima ꝟgo iusticiā q̄ ad ꝓtes ꝛ effectꝰ suos habuit in summo. Jpa em̄ ab oi malo ꝓmi etiam minimo sp cauit. ꝛ omia bñficia illi possibilia ꝓtinue impēdit. seruās illō Bern̄. in lib. de improbatiōe viciorꝝ di. Vir sapiēs prodesse cupit: nō ledere quēq̄. Proximo igit ꝓmo ꝓfuit ꝟbo. q̄ socias suas sp i bono ꝓfortabat Vñ in lib. de infantia saluatoris dr. Sollicita erat circa socias suas: ne aliq̄ ex eis in aliquo fmone peccaret. ne aliq̄ in risu vocē exaltaret. ne aliq̄ in iniurijs aut supbia circa parē suā se erigeret. sine intermissiōe deū bñdicebat. ꝛ ne forte i salutatiōne sua a laudibꝫ dñi tolleret. si q̄s eā salutabat. illa ꝓ salutatione deo grās rndebat. Vñ ꝓmū ab ea exūt vt dū salutāt: vl' vocāt homines sci. Deo grās dicūt. Scḋo ꝓfuit obsequio. qd̄ ꝓtz Luc. j. q̄ tribus mēsibꝫ i obsequio Elizabeth māsit. Unde Amb. sup̄ ait. Quā religiosa in ꝓpinq̄s fuerit: scriptura sacra cōmemorat. Nā ꝛ humilioꝝ facta est: vt a deo se cognouit electā. ꝛ statim ad cognatā suā in montana ꝓcessit. Nō vtiq; vt exēplo crederet: q̄ iā crediderat oraculo. Btā inq̄t Elizabeth q̄ credidisti: ꝛ tribus cū ea mensibꝫ māsit Tāti aūt interuallo tpis nō fides q̄rit: sꝫ paritas exhibet. ¶ Tertio ꝓfuit tpali subsidio. Vñ de illo dr ꝓuō. vlti. Manū suā aperuit inopi. paret ex hoc q̄ totū aurꝫ qd̄ magi obtulerūt pauperibus tribuit. ita q̄ p̄stmodū i purificatiōe nō habuit vnde vnū agnum emere posset. De ipius liberalitate ad paupes dr in p̄dicto libro de infantia saluatoris. De esca quā de manu angeli virgo accipiebat ipa reficiebat. q̄ ꝟo a pontificibꝫ accipiebat: paupibus erogabat ¶ Quarto ꝓfuit exēplo. qꝛ ei⁹ vita omnibus fuit exemplū sanctitatꝭ ꝛ religiōis. Vñ Ambro. vbi. s. ait. Sit nob tā q̄ in imagie descripta vita Marie. de q̄ velut ex speculo refulget spēs castitatꝭ ꝛ forma ꝟtutꝭ. Hinc sumamus exēpla viuēdi: vbi tā q̄ i exēplari magisteria sunt expssa ꝓbitatꝭ. q̄ q̄d corrigere. q̄d effugere: ꝛ q̄d tenere deb eamus ostendūt. Et infra. Prodire de domo nescia nisi cuꝫ ad ecclesiam ꝓueniret. ꝛ hipsum cū parentibꝫ ꝛ ꝓpinquis: domestico operosa silētio forēsi stipata comitatu. nullo tñ meliore sui custode: q̄ seipsa que in accessu aspectuq; venerabil': nō tā vestigiū pedis tolleret q̄ gdū ꝟtutꝭ attolleret. In eodē etiā libro de infantia saluatoris dicit. In vigilijs inueniebat ꝓor. In sapiētia legis eruditior. In puritate purior In humilitate pfundior. In carminibꝫ Dauid pstantior. In charitate gratiosior. ꝛ i oī ꝟtute pfectior. Quia igit brā ꝟgo vt dictuꝫ est suis ꝓmū illumīauit exēplis. Jō de ipsa dici potest illud Ecci. xxvj. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei: sic mulierꝭ bone spēs in ornamētū dom⁹ ei⁹. lucerna splendēs supcandelabꝝ sctm̄ dē. p solē aūt in predicta auctoritate intelligit xps. p mundū ꝟo brā ꝟgo Maria q̄ illuminata a deo illuminat totam eccl'iam militantē. Quare aūt brā ꝟgo dicatur mūd⁹ oñdit Cypan⁹ in q̄dā fm̄oe dicēs. Lego ꝛ intelligo q̄ Maria ꝟgo est quidaꝫ mūd⁹ intelligibil' ꝛ admirabil': cui⁹ terra est soliditas humilitatis. Cuius mare latitudo charitatis. Cui⁹ celū altitudo ꝓuersatōis ꝛ ꝓtemplatōis. Cui⁹ sol splendor intelligentie. Cui⁹ luna decor mūdicie. Cui⁹ lucifer fulgur sanctitatꝭ. Cui⁹ arcturꝰ grā septiformis Cui⁹ sydera aliaꝝ ꝟtutū ornamēta pulcerrima. Ex q̄bꝫ oībꝫ patꝫ ꝟtutē iusticie fuisse ex-

F In summo būit iusticiaꝫ

S Maria pfuit tēporali sūbsidio

Justiciã virtutuz ī summo habuit

cellẽtissime in btã ỹgine. Et ꝓmo si accipiat iustícia large ꝑ oĩa ỹtute ⁊ oi bono ope: sic accipit phs .j. Pol. ⁊ v. ethi. vt etiã dic Rich noster in .iij. dis. xxxiij. ⁊ beatus Tho. ij. ij. q. lviij. ⁊ .j. ij. q. cxij. Dico q ỹgo btissima eam in summo habuit q̃ pfectissime obſuauit legis ꝓceptũ. Deut. xxiij. q̃ dr. habeas iustíciam cora dño deo tuo. q̃ etiam cũ filio suo dicebat illud Mat. xiij. ⁊ Luc. iij. Decet nos implere omnẽ iustíciã. Si ẏo loq̃mur de iustícia stricte sumpta q̃ i le ꝓtinet tria .s. honeste viuere. alteꝛi nõ ledere. ⁊ sua cuiq; tribuere. De q̃bꝫ hr̃ in. l. iustícia. §. j. ff. de iust. ⁊ iu. ⁊ in. §. iurꝫ ꝓceptа. instí. eo. Dico q cuz hec sit excellẽtissima oĩm ỹtutũ moralitũ. vt declarat beat⁹ Tho. ij. ij. q. lviij. ar. vl. Uñ dicit phs in. v. ethi. Preclarissima oĩm ỹtutũ videt esse iustícia. ⁊ neq; hesperus neq; lucifer: ita admirabil. ⁊ imparor ī aud. vt omes obediant iu. in ꝑn. col. v. inq̃t. vnã q̃dẽ esse oĩm pfectissimã ỹtutẽ iustíciã arbitramur. ⁊ Tullius in .j. de offi. ait. iustície splẽdor ẽ maxim⁹ ex q̃ boni viri noiant. ⁊ ij. eiusdẽ opis iterũ dic. Justícia est vna oĩm dña regina q; ỹtutũ. Profecto nefas essꝫ credere hãc ī mre dei eximiã ỹtutẽ defuisse q̃ fuit armariũ oĩm ỹtutum. Uñ solo eteni scelerato nõ ꝑt iustícia habere cõmerciũ. c. fortis. in fi. de ỹ. sig. Scies igit btissima ỹgo dictũ eẽ ꝓpꝑhaz ps̃. xxiij Oculi dñi sup iustos: ⁊ aures ei⁹ ī pces eoꝝ ⁊ ps̃. xcj. Just⁹ vt palma florebit. ⁊ sic cedr⁹ libani multiplicabit. ⁊ ps̃. cxj. In memoria eterna erit iust⁹: ab auditõe mala ñ timebit. ⁊ ps̃. cxvij. Uox exultatõis ⁊ salutꝫ i tabernaculis iustoꝝ. ⁊ Sap. iij. Justoꝝ aie in manu dei sunt: ⁊ nõ tãget illos tormẽtũ mortꝫ. ⁊. iij eiusdẽ li. c. Just⁹ si morte ꝓoccupat⁹ fuerit: in refrigerio erit. ⁊ Prou. x. Benedictio dñi sup caput iusti. Dñs em diligit iustos. ps̃. cxlv. ⁊ sacrificiũ iusti acceptũ est: ⁊ memoriã eius nõ obliuiscet dñs. Eccl. xvj. Scies q̃qꝫ spũ dnãtio filiũ suũ dictuꝫ Mat. xiij. Fulgebũt iusti sic sol ī regno pr̃is mei. ⁊ Matth. xxv. Ibũt iusti i vitã eternã. Itẽ scies q iust⁹ ẽ dmin⁹ ⁊ iustíciã dilexit. ps̃. vij. ⁊ q iusti i ꝑpetuũ viuẽt: ⁊ apd dñm ẽ merces eoꝝ Sap. v. Jõ ipa q̃ debebat sup oes puras creaturas apd dñm mercedẽ hre voluit iustície ỹtutẽ super omes possidere.

¶ Pars scda hꝰ ꝓmõis de ỹtute fortitudis btẽ ỹginis.

Data ỹgo ī ỹbis themaꝫ nr̃i inquit Mea est fortitudo. Sup omes em puras creaturas ỹtutẽ habuit fortitudinis. Uñ Salomon admiras ei⁹ fortitudinẽ Prou. vlti. inq̃t. Mulierẽ fortẽ q̃s inueniet? Ubi Beda dicit. Ne Salomon hꝰ q̃ fisse putet desperãdo: subdit ꝓpterãdo. Pro cui ⁊ de vltimis finibꝰ ꝑciũ ei⁹. hꝰ est nõ minimũ: nõ mediocre: nõ deniq; de terra: nec etiaz de celo terris ꝓximo est ꝑciũ fortꝫ mulier? hꝰ sed a summo celo egressio ei⁹. Fortitudo aũt eius in tribꝰ apparet. s. virilit aggrediendo ardua. ⁊ hec dr̃ ỹtus magnanimitatꝫ ⁊ ꝑstãter sustinẽdo aduersa. ⁊ hec est ỹtus patiẽtie. ⁊ pseuerater agẽdo fortia. ⁊ ista est ỹtus pseuerãtie. ¶ Primã q̃ spẽm fortitudinis .s. magnanimitatẽ habuit btã ỹgo q̃ q̃nq; ardua aggressa est ⁊ audacter pegit. sciebat em scripturũ esse. x. eney. Audaces fortuna iuuat timidosq; repellit. ⁊ x. methaꝫ. Audẽtes deus ipe iuuat. Uñ nulla ꝛrietate ab inceptis deterrit. Inq̃t em Gualter⁹ in alexãdraide li. v Nulla rei nouitas puertere fortia dz Pectora. Primũ arduũ fuit q̃n ỹginitatẽ deuouit. tũc em naturã suã vicit ⁊ se nature angelice sociauit. Jõ dr̃ Prouer. vl. Accinxit fortitudine lumbos suos. Tũc em lũbos fortitudine accinxit: q̃n ꝑpetuã ỹginitatẽ seruauit. Ibidẽ q̃z dr̃. Fortitudo ⁊ decor indumẽtum ei⁹. ⁊ itez. Manũ suã misit ad fortia. Tũc em manũ suã ad fortia misit: q̃n ad huandã ỹginitatẽ fortr̃ se accinxit. Secõm arduum fuit. q ꝑ suã ỹginitatẽ ⁊ hũilitatẽ deum de celo ad terrã traxit. nõ Eccl. xxvj. dr̃ de illa. Mulier fortꝫ oblectat virz suũ. Intrãtũ enim ista mulier fortꝫ deũ oblectauit sua ỹginitate et hũilitate q̃ suo odore mirifico eũ de celo descẽdere fec: ateq; illũ in suo vẽtre iclusit. Jõ sibi ꝓuenire põt illud qd̃ Gen. xxxj. dr̃. Si ꝺ deũ fortꝫ fuisti: q̃nto magꝫ ꝺ hoies ꝑualebis? Si em intrantũ fuit fortis q̃ potuit trahere deũ in suã vterz. manifestũ est q̃ etiã nos poterit trahere in celũ. ¶ Tertiuz arduũ fuit q̃ martyrium spũale viriliter sustinuit. Uñ em vltimũ terribiliũ in hac vita sit dolor mortꝫ iij. ethi. ⁊ d. vltimum. ff. de penis. q̃nto natura nobilior est: tãto mors est dolorosior ⁊ terribilior. Ex q̃ sequit q̃ spũs q̃ est ipproportionabilit melior corpe: ꝑ mortẽ spũalẽ passionis ī proportionabili affligit dolore sup omnẽ dolorẽ mortis corpal. Uñ gbeatissima ỹgo audacter martyriũ aie ppessa sit. sic pdictũ fuerat Lu. ij. Et tuã ipi⁹ aiam ptrãsibit gladius: sequit q̃ mirabilit fortis fuit. ¶ Quartũ arduũ fuit: q̃ oĩm sanctoꝝ merita acquisiuit. Omes em virtutes ⁊ gras ⁊ merita oĩa que alij sancti habuerunt particulariter: ipa acq̃

Maria fortitudinez hũilit

Maria magnanima

Omnia merita acq̃siuit

suit ⁊ habuit vniuersalit̃. Jn̄ illo ꝓuer. vlti. Multe filie congregauerũt ⁊c. De hac fortitudine eiꝰ ꝓt dicit illo ꝓuerb. x. Egestatẽ opata est manꝰ remissa. Manus aũt fortiũ diuitias parat. Manꝰ remissa fuit manus Eue: q̃ se ⁊ nos oĩib⁹ meritis spoliauit: sed manꝰ fort⁹ fuit manꝰ x̄ps. q̃ oĩes spũales diuitias congregauit. Jo ipa inq̃t Eccl. xxiiij. In plenitudine sct̃oꝝ detentio mea. vbi Ber. dic. Uere i plenitudine sct̃oꝝ est detẽtio sua. cui nõ defuit fides pr̃iarchaꝝ: nec spes pphaꝝ: nec zelꝰ aplorum: nec cõstãtia martyꝝ. nec solbrietas confessoꝝ: nec mũdicia x̄pinũ: nec puritas angeloꝝ. ¶ Quintũ arduũ fuit q̃ pcium totiꝰ mũdi ipa sola inuenit. Un̄ postq̃ Salomon dixit. Mulierẽ fortẽ q̃s inueniet? subdit. Procul ⁊ de vltimis finib⁹ pciũ eius. i. ꝺ cõiunctione dei ⁊ hoĩs q̃ sunt duo vltimi fines Un̄ Sap. viij. ꝺ. Attingit a fine vsq; ad finem fortit̃. Jstud pciũ fuit a iudeis p ignem passionis examinatũ. iux̄ illud ps. Igne me examinasti ⁊c. i. examinare permisisti. ⁊ tn̄ nulla scoriã inuenerũt. vn̄ sequit̃. Et nõ est inuenta in me iniq̃tas. Deinde pciũ numerauerũt. Un̄ ps. xxj. idẽ ps. ait. Dinumerauerũt oĩa ossa mea. ⁊ tn̄ ibi nullã diminutoꝝ inuenerũt: q; vniuersalit̃ oĩa ossa eiꝰ fuerũt igne passionis adusta. vn̄ p ps. ipe ait. Oĩa ossa mea sicut cremiũ aruerũt. Postremo i statera crucis ipm pciũ ponderauerũt. Un̄ cantatur in hymno crucis. Statera facta corpis ⁊c. Quz inuenerũt q; nulla cõmisit peccã ⁊ tn̄ grauissima fuit pena. Un̄ Job i ꝑsona x̄pi ꝙq̃rit̃ dicens. vj. c. Utinã appenderẽt peccã mea ⁊ calamitas quã patior i statera. q̃si arena maris hec gr̃uior apperet. Hec ibi. Et loq̃t more iuris ciuil' in q̃ aliq̃n aliq̃d ꝺr̃ minꝰ vl' amplius respectu eiꝰ cui nihil cẽ. l. min⁹. ⁊. l. fr̃ũ amplius. ff. ꝺe fr̃. sig. Et q̃uis illo pciũ sic fuerit examinatũ: numeratũ ⁊ ponderatũ. tn̄ nihilominꝰ a iudeis fuit reprobatũ. Un̄ p ps. ipe dn̄s inq̃t. Precium meũ cogitauerũt repellere ⁊c. ¶ Scõo eiꝰ fortitudo fuit cõstãter sustinẽdo aduersa. ⁊ in h̄ cõmendat fr̃us patiẽtie eius Quã fr̃utẽ diffinit Albertꝰ sup Missus est. c. lxxxix. di. Patiẽtia est bonꝰ habitꝰ aie: oĩes aduersitates eq̃nimit̃ portãs. ⁊ subdit idem doctor. Patiẽtia brissime x̄pis fuit inuincibil' ⁊ ab oi malo culpe ipassibil'. q̃ ipsiꝰ patientia fuit oĩm aliorꝝ patiẽtia maior ipproportionabiliter. habuit q̃z fr̃utẽ cõstãtie quã ꝓdictus doctor diffinit in. c. seq̃nti di. Cõstãtia est stabilitas i ꝓposito nõ vacillãs. ⁊ subdit. Oĩm aliorꝝ stabilitas fuit i aliquo mobil'. Sz btẽ x̄pinis fuit stabilitas oĩno immobilis. q̃ eiꝰ cõstantia alioꝝ cõstãtie est improportionabil'. De cõstantia xo ⁊ stabilitate btẽ x̄pinis patuit tpe passionis x̄pi. vbi apl's x̄pm reliq̃rũt ⁊ fidẽ ꝓdiderũt Jpa aũt immobil' in oĩ aduersitate steterit: ⁊ fidem incõcussam seruauit. Un̄ in ꝑsona x̄pi ꝺr̃ Job. xix. Pelli mee consumptis carnib⁹ adhesit os meũ: ⁊ derelicta sunt tm̄mõ labia circa dẽtes meos. Per os em̄ significat x̄ps: q̃ in tantũ fuit fortis q; potius potuit frangi p mortẽ q̃ inclinari per timorẽ. Jstud os habuit dẽtes: carnes ⁊ pellẽ. Dentes em̄ fuerũt apl'i: q̃ doctrinã x̄pi ruminabãt ⁊ populo ꝓpinabũt. iux̄ illud Can̄. vij Dignũ dilecto meo ad potandũ: labijsq; eius ad ruminandũ. Carnes fuerũt sancte mulieres: que erãt molles et fragiles. Pellis eiꝰ fuit xpo Maria q̃ ipm os carne vestiuit: ⁊ q̃ multis tribulationib⁹ exposita fuit. Dic q̃ x̄ps. Pelli mee consumpt⁹ carnib⁹ ⁊c. Nã circa dentes. i. apl'os nõ remanserũt nisi labia. i. amoris xpa. q̃ em̄ ipm mortuũ adhuc diligebãt: liberter loquebant de ipso sicut patz Luc. xxiiij. in duob⁹ discipulis eũtib⁹ Emaus. q̃ de ipo ibãt loquẽdo. Et sicut dicit Grego. in omel. paschali. Amabant ⁊ dubitabant. Carnes xo. i. ipe mulieres fuerũt cõsumpte. i. extincte a fide. Os xo solũmõ adhesit pelli: ⁊ pellis ossi. q; x̄ps adhesit mri: ⁊ mr̃ filio. Un̄ Can̄. j. ipa inq̃t. Dilect⁹ meꝰ mihi ⁊ ego illi. X̄ps q̃ adhesit mri ipam de cruce cognoscẽdo: ⁊ ea discipulo cõmẽdando. Mat̃ xo adhesit filio ipm amãdo: illũq; i cruce associãdo. ac eiꝰ fidẽ illibatã fuãdo. ⁊ p eiꝰ amore mori desiderãdo. ¶ Tertio eius fortitudo fuit pseueranter agẽdo fortia. Un̄ ipa habuit fr̃utẽ magnificẽtie. quã diffinit Albertꝰ vbi sup̃. c. lxxxvj. di. Magnificẽtia ẽ rex bene gestaz felix ꝓsummatio. ⁊ sbdit ibidẽ. Cõsummatio rez bñ gestaz p beatã x̄pinẽ excellit i proportionabilit̃ oĩs pure create ꝓsumatiõz q̃ in actu magnificẽtie excellit oẽm viatorez. Habuit q̃z btã xpo fr̃utẽ fiducie q̃ est spes fortitudis. quã diffinit idẽ doctor. c. sequenti dicẽs. Fiducia ẽ certa spes pducẽdi ad finez rẽ q̃ cepta ẽ. ⁊ sbdit. Sz certitudo spei btẽ x̄pinis fuit absoluta ⁊ infallibil'. Omniũ aũt aliorꝝ fiducia ꝺditional' ẽ vl' fallibil'. Sz infallibile excellit fallibile ipproportionabiliter in q̃ntũ tale. q̃ sic fiducia btẽ x̄pis excellit fiduciã oĩm viatorꝝ. Hec ille. Habuit etiã virtutem securitat⁹ q̃ ẽ alia spes fortitudis. Quaz diffinit ꝓdict⁹ doctor vbi s. c. lxxxviij. dicens Securitas ẽ habitꝰ x̄pin quẽ sup̃ quẽcũq; ico-

1 Patiẽs fuit

2 Perseueranter agebat

moditates formidank. ḡn qđ inceptū est ad finē pducak. ꝛ sb̄dit. Securitas brē ꝑginis fuit sine timore supatōis. g̃ excellit securitatē oīs viatoris. Igit̄ ipa brīssima ꝑgo fuit oīm viatoꝝ fortissima: q̃ patuit illō Horacij i sermonibꝫ. Viuite fortes. Fortia diuīs opponite pectora rebꝫ. ꝛ illō Juuenal'li. xij. Fortem posce animū mortis terroꝛe carentē. Et illud Cathonis moral'. Rebꝫ i adūsis aīm sb̄mittere noli. Et illō Matthei poete i lib̄. Thobie. c. xxx. Lubrica fortune non te p̄mat alea vīuas Maioꝛ i adūsis pſperitate minoꝛ. Et illud Henri. samariē. li. ij. Cōtra fortunaꝫ sis ꝑstās. sis patiēs. sis Ferreus. aduersis te neq̃ frāgat hyems. Vn̄ ipa cū deberet fugere in egyptū ppt̄ Herodis metuꝫ dicebat illō Prosperi i li. epigram. Nō metuo exiliū. mūdus dom⁹ oībꝫ vna ē. Vt ei inq̃t Ouid. i. j. de fastis. Dē solū forti pria est vt pisciby eq̃ Vt volucri vacuo q̃cq̃d i oꝛbe ptꝫ. Sciebat nāq̃ brā ꝑgo verā ee illā Lu. sniaꝫ li. vij. di. fortissim⁹ ille ē Qui pmpt⁹ metuenda pati si comin⁹ instēt. Et differre pt. Et illā Marci alis poete di. Sub q̃cūq̃ onere strepituq̃ oī ve labore. Rectū stare lica gl'ia n̄ modica est. ꝛ illā Prospi i li. epigra. epigram. xxxv. Rectoꝛ ē adūsa pati ꝛ tolerare modeste. Nec q̃ rula i quēq̃ voce mouere deū. Et epigra. xlix Nāq̃ bonos nō blāda inflant nec aspa frangūt. Et illā Bern̄. i li. de ꝑbatōe vicioꝝ. c. vj. Nō turbāt adūsa pios: nec pspera tollūt Et illā Gualteri poete li. vj. Est aī fortꝫ stanter ꝓtēnere mortē. Degeneres aī pectusq̃ ig̃bile. summū. Credūt ee bonū diuturna viuere vita. Et iō i oībꝫ adūsitatibꝫ fortissima atq̃ patientissima fuit. vñ ꝑficata fuit i ipa illa Bern̄. sniа. i li. de ꝑbatōe vicioꝝ. c. xij. di. Nulli⁹ adūsi patiens terroꝛe mouet. Et sua vir patiēs vota videbit ouās. ¶ Habuit q̃ꝫ

Fuit pseuerans

ꝑfectē pseuerātie q̃ dupl'r dꝛ ꝗ pdictū doctorem vbi s. c. xcj. Uno mō ꝓpositū pseuerādi vsq̃ i finē. Alio mō act⁹ pseuerādi. et subdit idē Albert⁹. Uolūtas brē ꝑgis ad pseuerandū fuit infleribil' ꝛ act⁹ icessabil'. ſꝫ oīm aliorū volūtas ē fleribilis ꝛ act⁹ cessabil'. g̃ huiꝰ pseuerātia alioꝝ pseueratōe ē ꝓportionabilis. De pseuerātia āt brē ꝑgis hꝫ Actuū. j. vbi dꝛ. Ascēderūt vbi manebāt Petr⁹ ꝛ Johānes Jacobꝰ ꝛ Andreas ꝛc. sequit. Hi oēs erāt pseuerātes vnanimit' i oꝛōe cū mlieribꝫ ꝛ Maria mꝛe Jhu ꝛ fribꝫ ei⁹. Et q̃lꝫ ꝑbis habet q̃ ad hñdā pseuerātiā sit̄ q̃tuoꝝ necessaria. Primū ē sctꝫ viroꝝ societas. Vñ dꝛ ꝗ ibi erāt Petr⁹ ꝛ Johes ꝛc. ꝛ iō inq̃t Sene-

Ad pseuerantiā req̃runt q̃tuoꝝ.

ca ad Lucillū. Cū his ꝓuersare q̃ te meliorē facturi sunt. ꝛ in. ij. li. de ira itez ait Sumūtur a ꝓfectōibꝫ mores. ꝛ i. ℌ cogitādū. in autē. de mona. dꝛ. Senioꝝ ꝓuersatōne fiet iuuētutis educatio pfecta. ꝛ Amb. i. ij. de offic. c. xx. dic. Plurimū pdest vnicuiq̃ bonis iūgi. Ait em̄ ppha ps. xvij. Si cū bono bonus eris ꝛc. ꝛ iō inq̃t Autoꝛ astrolabij. Infames fugiat tua ꝓuersatio sp. ꝛ socio gaude te meliorem frui. Ad pdicta etiā adduci ꝑ illō qđ inq̃t Ouid. i. ij. de reme. amo. di. In loca non nūq̃ ficcis arēnia glebis. De ꝑe currēti flumine manat aq̃. Lepidis g̃ ꝛ deuotōe aridis marie necessaria est bonoꝝ societas q̃ꝫ exemplo incitēt ad bonū. ꝛ iō inq̃t Jacobꝰ beneuētan⁹ sui li. c. xxxvij. Stat male sol⁹ hō sol⁹ male vadit ꝛ ipe. Qui viuit solus moꝛs sibi iūcta manet. Vn̄ i vulgari puerbio dꝛ. Solo p via andare he folia. Mltū etiā vt s. patuit ē vtilis iuuenibꝫ societas senū. đ q̃ autoꝛ libri q̃ dꝛ facet⁹. c. iij. inq̃t. Doctioꝛ efficit̄ seniorib⁹ associat⁹. ꝛ ppt̄ pdicta dicit sapiens Eccī. xxvij. Cū viro sctō assidu⁹ eris. De hꝫ etiā dꝛ Prou. xxvij. Ferrū ferro acuit̄. ꝛ hō exacuit facie amici sui. Tūc aūt ferrū ferro acuitur q̃n vn⁹ ab alio ad bonū faciēdū acutioꝛ reddit̄. Tūc hō faciē amici sui exacuit q̃n ipꝫ in dei amoꝛe feruētē fac̄. Jō Eccī. iij. dicitur Meli⁹ ē duos esse sil' q̃ꝫ vnū. hñt ei emolimētū societatis sue. Scōm est oꝛōnū assiduitas iō dꝛ ꝗ erāt pseuerātes i oꝛōe. Oꝛōnū em̄ assiduitas ipetrat oīa: sic hꝫ Lu. xj. de illo q̃ sua assiduitate ꝛ perēdi importunitate tres panes obtinuit. Importunitate em̄ ac pseuerātia pretentū aliq̃n ꝓcedūt̄ q̃ al's nō ꝓcederent̄. c. fi. vbi glo. de reſcp. li. vj. ꝛ l. j. C. de pet. bo. sb'la. Et alibi dꝛ ꝗ nō sufficiēt icepisse nisi pseuerēt. l. papinian⁹. ℌ. meminisse. ff. de inoff. te. Tres aūt panes significāt refectōꝫ triū potētiarū. Mā ꝑtute oꝛōis memoria reficit̄ ꝓtinua dei recordatōe. Intelligētia ꝑo fide ꝛ dei cognitione. Uolūtas autem dei amoꝛe ꝛ charitate Tertiū ē coꝛdis vnanimitas. vñ dꝛ ꝗ erāt pseuerātes vnanimit'. Tunc aūt hō hꝫ coꝛdis vnanimitatē q̃n ē vnit⁹ cū ꝓximo: amoreꝫ fraternitatis hñdo. Vn̄ ad Heb. iij. ait aplus. Charitas fraternitatis maneat i vob. Itē q̃n ē vnit⁹ cū deo ipm p desideria q̃rēdo ꝛ i ipo q̃escēdo. sic faciebat Dauid q̃ ps. iij. inq̃t. In pace i idipm dormiā ꝛ requiescā. Itē q̃n ē vnit⁹ cū seipo: vnū solūmō appetēdo. s. vltimū finē ꝛ ee ne ꝓie felicitatē. sic faciebat dauid. q̃ ps. xxvj. ait. Unā petij a dño hāc requirā vt inhabitē i domo dñi omnibꝫ diebꝫ vite mee

Quartū est mīis familiaritas. iō subdit: cū Maria mre Jesu. Qui em̄ se illi familiares exhibēt p spūalē xnotōz: qttuor bona ab ipa recipiūt. Prīo ei cōicat eis diuīa bñficia. vñ Sap. viij. inqt Salomō. ppposui hāc ducez mihi ad ꝓuiadū: sciēs qm̄ cōicabit mihi de bonis suis. Scdō dat eis ꝓsolatōz ꝛ adūsa. vñ sbdit. Et erit allocutō cogitatiōis ꝛ tedij mei. Tertio dat leticiā ꝛ gaudiū sblevando spm ad supna. iō ibidē sbdit. introās ī domuz meā ꝓdesca cū illa. nō ei hz amaritudinē conuersatio illi⁹ sz leticiā ꝛ gaudiū. Quarto p̄uenit nra desideria. iō dr Eccī. xv. obuiabit illi qsi mr honorificata.

¶ Pars tertia huius p̄mōis de tpantia beate virginis.

Dicit qz ygo bñdicta ī ybis ppositis in themate nro: meū est ꝓsiliū. s. tpate ꝛ modeste viuēdi. hāc em̄ tpantie ytutem habuit beata ygo excellēter sup omnes hoies. vt ait Albertus vbi s. c. xcij. Tem perantiā aūt diffinit idē doctor p̄m phos dicens. Tēperātia ē z illicitos animi impetus firma ꝛ discreta dñatio. ꝛ fuit diffinitio tullij ín. ij. rethō. Aliā aūt diffinitōz ponit glosa sup illud Marc. viij. Erāt q̄ māducauerant qsi qttuor milia hoim di. Tpantia ē refrenatio cupiditatz ab his q̄ tpaliē delectant. Hui⁹ aūt ytutz p̄ma ē spēs castitas: q̄ excellētissimo mō fuit ī btā ygie. Nā ī oīb⁹ alijs viatoribz castitas ē cū casa ad min⁹ ī p̄mū motū venialē. i ipa aūt fuit sine casu vllo etiam in pctō venialē vl aliquē ioordinatū motū. ex q̄ ei⁹ castitas fuit ip̄oportionabl'. Itē fuit excellētior castitate angloz q̄ncz gdibz. Prio em̄ est mltiplicior. Angli em̄ hnt castitatem tm̄ i spū. ygo aūt i carne ꝛ spū. Scdō ē nobilior. qz illa naturalis: ista gtuita. Tertio est utilior: qz illa ē ex statū merendi ista meritoria. Quarto ē gliosior: qz illa sine victoria. hec cū victoria. Quīto ē laudabilior: qz illa ē necessaria: bē aūt ygis volūtaria. Hec Albert⁹ vbi s. c. xciij. Scda tpantie spēs est sobrietas ꝛ abstinētia q̄ mltiplicit fuit ī btā ygine. ¶ Est aūt q̄druplex spēs abstinētie. Prima ē abstinere ab oīb⁹ nociuis. de q̄. j. ad Corinth. ix. dr. Dis q̄ ī agone ꝓtēdit ab oībz se abstinet. Ista nociua sūt vicia ꝛ pcta a q̄bus sp est abstinēdū. Vñ Eccī. iij. dr. Cor sapiētis ꝛ itelligibile abstinet se a pctis. Scda ē abstinere q̄ncza licitz. qz sic dr. j. ad Cor. ix. oīa mihi licēt sz nō oīa expediūt. oīa mihi licent: sz nō oīa edificāt. Hāc ad b̄ler sp. ff. dr ri tu nup. vbi dr. Semp ī ꝓpetionibz nō soluz q̄d liceat ꝓsiderādū ē: sz ꝛ q̄d honestū sit. Facit etiā. c. ꝓsuetudo. j. di. ꝛ. c. facte sūt. ℔. ꝓterea cū. c. seqn. xlij. di. De hac ār specie abstinētie Quid. i epl'is ait. Est ytus placitz abstinuisse tonis. Tertia est abstinētia a superfluis: sic ē a superfluitate curaz ꝛ diuitiaz. quā abstinēti am pctōres nō hnt. Vñ Eccī. xj. dr. Pctōri dedit dē⁹ afflictōz ꝛ curā superfluā vt addat et ꝓgreget ꝛ tradat ei q̄ placuit deo. Hec autez abstinētia a superfluis commendat in iure. a q̄ois superfluitas euitat. ℔. sane. in phemio sexti ꝛ in. l. j. ℔. nulla itaqz. C. de vete. iu. enu. ꝛ. ℔. q̄bus. in. j. cōsti. co. ꝛ. l. obseruandū. ff. de off. p si. ꝛ. l. fi. C. de pena. Quarta est abstinere a superfluo cibo ꝛ potu. de q̄ Eccī. xj. dr. Logitaui cor de meo abstrahere a vino carnē meā. Talē abstinētiā hēbat Daniel. q̄ inqt sui lib. c. x. Panē desiderabilē nō comedi. Laro ꝛ vinū nō itroierūt ī os meuz. Ista aūt q̄drupler abstinētia iuenit fuisse i btā ygie. ꝓmo ei abstinuit a nociuis. s. pctis. ꝛ ab oī spē mali: fuans illud ad Thes. v. Ab oī spē mali abstinete vos. Scdo abstinuit a licitz. licituz em̄ erat mrimoniū ꝓhere ꝛ ꝓfūmare. sz ipa ab isto licito abstinuit ꝛ ppetuā ygitatē deo vouit. Vñ dixit anglo An. j. Quō fiet istd qm̄ virū nō cognosco. i. me nō cogīscitura ppono. ꝓsensit aūt i mrimoniū q̄ztū ad ꝓiugalē habitatiōz simpl'r. q̄ztū ad copulā carnalez nō ꝓsensit nisi sb̄ditōe: videlicz si deo aliter placeret q̄z ipa ꝓposuerat. Vñ Hugo de sancto vict. ī li. de sacris inqt. Suscepit ygo ꝓiugiū sz ñ mutauit ygitatz. ꝓpositū. hoc q̄ dē fides ꝛ pietas ꝓfitet q̄ ei⁹ pfessiōz nullatenus minuit ꝓiugal' ꝓsensus sic ipi⁹ castitatē non violauit ꝓcept⁹: nec integritatē abstulit part⁹ ¶ Tertio abstinuit a superfluis qz nec superflua habuit: sic patuit. vt s. dictū ē i purificatiōe vbi agnū emere ñ potuit. n⁹ superflua dixit. qz nō est locuta nisi ybā q̄ spectaret ad dei honorē vl' primi utilitatē vl' ad sui hūilitatz oñsionē. Nec etiā superflua sed utilia ꝛ necessaria cogitauit. Vñ dr Au. j. Cogitabat q̄lis eēt ista salutatio. n⁹ superflua ꝓcipuit sz tm̄ vnū necessariū. s. adherere deo ꝛ eo frui. de q̄ dicit Au. x. Pozro vnū ē necessariū: Maria optimā ptē elegit q̄ ñ auferet ab ea. Quarto abstinuit a necessarijs. s. cibo ꝛ potu ꝛ aliis necessitatibz corpis. Vñ Amb. vbi s. inqt. Quid exeq̄r cibo parsimoniā. officioz redūdantiā altez vltra naturā superfluisse. alterū ipsi pene nature defuisse. illic nulla itermissa tpa. h cōgeminat⁹ ieiunio dies. Et si q̄n successisset refi ciendi volūtas cibo plerūq̄z obui⁹ q̄ mozte

Species abstinentie

arceret nō delicias ministraret. dormire nō pul
cupiditatē q̄z necessitatē fuit. ⁊ tñ cū q̄escerz
corp⁹: vigilabat anim⁹ q̄ freq̄nt̄ somnis aut
lecta repetit aut somno interrupto cōtinuat:
aut dispositā gerit: aut gerēda pnūciat. Hec
Sobrie tas ꝟgis ille. Dic aūt Albert⁹ vbi s. c. xciij. q sobrie
tas ⁊ abstinētia i viatoribꝫ pt esse cū errore ⁊
possibilitate cadēdi saltē i pmū motuz gule.
Nō sic ār fuit sobrietas btē ꝟgis. q excellēti
or fuit sobrietate oīm alioꝝ viatorū. Preterea
abstinēt pleriq̄z aut p debito satisfactionis p
pctō pterito: aut p deletiōe pene debite in pn̄
ti. aut p cautela euasionis p futuro pctō. sz i
btā ꝟgine nō fuit abstinētia p debito satisfa
ctionis nec p pctō pterito: sz p merito super
erogatiōis: nec p cautela puisiōis: sz p exem
plo edificatiōis. nec p deletiōe pene: sz p meri
to gl'ie. q fuit nobilior abstinētia cuiuslibet vi
S atoris. Hec Albert⁹ vbi s. ¶Tertia spēs tē
perātie ē modestia. cui⁹ ptes enumerat Arch
idiacon⁹ i. c. j. i pn̄. sup ꝟbo modestos. de sta
tu regu. li. vj. Que ꝟt⁹ pncipaliē ꝟsistit i tri
bus. s. i dictꝫ ⁊ i factꝫ ac in cultu vestiū. Prio
igit̄ dico ꝑm Alber. vbi s. c. xcv. q btā virgo
habuit modestiā i summo i dictꝫ suis. Et ar
guit sic. Nemo vnq̄z linguā domare potuit
Jaco. iij. qđ intelligit cōiter đ viatoribꝫ. sz btissi
ma ꝟgo linguā i summo domauit: qz nunq̄z
in lingua lapsa fuit. q modestia beatissime ꝟ
ginis i dictꝫ oēm creaturā excellit. Hec ille.
Verba Marie ¶Est q sciendū q ꝟba btē ꝟgis habuerunt
q̄nq̄z laudabiles ꝓditōes. Prio em̄ nō fuer
plixa sz multum pauca ⁊ breuia. Nō enim
tota serie euāgelij inuenit̄ fuisse locuta nisi sep
ties: ⁊ tūc breuit̄. pmo locuta ē bis cū angelo
vt ptz Lu. j. dicēdo. Quō fiet istđ. ⁊ Ecce
ancilla dñi. Bis q̄z locuta ē elizabeth. pmo
salutādo. postea i laudē dei. prūpēdo dicens
Magnificat aīa mea dñm. vt ptz i eodē. ſ.
Lu. c. Bis etiā locuta ē filio. semel i templo
dicēs. Fili q̄d fecisti nob sic. Lu. ij. ⁊ sel'i nu
ptijs dicēs. vinū nō hñt. Joh. ij. Et sel' locu
ta est mistris dicēs. Quecūq̄z dixerit vob fa
cite. Joh. ij. sp āt breuit̄ ē locuta nisi qñ i lau
dē dei prupit. Et tō mlt̄ū ē cōmēdāda. q̄ me
lius ē pauca idonee effundere q̄z mlt̄a iutili
bus hoies pgrauari. l. tāta. §. ꝟrīū. C. de vet.
iu. enuc. loq̄citas ꝟo sc̄ptūre ē odiosa. c. sit re
ctor. xlij. di. ꝓpterea. i. l. fi. i fi. C. de dorꝫ pro
miss. notāt doc. q effundēs nimiū ꝑmonē: in
cidit in piculū. Aduocat⁹ etiā ꝟbosus aduo
care phibet. ꝑm glo. i. l. ex ea. ff. de his q̄ no. in
fa. ⁊ Bal. i. l. prime. ff. de his q̄ in testa. delen.
Modicitas aūt colloquij ⁊ breuitas placz
turi. qđ ꝓbat p legē si q̄s obrepserit. ubi. satz
est vnū referre. C. ad le. cor. de fal. ⁊ p legē ita
vulnerat⁹. in fi. ff. ad le. aq̄. ubi ammo solo cō
tentus ero. Exēplo igit̄ mīs dei breuit̄ loq̄n
tis discāt mlieres raro loq̄ ⁊ nūq̄z in verbis
pfluere nisi forte i oōe ⁊ laude dei. Secūdo
ei⁹ ꝟba nō fuerūt leuit̄ plata sz multū pme
ditata. Un̄ Lu. ij. dr Maria aūt ꝓfuabat
oīa ꝟba hec ꝓferēs i corde suo. vbi dic̄ Beda
virginal' pudicicie iura custodiēs secreta xp̄i
q̄ nouerat nemini diuulgare volebat. Sed
ipa q̄n ille vellet ⁊ q̄ mō vellet hec diuulga
re reuerēter expectabat. Et ipa q̄dem secreta
tacuit ore: vigili tñ meditatōe scrutabat cor
de. Et Bern̄. in q̄dā ꝑmone inq̄t. Ue nob q̄
spm̄ habem⁹ i lingua ⁊ totū pferim⁹ ⁊ vndi
q̄z effluim⁹. Maria ꝓfuabat oīa q̄ audierat
in corde suo. Fuit em̄ velox ad audiendū et
tarda ad pferendū. Qui em̄ inconsiderate lo
quit̄ de leuitate punit̄. ar. l. famosi. ff. ad. l. iu
maie. ⁊ iō ponderāda sunt ꝟba añq̄z pferāt̄.
l. platā. C. de sen. ⁊ interlo. om. iu. ⁊. l. labeo. §.
fi. ff. de supp. el. le. vñ dr q oportet ꝑmo āias:
postea linguas fieri eruditas. §. illud ꝟo. in
phe. ff. Beda q̄z vbi s. ait. Imitemur frēs pi
am mīrem dñi ꝟuantē oīa ꝟba ⁊ acta saluato
ris nr̄i. hoꝝ meditatōe diurna ⁊ nocturna i
portunas cogitationū nocētiū repellam⁹ in
cursus. hoꝝ crebra ꝓsideratōe nos ⁊ primos
a fabul' supuacuis ⁊ maledictꝫ detractionuz
colloquijs castigare ⁊ ad diuine laudis freq̄n
tias accēdere curem⁹. ¶Tertio ei⁹ ꝟba nō fu
erūt ꝑsumptuosa: sz ipa i loq̄ndo fuit mltū T
timida ⁊ verecūda. Un̄ inq̄t Bern̄. i q̄dam
ꝑmōe. Ei⁹ q̄dē ꝑmo certissim⁹ iudex fuit ige
nite mānsuetudinis ac verecūdie virginalis.
Alioꝝ verecūdiā suā reputās. vbi aūt a filio
audiuit: q̄d mihi ⁊ tibi ē mlier? tāq̄z mitis ⁊
hūilis corde: nihil illi rndit: sz mistros face
re qđ illis diceret admonuit. Et sic̄dit Bern̄.
ibidē. Totiēs Maria audiuit filiū turbis i
parabil' loq̄ntē. discipul' mysteria reuelātez
vidit miracula faciētē. vidit i cruce pēdentē
exp̄trātē. resurgētē ⁊ ascēdētē. ⁊ i his oīb vox
verecūdissime ꝟgis n̄ audit̄. hec ille. ¶Quar
to ei⁹ ꝟba nō fuerūt vacua sz mlt̄ū fructuosa U
Voluit ei incidere i. l. fi. C. de reuo. dona. vbi
dr q iania sc̄ ꝟba q̄ null⁹ seq̄t̄ effect⁹. Sz ser
uauit illđ qđ notat̄ i. l. si qñ. i pn̄. ff. de le. ꝑmo
scz q singl'a ꝟba i iure. singulare debēt parere
effectū. vl' q nullū ꝟbū dz poni sine mysterio
Fructuositas aūt locutōis btē ꝟginis patet
Nā locuta ē cū angl'o ⁊ ad ei⁹ ꝟba dē⁹ factus
est homo. locuta est cum Elizabeth et tripu/

diauit Joh̃e baptista ī vtero clausus. Locuta ē cū filio i tēplo t dr̃ facta ē hoibz sb̃dit. Locuta ē in nuptijs t mānifestauit suā glām xp̃s Et ex aq̃ facto vino honorat ē spōsus. Quito ei⁹ ꝓba ñ fuerūt ip̃rouida sz mlrū dilecta. Nā ille q̃ loq̃t dz discrete,puidere Quid cui vbi qñ t quō loquat. oia ei ꝛ̃ fieri suo loco mō t tpe. t iur̃ q̃litatē rei t psone. arg. c. fi. vbi glo. ex ꝛ̃ trāsac. fac̃ tex. ī. l. aut facta. ī p̃n. ff. ꝛ̃ pēis. q̃ ponit septē cōsiderāda. ꝓgo ait discrete ꝓsiderauit qd loq̃r̃: qz oia ꝓba sua fuerūt vtilia t ad nr̃am edificatōz ptinētia. Cōsiderauit etiā cui loq̃r̃ qz nō cuilibz viro: sz rei anglo. in q̃ instruū t mlieres vitare viroz locutōes. Cōsiderauit insup vbi loq̃r̃: qz nō fuit locuta i foro sz ī domo. in q̃ instruū t mlieres ne ī plateis loquāt: sz ī domo a virs instruant. Cōsiderauit etiā qñ loq̃r̃. scz qñ fuit magz opportunū. qz sic dz Eccl. iij Oi negocio tps ē opportunitas. fac̃ optie tex. in. c. nō dz. d ꝓsan. t af. ¶ De ista discretōe loq̃ndi brē ꝓgis inq̃t Bern. ī q̃dā ꝑmōe. Oia q̃ ꝛ̃ dño vl a dño dicta vl acta cogūerat: mr̃ ꝓgo diligēt ī corde retinebat: vt cū tps p̄dicā de vl scribēde icarnatōis ei⁹ aduenirer: sufficienť vniūsa,put eēnt gesta q̃rētibz explicare posz. Cōsiderauit etiā quō loq̃r̃: qz nō clamorose sz modeste t sb̃misse loqbat Nūq̃z ei clamorose locuta ē nisi i filij sui passiōe Tūc em̃ ꝑm Augu. fortit eius lauit. Btā igit ꝓgo sua loq̃ndi modestia icrepauit loq̃ntē mlierē ꝛ̃ q̃ dr̃ Prou. vij. Garrula t vaga q̃et ī patijs nō valēs ī domo ꝓsistere pedibz suis: nūc foris: nūc ī plateis: nūc iux̃ angulos īsidiās.

x

¶ Scd̃o z q̃z modestiā. s. ī factz hūit excellentissime btā ꝓgo. vt inq̃t Alber. vbi s. sic arguens. Ecci. vij. dr̃. Nō ē iust⁹ q̃ nō peccet. Et Prou. xxiiij. Septies ī die cadit iust⁹: qd̃ intelligit cōit ꝛ̃ de viatoribz t de casu veniali. d̃ q̃ etiā hī. c. septies. ꝛ̃ pen̄. di. iij. videt nāq̃z eē res supnaturalt q̃ q̃s viuat sine pcto. qd̃ pbatur p. c. penl. ex d̃ plr̃. t ī. §. nūc āt. xxv. di. sine pcto eteni null⁹ viuit. c. licz. xlv. di. Sz btissima ꝓgo nūq̃z peccauit t nūq̃z cecidit. q̃ ī modestia facti omnē creaturā excellit.

y

Modestia in factis

¶ Tertio modestia ꝓsistit ī cultu vestiū. qd̃ pbatt per illud. j. ad Thim. ij. sil r aūt t mlieres in hītu ornato cū verecūdia t modestia ornātes se ñ in tortz crinibz vl auro vl margaritz aut veste pciosa: sz qd̃ decet mlieres pmittētes pietatē p opa bona opa. Itē. j. Pe. j. q̃rū nō sit extrinsec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut ī dumēti vestimētoz cult⁹, vbi glo ait. sic̃ crisp⁹ habit⁹. Hiero. q̃z ī q̃dā epla dic̃. Mu-

Modestia vestium

lieres serico t purpura ī dute xp̃m ī duere nō p̃nt. Auro: margaritz t monilibz adornate: ornamēta cordis pdiderūt. Itē sup illd̃ Luce. xvj. Homo q̃dā erat diues t ī duebatur purpura t bysso. inq̃t glo. si ī cultu p̄ciosarum vestiū culpa nō esset: ꝑmo dñi nō tā vigilanter exꝑmeret q̃ diues purpura t bysso idut⁹ apd̃ inferos irremediabiliť torq̃reť. Ex q̃bz autoritatibz ī nuit q̃ adhibēd⁹ ē mod⁹ cū cultu t habitu vestiū. Ex habitu em̃ t vestitu iudicať modestia vl incōtinētia mlierz. l. Item apud labeonē. §. si q̃s ꝓgies. ff. ꝛ̃ iniurī. t ibi Bal. sūmādo dic̃. Talē te iudicabo ī q̃li habitu te repiero. q̃ āt vitāda sit pōpa vestiū t curiosus ornat⁹ corꝑis: hz̃ to. c. fucare. ꝛ̃ ꝓse. di. v. ¶ Querit octauo q̃liť ista modestia vestiū ī btissima ꝓgie fuerit vtz ascendēdo ad aspectissimū hītū: vl ꝓsiderādo mediocritatem. t q̃ ꝑmo mō vestita fuerit: videt dicendū ꝑm q̃dā p̃niaz Hiero. ī q̃dā epla dicitz Linis t cilicijs sūt arma pnitētiū. Itē Chrys. ꝛ̃ tunica icōsutili opinat: q̃ dr̃ incōsutilis sic mlier dr̃ ꝛ̃formis. nō q̃ sit sine forma sed q̃ habeat malā formā. Ita tunica icōsutilis dicta est nō q̃ fuerit sine sutura sz q̃ habuerit rudes t ieptas suturas t ꝛ̃sup ꝓtexta per totū. ī. appetiata sic̃ vestimēta paupet. Si igit vestit⁹ dñi adeo fuit aspectus t vilis ac asperrim⁹. g̃ t ī mre: q̃ ī oibz imitatrix ill⁹ fuit: debuit esse habit⁹ aspectissim⁹. Qz aūt mediocritatē ī vestitu ꝑuauerit ꝓbať ꝑ beatum Hiero. ī q̃dā epla q̃ inq̃t. Ornat⁹ vestiuz vt sordes pari mō fugiēdi sť q̃ nec affectate sordes nec exq̃site delicie laudē pariūt. xlj. di. §. j. Itē nihil tātū placz deo q̃tū zel⁹ aiarū. vt inq̃t Gre. sup Ezech. ad zelū aūt ordinať cōformitas. iux̃ illd̃. j. ad Chor̃. j. Oibz oia factus sum vt oēs lucrifacerē. Cōformitas āt ē in mediocritate. Cum g̃ btissima ꝓgo fuerit maria zelatrix aiaz q̃ oēs marie lucrifacere voluit. seq̃t q̃ oibz hoibz q̃tū potuit ꝑm deuz se cōparauit. Et iō ī vestitu mediocritatem habuit. Itē ꝓr⁹ ī mediocritate ꝓsistit. ij. ethi. vbi etiā dic̃ ph̃s. In oibz medietas ē laudāda. extrema aūt vitupabilia sť. Vñ Goffredus ī poetria inq̃t. ī oibz vna ē ꝓr⁹ fuare modum. Et Horac⁹ i ꝑmōibz dic̃. Est mod⁹ i rebus sť certi denicz fines. Quos vltra citraq̃z neq̃t ꝓsistere rectū. t Sene. i li. tragediaruz ait. Quisq̃s mediū dēfugit iter stabili nunq̃z tramite pgit. t iō iuriste dicunt q̃ sp via media dz eligi. vt no. i. §. lz cū libert⁹. insti. ex q̃bus cau. ma. nō li. t in. l. antiq̃. cū si. ff. si pe here. peta. Cū g̃ btissima ꝓgo oīmibz exem

Fuit modesta in habitu

plū ꝟtutū extiterit etiā i mediocritate hītus exēplū dit. ¶ Ad hāc q̄stiōz rndet Albert⁹ vbi s. c. xcvj. dicēs q̄ triplex ē hīt⁹. s. vanitatis mediocritatis ⁊ hūilitatis. p̄m⁹ ē reprobād⁹. s. vanitatis. scds ꝟo hīt⁹. s. mediocritatis ptinet ad modestiā tpantie ꝑm cōem statū ad quez renēt oēs bni xp̄iani q̄ dēt hre hīt⁹ mediocritatē. Tert⁹ at hīt⁹. s. hūilitatis ē pfectoz. ⁊ hz sil'r sua extrema ⁊ suū mediū. p̄t ei eē pārū hūilis vl' nimis hūil'. Dicim⁹ ät q̄ hīt⁹ brīssime ꝟgis fuit hīt⁹ hūilitatis: sz mediate. i. mediocriter hūil'. Et i illo sensu log̃t Piero. cum dic. q̄ ornat⁹ vestiū ⁊c. Idē ee credim⁹ de vestitu dñi ⁊ alioz scrōz. ¶ Si ät q̄rat cui⁹ coloris eēt hīt⁹ bt̄e ꝟgis: dico q̄ sc̄ptura de hac exp̄ssam mētiōz n faciat sic nec de hītu xp̄i: tñ credo q̄ vestimētū ei⁹ fuerit sil'e vestimēto xp̄i qđ suis mātibꝫ fec b. ꝟgo. Ipa ei fec filio suo puulo tunicā icōsutilē q̄ sic corpus crescebat: pariter crescebat ⁊ illi⁹ ꝓporcōi sp̄ꝫ proficiebat. quā vsq; ad crucē portauit. Et hec tunica fuit color colūbini: sic ē hīt⁹ fratz mioz. quā q̄ dē tunicā bt̄us frat baptista de leuīto cū esset vicari⁹ generalis ordis nr̄i sel' p̄dicās ml'i: dixit se bis vidisse ei q̄dā castello i q̄ cū mag̃ solēnitate ⁊ reuerētia ac ml'is accēsis luminaribus oīdit. ⁊ iurauit p̄dictā tunicā ee colorꝫ p̄dicti. Cū g̃ talē colorē elegerit xp̄s p suo vestitu credēdū ē etiā beatā ꝟginē i ꝑ filio suo voluisse eē ꝓformē. ¶ Sz q̄rit q̄lit brīssima ꝟgo alios viatores i ista mediocritate vestit⁹ potuit excellere. cū ꝺ q̄cūq; pāno vestes habuerit: Aliꝫ de eodē pāno vl' sil'i potuerit vestiri Ad ꝑ rndet Alber. vbi. s. q̄ q; fm ph̄m circa pricl'aria i hmōi ars medii ꝺtermiare nescit Dee tēdētē em ad idinidua iubet Plato quiescere: vt inq̄t Porphi. i vlibꝫ. Singl'aria ei q̄ ad nos dicūt infinita. nec eoz ē scia. vij. eth. Jō i hmōi gra potētioz ē arte. Dicim⁹ g̃ q̄ beatissima ꝟgo excessit alios viatores in cultu vestimētoz. i ꝑ q̄ sup artē p vnctiōez spūsscti sciuit pcise mediocritatē i hītu hūilitatis obseruare pfectissime. g̃ fuauit brīssima ꝟgo illō ad Phil'. iij. s. Modestia vra nota sit oibꝫ hominibꝫ.

¶ Pars q̄rta de prudētia bt̄e ꝟginis

A Tꝑ vbis thematis nr̄i dixit ꝟgo būdicta. Mea ē prudētia. In ipa em vt ait Alber. vbi s. c. lxxxiij. fuit prudētia excellētioz q̄ i aliq̄ alio viatore. cō in officio assumptōis illi canit eccl'ia dicēs. ꝟgo prudētissima q̄ pgredersz ⁊c. Sciēdum ē aūt q̄ vt ait Gene. in li. de. iiij. ꝟtutibꝫ. Tria sūt ad prudentiā ptinentia. s. pterita recogitare. p̄nti a ordinare. ⁊ futura puidere. ſō de ipsis prudētibꝫ ꝺr Deut. xxxij. Oēs absq; ꝓsilio ē ⁊ sine prudētia. vtinā saperēt. s. pterita. ⁊ intelligerēt. scz futura: ac nouissima puiderēt. Das ee ptes prudētie ponit Tull⁹ i. ij. rethꝫ. ⁊ ꝺ istis ee hī in phe. insti. ℌ. q̄z. de q̄bꝫ h̄ breuit̄ ptraseo. q̄z de ipis i. ij. pte rolarij ꝑmonū. ser. viij. pte vl. diffuse tractaui. Bt̄a igit ꝟgo prudētissima fuit. q̄z pterita ꝓtinue recogitauit. vñ dicere poterat illꝺ ps. lxxvj. Cogitaui dies antiq̄s ⁊ ānos eternos i mēte habui: p̄nti a q̄q; bñ disposuit ⁊ disponit. Unꝺe de illa dic̃ scta mat ecclesia i officio visitatōis sue. Disposuit nāq; inferiora oīa sua sapīa puidētia ⁊ industria ꝑpulsata. Fuit a q̄z oportune puidit dū p hūilitate sua se ab oibꝫ generatōibꝫ beatificādam et magnificādā ee cogūit: di. Luc. j. Respexit hūilitatē ancille sue: ecce ei ex hoc bea. me dicēt oēs genera. Fuit ee prudēs ꝓfuādo oia ꝟba hec q̄ de filio puulo dicebāt. ꝓferēs i cord suo Au. ij. s. cū his q̄ sc̄pta erāt de eo vt ꝺr Beda Prudēt q̄z diabolo occultauit ꝟgitatē suaz: prudēt euasit psecutōz Herodis ꝓ filiū: fugiens i egyptū cū eo. ei⁹ q̄z prudētia apparet p ea q̄ dixim⁹ i pte p̄cedēti. de modestia ⁊ paucitate locutōis ei⁹. sc̄ptū est em Prou. xj. Ubi prudēs tacebit. ⁊. xxj. eiusdē li. ꝟba prudētis statera pōderabūt. ⁊ Prou. x. c. itez ꝺr. Qui moderat labia sua prudētissim⁹ ē. Preterea si scia sctōz prudētia ē: vt ꝺr Prou. ix. pfecto hāc sciaz hūit ipa sctā sctōz brā ꝟgo. Et si sancti ambulauerūt p vias prudētie. iurta illud Prou. ix. Ambulate p vias prudētie. pfecto credēdū ē q̄ ipa ꝟgo ꝟginū ⁊ sctōz sctissima p vias ipas ābulauit. ¶ Q; aūt bt̄a dei genitrix prudētissima fuerit. pbari p̄t p illꝺ Prouer. iij. Dñs sapīa fūdauit t̄rā. i. brāz ꝟginē stabiliuit celos prudētia. p celos ät ei⁹ sensus intelligi p̄nt: q̄s dñs prudētia replenit. Patet q̄z prudētia ꝟgis si pscrutemur diffinitōz ipi⁹ prudētie quā ponit Tull⁹. ij. veterꝫ rethoꝝ. di. Prudētia ē rez bonaz ⁊ malaz scia. cū q̄ ꝓcordat ⁊ melius diffinit iurisc̄onsult⁹ i. l. iusticia. ℌ. iurisz prudētia. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ ipator insti. eo. ti. j. di. Prudētia ē diuinaz atq; hūanaz rez noticia. iusti atq; iniusti scientia. Bt̄a eteni ꝟgo diuinaz ⁊ hūanaz rez atq; iusti ⁊ iniusti noticiā sup oēs viatores hūit: vt patere p̄t ex dictis in pte. ij. hui⁹ opis ℱ. j. pte. iij ⁊ patebit ex dicēdis. j. ser. v. ⁊. vj. hui⁹ ptis. g̃ sup oēs viatores prudētissima fuit. Unꝺe illi dixit de illꝺ pū. vij. Dic sapie: soror mea es. ⁊ prudētiā voca amicā tuā. Ut ei ꝺr phs li. j. magnoz moraliū. c. lxxxj. prudētia ē sicut ar

Triplex habitus

Colorvestiū marie

Tria ad prudentiam pertinent

B Prudētissima fuit

chirectoz ꝓtutū.⁊ vt ait Tulli⁹ i tuscu.q̄sti. li.j.nihil ē hoīs prudētia dulci⁹. Et Lassio. li.vj.epl'aꝝ.epl'a.x.inq̄t. Sola ē prudētia q̄ reby oīby ꝓponit qñ i hoīe felicit inuenit. ē em mr oīm ꝓtutū.c.j.de off.cu.⁊.j.q.v.c.pīncipiuz. De q̄ phs dic i.j.reth.c.xiij. prudētia ē ꝓt⁹ itellect⁹ sine q̄ nō ꝓsiliari pt de bonis ⁊ optimis dict ad felicitatē.⁊ ista ñ inenit nisi i bonis. Un Aristo.i.vj.ethi.inq̄t. ipossibile est aliquē prudētē eē nō bonū.⁊ b. Tho.ij.ij.q. clvij.ar.xiij.pbat triplici rōe q⁹ pfecta prudētia i pcōribus ñ est. Cū g̃ brissima ꝓgo fuerit optia ⁊ oīby ꝓtutby ornata. clarꝝ ē q⁹ fuit prudentissima Si ei prudētiā nō habuisz: pe hō appellari ñ potuissz. qz vt ait phus.ij.de aīa. Nō ē prudētissimū aīaliū Jtē dco displicuisset i oīby opib⁹ suis. qz vt inq̄t ero⁹. Displicet ip⁹ prudēs vñ placere studet. q̄ g̃ summe placuit altissimo: prudētie ꝓtutē hūit i summo. Et qz i libro ꝓblematū.pte.xxx.dr phs q⁹ hoīes pui capitz prudētiores sr̄ eis q̄ sr̄ magni capitz. Jō gl'iosa ꝓgo q̄ fuit capitz ñ magni ⁊ iflati.i.supbi:sz exigui.i.hūillimi: prudētie ꝓtute meruit adipleri. Data autē erat brē ꝓgis prudētia vt etiā i ei⁹ facie relucer et. ut illd Prou.xviij. In facie prudēt relucet sapia. Quia igit Prou.xiij.scpt⁹ ē. In corde prudēt requiescet sapia:⁊ i doctos q̄ qz erudiet. Jō rogem⁹ ipaz sapietissimā ꝓginē vt nos doceat pvias prudētie ambulare.ad qđ hortat sapies Prou.ix. prudētia em pciosior est auro. vt dr Prou.xvj. Nā defendit a malo. iut illd Prou.ij. prudētia seruabit te: vt eruar a via mala. Jtē multiplicat i bono. vñ Prou.xix.dr. Custos prudētie inueniet bona scz i pnti vita.⁊ i futura gl'ia. Ad quā nos p uenire faciat ipa ꝓgo prudētissima Amen

¶ De triby alijs ꝓtutiby btē ꝓgis. s. orōis feruēt. pfunde hūiliatōis ⁊ icōpabil' ꝓgitatis.

Sermo.iiij.

In tribus bñ placitū est spū meo. Eccī.xxv. Tria sr̄ q̄ aiaz maxie dco ꝓiungūt. Primū ē feruēs orō. de q̄ Bern. i q̄dā ser. ait. lz sp videamur a deo in orōe: tm̄ ⁊ pntam⁹ ⁊ oīdim⁹ nos q̄si facie ad faciē cū dco loq̄ntes. orōe ei cū dco loq̄mur vt ait Auicēna.x. sue metha.c.iij. Idē q̄z Ber. itez inq̄t. Orō ē hoīm dco adherēt affectō ⁊ familiar q̄dā ac pia allocutio. Secūm ē pfūda hūiliatio. de q̄ Eccī.xxxv. dr. Orō hūiliātis se. p exauditōis suffragio dēū adit. hūilitas g̃ i ꝓspectu dei nos ⁊ orōes uras repñtat. adeo ei ē illi g̃ta q⁹ illam hñtes sp in ꝓspectu suo eē desiderat. vñ saluator Mat xix. dicebat. Sinite puulos. i. humiles veire ad me. Tertiū ē ꝓgitas. de q̄ salomon ait Sap.vj. Incoruptō fac eē primū dco. has āt tres ꝓtutes excellētissime i se hūit b. ꝓgo. Jō dicere poterat ꝓba themat nr̄i. sup q̄bus aliq̄d de his triby ꝓtutby disserem⁹.

¶ Pars pma in q̄ tractat de feruēti orōis studio btē ꝓgis Marie.

Dicit Albert⁹ sup missus ē. c. lxxx. q⁹ ꝓtus orōnis i btā ꝓgie excellētissima fuit. Orō em alioz sctōz nō innitit alicui iuri ex pte sui sz tm̄ miscōie ex pte dei. Orō aūt brissime ꝓgis innitit gre dei.⁊ iuri naturali ⁊ iusticie euāgelij: ac decalogi. qz filius tenet nō tm̄ exaudire mrem. sz illi obedire Jux illd Exo.xx.⁊ Mat.xv. Honora pātem tuū ⁊ mrem tuā. Un aplus ad Ephe.vj. ait: Filij obedite parētib⁹ vr̄is. Nō ⁊ ipa videt i uere imō orādi nō vtēs orōe simplici: sz insinuatōe di. Joh.ij. vinū nō hñt ↄc. Un virtus orōis ei⁹ fuit excellētissima i sūmo. tū qz habebat nobilissimū modū orādi. vt dr Hugo de sctō vic.i li. de sacris. Tū qz ei⁹ orō habebat rōz iussiōis ⁊ imperij. Tū qz erat ipossibile eā nō exaudiri. Jux illd. iij. Re.ij. Pete mr̄ mea: neqz em fas ē vt auertā faciē meā a te. Et Hester.v. Que ē petitio tua hester? p q̄ repostulas? etiā si petierz dimidium regni mei obtinebis Si g̃ orōz iustoz exaudiet deus. Prou.xv.⁊ c.i gl'iby.iij.q.j. ml'to magis orōem mr̄is sue iustissime. Et si orō hūiliatz se nubes penetrat. Eccī.xxxv. Profecto orōes humillime ꝓgis celos penetrabāt. ipa aūt ꝓgo sp orabat. Nā ⁊ q̄n labrabat corpe p contemplatōz eleuata erat mēte. nec miruz. Si em̄ qui ꝓseruat ꝓbū ml'tiplicat orōem. vt dr Eccī.xxxv. pfecto ipa q̄ ꝓseruabat oīa verba dei: ꝓferēs i corde suo. orōes ml'tiplicabat. nec vnqz a vocali vel mētali orōe cessa bat. Fuit g̃ trata ꝓgo oīm mulierz deuotissima imo omnium creaturaz q̄ vnqz fuerūt aut erūt a pncipio mūdi vsqz i fīnē. Un Bern. sup Missus ē: de illa inq̄t. Virgo sancta. ꝓgo sobria. ꝓgo deuota. qs em̄ castior illa: qs deuotior? q̄ si dicat: null⁹ vnqz fuit. Si em̄ vt dr Judith viij. Judith clausa morabat in secreto cubiculo domus sue ieiunās ⁊ orās. ⁊ Anna prophetissa non discedebat de templo ieiunijs ⁊ obsecrationibus deseruiens die ac nocte. Luce.ij.⁊ de sancta Cecilia dicitur Virgo deo deuota semper euangeliū xpi gerebat i pectore

D Maria feruētissima i ora/tione

suo ⁊ nō diebꝫ neqꝫ noctibꝫ a colloquijs hui
uinis ⁊ orōe cessabat. q̄d de ꝟgie bñdicta cre
dendū est q̄ in terrꝫ posita tota mēte ꝟsabat
in celꝫ. ꝓpterea Bern̄. vbi s̄. ait de angl'o Ga
briele. Quo ingressus ē ad eā. puta i secretari
um pudici cubiculi sui: vbi illa clauso sup se
ostio orabat p̄rem suū i absc̄dito. Solēt em̄
angeli astare orātibꝫ ⁊ delectari i his q̄s vi
dent leuare manꝰ i orōe. atqꝫ holocaustū sc̄e
deuotōis gaudēt se offerre diuino ꝟspectui al
tissimi. Dec ille. Un̄ bt̄a ꝟgo in hꝫ ꝟformis
fuit filio suo q̄ delectabatur solitarius orare
Matt. xiij. ⁊ Lu. vj. Jt̄ ipa bñdicta dei mꝫ
alios inducebat ad orādū. ⁊ io Act̄. j. de apl'is
dr q̄ stabāt i orōe cū Maria mre Jhu. Effi
cacia āt eiꝰ orōis p̄z. Nā lz moyses orādo de
bellauerit Amalech. Exo. xvij. ⁊ fp̄es fuga
uerit. Nūe. xxj. Anna q̄z sterilis filiū impetraue
rit. j. Re. j. ⁊ Helyas pluuiā. iij. Reg. xviij. ⁊
Ezechias infirmꝰ ad mortē sanitatē recupa
uerit. iij. Re. xx. ⁊ Daniel cū socijs ignis im
passibilitatē. Dan̄. iij. ⁊ Susanna a morte
liberatiōz. Dan̄. xiij. maiꝰ tn̄ fuit incōpabili
ter q̄ hec deuotissima ꝟgo suis pijssimis p̄ci
bus impetrauit q̄ deū de celo ad terrā descēdere
fec̄. ⁊ eiꝰ mat̄ effici p̄meruit: atqꝫ hūani gene
ris salutē obtinuit.

¶ Pars sc̄da hꝰ p̄monis de humilitate bt̄ē
ꝟginis.

E Maria humilis

Humilitas bt̄ē ꝟginis fuit p̄funda:
honorata ⁊ fructuosa. Primo fuit pro
funda. In tātū em̄ se hūiliauit q̄ an
cillam se vocauit: cū esset oim dn̄a. Un̄ dixit
Luc̄. j. Respexit humilitatē ancille sue. sup
qd̄ ꝟbū dicit Bern̄. hūilitas sui conceptuz:
ancilla vero deuotione cōmendat famulatū
Sc̄do se fec̄ seruā: q̄n tribꝫ mēsibꝫ Elizabeth
deseruiuit. Un̄ Beda sup Luc̄. inq̄t. Festi
nāter abijt ⁊ Zacharie domū intrauit vt Eli
zabeth visitaret. ac pregnāti grauide ⁊ gran
deue iuuēcula mīstraret. Et Amb̄. sup Luc̄.
ait Discite mlieres sedulitatē quā pgnātibꝫ
debeatis exhibere cognatę. Mariam nempe
q̄ sola pus i penetralibꝫ ꝟsabat nō a publico
ꝟginitatę pudor. nō a studio asperitas mō
riū. nō ab officio plicitas itinerꝫ retardauit.
Tertio se fecit oim infimā. vt patz Actuū. j.
vbi recitatę noibꝫ apl'oz ipa i fine oim tanqꝫ
infima oim ex hūilitate poni voluit. Suās il
lud filij sui dictū Lu. xiij. Recūbe i nouissi
mo loco. io sup oēs exaltari p̄meruit. vñ Ber
nardꝰ in q̄dā p̄mone ait. Jta exhibebat se vl
timā oim: vt oim nouissima poneret. Infra
sc̄z viduas ⁊ penitētes. Infra eriā illā d̄ qua
xp̄s septē dēmonia eiecerat. Merito igit̄ fa
cta ē oim dn̄a q̄ se oim exhibebat ācillā. Dec
ille. Nihil ei est tā peculiare ipiali maiestati:
q̄z hūilitas: p quā sola dei fuat imitatio vt dr
in l. fi. C. de dona. int̄ vi. ⁊ vx. ¶ Ut aūt melꝰ
videre possimꝰ q̄z p̄funde se hūiliauit: pul
crū erit ꝟsiderare eiꝰ vite discursum. ⁊ inueni
emꝰ q̄ i oibꝫ opibꝫ ⁊ cogitatōibꝫ ⁊ locutiōibꝫ
suis hūilitatē fuauit. Prio q̄dē in anio. Ut
aūt hūilitas ai eiꝰ magꝫ eluceſcat: ꝟsiderem
q̄z tū Eue elatio se erexit. Nā dicit Johānes
Damas. in q̄dā fmone. Eua se erexit sup deū
q̄n scz volūtatē suam diuie volūtati p̄posuit
vsqꝫ ad deū q̄n eiꝰ diuitatē apperere ausa fuit
Cōtra deū q̄n scz ꝺ eiꝰ p̄ceptū venire p̄sūpsit
Bt̄a aūt ꝟgo Maria humiliauit se infra ce
teras mulieres ⁊ vsqꝫ ad mlieres ⁊ ppr̄ mu
lieres. Prio infra mlieres. q̄libet em̄ mulier
vult hre spōsuz diuitē. ⁊ i partu pulcerrimū
thalamū ⁊ mollē lectū: atqꝫ obsequiū ācilla
rū ⁊ abūdātiā pānoz ⁊ cunas ad recipiēduz
puez. post partū ꝟo vult hre quietē ⁊ ocium
Sz ꝟgo habuit spōsuz pauperē. p thalamo
stabulū. p lecto fenū. p ancillis bouē ⁊ asinū
p pānis p̄ciosis vilitatē pānoz. p cunis p̄se
piū. p q̄etē ⁊ ocio eā oportuit fugere i egyptū
Ecce quō infra mlieres se voluit humiliare
cū Eua sup deū se voluerit exaltare. ¶ Secū
do se hūiliauit vsqꝫ ad mlieres. cū Eua se ere
xerit vsqꝫ ad deū. Jpa ei ꝟgo nūqꝫ alicui se re
tulit i ꝟsortio mlieꝝ. sz cōem ⁊ tāqꝫ vnā illaꝝ
sp se exhibuit: sic̄ pz i circūcisiōe filij. i sui pu
rificatōe ⁊ i festiuitatū visitatōe. Un̄ Bern̄.
i q̄dā fmōe inq̄t. Virgo bñdicta n̄ indigebat
purificatiōe sic̄ nec filiꝰ eiꝰ circūsiōe. Sz vo
luit ee inē mlieres sic̄ vna illaꝝ: nā ⁊ filiꝰ fuit
in medio puelloz. Tertio hūiliauit se ꝓpter
mlieres. i. ꝓpt̄ illaꝝ vtilitatē ⁊ fructū. Nam
nō tm̄ voluit ee ꝟgo sz eriā hūiliari voluit ⁊
esse ꝟiugata. ⁊ postmodū vidua derelicta vt
oibꝫ mlieribꝫ spem ⁊ fiducia daret salutꝫ: oñ
des q̄ nō tm̄ ꝟgies saluā lz eriā ꝟiugate ⁊ vi
due: vt dr i. c. j. de sū. tri. ⁊ fi. ca. Quia g̃ Eua
habuit elatōz. Maria ꝟo hūilitatē. io ipsa
fuit gr̄a repleta. illa ꝟo gr̄a euacuata. Unde
Bern̄. vbi s̄. inq̄t. Eua p supbiā dei creaturā
se esse nō ꝟsideras deo pificari voluit. ma
ria ꝟo factori suo se hūiliē ꝑdes ancillam se
noiauit. Jōqꝫ Eua est abiecta: ipa ꝟo electa.
Seruauit nāqꝫ ꝟgo illd̄ qd̄ dr Judith. viij
Hūiliem̄ illi aīas n̄ras. aliē ei gr̄a ioleri nō
potuisset: nisi hūilitatē cordis habuisset. quia
vt dr. j. Pe. v. Deꝰ supbis resistit: hūilibus
aūt dat gr̄am. Supbo em̄ ad fontem gratie

F Maria in oīmibꝫ hūilitatē seruauit.

S

accedit cū ore eleuato. Jō ipleri nō pt. iuxt illud Prou. xvij. Qui exaltat os suū qrit ruinam. hūilis aūt ad fontē gre accedit cū ore inclinato. et iō impleri meret. Fuat em illō Jo sue. xxiiij. Inclinate corda vra ad dñm deum isrl. qz g̃ bta ẏgo nō habuit cor eleuatū p superbiā sz inclinatū p humilitatē verā. iō gra dei impleri meruit. Fuauit em illud ps. xliij. Audi filia et vide et inclina aurē tuā. Superbo etiā accedit ad fontē gre cū corde clauso. qđ significatū ē Zach. v. vbi dr. Misit massaz plumbeā in os ei⁹. hūilis ẏo accedit cū ore apto: iuxt illud ps. di. Os meū aperui et attraxi spm̃. ¶ Bta ẏgo accessit ad fontē gre ore apto. i. cū feruēti desiderio. Et iō impleta fuit. Un̄ de illa dr Prouer. vlt. Os suū aperuit sapie. Superbo etiā accedit ad font ē grecum vase pleno: qz cor hz plenū amore mundano Humil aūt accedit cū vase vacuo. et iō iplerī meret. Quapropt Aug⁹. in q̃dā ſmōe ait. Vas es sz plen⁹ es. funde qđ habes vt recipias qđ nō habes Funde amorē seculi vt implearz amore dei. Bta aūt ẏgo accessit cū vase vacuo qz omia mūdana despexit. et iō gra ipleri pmeruit. Un̄ ipa inqt Luc. j. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit ianes.

Maria humilis in verbo

¶ Scdo habuit humilitatē in ẏbo qn̄ dixit Respexit humilitatē ancille sue. Magnam em̄ ondit humilitatē dicēs se respectam ac si diceret. Nō erā digna vt in me aspiceret: et tm̄ aspexit gras mihi infundēdo. et respexit in meū vtez descēdēdo. ¶ Magnā etiā humilitatē demōstrauit qn̄ nō mrem dei se appellauit nec reginā celi. sz ancillā xpi. Un̄ Petrus rauenen. in quodā ſmone ait. Ecce quaz vocauit angelus dñam: ipa se recognoscit et vocat ancillā. qz deuot⁹ anim⁹ infusus bñficijs ad obsequiū crescit. augeť ad gram nō ad superbiā ptumescit: nec ad arrogantiam pſilit Maximā etiā humilitatē ondit cum dixit. Respexit humilitatē ancille sue. Nō aūt dixit nobilitatē vl sanctitatē. Illa aūt ancilla ē humillima q̃ nō reputat se dignā vt etiaz sit ancilla. ac si diceret Nō tm̄ me dico respectā nō tm̄ me appello ancillā: sz etiā dico me vt

k sim ancilla indigna ¶ Seruauit g̃ hūillima ẏgo illō Prudētij i li. de pflictu viciorz et ẏtutū dicētz. Desine grāde loq̃ frāgit deus ome supbū. Magna cadūt. inflata crepāt. tume facta pmunt. Disce supciliū deponere. disce cauere Un̄ pedes fouea q̃s sublime minaris. Peruulgata viget nri sniā xpi. Scāde re celsa hūiles. et ad ima redire feroces. Quia em̄ verā ee sciebat sniam Claudi. li. j. di. Ingnat egregios adiūcta supbia mores. Et illam autorz astrolabij. s. i sua fit pceps discrimina q̃qz supbo. Intolerabili⁹ nihil ē q̃ vita supbi. Et illā Faceti poete. c. ij. di. Ut placeat cūctz nullū deet ee supbū Qui sic inflat desinit esse bon⁹. iō voluit seruare consilium Ouid. ij. de arte man. di. Erue fast⁹ Quisq̃s mansura curā amoris habes. et in. iij. de tristibus. Tu q̃z formida nimiū sblimia sp. Ui ue tibi et lōge nomina magna fuge. Et illud Iuuenal poete li. j. Parcite mortales aios extollere fastu: Nouerat nāqz verā ee sentētiā Marcial dicētis. Ethereā pacē vēt⁹ et supbia tollūt. Quapropt sp in aio et locutiōe sua humilitatē fuauit. Sciēs q̃z q licz i mente q̃s habeat hūilitatē: tn̄ etiā teneť in actibz exterioribz illā demōstrare ne ppt alioq̃s act⁹ supbiā ptēdētes, prim⁹ scādalizeť. Un̄ i. iij. de arte amādi Ouid. inqt. Nō natet in vultu dānosa supbia vestro. q̃uis ad aliud ppositū dixerit: voluit btissima ẏgo i oibz actibz suis hūilitatz exēplū demōstrare ¶ Pro cui⁹ declaratōe dico q tertio habuit humilitatez in signo. si ei est magne hūilitatis qn̄ q̃s pfecte se sbīcit superiori. illicz obedit hylariť: sernās illud ad Heb. vl. Obedite ppositz vris. Signū aūt est maiorz hūilitatz qn̄ q̃s eq̃li obedit eiqz humiliť sbīcit. Sz signū maxie hūilitatz ē: qn̄ q̃s obedit et sbīcitur inferiori suo. vt inqt glo. i clemen. j. de reli. domi. Bta aūt ẏgo oibz viliorē se reputās nulli se pferebat. Et nō tm̄ superiori suo. s. deo: sz etiā eq̃libz et inferioribz se postponebat. vt. s. patuit. oibusq̃ seruiebat hūiliť et se oiz viliorē extimabat. Jux illō apli ad Phil. ij. s. Superiores i uicē arbitrātes. Nūqz em̄ stare voluit i monte elatōis: sz sp i valle hūilitatz. Sciēs q sic omes aq̃ naturaliť fluūt ad valles et ad loca humilia. nec illa ptrāseūt nisi pus fuerint repleta. sic diuina gra illuc ingrediť vbi humilitatz vallis et ꝛcauū inenit: dicēte Aug. i li. de ẏbis dñi. Sōfluit aq̃ ad hūilitatē vall' de supcilio montis. Quia igiť btissima ẏgo sp elegit hitare i valle humilitatz. iō i tali valle fluxit fons spūsci. creuitqz liliū padisi et accēsus est calor amoris igniti. ppt pmū āt dr p ps̄. Qui emittit fontes i ꝙuallibz in̄ medii mōtiū ptrāsibūt aq̃. vnā em̄ vallē circūstant duo mōtes. et hūilitatē circūstant due spēs supbie. vna q̃ nasciť ex re tpali. alia ex gratijs spūalibz. Beata aūt virgo habuit occasionem superbiēdi ex re tpali. qz fuit exstirpe regia progenita. Itē ex gratia spirituali. qz fuit in matrē dei assumpta Sed primam

Maria humilis in signo.

Sermo.IIII. De virtutibus Marie

occasionē repulit cū fabro hūillimo se i mri/
monū iunxit. ppr̄ qđ Bern. sup Missus ē
ait. Que ē hec ẏgo tā venerabil' vt salutetur
ab angelo. tā hūilis vt despōsata fuit fabro?
Pulcra pmixtio ẏgitat; z hūilitat;. nec me/
diocr̄ placz deo. illa aīa i q̄ z hūilitas ꝫmen
dat ẏginitatē z ẏgitas exornat hūilitatem.
Hec ille. Occasionē ẏo sc̄dam repulit qn̄ se
ancillā dei vocauit cū esset ẏe dei spōsa. et q̄a
sp i valle hūilitat; steterit. iō aq̄ diuie gr̄e ei
abūdantissime fluxit. Ut em̄ inq̄t Ber. sup
Missus ē. Semp solet gr̄a diuie familiariꝰ
esse ẏtus hūilitat;. ¶ Et pdict; igit̄ apparet
q cū hūilitas sit maior z mag; meritoria: ac
maiori laude digna qn̄ q̄s hūiliat̄ hīs occa
siones supbiēdi. i. diuitias: dignitates: pul/
critudinē: nobilitatē: z hmōi. q̄s si habeat oc/
casiones se humiliādi. vt q; ē ignobil'. miser.
z vilis. pfecto ꝫstat bām ẏginē eē hūillimā
q̄ cū esset nobilissima sanguie z pulcerria cor
pore. vt patuit i sc̄da hꝰ opis pte. Multas
q̄z habuerit diuitias z thesauros i magorū
oblatiōe. esseq; oim ẏtutū z gr̄az plenitudi
ne famosissima z dignissima atq; mr̄ dei acce
li terreq; regina. tm̄ tā pfunde se vilificare vo
luit. O ẏgo gl'iosa. O alabastr̄ hūilitatis.
O suauitat; odor. Tu ẏgo alta generositate.
altissima pulcritudine. z tm̄ infima es hu/
militate. Tu sublimis abundanti facultate.
Tu gl'iosa dignitate z tm̄ i hꝰ mūdo vilis z de
specta esse voluisti pfunda hūilitate. Et iō
sup illa ẏba Luc. j. Turbata est in sermone
eiꝰ. dic̄ glo. Alterata est ẏgo ex celsitudie in/
audite laudis. Si em̄ vituperiū de seipa au
disset: i magnā letitiā: vt inq̄t sc̄us Bernar
dinus i smōe annūciatōis pstissz. Delectaba-
t em̄ habitare i valle pfunde hūilitat; .i q̄
nō solū pfluuiū sc̄i spūs recepit: sz etiā liliuz
paradisi generauit. qđ Can. ij. inq̄t. Ego flos
cāpi z liliū ꝯuallīū. Dr̄ em̄ xp̄s liliū ꝯuallīū
q; natꝰ est de mr̄e hūili q̄ fuit ꝯuall'. Sz tm̄ i
pl'ali ponit̄ ꝯuallīū: q; oēs spēs hūilitat; i ea
fuerūt. ¶ In hac q̄z valle hūilitat; accensus
fuit calor diuini amor;. In valle em̄ solz esse
lux celi feruētior q̄z in mōtib: trib; de causis.
Prima est q; ignis nō attēdit nisi i spisso z
humido aere. i montib; aūt ē aer subtil'. i val
le ẏo spissus z humidus. Alia est q; i monti
bus aer subtil' ex sui leuitate huc illuc q̄z um/
pellit̄. z sic frigid⁹ inuenit̄. Tertia est q; ra/
dij solis ad latera montiū descēdētes: sese re/
silīēdo peartiūt z colorē multiplicāt. In hac
igit̄ valle hūilitat; ẏginee fuit accensus ar/
dor amoris q̄ causabat̄ ex humido sue pietatis z trāq̄llitate mētis z exagitatiōe diuerse
ẏtut;. ¶ Quarto habuit hūilitatē i facto qn̄
Elizabeth cognate sue obstetric; officiū impen/
dit aptans filiū: lauās q̄z vtensilia domus. ap
tans lectū: z cetera vilitatis officia exercēdo
atq; seruiens ip̄a que erat dn̄a ancille sue. et
mater dn̄i matri fuit famulādo. De q̄ Amb.
sup Luc. ait. Abijt Maria in mōtana. nō
quasi incredula de oraculo. nec quasi incerta
de nuncio. nec q̄si dubitās de exēplo. sz quasi
leta p voto. religiosa p officio. festīna p gaudio. Et infra. Māsit aūt cū Elizabeth qua
si tribꝰ mēsibꝰ q̄ em̄ pter officiū venerat: in
herebat officio. Ar q̄ demōstrabat̄ eius pfun
da humiliatio. Scriptū est em̄ in. c. si q̄s. de
pen. di. ij. exercitia hūilitat; sunt si se viliori
bus officijs sꝰdat z misterijs indignioribus
tradat. ¶ Sc̄do pncipaliꝰ in hac pte dico q
hūilitas brē ẏgis fuit honorata. Est em̄ hūi
litas coacta: spōtanea z honorata. Hūilitas
coacta z si de se nō sit meritoria: hz tm̄ meritū
q̄n ip̄a necessitas ẏtutē in virtutē. Et hec fuit
hūilitas Joseph. de q̄ dr̄ p pn̄s. Hūiliauerūt i
cōpedib; pedes eiꝰ. Humilitas ẏo spōtanea
z si de se sit meritoria: hz tm̄ intra se cām vnde
genereť. iuꝛ illud Michee. vj. Humiliatio
tua i medio tui. Humilitas aūt honorata ē:
que nullā hz coactiōz nec hmōi occasionem.
Sz q̄ro pꝰ tal' extollit̄: tāto mag; ad humi
liora puocat̄. z hec fuit hūilitas Dauid: q̄ i
sublimitate regia ꝫstitutꝰ dicebat. ij. Re. vj.
Audam z vilior fīā plus q̄z sum: z ero humi
lis in oculis meis. Tal' fuit hūilitas Marie
que honorata ab angelo q̄ eā salutauit. a pa
tre celesti q̄ eā ab eterno i sponsaz elegit. a spi
ritu sc̄to q̄ in ea supuenit. a filio dei qui de illa
carnē assumpsit. a toto mūdo q̄ eā beatā pte/
stat̄: z dic̄. ipa tm̄ de se hūilia sentiēs: se ancil/
lam appellauit. Qđ admirās Bern. sup mis
sus est ait. Que est ista sublimis humilitas q̄
honori cedere nescit: insolescere gl'ia non no/
uit. Dei mater eligit̄ z ancillā se noīat. Non
magnū est humile esse in abiectōe. Magna
ẏo p; sus z rara virtus humilitas honorata.
¶ Tertio dico q̄ eiꝰ humilitas fuit valde vir
tuosa: quia ipsam dei sponsam fecit ac thala
mum xp̄i z habitaculū spūssancti. atq; vniū
so mūdo salutē attulit. Et hoc est qđ Augꝰ. i
quodā sermōe ait. O vere beate Marie hu/
militas: que deum z hominē hominibus pe/
perit. vitā mortalibꝰ edidit. celos innouauit.
mundū purificauit. paradisum aperuit z ho
minum aīas ab inferis liberauit. O ẏe inq̄z
gl'iosa Marie hūilitas: q̄ porta celi efficitur

Humilitas meritoria

Maria humilis in facto

Marie huilitas honorata

Marie hūilitas virtuosa

scala paradiſi ꝯstruit. Facta ē certe Maria scala celestis p quā xps descēdit ad ras. Bē. quoq; vbis ait. Si Maria humil' nō fuis set: spūsc⁹ i ea nō req̄euisset. q; scriptū est. Sup quē req̄escet spūs me⁹ nisi sup hūilez ꝛ quietū ꝛ tremētē smōes meos? porro si super eā nō req̄euisset: vtiq; filiū dei nō cōcepisset. Igit vt spūsctō ꝓcipet humilitas fec̄. Nā ꝛ si ex ygnitate placuit. m̄ ex hūilitate concepit. vñ ꝓstat q; vt etiā placeret ygnitas. proculdu bio hūilitas fec̄. laudabil' em ꝑtus ygnitas sz necessaria magꝭ hūilitas. Dec ille. Chryſ. etiā in q̄dā smōe inq̄t. Nūq̄z btā ygo super oēs angl'os gl'ificata ascēdisset. misi ꝑius ifra hoīes hūiliata descēdisset. Quia igit gl'iosa ygo sublimāda erat ad tātā celsitudinem dignitatꝭ. iō fundamētū fec̄ sibi ꝑfundissime hūilitatꝭ. Ait em Aug. in li. de ꝑbis dñi. Cogitas magnā ꝛstruere fabricā celsitudinis de fundamēto ꝑius cogita hūilitatꝭ. electa ē fuit ad filiū dei maternitatē: q; digna se fecerat p eximiā hūilitatē Un̄ grec⁹ expositor sup illud Lu. j. Respexit hūilitatē ancille sue: ait q̄si diceret. Ipe puidit. ego nō expectabā humilib⁹ erā ꝓtēta. Nūc ꝑo ad ieffabile ꝓsiliū eligor ꝛ exaltor de terra ad sydera Dec q̄z veritas colligit ex dictꝭ Aug. i smōe. ij. de natiuitate ygis q̄ inq̄t. Dic mihi q̄so iā sctissimā mr: quēadmodū mirrini odoris ꝛ niuei coloris liliū ꝓallū. sine succo hūane ꝑpaginis. ꝛ sine imbre carnal' semis i sinu eccie germinasti. Dic mihi q̄so vnica mr: q̄b⁹ manibus vel q̄ tractꝭ articulo i vtero tuo format⁹ est dei filius? cui⁹ de⁹ sol⁹ est pr̄. Dic obsecro te per eū q̄ te fecit vt ipe fieret i te. Dic inquā mihi q̄d boni egisti: aut q̄rtū ꝑmiū obtulisti: per q̄s potestates ambisti: q̄s patronos adhibuisti: q̄ suffragia p̄misisti: q̄ spū vel qua cogitatōe ad h̄ vt accipes ꝓueniſti: vt ꝑtus ꝛ sapia patris. que attingit a fine vsq; ad fin̄ fortiter: ꝛ disponit oia suauit̄: tot⁹ vbiq; manēs et sine vlla sui mutatōe i vtez tuū veniēs. ita castellū castū tui vētris icoleret vt ingrediēs n̄ lederet exiēs incolume custodiret: Dic mihi quelo quēadmodū ad hoc ꝓueniſti: At illa. Quicq̄ a me q̄d obtulerim mun⁹: ꝛ vñ mr effecta sim creatoris? oblatio mea fuit ygnitatis promissio: nō a me mihi data sz ab ipo auctore bonoz oīm mihi ꝓcessa. oblatio mea fuit hūilitas mea. ꝛ iō magnificat aīma mea dñm. q; respexit nō auro eleuatā tunicā meā nō pomposo cultu radiātis auri ornamēto cerucis mee. aut ꝑciosoz lapidū vl' margaritaz ꝛpendentiū i auribo meis ꝛcoꝛē. aut gēmaz rubꝛē attēdit: nec fuco mēdaci colorez: sed respexit humilitatē ancille sue Uenit em ad me māsuet⁹ req̄escēs sup maternum spm humilē ꝛ māsuetū ac trementem verba lua. Dec ille.

¶ Pars tertia h⁹ smonis de ygnitate btē ygnis Marie.

Sicut btā ygo fuit hūilis añ partuz in partu ꝛ post partū. vt pt ꝓbari ex dictis i p̄cedēti pte: ita ꝑpetuā ygnitatē fuauit. Un̄ Aug⁹ sup Johem ait. Sic in sepulcro in q̄ positū fuit corp⁹ Ihu nec añ nec post mortu⁹ iacuit. sic ipa nihil vnq̄z mortale excepit. De cui⁹ iuiolata ygnitate tres cōsideratōes faciem⁹. Prima dicet ꝛgruitatꝭ. Scda ꝓbabilitatꝭ. Tertia ꝛo dignitatis.

P Maria ꝑpetua virgo

Primo dico q; btam Mariam esse integerrimā ygnē fuit ꝛgruū q̄tuoz rōnib⁹. Prima sumit ex pte filiꝰ nascētꝭ. ꝛ ista ē quadruplex Pria est q; de⁹ cōmittebat sibi p̄ciū redēptōnis hūane. de q̄ dr Proū. vl. Procul ꝛ de vltimis finib⁹ p̄ciū ei⁹. istō em p̄ciū fuit ꝓcul. q; de celo. ꝛ fuit de vltimis finib⁹. q; de natura diuina sup̄ma: ꝛ natura humana infima. ꝛ q; tale p̄ciū in ei⁹ vtero ponebat. iō debuit eē vas integrū p carnis integritatē ꝛ ygnitatem ygnitas em ē integritas mētꝭ ꝛ corpis. De incōtinēti añ dr Eccl. xxj. Qui fatui vas cō fractū oem sapiaz n̄ tenebit. Luxuriosus ei thesauz castitatꝭ n̄ tenet: tā tāq̄z vas fractuz. vñ ꝛ fatu⁹ appellat. Et aggei. j. dr. Qui mercedes ꝛgregauit misit eas i saccum ptusum. Scda rō ē q; cōmittebat sibi thesauz celestis sapie. Illū. s. thesauz de q̄ dr ad Coll'. ij. In q̄ sunt oēs thesauri sapie ꝛ scie dei absconditi. ꝛ iō debuit eē vas nouū. i. ygnitatꝭ gl'ia dr coꝛatū. qd̄ significatū ē. iiij. Re. ij. vbi Helyseus. i. de⁹ p̄. posuit sal. i. diuinā sapiaz i vas nouū. i. i marie vtez. De isto thesauro dicit Proū. xxj. Thesaur⁹ desiderabil' ꝛ oleū i habitaculo iusti. Habitaculū iusti fuit mr xpi i q̄ fuit thesaur⁹ diuie sapie ꝛ oleū misericordie

¶ Tertia rō ē: q; ꝓmittebat sibi balsamū diuine gre. Illud. s. balsamū de q̄ dr Eccl. xxiiij Sicut cinamomū ꝛ balsamū aromatizās dedi suauitatē odorꝭ. vñ debuit eē vas mūduz ygnitas at dic mūdicia mētꝭ ꝛ corpis. Iō de mūdicia ygis log⁹ Bern̄. i smōe assumptionis eiusdē ait. Quena vl' angelica puritas ygni illi audeat cōpari q̄ digna fuit sacrarium fieri spūsctī ꝛ habitaculm filij dei ¶ Quarta rō est: q; cōmittebat sibi splēdorē diuie substātie. de q̄ dr ad Heb. j. Qui cum sit splendor substantie eius ꝛ. ꝛ ideo debuit esse vas

Sermo.IIII. De virtutibus Marie

admirādū. Un Eccī.xliij.dr. Vas admirabile op⁹ excelsi.vere admirabile:q: i se habuit admirabilē.ꝛ q̄ dr Isa.ix. Vocabit nomē ei⁹ admirabil:ꝯsiliari⁹ ꝛc. Vere admirabil' fuit vter⁹ ꝟgis:in q̄ fuit sil' ꝟgitas ꝛ fecūditas. Un Aug⁹.in q̄dā ꝓmone inq̄r. Omipotens fili⁹ nullo mō mri sue ꝟginitatē abstulit:quā nascitur⁹ elegit. Iona est fecūditas i ꝯiugio:sz melior est integritas i ꝟgib⁹. hō igit tur xps q̄ vtrūq; ꝓsset ꝑstare vt de⁹ nūq; illud mri sue dedissz bonū:qđ ꝯiuges diligūt vt auferret meli⁹ ꝓpt̄ qđ ꝟgines matres esse ꝓhēnūt. Quinta rō pōt addi.sq: decuit vt p sona supnaturalis supnaturaliť ꝯciperetur: ꝛ mō miraculoso:vt a nouitate miracli legz nouitas incipeť. Et iō beat⁹ Dionysi⁹ loq̄ns de isto mysterio i li.de diuis noib⁹ dic̄: q ipm est oīb⁹ nouis magz nouū. Itē decuit vt fili⁹ dei nō cōcipeť sm cōem modū ꝓpagatōis humane q̄ sine turpitudine ꝛ īmūditia fieri nō pōt. Scđa rō ꝓncipal' sumiť ex pte mris ꝯcipientis. Sic em̄ illa terra fuit ꝟgo q̄ ꝓmuz Adā pduxit.sic Maria debuit esse virgo q̄ secūdū Adā celestē generauit.ꝛ sicut illa fuit ꝟgo q̄ fuit cā mortz:sic ꝛ illa debuit esse ꝟgo que fuit causa vite.ꝛ sic illa fuit ꝟgo q̄ fecit corruere vitā.sic ꝛ illa debuit esse ꝟgo q̄ fec̄ resurgere totū gen⁹ humanū. Et ista tria tāgit Chryso.sup Mat.dicēs. Unde mysterium Adā ex terra ꝟgine formať.fili⁹ dei ex maria ꝟgine nascit̄. Illic ꝟgo mortē ꝯcepit.h ꝟgo vitā generauit. Illic vir p ꝟginez ruit.h vir p ꝟginē steterit. Illic ruina mortz.h triūphus victorie. ¶ Tertia rō sumiť ex pte hūani generz. Humanū q̄dem gen⁹ ꝯiugūs fuiebat ꝛ inherebat:ꝛ ꝟginitatem seruare nec meritum nec honorē esse credebat. ꝛ ideo xp̄s d̄ ꝟgine nasci voluit vt oñderet quāti sit meriti ꝟginitas:q̄ntiq; ꝓmij ꝛ honoris. quā nō solum veneraťde⁹:sz etiā imperator terren⁹. qui ait in.l.si q̄.C.ad senatusco.orfi. ipsi pudicie quā sp colēdā cēsem⁹. ꝛ in.§.illd.i auť.qui. mo.na.ef.legi.inq̄t. Nos em̄ castitatz sum⁹ amatores. Ipa em̄ aias deo repītat vt dr in §.sancim⁹.in auť.de leno.ꝛ p glo.i auť.d mona.§.penl'.coll'.j. Et hāc rōz tāgēs venerabilis Beda inq̄t. Nascitur⁹ in h̄ mundo dñs mrem ꝟginē elegit.vt ꝟginitatz de⁹ sibi oñderet esse gratissimū.ꝛ Iero.ad Eusto.ait Dei fili⁹ ingrediēs mūdū nouā sibi familiā instituit:vt q̄ in celis habebat angelos:hꝫet primos in terris ꝟgines. Idē q̄z Iero.ad Nicolaū scribit. ꝟgitas thesauro nobilissimo.sauro:viduitas argēto:matrimonium ꝟo ferro cōparať. Et ad naturaliū. ꝟginitas pura pura est regal' q̄ q̄sq̄s indutus fuerit cunctis eminētior erit. Et Damas.ait. Quāto angelus hoie supior ē.tāto ꝟgitas ē nuptijs honorabilior. Est em̄ tāti meriti q̄ cū castitas cōiugal' habeat fructū trigesimū:ꝛ vidual' sexagesimū:ꝟginal' tū hz centesimū. Scđo ostēdit xp̄s q̄nti sit ꝓmij ꝛ honoris ꝟginitas cuz Apoc.xij.ascribit mulier q̄ figurat beatā virginē:hñs.xij.stellas i capite:ꝛ lunā sb pedibus:q̄ vestita erat sole.ꝛ i vero habebat.s.diuinū sp̄lēdorē.vbi oñdit q̄ ꝟgines bās ornat a supiori.qđ ꝺnotat ꝑ coronā.xij.stellaz.ornat etiā ab inferiori:q: sub pedib⁹ suis habēt lunā.i.mutabilē mūdū.ornat ab exteriori.q: habebūt corp⁹ imortalitate vestiturū.ornat ab interiori:quia habuit animā glorificataz

¶ Quarta rō sumiť ex pte diuini opis.opera em̄ dei debēt ee ꝑfecta. Deut.xxxij. Cū aūt fecerit hoiez sine hoie ꝛ femia:sic fuit adā:ꝛ fecerit hoiez sine femia:sic Eua.ꝛ q̄ tridie faciat hoies de viro ꝛ femia.q̄ vt ois possibil' pfectio in ei⁹ opib⁹ repireť:ꝯgruū fuit vt facerz aliquē hoiez de femia sine viro.s.xp̄m de ꝟgine Maria. Aliť fuisset de⁹ diminut⁹ in oīb⁹ suis. Ꝝ legē scđam.§.sz q: diuīe.C.de vere.iure enuc. ¶ Quo ad ſ̄cđam ꝯsideratōz q̄ dr ꝓbabilitatis. Dico q̄ beatā Mariā ꝓpriā fuisse ꝟgitatē:ꝓbari pt.ꝓmo testimonijs.secūdo mysterijs.tertio exēplis.q̄rto miracul'.q̄nto figurz.Primo testimonio dei q̄ dixit p̄ pphetam Isa.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ piet filiū:et vocabit nomē ei⁹ emanuel.qđ est interp̄tatū nobiscū de⁹. Itē testimonio angeli. Mat.j. q̄ ait Joseph de ꝟgie Maria. Qđ i ea natū est de spūsctō ē. Itē testimonio hoīs fidedigni.due aūt erāt ꝑsone antiq⁹ digne fide.sz ꝓpha ꝛ sacerdos. Qñdit ḡ testimonio ꝓphe Iere.xxxj.dicēz. Nouū faciet dñs sup terrā:femia circūdabit virz. Itē testimonio Zacharie sacerdotz. Nā sic dicit Origen.super Mat. In tēplo erat q̄dā loc⁹ sacrat⁹ sol' ꝟginib⁹ deputat⁹ ad orādū.ꝛ cū btā Maria p⁹ partū ibidē cū ceterz ꝟgib⁹ adorare ret:ꝛ sacerdos tēpli eā expelleret. Zacharias sacerdos: pr̄ Johis baptiste eā defendebat: asserēs eaz ꝟginē dixisse.ppt̄ qđ iudei indignati ipsum inť tēplū ꝛ altare occidēt. Scđo oñdit eius ꝟgitas mlt̄z mysterijs.ꝓmo ꝟge aaron:q̄ miraculose floruit ꝛ fructū fec̄:vt hz Nūe.xvij. Un Bern̄.i q̄dā ser.ait. Nec ꝟge virorē floris lesit emissio.nec ꝟgis pudorē sacri part⁹ editio.ꝛ ibidē.h ē ꝟga sblimis.plāta celestis scīoz vniūsis.q̄ ꝟtic̄ scīm ereꝛit vsqz ad cū

R Virginitas qnti sit honoris

R Uterus Marie admirabilis

S

T Marie ꝟgitas ꝓbatur

maiestatis:qz multū in pfundū miserat ra/
dices humilitatʒ.Hec est ẏga iesse ⁊ flos cam
pi filiꝰ eiꝰ.ad modū em̄ campi sine oī humo
ris adminiculo ẏginis aluꝰ floruit. Hec ille
¶Scdo oñdit mysterio porte q̄ soli dño fu/
it aperta:ceteris aūt clausa.Ezech.xliij.De
qua Augꝰ in ꝑmone de natiuitate dom̄i ait.
Quid est:porta hec erit clausa.nisi qz Ma
ria semp fuit intacta:⁊ q̄d est.vir non trāsibit
p eā:nisi q̄ Joseph nō cognouit eā? Et q̄d ē
dñs solꝰ intrat ⁊ egredit p eā:nisi q̄ spūssan/
ctus fecūdauit eā:⁊ dñs angeloz nascit p eā
Et quid est:clausa erit in eternum:nisi quia
Maria ẏgo est añ partū: in partu:et post
partū? Hec ille.Tertio oñdit mysterio vel/
leris de celo pfusa.vt hz Judic.vj.de q̄ Ber.
in q̄dā ꝑmone ait. Quid Gedeonis signifi/
cat vellꝰ:qđ vtroq; fuit consum de carne: sz si/
ne vellere carnis:nisi carnē assumptā sine de
trimēto ẏginitatʒ. ¶Tertio ꝓncipalit oñdi
tur eiꝰ ẏginitas exēplis.ponit aūt Augꝰ. in
quodā ꝑmōe tria exēpla dicēs. Qui lapide/
as scripsit tabulas sine stilo ferreo:ipe ingra
uidauit mariā spūsctō.⁊ q̄ ꝑdurit panes in
heremo sine aratore:ipe parere fecit ẏginez
sine coꝛruptōe:⁊ qui fecit ẏgam sine pluuia
germinare:ipe fecit filiā Dauid sine semine
generare.Alia quoq; sunt exēpla.Primum
est coꝛpis glificati:qz coꝛpꝰ xpi glioſuz clau/
so sepulcro exiuit.⁊ ad discipulos clausis ia/
nuis intrauit:⁊ eodē mō clauso ẏgis vtero
exiuit.vt ait Bre.in qmel.paschali.⁊ ita tollī
tur argumētū qđ fieri possz sic ꝑm phm.iiij.
phisi. Duo coꝛpa nō pnt esse simul in eodem
loco.q̄ xps exiēs de vētre mris debuit frāgere
claustꝝ ẏginitatʒ.qz rndet q̄ iste egressus fu
it miraculosus ⁊ nō naturalis. Et vt inq̄t be
tus Tho.in.iiij.dist.xxx.ar.vlc.xps nascens
habuit dotē subtilitatis. Un Aug.in q̄dam
ꝑmone ait. Sicut xps exijt de sepulcro clau/
so:ita natus est de ẏgine clauso virginitatis
claustro. Secūdū exēplū est syderis. de quo
Ber̄n.in quodā ꝑmone ait. Nec syderi radi
us suū minuit claritatē:nec virgini filiꝰ suā
integritatē. Tertiū exemplū est apis. Nā si
apis ꝑm Amb.mellificat ⁊ filios generat si/
ne cōmixtione:multo fortiꝰ ẏgo Maria ge
nerare potuit sine coꝛruptiōe. Quarto ꝓnci
paliter oñditur eiꝰ ẏginitas miraculo radij
ꝓcedentʒ a facie ẏgis. Dic em̄ q̄dā glosa su/
per illud Mat.j. Nō cognoscebat eam do/
nec ꝑperit &c.q̄ Joseph Mariā facie ad fa
ciem videre nō poterat:quā spūssctūs in ꝛce
ptione penitus impleuerat. Jōq; quā dspō/

Exēpla ẏgitatis Marie

X

sauerat in facie nō cognoscebat: donec vterꝰ
eiꝰ euacuaret. Si igit btā ẏgo Maria sic
erat fulgida in facie:manifestū est q̄ erat ful
gidior in ventre et fulgidissima in mente.
¶Quinto oñdit figura sine figuris ⁊ sil'itu/
dinibꝫ q̄s ponit Origen.sup Mat.dicens
Sic rubꝫ ꝑburi videbat:⁊ ignis eū nō tan/
gebat.Exo.iij.⁊ sic tres pueri i camino ignis
ardētis nō ardebāt. Dan.iij.⁊ quēadmoduz
Danieli intra lacū leonū incluso:hostijs nō
apertis allatū est prandiū ab Abacuc. Da/
niel'.vj. Ita ⁊ hec sancta ẏgo genuit deum ⁊
immaculata atq; integerrima i ẏginitate per
mansit. Aliā q̄z figurā assignare possumus
Dan.ij.s.de lapide exciso de mōte sine mānibꝫ.
¶Quo ad tertiā ꝓncipalē ꝛsideratōem de di
gnitate ẏginitatʒ brē Marie ē sciendum q
multas hz progatiuas eiꝰ ẏginitas. Prima ē
q̄ fuit integra in aīa ⁊ coꝛpe ⁊ spū. Jux illud
j.ad Thes.v. Integer spūs vester anima ⁊
coꝛpꝰ sine querela in aduētu dñi nr̄i Jhu xpi
seruet. Ipa em̄ nouerat verā esse illā Quid.
sniam in.iij.sniaz dicētʒ. Nā bene seruet coz
pus.adultera mens est. Nec custodiri ni ve
lit ipsa potest. Nec mentē seruare potes licz
oīa claudas. Omnibꝫ exclusis intus adulter
erit. Itē ipa prudentissima atq; sapiētissima
ẏgo sciebat verā esse illā Jsid.sniam in li.de
summo bono di. Nihil valet mundū esse coz
poze q̄ pollutꝰ est in mēte. Et aliā Hiero.i li.
ꝛ Jouinianū q̄ ait Illa ẏginitas hostia xpi
est:cuiꝰ nec mentē cogitatio nec carnez libido
maculat. Et itez ad Eusto.scribit. Virgini
tatis diffinitio est sctm̄ esse coꝛpe ⁊ spū.quia
carnē ẏginē hre nō ꝑficit si mēte q̄s nupserit
Quia etiā nouerit q̄ vt ait Augꝰ.in lib. de
virgini. Virginitas ē in carne coꝛruptibili:
ꝑpetua icoꝛruptōis meditatio.⁊ q̄ gl'iosa est
ẏginitas illa q̄ est mēte ⁊ coꝛpe.xxxij.q.v.c.si
cut em̄. Jō mater dñi ẏgo illibata habuit in
tegritatē coꝛpis:qz illud semp illibatū fua/
uit. Nec huic obstat qđ dz Joh.ij.s.q̄ dscē/
dit capharnauz ipe ⁊ mater eius ⁊ fratres ⁊
discipuli eiꝰ. Ex q̄ videt q̄ brā ẏgo habuerit
alios filios frēs xpi:qz rndet q̄ noie fratꝝ in
telligunt germani. Un Paulꝰ ad Gal.j.ait
Alioz aūt apl'oz vidi neminē nisi Jacobuz
frēm dñi:qui erat nepos virginis de sozore.⁊
Abrāā ⁊ Loth dicunt fratres. Sen.xvij.qz
erāt ꝑsanguinei.⁊ ita accipit nomē fratris i
c.quedā lex.xxxv.q.iij. Fraternitas em̄ acci/
pitur multis modis:vt declarat Joh.an.i.c.
Johes.de regu.⁊ Archi.in.c.ad mēsaz.xj.q.
iij. Joseph q̄z dz pater saluatoꝛis. Luce.ij.

Z Privile gia vir/ ginitatʒ Marie

Sermo.v. De donis Marie

nō q̄ cū genuerit: sz q̄z erat putatiu⁹ pater ⁊ nutricius eius. Habuit etiā btā ꝟgo Maria integritatē aīe. q̄z nunq̄z vl' modica cogitatio illicita aī ei⁹ aiam īrrouit. Integritatē q̄z spūs: q̄z nūq̄z a deo p aliq̄d pctm̄ separata fuit. nec aliq̄d vl' veniale pctm̄ cōmisit. Jō dr ei Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō est in te. ¶ Secūda ꝓrogatiua est q̄z eius virgīitas fuit p̄ma deo dedicata. Vñ Bernardus quodā ſmone ait. Si p̄cia reg̃ pēsam⁹: de charitate sup oēs illa fuit que ꝓposuit i tertis angelicā vitā ducere. Et ꝙ ꝓpositū ꝟginitatis īmobile q̄d nec aliq̄ten⁹ titubauit: angelo filiū p̄mittēte. Quia igit̄ q̄nto aliq̄s aggredit negociū difficilius: tanto ꝟtuosior cō probat̄. Nā ꝟtus est circa bonū ⁊ difficile. ij. ethi. Jō cū vr ait Piero. ad Eustochiū. In carne p̄ter carnē viuere: nō terrena vita sit sz celestis. Vñ īnq̄t Amb. q̄ supgredit ꝟginitas ꝯditionē humane nature p quā hoīes angelis assimilant̄. Profecto apparet bñdicte mr̄is dei excellētia q̄ p̄ma oīm hāc sup̄ humanā naturam celestē vitā inchoauit ⁊ aggredi ausa est. Maior em̄ est difficultas vnā virtutez arripe vbi oēs ꝫ faciūt q̄z vbi oēs eā obseruāt. Sicut est magis difficile ieiunare in vna domo in q̄ null⁹ ieiunat: sz oēs pluribus vicibus i die voluptuose ⁊ splēdide comedūt q̄z vbi oēs abstinēt. audī illud Quid. ij. de reme. amo. Nō facile esuriēs posita retinebere mensa. Et multū saliens incitat vnda sitim. Itē facile est habēti bonū ductorē p̄cedentē sequi illū p rectū iter. difficile ꝟo est iter inconsuetū pagere sine ductore. Et iō cū btā virgo oēs cerneret nubere. ⁊ solū ad generatōz filiorum intēdere. ⁊ maledictas steriles reputare atq̄z ꝟginitatē in opprobriū hr̄e: maxia eius ꝟtus fuit p hāc insolitā ⁊ arduā vīā incipere ambulare: ⁊ vsq̄z ad fīnē pseuerare. ⁊ tot milia ꝟginū ad ꝓtemnēdū oēs mūdanas delicias ⁊ hāc vīā difficilē aggredi īducere. Vñ merito ꝟgo ꝟginū est appellata. q̄z quod est cā alioz vt sint talia: illud ē maxie tale. ij. metaphi. Quia etiam maioris est meriti facere aliq̄d boni ex voto q̄z sine voto ſm theolo. in iiij. dis. xxxvij. maxie Rich. ibidē. ar. ij. q. vj ⁊ canonistas in. c. licet. ex̄ de voto. ⁊ Tho. ij. ij q. lxxxviij. ar. vj. Jō ꝟgitas bē ꝟgis quā ex voto fuauit. vt in. c. btā Maria. xxvij. q. ij. fuit excellētissimi meriti. Et q̄m ipa votum ꝟginitat̄ añ oēs alios emisit: recte p amigdalum figurat̄ inter alias arbores p̄us flores emittentē. iō dr illa dr. Adducent̄ regi ꝟgines post eā. post eā q̄dē tpe: q̄z añ ipaz nulla. post eā ꝟo multe alie ꝟginitatē deuouerūt. Itē post eā exēplo: q̄z oīb⁹ exēplū fuāde ꝟginitat̄ exhibuit. Itē post eā dignitate. q̄z virginitatē cū fecūditate fuauit. post eā etiā vtilitate: q̄z sua ꝟginitate totū mūdū saluauit. ¶ Tertia p̄rogatiua est: q̄z habuit ꝟgitatem trāſfusam: q̄ in alios trāſfundebat̄. Nā q̄uis pulcerrima fuerit: tñ a nullo vnq̄z potuit cōcupiſci. quia eius puritas corda oīum penetrabat: ⁊ oēs mot⁹ illicitos in eis extinguebat. Unde de illa dicere possum⁹ id q̄d de filio eius dr Lu. vj. ſ. ꝟtus de illo exibat et sanabat oēs. ⁊ iō cōpat̄ mirre ⁊ cedro. q̄z sicut odor mirre fugat ꝟmes. ⁊ odor cedri expellit serpētes. sic ⁊ odor siue ꝟgitat̄ de alioz cordibus expellebat mot⁹ brutales. ¶ Quarta prerogatiua est: q̄z habuit ꝟginitatē secundam Nā fuit mr̄ ⁊ ꝟgo. q̄d q̄dē nulla vnq̄z hūit. Vñ Seduli⁹ poeta ait. Salue sc̄a parens enixa puerpera regē. Qui celū terrāq̄z regit p secula cui⁹ Numē ⁊ eterno ꝯplectēs oīa gyro. Imperium sine fine manet q̄ vētre beato Gaudia mr̄is hñs cū ꝟgitat̄ honore. Nec p̄mā sili'em visa es nec hr̄e seq̄ntē. Sola sine exēplo placuisti femia xp̄o. ¶ Quita p̄rogatiua ē: q̄z hūit ꝟgitatē ornatā. Ipa em̄ tāq̄z virgo p̄rudēs lāpades suas. ſ. corp⁹ ⁊ aiam ornauit oleo pietat̄. lichmo puritat̄. lumie ꝟitatis. ⁊ igne charitat̄. Jō Ecci. xxiij. ipa iquit Ego mr̄ pulcre dilectōis. ecce ignis charitatis. timoris. ecce lichmus puritatis. q̄z sic̄ dr Ecci. j. Timor dñi expellit pctm̄. Et agnitionis. ecce lumen ꝟitatis. ⁊ sancte spei. ecce oleum pietatis: q̄d in cordibus nostris infundere dignet ipa ꝟgo pissima cui⁹ pijs orationibus nostra sit semp aīa recōmissa Amē.

¶ De donis spūsci q̄ hūit excellētissime ipa ꝟgo bñdicta. Et p̄mo de dono sapie ⁊ intellectus q̄ in dispositōe cū diabolo ferā illū p oīa supauit.

Sermo.v.

Gratias ago deo sup inenarrabili dono eius. ad Ephō. ix. Jnq̄t Albertus sup Missus ē. c. xcvij. q̄ septiformis plenitudo gr̄e p septiformiū donorū distributa: sup oēs excellētissime fuit i matre saluatoris nostri. hoc aūt sic p̄bat dicens Sicut se habet virtus ad virtutē: sic se habz donum ad donū. sed ꝟtutes in beatissima virgine excedunt oēs virtutes viatoz. vt sup patuit. q̄ ⁊ dona eiusdem beatissime virginis excedunt dona oīnīū viatorum. Hec autez

uno spūssci ꝓnumerant. Isa.xj. vbi dicit. Requiescet sup eū spūs dñi spūs sapie⁊ intellectus:spūs ꝯsilij ⁊ fortitudis:spūs scientie⁊ pietatis.⁊ replebit eū spūs timoris domini. Q; aūt donū sapiētie qđ est ꝑmū ipsoꝝ donoꝝ fuerit in beata ẏgine.pbat idē Albertus vbi.s.c.sequenti dicens. Ubi humilitas:ibi sapiētia:vt dr ꝓuer.xj.⁊.ps.xviij.inquit Dauid dñe dño. Sapiam pstans paruul'.i.humilibꝫ.g vbi maioꝛ humilitas : ibi maioꝛ est sapiētia.⁊ vbi summa hūilitas:ibi sūma sapientia. Sed ibeatissima ẏgine fuit impoꝛtionabilis humilitas. g ⁊ incōparabilis sapiētia fuit in illa. Un Bern.in quodā sermone ait. Quid dñe dño nō sapiebat: in q̄ dei sapiētia latebat? Christꝰ vt ait apl's: est dei ẏtus ⁊ sapiētia.g omes thesauri sapientie ⁊ sciētie dei in Maria fuerūt. Et ideo ꝑfunda ⁊ occulta dei mysteria cognouit sup intellectū humanū:angelicū ⁊ apostolicū. Et qua autoꝛitate patet q beata ẏgo nō solū habuit sapientiā incōparabilē ꝫ etiā donū intellectus sup oēs creaturas excellentꝰ. ¶ Primo ei cognouit sup omnē intellectū humanum qz p omnibꝫ ꝓphetis maioꝛa ⁊ meliora dei mysteria.⁊ maioꝛi ⁊ meliori mō sibi reuelata fuerunt. ipa em ea cognouit nō tm audiendo p inspiratōem.iuxta illud ps. Audiaꝫ quid loquat in me dñs deus.⁊ nō tm videndo per speculationē.iuxta illud.j.ad Choꝛ.xiij. Videmus nūc p speculū in enigmate. ꝫ etiā gustando p experientiā.iuxta illud ꝓuer.vj. Gustauit ⁊ vidit qm̄ bona est negociatio eius Ite odoratō p renouationē.iuxta illd Can.iiij Odoꝛ vnguentoꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. Isti aūt duo modi totaliter distinguūt.qm̄ deuotio que est circa xpi humanitatē cōparatur gustui.sm illud Joh. vj. Qui mā̄ducat meā carnē ⁊c. Deuotio aūt que est circa diuinitatem assimilat odoratui.nā fauces ꝯ sapoꝛes coꝛpoꝝ.nares ꝯ odoꝛes spirituū discernuntur. ¶ Scō cognouit diuina mysteria maxime incarnationis dñice supꝛa intellectum angelicū. Nā istud mysteriū cognouerunt supiores angeli a deo imediate p infusam inspiratōem. Medij aūt cognouerunt a supioribꝫ p reuelatōem.⁊ inferiores a medijs. Aliq̄ etiā ex eis cognouerūt ab apostol' p p̄dicatōem. Un sup illud ad Ephe.iij. vt innotescat ꝓncipibꝫ ⁊ potestatibꝫ p ecclīaꝫ multiformis sapiētia dei. Dicit glosa q̄ angelici spiritꝫ p p̄dicatōem apostoloꝝ aliquid accreuit. Et Piero.in quodam sermone ait.q̄ angelice dignitates mysteriū incarnationis plene non cognouerunt:donec fuit xpi passio ꝯsummata ⁊ p mundū p̄dicata. Uirgo aūt Maria illud mysteriū duplicit cognouit. Primo p angelicā annunciatiōem.angelus tamē nesciuit sibi reuelare modū icarnationis:ꝫ tm̄ ānūciauit vt dicit Ber.sup missus est:in plona angeli dicens. Spūssanctꝰ supueniet in te.i.sup angelos ⁊ omnē creaturam:in te veniet.⁊ ideo me nō interroges:qz sup me est.⁊ nō potero.ad illū ascēde igitur:⁊ ne stetereꝫ inter angelos.qz paululum cum transieris:eum inuenies quē diligit aīa tua ¶ Scdo cognouit p diuinam inspiratōem Un Bern sup Missus est ait. Noduz q̄ de spūsctō ꝯcipies:dei ẏtꝰ ⁊ sapia xps i secretissimo ꝯsilio sic obumbrando ꝓteget et occultabit.vt sibi tm̄ notꝰ habeat ⁊ tibi. Scies vriqꝫ.ꝫ illo doctore q̄ ⁊ actore. Nō em̄ doceri potest nisi a donāte.nec potest addisci nisi a suscipiente. ¶ Tertio cognouit p beataꝫ experientiā. Un Bern.vbi.s.ait. Quis enim excepta fortassis illa que hec sola expiri meruit:intellectu capere possit qualis ille splēdor inaccessibilis virgineis se visceribꝫ infuderit Et forte ideo dictuꝫ est obumbrabit tibi:qz quod sola p se trinitas in sola ⁊ cū sola virgine voluit operari.soli datū est nosse cui soli datū est experiri:ac sī dicat angelus . Quid a me requiris quod in te mox experieris? Et idem iterū inquit. Nemo vnqꝫ sīc beata virgo gustauit qꝫ suauis est dñs. licet de sanctis dicat p ps. Inebriabunt ab vbertate domus tue: ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. Nec mirū qm̄ apud eā:immo ⁊ intra eā erat fons vite. Dicit aūt Simachus in epistola ri. Grati⁹ in ipo fonte bibunt aq̄. ¶ Quarto cognouit celeste mysteriū sup intellectū apostolicū.qz docuit totā ꝯgregatōem apl'icam.⁊ vniūsam eccl'iam de secretis mysterijs dei.⁊ maxime icarnatōis xpi.vt inqt Piero. in sermone ad Custo. ¶ Quinto habuit itellectū illuminatū sup oēm itelligētiā ⁊ astutiā demonū.qđ vt meli⁹ pateat: videbim⁹ i h̄ sermone disputatōem factā inꝛ ipm ⁊ demonē ⁊ beatā ẏginem. In q̄ tria ꝯsiderabim⁹. Primo secretā ꝓtētionē ⁊ insidiatiōꝫ ipi⁹ demōis. Secūdo iudiciariā altercatōꝫ. Tertio ẏo diffinitiuā sniam

¶ Pars prima h⁹ sermonis de secreta ꝓtentione ⁊ insidiatione quam fecit diabol⁹ ẏgini bēdicte.

Humani generis inimicus volēs naturam humanam ad illas beatissimas celoꝝ mansiones ꝛdere exal

D Maria hūit donum intellectus

E

F Cōtētio demōis ꝑ homīē

Sermo.v. De donis Marie

tari a q̄to ſpe p ſuꝑbiā fuerat deiect⁹. Conuo caro oim maligno⁹ ſpiritui ꝯcilio. ꝓpoſuit vt vnuſq̄ſq; cogitaret quō humanum genus poſſent in ꝓſtinā redigere futilitē. vñ exurre rit quidā fraudulēt⁹ machinato⁹: atq; inter oēs dēmones verſutio⁹ q̄ dixit. Noſtis na turā mulier⁊ debiliorē exiſtere q̄; naturā viri atq; ad recipiēdū deceptōes ꝓniorē. Leuiter em̄ credūt mulieres: marie puelle. iuꝝ illud Ouid. in epl̄is. Credulitas damno ſp ſolet eſſe puellis. Hñt etiā co⁹ ad mutabilitatē p num. ꝛ ĩſtabiles ſunt in bono ꝓpoſito Vnde Jacob⁹ beneuētan⁹ ſuꝑli. c. xv. dic. Mobile co⁹ cūctis: ꝛ meus eſt vana puellis. Firmum ꝓpoſitū femina nulla gerit. vnde ꝛ mulier a mollicie mētis appellata eſt. vt d⁹ in. §. ⁊ il lud. xxxij. q. vij. Jō Virgili⁹ in. iiij. eney. ait. varium ꝛ mutabile ſp Femina. vñ d⁹ q̄ muli er eſt mobilis ꝛ momētanea in volūtate. l. ſi. C. q̄ petan. tu. ꝛ. l. lex que. in fi. C. de admi. tu. ex quo faciliter decipi poteſt q̄d ꝓncipio mū di nos exꝑti ſumus q̄ ꝓmā mrem oim Euā faciliter ſeduxim⁹: ꝛ ꝑ ipam virū ſuū ad in obedientiā dei traxim⁹. vt habet Geneſis. iij. Nūc g̃ b̄ eſt ꝯſiliū meū vt videam⁹ ſi poſſu mus ad volūtatē nr̄am trahere illā iuuencu lam ꝓginē in templo morantē q̄ Maria d⁹ quā oēs tanq; ſanctā venerant. Ipa em̄ i cipit culturā caſtitatis q̄ replet paradiſuꝫ ſi cut matrimoniū replet terrā. vt in c. nuptie xxxij. q. j. Quapꝛopt̄ niſi cito ꝓuideam⁹: to tā ſectā nr̄aꝫ ad nihilū rediget. q̄ ſi ipam de ceperimus: alios facilit̄ hoies ad voluptates ꝛ vicia ꝓtrahem⁹. Ipſaq; mediāte q̄ ſanq; etiā fortiſſimos viros decipiem⁹. Deſtructo ei ꝓncipali: corruit oīe acceſſoriū. l. ſi nemo. ff. de teſta. tu. ꝛ. l. eaꝫ quā. C. de fideico. ¶ Hoc igit̄ cū placuiſſet ꝯſiliū omnib⁹ dixerunt illi ſerpēti verſuto Tu q̄ hoc adiueniſti ꝯſiliuꝫ ꝛ nobis omnib⁹ ſapiētio⁹ es: vade ad eam ꝛ illā machinatiōib⁹ tuis ꝛ inſidijs decipe. Il le igit̄ dēmon peſſim⁹ ꝛ colubet⁹ tortuoſus: aſ ſumpta forma cuiuſdā ſancti heremite: per rexit ad templū atq; beatā ꝙginē orantē inue nit. Aui ꝛ dixit. valde cōpatio⁹ tibi o pulcer rima atq; nobiliſſima iuuenis. q̄ florem tue iocūdiſſime iuuētut⁊ amittis. atq; in ꝯtinua dei offenſa ꝑſiſtis. precepit em̄ de⁹ in ꝓncipio creatiōis mūdi illud q̄d habet Gen. ij. dicēs Creſcite ꝛ multiplicami ꝛ replete terrā. Item Deut. vij. Nō erit apud te ſterilis vtriuſq; ſexus tam in hominib⁹ q̄; in iumētis. Tu g̃ que vis fuare ꝙginitatē: nolēs populū dei ac creſcere a deo maledicta eris. ſm̄ em̄ legē ma ledicta ē ſterilis q̄ nō relinq̄t ſemē ſup terram. Deut. xxij. vt etiaꝫ d⁹. xxxj. q. iiij. §. his ita. Nō ſulo g̃ tibi o dilectiſſima puella ne votū iſtud ꝙginitatis fuare velis. ⁊ mrimonium cū aliquo pulcro iuuene ꝙhere non differas. nā mrimoniū eſt deo gratuꝫ: q̄d introducere d⁹ quandā imortalitatē humani generis. l. lege duodecim tabulaꝝ. C. de legi. he. Vnde hort⁹ vt ad honorē dei ex mrimonio q̄ nihil eſt vtili⁹ hoib⁹. vt i auc. de reſtit. ꝛ ea q̄ parit. §. hec nos. aliquos filios generare ꝓcures. maxim̄ em̄ ꝛ ꝑcipuū mun⁹ femineꝫ eſt ꝯci pere ꝛ tueri ꝯceptuꝫ. l. q̄rit. §. ſi mulier. ff. de edili. edic. ꝛ mulieres ſunt nate ad h̄ vt pari ant. ꝛ in h̄ tota volūtas eaꝫ ꝯſiſtit. l. q̄. C. de indic. vidui. tol. iō dixit de⁹ Exo. xxiij. Non erit ſterilis i terra tua. ¶ Cognoſcēs aūt btā ꝙgo q̄ ſub agni ſpecie rapaciſſim⁹ lup⁹ infer nalis latebat: elenauit mentē in ozōe ad deuꝫ rogās eū vt q̄d maligno hoſti rndere deberet inſpirare dignaret. ſtatimq; ſpūſcto i ore ſpi us verba dictāte q̄ eos q̄s replet ſepe multa ꝓtra intentionē ꝓpriā dicere cōpellit: in hūc modū rndit. O pr mendaciꝫ ⁊ fabricato⁹ om nis mali recede a me: q⁹ licet poſſem ad obie ctionē tuā rndere q̄ hoc tpe gr̃e non generis ſucceſſio: ſed vite ꝑfectio querit. c. recurrat. §. his ita. in ſi. xxxj. q. iiij. Tñ ad maiorē tu am ꝯfuſionē dico tibi q̄ talē deo dante filiuꝫ pariam: ꝑ quē tot⁹ ſaluandoꝝ numer⁹ rege nerabitur: ꝛ oēs ruinoſe ſedes replebūtur. De me em̄ ſcriptū eſt illud Iſa. liij. Letare ſterilis que nō paris: ⁊ exulta que nō ꝓturis q̄m multi filij deſerte magis q̄; eius q̄ habet vir̄. Scias quoq; neq̄ſſime dēmon q̄ nunq; fuit nec erit aliqua mulier ſic fertilis ꝛ fecun da ſicut ego. Illū em̄ filiū generabo q̄ totum mundū ſaluabit ꝛ audaciā tuā ac p̄ſumptiōꝫ temerariā refrenabit. Aui dēmon reſpondit. Cū femie dicant̄ in multꝫ deterioris ꝯditio nis q̄; viri. l. in multis. ff. de ſta. ho. cūq; equi parent̄ male herbe ꝓter eaꝫ maliciam: vt ait glo. in. l. oēs. C. de his q̄ ve. eta. īpe. ꝛ ſint mul tum fragiles. vt inq̄t glo. in. l. qui duos. §. ſi maritus. ꝑ illū tertū. ff. de re. du. ꝛ in. l. ſi fue rit. eo. ti. Itē cū ſint corruptibiles. l. q̄ teſtam to. §. mulier. in glo. ff. de teſta. Aunq; dicant̄ male beſtie. ꝛ raro inueniant̄ bone. vt ait glo. in. l. iij. ff. de legi. Itē cū ſint ꝑclitates i cōſi lijs ſuis. l. ſi pater. C. de ſpō. ſintq; labiles Nā mulier fuit ꝓma q̄ peccauit. c. Adam. de pēn. di. vij. Itē cū ſint incōſtantes. l. filia. C. de in offi. teſta. ſintq; min⁹ audaces q̄; viri. C. ad legem iuli maieſta. l. quiſquis. ver. ad filias

Cōditio mulieris

Miror te puellā sic iuuēculā tāti ēe aī ⁊ ꝓtu
tis vt me increpare audes. Ego em̄ sum ille
de q̄ scptū est. Job.xlj. Nō est ptās sup̄ ram
q̄ cōpek ei q̄ facto ē vt nullū timeret. Cū non
est aliq̄s vir adeo fort̄ q̄ potēciā meā non ti
meat. Tu ꝙ me nō solū nō times ſz etiā vi
lipēdis. Cui brā ꝙgo rn̄dit. Tu es rex sup̄
oēs filios supbie. vt dr̄ i pallegato. c. Ego ꝙ
cū sim hūilitat̄ ancilla nō solū te non timeo
ſz audar ⁊ aniosa ꝛ te insurgere volo. Sum
ereni illa de q̄ tibi p̄dixit de⁹ Gen̄.iij. Inimi
ciciā ponā int̄ te ⁊ mlierē: ⁊ semē tuū ac semē
illi⁹: ⁊ ipa ꝛteret caput tuū Qua rn̄sione dia
bolus pstrat⁹ atq̄ amaritudie plen⁹ abscessit
Lucq̄ verificatū ē illud Goffredi i poetria
di. Sepe sagittātem didicit referire sagitta
Inq̄ viz plage ꝓſa recurrere plaga. Brā
aūt ꝙgo sup̄ ipa rn̄siōe cogitās admiratione
repleta est q⁹ de⁹ eā ad talia dicēda q̄ ipa nun
q̄ cogitauerat ipulisset. Nō em̄ vllatenus se
reputabat idoneā vt esset mr̄ dei. imo nec vt
esset ancilla mr̄is ei⁹. Lucq̄ ꝙficatū fuit i ea
illō qō postea ipsi⁹ fili⁹ dixit apl̄is Mat.x.
Nō em̄ vos est̄ q̄ loq̄mini ſz spūs p̄ris vr̄i q̄
loquit̄ in vobis.

¶ Pars secunda huj⁹ sermonis de iudici
aria altercatione facta inter diabolū ⁊ btām
virginem.

Reuersus g̃ ille demon ad socios suos
infernales sic ꝓfusus ⁊ superatus di
xit. Facili⁹ possent saxa molliri q̄ ani
mus hui⁹ puelle a sanctitate sua amoueri. ſz
tota sagacitatis nostre versutia nobis procu
randū est vt summi pontificis animū ad ma
ritandū puellas in tēplo fuietes inducamus
huicq̄ ꝙgini fm̄ legē spōsum ex cognatione
sua primiorē dari faciamus: vt senē illū Jo
seph accipiēs in ꝓiugē: ⁊ votuꝫ virginitatis
trāsgrediat̄: ⁊ adulterādi occasionē ex sponſi
antiq̄tate pcipiat. His igit̄ illis machināti
bus. q̄ vt dr̄ Prouer.xxj. Nō est sapientia
nō est prudētia ⁊ nō est ꝓsiliū ꝙtra dominuꝫ
qō illi ad calūniā ⁊ dānationē ꝙgis fieri af
fectabāt: hō de⁹ ad illi⁹ ꝙginitatis custodiaꝫ ⁊
testimoniū fieri fecit. Nā et diuīo nutu Jo
seph in spōsum accepit: ⁊ ꝙgo pmanēs de spi
ritusctō dei filiū: q̄ p morte suā redemit hūa
nū gen⁹ generauit. ꝙficatūq̄ fuit de demoni
bus illō ps̄. Parauerūt pctores fouea ⁊ ici
derunt in eā. Si aūt teneam⁹ q⁹ Joseph fue
rit pulcerrim⁹ iuuenis q̄n accepit beatā ꝙgi
nē. de q̄ dicem⁹ i fm̄oe. xj. hui⁹ ptis. pte scđa.
dicere possum⁹ q⁹ demones pcurauerūt sibi
hūc spōsum dari vt viri tā formosi ꝓiūctiōe
⁊ ꝓuersatiōe votū ꝙgitat̄ frāgeret ipa bn̄dic
ta ꝙgo. i q̄ etiā fuert illusi: vt in pallegato lo
co videbit̄. pfecta igit̄ hūana redēptōe ipoq̄
ꝙgis filio ia in cel̄ regnāte itez demōes adu
nati ꝓstituerūt suū p̄uratorē belzebub p̄n
cipē demonioꝝ eūq̄ legatū suū faciētes ad al
legandū ꝛ hūanū gen⁹: ad xp̄m miserunt vt
suis argumētatiōibꝫ ablatū eis mūdi dn̄iuꝫ
restitui faceret. illosq̄ in antiq̄ hois possessi
one introduci pcuraret. ¶ Veniēs igit̄ belze
bub añ tribunal xp̄i dixit. Iq̄ssime iudex cre
atoꝛ celi⁹ terre. q̄ dixisti Mat.xxij. Reddite
q̄ sunt cesar̄ cesari ⁊ q̄ sunt dei deo. iube mihi
reddi possessionē hūani genez̄ q̄ mihi iniuste
ablata est. Scis em̄ q⁹ nō remittit̄ pcm̄: nisi
restituat̄ male ablatā. c. peccatū. de reg. iu. li.
vj. ⁊. c. si res. xtij. q. vj. cum ſ. Cui rn̄dit xp̄s
Tu nosti q⁹ merita cāz ptiū assertōe pandū
tur. l. ij. in fi. C. si p vim vel alio mō. ⁊. c. q̄lit
⁊ q̄n. el. ij. de ace. Et q⁹ iudicantē oportz cūcta
rimari ⁊ ordinē rez plena inq̄sitōe discutere
c. iudicātē. xxx. di. v. ⁊ q⁹ dz audire aliā ptē q̄
vult recte iudicare. c. j. de cā poss. ⁊ p. nō g̃ iu
stū est vt hoie nō vocato nec audito illū tibi
ad iudicē. l. nā ita diu⁹. ff. de adop. ⁊. l. de vno
quoq̄. ff. de re iudi. Tūc demon ait. pero igit̄
o iustissime iudex vt hūanū gen⁹ pcipias in
ius vocari. cū ab ea pte ius iciplat. vt insti. de
pena teme. li. ij. fi. ⁊ ex̄ de pba. c. q̄m ꝛ falsam
Cui rn̄dit dn̄s. de die aga. Rndit āt demō.
ad diē crastinū fiat dilatio. Cui dn̄s dixit.
Tu bn̄ nosti expientiā facti. vt in. l. ij. in p̄n.
C. vt i pos. lega. ⁊ scis q⁹ via lōga ē a terra vs
q̄ ad celū: quā viā tu bn̄ exp⁹ es: dū p superbi
am tuā de celo nr̄a aucte cecidisti. q⁹ g̃ ad iu
dicē ptinet legitimū terminū pribꝫ ad cōpa
rendū assig̃re. vt. ff. q̄ satisd. cog. l. de die. in p̄n. Termi⁹ legitim⁹
⁊ ar. cx̄ de iure patro. c. cū āt. ⁊ de off. deleg. c.
de causis. Jō nos tibi ⁊ hūano generi feriā
sextā futurā assignam⁹ ad cōparendum. Et
tūc p̄cepit archangło Gabrieli vt notificaꝛ
cum tuba ferrea. vt ex̄ de appel. c. cū parati. ⁊
C. de fe. l. dies. vt ad dictū diē gen⁹ hūanum
veniat rn̄sur̄ coram eo ⁊ allegaturꝫ q̄re nō de
beat demonis dominio sbiugari. ¶ Aduenie M
te igit̄ die venez̄ p̄dicta: volēs adam p toto
hūano genere coram iudice cōparere. q⁹ ꝙa ē
sn̄ia poete Ouid. i epl̄is dicēs. Optima nā
nullo cā tuēte perit. rogauit brām ꝙginē vt
p eo aduocare dignaret̄ dicēs. O ꝙgo ꝙgi
num tua intercessione sel̄ ego cū meis poste
ris a diabolica fuim⁹ fruitute liberati Quia g̃
vt poeta inquit. Nō minor est ꝙtus q̄ q̄re
parta tueri. Veni obsecro ⁊ nos a diaboli

Sermo.v. De donis Marie

cis insidijs ⁊ falsis cauillatoibꝫ defende. Per rexit igit aduocata humani generꝭ ad tribunal filij ⁊ ad dexterā ei⁹ ē locata. Dixitq; ad filiū. Audiui fili mi hūanū gen⁹ ad pntiaz vestrā fuisse vocatū: q̄re si ē aliq̄s q̄ ꝯ illō velit allegare assurgat. Tūc demō his auditꝭ demissa facie ñ audebat respicere ī reginā celi q⁹ q̄ male agit odit lucem. vt inq̄t saluator Joh. iij. Et hꝛ ē de offi. dele. c. ꝯsuluit. ⁊ no. ff. de vē. inspi. l. j circa medium. Virgo aūt Maria ipm demonē terribili oc'o inspiciēꝭ irata voce dixit. O neq̄ssime demon. mō dicas q̄cq̄d habes dicere ꝯ gen⁹ hūanū. licz ei te possim repellere ab accusatōe cū de teipso dicere deberes qō de alijs attestarꝭ. qō ē ꝯ legē in arenā. ī fi. C. de inof. test. ⁊ l. qm. C. de here. Itē q⁹ es excōicat⁹ ⁊ reprobat⁹ a sctis q̄ casu nō potes stare ī iudicio agēdo. c. interdicimus. de iudi. Itē q⁹ es fu⁹ pene: vñ non potes agere ī iudicio. l. vir certꝭ. ff. de iudi. et. l. qō attinet. ff. de reg. iu. Itē q⁹ es infamis. vñ nō potes esse pauratoꝛ in iudicio. c. infames ⁊. §. tria sunt. iij. q. vij. ⁊. c. cū deputari. Ubi Inno. de iudi. maxime q⁹ es fact⁹ infamis ex publico delicto ppē qō dānat⁹ es: q̄ casu etiā de iure ciuili nō potes pauare. l. j. §. ait pꝛoꝛ vbi Iuliel. de cuneo. ff. de postu. Itē q⁹ es hereric⁹. ⁊ iō ab oī actu legitimo es repellēdus c. excōicam⁹. §. cupientes. de here. ⁊ l. manicheos. C. e. ti. Hereric⁹ ei dꝛ ille q̄ lz ñ male senti at de articul' fidei. ñ hꝫ puersuz dogma vl' puas sequit seu gignit opiones. vt ait glo. penul. in cle. j. de vsu. vbi Paul⁹ rex. est in. c. hereric⁹. xxx. di. in. c. hꝫ aūt scripsim⁹. ⁊. c. q̄ in ecclesia. xxiiij. q. iij. Tū vt magꝭ appareat inimicꝭ tua: sum parata oibꝫ tuis cauillatiōibꝫ rñdere. ¶ Tūc demō irat⁹ ꝯ btām ꝙginem cepit ea velle calūniari: ⁊ dixit. Obsecro iustissime dñe de⁹ q̄ estꝭ iustitia. vt ī. c. ois. xlv. di. vt istā malefactricē nō admittatꝭ ad aduocādum: sꝫ ea puniatꝭ sicut lex iubet. Mulier ei accipiēs duos viros sil' puniri dꝫ. vt in. l. eū q̄ duas. C. ad. l. iul'. de adul. Hec aūt nō solū accepit celestē spōsum sꝫ etiā altez sumpsit. s. Joseph. Rñdit autē btā ꝙgo. Ego Joseph accepi castitatꝭ mee testē. deū ꝙo virginitatis mee ꝙseruatoꝛē. Tūc demon vidēs se ꝙfusuz dixit. vouentibꝫ ꝙginitatē nō solū nubere: sꝫ etiā velle nubere dānabile est. c. vouētibꝫ. xxvij. dis. Tu ꝙo postq̄z vouisti virginitatem: mrimoniū ꝝisti. Rñdit btā ꝙgo. O calumniatoꝛ pessime. votū illud ego emisi ⁊ fuare ꝓposui: cū tali tñ ꝯditione sꝫ si deo placeret: ⁊ nō aliter. ⁊ hec ꝯditio semp subintelligitur tanq̄z apposita. ⁊ iō cū deꝰ voluerit me dispōsari cessante ꝯditiōe nō feci ꝝ votū. ar. in. c. sup eo. de ꝯdi. appo. Deb aūt meo voto diffuse tractauerūt canoniste in. c. sufficiat. ⁊ in. c. beata Maria. §. vt in q̄busdā. xxvij. q. ij. ⁊ theo. in. iiij. dis. xxx. ¶ Tūc demon sic supatus tertiā sibi voluit calūniā iputare dicens Tu credis o iustissime iudex q⁹ mr tua ꝓpetuam ꝙginitatē fuauerit: ⁊ q⁹ tu ei⁹ fili⁹ vnigenitus fueris. Ego aūt volo ꝓbare q⁹ ipa alios filios post te habuit ⁊ ꝙginitatē suā amisit. Nā Mat. j. dꝛ. Joseph nō cognouit eā donec pepit filiū suū ꝓmogenitū. qsi dicat q⁹ postea eā cognouit. Et ibidē. Inq̄z ꝯuenirēt inuēta est in vtero hñs de spūsctō. g̃ postea cōuenerunt. Itē Luc. ij. dꝛ de ea. Peperit filium suū ꝓmogenitū. ꝓm⁹ aūt dꝛ respectu secūdi. l. q̄ duos. j. rñso. ff. de reb⁹ du. g̃ habuit ⁊ aliū filiū sc'm. Rñdit btā ꝙgo q⁹ illō ꝙbū donec accipit in sacra scriptura dupl'r. s. inclusiue ⁊ exclusiue. ꝓmo inclusiue inq̄ntū includit oē tps post rē factā ⁊ añ. ⁊ ita intelligit illō ps. cix. Dixit dñs dño meo sede a dextrꝭ meis: donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Nō em intelligit q⁹ post ñ sedebit sil'r Sen. viij. dꝛ. Lotu⁹ nō est ad archam reuersus donec siccarent aq̄ sup terrā. ⁊ tñ postq̄z exiccate sūt nō redijt. Itē exponit nō cognouit eā donec pepit filiū suū ꝓmogenituz. q⁹ eo nato dignitatē mris ei⁹ marie agnouit Uñ Chryſ. dic. vere nō cognouit eā añ cui⁹ fuerit dignitatꝭ. sꝫ postq̄z pepit tūc cogn̄uit eā q⁹ speciosioꝛ ⁊ dignioꝛ facta fuerat q̄z totus mūdus. q⁹ quē tot⁹ mūd⁹ capere nō poterat: ī angusto cubiculo vteri sui sola suscepit. Nec ille. Sil'r nō valet ista ꝯsequētia. Añq̄z ꝯuenirent inuēta est hñs ī vtero de spūsctō. g̃ postea ꝯuenerūt. Sicut nō valet ista ꝯseq̄ntia huc nō penituit añ mortē. g̃ post mortē penituit. imo pot⁹ valet ecōtra. g̃ nec post mortē Sil'r Joseph nō cognouit eā añ. g̃ nec post. q̄a cognouit mysteriū incarnatōis dñice. Ista g̃ ꝓpositio añ. lz sepe ꝯseq̄ntia idicet tñ nōnunq̄z ea tñ q̄ ꝓpus cogitabāt oñdit sic si aliquis diceret. Añq̄z in portu pranderem nauigaui. Nō intelligit q⁹ in portu prandeat postq̄z nauigauit sꝫ q⁹ cogitaba ī portu prāsurus. ⁊ simil' dicendū est ī ꝓposito. Exclusiue ꝙo ponit hec dictio donec ꝙ tpe determinato. ⁊ sic nō accipitur in pdicta auctē. Et de hac materia tractāt canoniste in. c. incerta. xxx. dis. v. sup ꝙbo q̄lsq̄z veniat. ⁊ in. c. j. de iudeis. ⁊ in. c. de muliere. ex de mri. ꝝ. in ecc. ꝝc. Ibi donec tamdiu sepenit. ⁊ ibi ꝙ Joh. de imola. ⁊ in. c. cum

Pbone.de eta.⁊ qli. ¶ Ad illud aũt qđ obiectũ fuit de ꝑmogenito. Rñdeo ingt b.ꝟgo.q̃ in sacra scꝑtura sepe ꝑmogenit⁹ itelligit ille añ quẽ null⁹ est genit⁹:⁊ quẽ null⁹ añcedit:etiaz si null⁹ eũ sequat Ut ita accipit in ꝓdicta au toritate: vt dr in.c. Joseph.de ꝟ.sig.sic etiaz ſm leges exponi t.d.l.q̃ duos.ff.de reb⁹ du. ⁊ in.l.prim⁹.⁊.l.primi appellatõe.⁊.l.i vul gari.ff.de ꝟ.sig.⁊.l.j.§.primis ꝟo.ff.vñ cog. ⁊.§.⁊ hec q̃dẽ in phemio.ff. Dis igit rñsiõi bus demon deuictus ad q̃rtũ argumẽtũ de scendit dicens. Serenissime iudex tu nosti: q̃ mulieres p alią postulare phibent ⁊ aduo care:qrẽ virile officiũ.vt i.l.j.§ .sexũ.ff.ꝺ po stu.nec ad defendendũ aliũ admitti debent. l.alienã.C.de pcu.⁊ in.l.femie.ff.de reg.iur. ⁊.§.tria.iij.q.vij.⁊.xv.q.iij. Primo rñdit bꝛ ata ꝟgo. O iniq̃ssime demon tu bñ nosti q̃ mulier põt suã ⁊ suoꝝ iniuriã pseq̃. vt i.l.se/ natus.⁊.l.de crimie.C.q̃ accu.nõ pos.silr pro miserabilibꝫ psonis:pusillis ⁊ viduis bñ ad mittit.vt eꝛ de pcu.c.fi.⁊.iij.q.vj.c.sunt aũt ⁊.c.de aduo.diuer.iudi.l.petitões.§.licenti am.⁊.ff.de pcu.l.seruũ q̃z. Ego igit tãq̃z me am iniuriã ⁊ cãm ppriã pseq̃s admitti de beo.vt.C.de pcu.l.q̃ stipẽdia.⁊.ff.fcias. Oẽs ei xp̃iani sc̃i fui ⁊ filij mei. Debet g̃ iudex iste iustissim⁹ me audire nã etiã si essem excõica/ ta defensiones mee essent audiẽde Ar.in.c.cũ inf ꝓxim.⁊.c.dilect⁹ fili⁹.eꝛ de except. Multo magz igit debo admitti: cum nulla infamia possim notari:⁊ marie cuz ꝑ miserabili hoie aduocare velim quẽ iste neq̃ssim⁹ demon ad suã conat redigere fuituꝛ q̃ ẽ ꝺ iura natura lia.vt.ff.de iusti.⁊ iu.l.manumissiões. Prete rea illa phibitio facta mulieribꝫ ne aduocent est rõne fuãde pudicicie:vt ꝑz i dicto.§.sexũ bꝰ aũt piculũ in me esse nõ pt. Sum etenim illa de q̃ Proũ.vl.dr. Mulierẽ fortẽ q̃s ine/ niet? Et infra.Accinxit fortitudine lumbos suos ⁊ roborauit brachiũ suũ: manũq̃ suam misit ad fortia. Et iõ cessante causa: cessat iu/ ris dispositio.c.cũ cessante.de appel.⁊.l.adi/ gere.§.j.ff.de iure pa.⁊ bꝰ argumẽtũ vẽdicat sibi locũ etiã si lex corrigeꝛ: vt ait glo.in.l.j. ff.de legi.tuto. ¶ Tũc demon reuoluens se ad xp̃m dixit. O dñe nõ moueat te caro et san/ guis tu⁹.nec amoꝛ mris tue. Ar.eꝛ.de pben.c. graue.⁊.viij.q.j.c.nihil.⁊.c. Moyses. Nec ꝺ me indigneris si iurisditionẽ tuã refutabo Scis em̃ q̃ valde piculosum est coraz suspe cto iudice litigare.l.aptissimi.C.de iudi. Jõ bonũ est vt mr tua nõ sit coram te aduocata. ipa em̃ exꝰ reddit suspecta q̃ genitrix tua vt extra de appel.c.postremo.⁊.c.cum speciali ⁊.C.de assesso.⁊ domesti.⁊.l.domesticus. Nolo g̃ eã aduocare coraz te: ne ad suã ptẽ te tra/ hat rõne affectionis. Scis em̃ q̃ nemo debet iudicare in cã sua vel suoꝝ.vt i.l.q̃ iurisditi/ onẽ.ff.de iurisd.om.iu.in.l.iuli⁹.ff.de iudi.l.pe nul.de arbi.l.vnica.C.ne q̃s in sua cã.⁊.c.insi nuante.eꝛ de offi.dele. Auz igit mr tua dicat hãc cãm esse suã.iõ de iure possum iudiciũ tu um declinare. Tũc btã ꝟgo cũ indignatione exclamans dixit. O sceleratissime demon iu stissimũ filiũ meũ suspectũ in iudicando alle gare p̃sumis q̃ est de⁹ iust⁹ ⁊ iusticiã diligẽs. ps.vij. Qui nõ est acceptator psonaꝝ Act.x. ⁊.c.sicut.xxxij.q.iij.⁊ de pse.di.iij.c.nec quẽ q̃z.⁊.c.vl.iij.q.ix.⁊.c.ij.iij.q.iij.⁊.c.nouit. de iudi.facit.c. venerabilis. de pben.⁊ digni. Qui est fidelis ⁊ absq̃ vlla iniquitate iustus ⁊ rectus. Deut.xxxij.q̃ nõ est vt fili⁹ hois vt mutet. Num.xxiij. Nõ ꝺz igit fili⁹ me⁹ a iu dicãdo cessare ꝑpter dicta obiecta q̃ itelligũ tur de purg hoĩbꝫ de q̃bꝫ in.c.q̃ttuoꝝ.xj.q.iij. ꝺr. Quattuoꝝ ista timoꝝ odiũ dilectio cẽsus Sepe solẽt hoĩum rectos puertere sensus. Preterea semel eũ in iudicẽ acceptasti et ad illũ venisti ius petens:q̃ ipsum non potes re cusare.l.j.⁊ ꝑn.ff.de iudicijs. ¶ Tũc g̃ dñs ie sus interlocutoriã tulit sniam dicens se velle in causa ꝓcedere ⁊ btãm ꝟginẽ tãq̃z idoneaz humani generis aduocatã admittere. Pre/ cepitq̃z demoni vt quecũq̃z ꝺ hoies ꝓducere vellet in mediũ afferret atq̃z breuiter ꝯclude ret:quia mores mulierũ leuiter offendunt: vt in.c.sorus.de ver.sig.⁊.C.de spon.l.iij. Di xit aũt demon. Sapiẽtis cuiusq̃z curatoris officiũ est.ꝑmo interdictũ restitutoriũ quod sibi de iure competit intẽtare.vt.ff.de rei vẽ. l.j.⁊.l.is qui destinauit:melior est em̃ ꝺditio possidentis.ff.de rei ven.l.fi.⁊ insti.de iterdic. §.j.⁊ extra de fide instru.c.inter dilectos.⁊.ff de ꝟ.sig.l.si seruũ. Quare peto me restitui ad pristinã possessionẽ humani generis tormen tandã ⁊ cruciandã vt ꝑus. Nã ꝑbare para/ tus sum me fuisse i possessiõe pacifica ⁊ q̃eta eiusdẽ ⁊ spoliatũ fuisse de facto.q̃ duo ꝺcumit ꝑbare vt q̃s restituat.vt extra de resti.spol'.c. olim.⁊ de offi.dele.c.ꝺsultationibꝫ.⁊.ij.q.j.c. iij. Quia reintegranda sunt oĩa spoliatis anq̃z vlteri⁹ ꝓcedatur.vt.ff.de vsuris.l.vide amus. Añ oia em̃ agendũ est de possessorio c. ij.de ordi.cogni.⁊ spoliato fiẽda est restitutõ c.ex lr̃is.de resti.spo.l.si q̃s fundũ.C.ad legez iul'.de vi publi. Et de facto spoliat⁹:est de fa/ cto restituendus sine aduersarij citatione et

alia cause cognitiõe. vt inq̃t glo. in. l. maior. ff. de euicti. Mihi g̃ dz hõ restitui quẽ lõgissimi tpis possessiõe pscripsi p legẽ cũ notissimi. ꝛ. l. si q̃s emptiõis. C. de pscrip. trigin. vl' qua. an. ¶ Rñdit btã ỹgo. O versute draco

Malefidei possessor

vez est q illis spoliatis restitutio fienda est q̃ nõ vi aut clam nec p̃cario: sz iusto titulo et bona fide possidebãt. vt. ff. qõ vi aut clam. p totũ. ꝛ extra de resti. spo. p totũ. ꝛ de pscript. c. vigilãti. Tu ãt neq̃ssime demõ nũq̃ hũanũ gen⁹ possedisti sz solũ sic̃ simplex custos carcer̃ custodisti. ꝛ iõ ñ debes restitui. Facit. l. iij. ꝟ. fi. ff. de acq̃. pos. ille em̃ possidet cui⁹ nomie possidet. l. male igit. C. de p̃scp. xxx. vl'. xl. an. ꝛ insti. de iter. ꝟ. possidere. ꝛ c̃ de resti. spo. c. cũ venissent. ifi. Cũ g̃ vos fili mi creauerit̃ humanũ gen⁹ vestriq̃ sint homies: ñ potuit demon ire aliena q̃tũcuq̃ mlto tpe detẽta hẽre iustã possessionẽ nec bonã pscriptõz q: nulla tpis pscriptio iuuat malefidei possessorẽ. dicto. c. vigilãti. de pscrip. ꝛ. c. possessor. de regu. iu. li. vj. Iste g̃ iniustus vsurpator hũani generis nõ fuit bone fidei possessor sz malefidei detẽtor. Nã aliõ c̃ possidere: aliõ ỹo detinere vt. ff. de rei vẽ. l. officiũ. in fi. ꝛ. ff. de acq̃. pos. l. iij. ꝟ. fi. Igit̃ nulla fuit demonis possessio: qõ ptz p. l. fi. ff. de ỹ. sig. Nã quõ rẽ alienã possedit cũ sciret aliena esse? certissime dicendum est eũ nullo mõ possedisse. vt. C. vnde vi. l. cũ querebat. ꝛ. iij. q. vj. si res. cũ si. ¶ His audi

I

tis dñs iudex de medio interlocutus ẽ demonem: nõ esse restituendũ. Tũc demõ stridens dentibꝫ ꝛ furore replet⁹ missa manu ad marsupiũ extraxit foras libellũ ꝛ cepit legere illud Gen̄. iij. p̃ceptũ factũ p̃mis parentibus sz quacũq̃ hora comederitis ex eo moriemini. Dixitq̃: Ecce dñe iudex instrumentuz a deo dictatũ. vigore cui⁹ mihi Adaz cũ oi posteritate sua est subiectus. Nã p illum omis eius posteritas est infecta. c. si homies. xxiij. q. iij. ꝛ c. placuit. de ꝓse. di. iij. Et rõ hui⁹ infectionis assignat̃ in. c. iã itaq̃. j. q. j. vbi dz trarit ḡ reatũ: q: vn⁹ erat cũ illo ꝛ in illo a q̃ traxit quando quod contraxit admissum est Rñdit aũt btã ỹgo. Hoc instrumentuz nihil valet: nã tu illud falsificasti dicens Gen̄. iij. Nequaq̃ moriemi eũq̃ ꝛ vxorem suaz p mẽdacia ꝛ fraudulẽtias tuas decepisti. Jura autẽ volunt nõ decipientibꝫ sed deceptis subueniri. ff. ad velle. l. ij. ꝟ. hec verba. ꝛ extra. de dona. c. inter dilectos. ꝛ de rep̃ pmu. c. cũ vniuersoruz. vnde tanq̃ falsarius et deceptor es repellendus. Non g̃ debent tibi adiudicari: ne ex tua malicia lucruz reportes ꝛ ex fraude ꝛ dolo gaudium ꝛ vtilitatẽ cõtra ea que determinant̃ in. c. sedes. de rescrip. ꝛ in. c. ex lr̃is de dolo ꝛ p̃tu. extra de cle. nõ resi. c. fraternitati. Quia g̃ tu versutus fuisti auctor ꝛ institutor peccati. iõ debes puniri: q: q̃ cãm damnidat: damnũ dedisse videt. l. q̃ occidit. ꝟ. pen̄l. ff. ad legẽ aquil'. ꝛ. c. si culpa. de iniu. ꝛ dã. dato. His aũt rñsionibꝫ supatus demon dixit. Si iure talis instrumẽti mihi non debeꝫ homo: saltẽ me⁹ est iure emptiõis. illũ em̃ emi p comestione pomi. ¶ Rñdit aduocata generiz humani. nequaq̃ tibi debeꝫ: q: decepisti euz vltra dimidiũ iusti p̃cij ℈ legẽ secundã. C. de rescin. ven. ꝛ. c. cũ dilecti. de empti. ꝛ vendit. Et ideo seruari debet illud Jsa. ix. Gratiz venundati estis ꝛ sine argẽto redimemi. Tũc dixit demon. O iustissime iudex: tu scis q̃ iusticia requirit ne delicta remaneãt impunita l. si longi⁹. ff. de iudi. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. aquil'. l. stichum aut pamphilũ. ff. de solut. ꝛ c. fame. de ꝛen. excõ. Ad puniendũ g̃ excessus tenet̃ quilibet bon⁹ iudex de necessitate. l. congruit. ff. de offi. p̃si. ꝛ nulli p̃cere dz. c. ex tuaz de p̃uile. Cũ g̃ homies habeãt in se grauitatez peccati qõ deorsum trahit cũ sit ponderosuz iuꝛ illud pñs. q̃ in psona oim̃ fitet̃ dicens. et sicut onus graue grauate sunt sup me. debes eos sic requirente iusticia ad infernũ. ad centrum terre descẽdere facere ꝛ nõ attẽdere ỹbis istis aduocate que male facit allegãdo in hac causa. Nam vt inq̃t Ouidius. ij. de ponto. Non est confessi causa tuenda rei. Respõdit sapientissima aduocata. Vos fili mi p peccatis hominũ ptulistis mortez ꝛ lauistis eos a delictis eoꝛ in sangnie xp̃i. Apocal'. j. Et p eis plenarie satisfecistis Vñ Jsa. liij. dz Vere dolores nostros ipe tulit ꝛ labores nostros ipse portauit. ipse vulneratus est ppter iniq̃tates nr̃as: attritus est ppter scelera nr̃a Et Joh̃is. j. dixit Johannes baptista. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mũdi. Justicia g̃ nõ req̃rit vt bis idẽ exigat̃. l. bona fides. ff. de reg. iu. facit. l. omnes. C. de penis. Preterea actio semel extincta nũq̃ resuscitatur. C. de remis. pign. l. cũ ex causa. in si. ꝛ ff. de solu. l. q̃ res alienas. ꝟ. aream. Ad illud aũt quod obiecit diabolus de grauitate pecti: rñdeꝫ q̃ pena vestre passiõis grauior fuit oibꝫ pecis. iuꝛ illud Job. vj. Quasi arena maris hec grauior apparet. ¶ Tunc itez allegauit diabolus dicens. O iudex q̃ dixisti p̃ph̃az E

pñs. lxxxviij. Que p̃cedunt de labijs meis ñ facia irrita. Tu in euangelio tuo dixisti Joh̃. xij. me esse p̃incipem huius mundi. Quo

etiã noīe appellor.i.c. Pudor.xxiij.q.ij. qđ exponũt doctores.i.maloꝝ etiã pctõrũ. Tu ño es ꝓnceps bonoꝝ ⁊ iustoꝝ.mõ tu scis q cũ litigãtes ad rixã veniũt:boni iudicꝫ est litem dirimere:vt.ff.si cer.pe.l.qđã extimauerũt.⁊ dare dz vnicuiqꝫ ptẽ suã.ff.de vsufru.l.huiꝰ rei.⁊.ff.de ꝺi.inde.l.fi.§ si tñ. Naz iustitia iubet ius suũ vnicuiqꝫ tribui.l.iustitia.ff. de iusti.⁊ iu.⁊ insti.eodẽ in ꝓn.⁊.c.j.di.j. Ergo placeat vobis dare mihi genꝰ hũanũ cũ propter pctm cõmissum ego sim factꝰ princeps huiꝰ mũdi. Uerba em̃ sunt intelligẽda cum effectu.fac.l.eũ q.§.docere.ff.ne qs eũ qui i ius vo.ẽ vi.exi.iucta.l.fi.§.hec ãt ꝟba.ff.q qlꝫ iu.⁊ de cleri.nõ resi.c.relatũ.circa mediũ Et đ ꝟ.sig.c.ꝓterea.⁊ de peni.di.j.c.hec autẽ ꝟba. Si g̃ sum ꝓnceps malorũ ⁊ pctõꝝ.si ꝓ qz.⁊ genus hũanum peccauit fm aplm ad Ro.iij.vbi ait. Oẽs peccauerũt i adã.g̃ debetis facere cũ effectu.vt ego sim ꝓnceps oim malorũ ⁊ nõ auferre mihi qđ meũ ẽ Tenete g̃ ꝓ vob đniũ bonoꝝ ⁊ date mihi đniũ malorum qđ si feceritꝭ ꝓmitto vob q regnũ vestrũ nõ erit maiꝰ q̃z vnuꝫ granũ milij respectu mei. Uera ẽ em̃ sntia Ouiđ.i.iij. de arte amã.di. Pluraqꝫ sẽ sp deteriora bonis. ¶ Ad hec advocata hũani generꝭ rñdit. O ꝟsute ⁊ plene oi fallacia q̃ habes mille nocẽdi modos.vt i c.sciendũ.xxvj.q.iij.⁊ iusticiaꝫ postulare te oñdis ⁊ desideras iiustitiã.vnũqꝫ petis ab eẽ intus ꝟo habes ꝟriũ.vt.ff.de excep.l.generaliter. Scias q̃ñ ignorammꝰ astutiã tuã.xvj.q ij.c.visis lris. Et iõ malitiã tuã tãtis coloribus palliatã:iã ꝓfundemꝰ. Et tũc ꝓuersa ad filiũ dixit. O fili mi dulcissime vos scitis q ad petitionẽ huiꝰ maligni demonis fuistis in statera crucꝭ ponderatꝰ. vt legit.xxiij.q.j.c. paratꝰ.ac ꝓ hũani generꝭ redẽptiõe mortem ptulistis.vt in.c.ꝓ humani.i ꝓn.de homic.li. vj. Nõ est g̃ audiẽdꝰ iste ꝟsutꝰ q̃ horrẽda crudelitate ⁊ detestãda astutia mortẽ appetit aliorum.vt in.d.c.ꝓ humani.§.cũ igit.de homici.li.vj. Nõ em̃ est ꝓgruũ neqz iustũ supp hũani generꝭ fuitute amplꝰ disputare:maxime i ipꝰ hũani generꝭ detrimẽtuꝫ.trãsiuit em̃ ãmõ sntia i rẽ iudicatã.eẽ de re iudi.c.cum inf.⁊ a sntia nõ extitit appellatũ statuto tpe. de q̃ in.l.audicibꝫ.C.de appel.⁊ melꝰ i.l.eos. in fi.cũ auc.hodie ibi posita.eo.ti.⁊ iõ nõ est amplꝰ appellandũ.vt in clemẽ.ij.eẽ de appella.⁊ ꝓ doctores i dicta.l.iudicibꝫ.⁊.l.peremptorias.⁊.l.fi.C.sentẽ.rescin ñ pos. ¶ Tũc diabolus exclamauit ⁊ dixit.veniam̃ ad fortiora ⁊ incõuincibilia argumẽta q̃bꝫ ꝺcludo ho minẽ necessario eẽ dãnãdũ.⁊ arguo sic. Deꝰ viuit in veritate ⁊ iustitia vt ex̃ de iureiu.c. ⁊ si xps.§.Jacobꝫ. Et ita dz punire ꝺiũctuꝫ sicut extraneũ.vt in.l.fi.⁊ ibi glo.ff.đ re.diui. Quapropt̃ dico q cũ ego q̃ sum angelus fuerim ab ipo de celo deiectus:nullo tñ precepto ꝓcedente:vñ inobediens dici non potui. De necessitate debet damnare Adã ⁊ Euam cũ tota sua posteritate.qz ꝓceptũ eis factum a deo obseruare noluerũt.magꝫ g̃ debẽt puniri q̃z ego cũ sit fortiꝭ ꝺ ꝓceptũ facere q̃z ꝓter ꝓceptum.vt.C.de nego.ge.l.fi.vl'si non magis peccauerũt q̃z ego:saltẽ eodẽ mõ debent puniri:q̃ silẽs i culpa debẽt etiã esse silẽs i pena.l.si quẽq̃z.C.de epi.⁊ cle. Ad hec rñdit btã virgo. O miser ⁊ infelix nõ est silẽ illud qđ posuisti de te ⁊ de alijs angelis cum pctõ hominũ.angelꝰ em̃ peccãs merito fuit puniendus:qz nihil infirmũ in se habebat qđ induceret ad peccãdũ.⁊ nõ aliqua ifirmitate ꝛz malignitate deliberata peccauit.c. firmiter. de sum.tri.⁊ fi.ca. Et nullo ꝓcepto indigebat. qz sine ꝓcepto aliquo a natura habuit in se sapientiã omniũ:qz cognoscebat certitudinez boni ⁊ mali ppr̃ ꝓfectõem nature sue.vt đ peni.dis.ij.c.in ꝓmo. Et iõ habito respectu ad talẽ certitudinẽ prauiꝰ peccauit angelus :q̃a scienter se ptulit ꝺ deũ: q̃z peccauerit homo q̃ habebat infirmitatẽ ⁊ fragilitatẽ carnis: q̃ ipm ad peccandũ induceret.vt in.c.illđ.xv. q.j.⁊ de peni.di.iij.c.ille rex. Et q̃ peccauit p ignorantiã deceptus dolosa ꝟsutia tua. Et iõ angelꝰ de altiori statu cecidit.de pene.dis. ij.c.fi.hõ em̃ talẽ certitudinẽ nõ habuit ppr̃ corpꝰ qđ aiam aggrauabat. vt đz Sap.ix. Quia igit̃ spũs ꝓmptus est caro aũt infirma Matth.xxvj. Iõ tali hoim infirmitati est compatiendũ:nõ aũt tue superbie⁊ iniquitati Exquo em̃ deo primior fuisti:culpa tua fuit grauior.c.ꝺsideret.de peni.di.v. ¶ His itaq̃z dictis reuoluẽs se ad filiũ pijssima virgo dixit. Audistis fili cauillatões ⁊ falsas argumentatiões istius iniquissimi demonis:in q̃ bus nihil concludit nisi falsum. Et iõ rogo vt eius mendacijs iam finẽ imponatꝭ: nihil enim dicturus est nisi falsum. Nã semel malus semp presumit malus in eodẽ genere delicti.l.si cui.§.hisdem.ff.de accu.⁊.l.cassius. ff.de sena.⁊.l.iij.§.idem erit.ff.de suspec.tuto.l.palam.§.non solum.ff.de ritu nup. Cũ ergo sit mendax ⁊ mendacij pater vt vos dixistis Joh.viij.nõ est audiendus rõne mendacij.vt.C.de indic.vid.toll'.l.ij.in fine. Respondit autem demon ⁊ dixit. Inciuile ẽ ali/

Differẽt peccauit angelus et homo.

Sermo.v.De donis Marie

q̄d iudicare nisi tota lege pspecta.l.in ciuile. ff.de legi. Et io o iustissime iudex audi qso allegatões meas iustissimas & pmitte me defendere cām meā & vti iuribꝫ meis. Rñdit ātꝰ ꝺs ego. O dānate & oi neq̄tia plenissime ne meū filiū vt iniustū accusare possis.dicas q̄quid dicere intēdis. Tūc dem̄on dixit. Ho peccauit ꝫ bonitatē dei infinitā: & nō curo q̄ culpa peccauerit an sua vel aliena.q̄ postro millies q̄ ego ipm̄ indurerim ad peccandū fm iura agentes & sentiētes pari pena puniuntur.c. nuper.& c.sequenti.de sentē.excō.c.vt clericorum.de vita & hone.cle.& §.alia.deinde lex iusti.de pub.iudi.facit.c.mulieres.in fine. & ibi glo.& c.quante.de sen.excō.& xj.q.iij.ca.qm̄ multos.& l.his qui opem.ff.de fur.& de hoc est glo.multū notabilis.i.l.iubemus.la.ij.§.sane.C.de sacrosan.ec.& l.si quē q̄.C.de episco.& cle.& l.adigere.in ꝓn.ff.de iure pa.tūcta.l.liberorum.in fi.ff.de his q̄ no.infa.cōcordat rex. ad lr̄am i.c.j.de offi.delega. Sufficit ḡ q̄ homo peccauit.pena em̄ debet correspōdere culpe. Nam fm qualitatē delicti debet esse & plagaꝝ modus. Deut.xxv.& l.pedius.ff.de incē. rui.& nau. Cum igit̄ tāta sit culpa quanta est persona offensa.vt in.§.atrox.insti.de iniur. & c.cum illoꝝ.de sentē.excō. Ideo homo q̄ offendit infinitā dei bonitatē:infinitas ꝺz luere penas. Cōmisit em̄ homo crimen lese maiestatis.vñ ipse cuꝫ heredibꝫ suis est merito damnādus. Scriptū est em̄ q̄ filij paterno debent perire supplicio: i quibus hereditarij criminis exempla metuunt.l. quisq̄s.C. ad legē iul'maie.& extra de homici.c.sic dignuꝫ cū si. ¶Ad hec btā ꝟgo respiciēs in filiū suū dixit. O fili mihi charissime vos q̄ estis de & homo estis bonitas infinita.ḡ hō peccauit ꝫ vos & vobis est iniuria illata quā remittere potestis.& ad benignitatē vestrā ptinet remittere iniurias vobis illatas. vt est textus multū notabilis in.l.j.C.si quis impetr.male. Et quibꝫ ꝺcludit hoiem non debere puniri nec ꝺdemnari. Tūc dem̄on dixit regine celorum. Vos malefacitis. q̄ nō vultis q̄ homo puniat de pctō commisso.qđ est ꝫ.l.sancimus.C.de peni.& xxiij.q.iij.ca.simplicem. Tūc dixit Jesus. Demon file amodo.q̄ bñ scis q̄ in cruce pependi p redemptōe generis humani qđ semel ppter pctm̄ damnatū fuerat.vñ nō est iustū q̄ de eodē pctō bis ꝺtra genus human̄ sniam pferam̄. Ar.ff.nau.caupstabu.l.licet gratis.§.fi.in fi.vbi ꝺz q̄ nō debet sepe de delicto eiusdē hois q̄ri. Expectāduꝫ est ḡ vsq̄ ad diē iudicij.q̄ tunc malos male perdam:bonos aūt facīa in celesti gaudio triumphare. Ad hec respondit dem̄on. Dñe Jesu xpe rex glie noli sic iter loqui.q̄ bene scis q̄ homo peccauit infinite.vñ ad olim & ad hodie extendit̄ pena ei⁹. Est ḡ hodie puniēdus. q̄ lex cū die loquit̄.vt.l.arriani.C.de here.& in oīb⁹ obligatōib⁹ i quib⁹ dies nō est positus pñti die debet̄.l.in oīb⁹.ff.de reg.iu.& de verb⁹ ob.l.cum q̄.§.quotiēs.& de ꝺdi.et dem̄on.l.j.in ꝓn.& de le.ij.l.omia. Rñdit sapiētissima aduocata. Tu false ꝺcludis: q̄ nō ꝓbat hoc esse qđ ab hō ꝺtingit abesse.vt.l. nonnudis.l.non ep'lis.& l.neq̄ natales.C.de ꝓba. Scis em̄ q̄ si qua culpa in hoīe fuit:est p gr̄am filij mei abolita & p ei⁹ misericordiam cancellata. Ergo cū nullaren⁹ sit i culpa:non est aliqualiter puniēdus. nō credas q̄ pcibꝫ tue calamitatis facias iudicē lachrimari.qđ esse nō debet.vt.l.obseruādū.§.i cognoscēdo. ff.de offi.pst.facit.l.quisquis.C.de postu. Tūc etclamauit dem̄on. Dñe pro mihi iusticiam exhiberi:quā si nō fecerꝫ nō es bon⁹ iudex.c. iustum est.xxiij.q.ij. Rñdit btā ꝟho.adhuc loqueris maledicte.scis em̄ q̄ de⁹ creauit hominē ad imaginē & sil'itudinē suā. Sed ij.et C.de penis.l.si q̄s in metallū.& ipm̄ voluit eē heredē regni celestis & iplere sedes gl'iosas a quibꝫ tu cū socijs tuis p superbiā corruisti.in illud ps̄.cix. Judicabit i nationib⁹ implebit ruinas. Nō ḡ humanū gen⁹ ꝺz esse tuū:sꝫ inter beatoꝝ spirituū agmina felicit̄ collocari. His aūt dictꝫ ꝺuersa ad filiū dixit. O dulcissime fili:q̄ bonū est obuiare malicijs & perturbare puersos.qđ si nō fieret:nihil eēt aliud q̄ fauorē impietati p viribꝫ ipartiri qđ eē nō debet.xxiij.q.iij.c.q̄ pōt obuiare.cū sil'ibꝫ. iō peto & totꝫ pcordijs efflagito vt reiectꝫ friuolis & vanis allegatōibꝫ ist⁹ maligni demonis in fauorē humani generis sniam pferatꝫ ipm̄ gen⁹ humanū a petitione hui⁹ pcuratoris nequitie infernalis penit⁹ absoluendo. lites enim nō debent esse immortales:nec̄ infinitum ptrahi.l.properandū.& l. apertissimi.C.de iudi.& l.fratris.C.de transac.& l.fi. ff.p suo.& C.de fruc.& li.& l.termiato.& C.de re iudi.l.ij.

¶Pars tertia hui⁹ smonis de diffinitiua sentētiatione p̄dicte disputatōis.

His ergo omnibꝫ diligenter auditis D
hꝫ volēs iustus iudex celestis litigia cito ad debitum finem perduci:vt ira quidam extimauerunt.ff.si cer.peta. & in.ij.ff.de aqua pluuia.arcē.& in auten. vt cle.ap.p̄opri.epi'.conue.§.fi.coll'.vj.& in.l.

quiſq̃s.¶.ꝓterea.C.de poſtu.¶Viſit Gabrielem archangelū q̃ tuba aurea intonans:peremptoꝝ terminū pribꝫ ad cōparendū aſſignaret in q̃ diffinitiuā ſniam pñtes audirēt q̃ſtionis pdicte.¶Statuto q̃ die cōparētibus parētibꝫ.ſ.ipa aduocata hūani generꝫ cū ꝑmis parentibꝫ t multis alijs ſanctꝫ patribꝫ: necnō ꝑncipe ꝛmonioꝝ cū multꝫ alijs malignis ſpiritibꝫ:ſaluatoꝛ nr̄ i ſuo fulgētiſſimo tribunali reſidēs:ꝓtulit ſniam i hūc modꝫ In eterne diuinitatis mee noie amen.¶Nos Jeſus mūdi ſaluatoꝛ auditꝫ oibꝫ allegatiōibus ꝑ ꝓcuratoꝛē neq̃tie infernalis ꝯ hūanū genꝰ factꝫ.auditiſq̃ rn̄ſionibꝫ ſapientiſſime aduocate pdicte generꝫ humani t diligenter examinatis iuribꝫ ambaꝝ partiū.oībuſq̃ ꝯſideratꝫ q̃ circa pdicta videda t ꝯſiderāda fuerunt:ſedēres ꝑ tribunali ad nr̄m ſolitum banchū iuris poſitū ſup thronos angeloꝝ in celeſti palatio nr̄o vbi reſidentiā facimus ꝑſonalē:humanū genus hac mera diffiniti ua ſententia abſoluim⁹ t ab impetitione ꝓcuratoꝛis neq̃tie infernalis reddimus abſolutum:cū h̄ ꝯſonet ſanctiſſimis ſcripturis t iuridice veritati quā ſp ſeq̃mur.Jpm q̃q̃ ꝓcuratoꝛē neq̃tie infernalis ex nūc ꝓcipim⁹ ad damnationē inferni ꝑpetuā ꝑnit⁹ ambulare vbi eſt fletꝰ t ſtridoꝛ dentiū infinit⁹. vt ſcriptum ē ¶Mat.xxij.Receſſitq̃ diabol⁹ cū eiulatu t clamoꝛe maxio atq̃ i baratri pfundū merſus eſt:eternis ſuppliciis cruciādus.Lata t data ac i his ſcriptꝫ ꝑnūciata t ꝑmulgata fuit ſupꝛadicta ſnia i oibꝫ t ꝑ oīa put ſuperius ꝯtinet.ꝑ ſupꝛadictū dn̄m nr̄m Jeſum xp̄m ꝑ tribunali ſedentē in ſupꝛaſcꝑto loco: pñtibꝫ ſupꝛadictꝫ pribꝫ t leta ac vulgarizata ꝑ me Johem euangeliſtā:notariū dn̄i noſtri Jeſu xp̄i t curie celeſtis ſcribā publicū pſentibꝫ Johāne baptiſta.Franciſco t Domini co ꝯfeſſoribꝫ.Petro t Paulo ꝑncipibꝫ apoſtoloꝝ t ¶Michaele archangelo t mltꝫ alijs ſanctis i multitudine copioſa teſtibꝫ ad hec vocatꝫ t habitꝫ t rogatꝫ:anno dn̄i.M.cccc xcij.indictiōe decima.die ꝑmo nouēbris.Liberato igit̄ humano genere:t dño i celū aſcendente:dn̄s Adā cū vxore ſua t ceterꝫ ſanctis patribꝫ inumeras btiſſime ꝟgini grās ꝑ ſe t toto humano genere retulerūt.eo q̃ ſapientiſſimis rn̄ſiōibꝫ ſuis eos de miſerabili dēmonum ſeruitute liberaſſet.Cui ſapiētiſſime atq̃ ꝑūſſime ꝟgini ſit infinita gl'ia Amē.

¶De alijs q̃nq̃ donis ſpūſſcti q̃ fuerūt i btā virgine. Sermo.vj.

¶Mari abūdabit cogitatio ei⁹ t ꝯſiliū eius ab abyſſo mlta.Eccl.xxiij.Quatuoꝛ calamitatibꝫ inf̄ alias i natiuitate ſua ſubiacꝫ hō.Pria dꝛ iniq̃tatis. Cuilibet ei ex adā ꝑpagato ꝓpt̄ ꝓtamiatōez ꝑcti original' dici ꝑt illō Joh.ix.In peccatis natus es tot⁹.Scda calamitas dꝛ meſtitatꝫ Nā de quolibet nr̄m verificatū fuit illō Sapiētie.vij.Prima vocē ſil'ez oīmibꝫ emiſi plorans.Tertia ꝟo appellat nuditatꝫ.Quilibet nāq̃ hō dicere valet illud Job.j.Nud⁹ egreſſus ſum de vtero matris mee.homo em̄ naſcit nud⁹.nō tm̄ nuditate veſtiū:ſed etiaz nuditate ꝟtutū.Quarta calamitas dꝛ tenebroſitatꝫ.ſ.ignoꝛātie.iuxta illud Job.xxxvij Nos quippe obuoluimur tenebris.Natiuitas aūt t ꝯceptio gl'iose ꝟgis Marie non fuit ꝑme calamitati ſuppoſita.q̃ ſine mac'a peccati.imo oīmi mūdicia plena ꝯcepta t nata eſt ipa mr̄ dei bñdicta.vt dicunt moderni theologi i.iij.ſniaz.di.iij.Quo ad ſecūdam ꝟo licet quidā putant btā ꝟginem ꝑmā vocem lachꝛymabilē emiſiſſe:vt ſe alijs ex Adā ꝑgenitis ꝯformaret t miſerie hūani generis le cōpati onderet.tm̄ alij opinant ipam i natiuitate ſua nō fleuiſſe:ſed iocundo ac hylari vultu t cū magna exultatōe de mr̄is vtero ꝑdiſſe.Nā dicere in mente ſua poterat illud Ja.lxj.Gaudēs gaudebo i dño t exultabit aīa mea i deo meo.q̃ induit me veſtimētꝫ ſalutis:t indumēto iuſticie circūdedit me quaſi ſponſam ornatā monilibꝫ ſuis.licz etiā nuditatē in ortu ſuo habuerit corpalē: nō tm̄ ſbiacuit nuditati ſpūali.Habuit em̄ i natiuitate ſua grāz t ꝟtutū abūdantiā.vñ dicere poterat illō Eccl.xxiij.i me oīs grā vite t ꝟtutis.Quarte q̃z calamitati.ſ.ignōrātie ñ ſbiacuit cū adhuc i materno vt̄o exīs liberi arbitrij vſum habuerit.vt s.dictū ē pte.iij.h⁹ opis ꝑmone.j.pte vl.pdixerat em̄ ſapiēs Eccleſiaſticus i ꝟbis ꝓpoſitꝫ di.A mari.ſ.diuīe maieſtatꝫ abūdauit cogitatio ei⁹ ꝛc.Sup q̃bꝰ ꝟbis de alijs q̃nq̃ donis ſpūſſcti q̃ ipa habuit diſſeremus

¶Pars ꝑma de dono ꝯſilij btē ꝟgis

Beatā ꝟginē fuiſſe dono ſapie repletā in ꝑcedēti ꝑmone declarauim⁹.Un̄ ipa dicere poterat illō Sap.vij.venit in me ſpūs ſapie.Nec mirꝫ ſi ita ſapiens fuit.Nam cū ꝟa ſit ſnia ¶Proſperi in li.epigram.di.Tranquillā t vacuā curis ſapientia mētē Jmbuit.t placidi pectoꝛis hoſpes

Quatuoꝛ calamitates hominis

¶Donum ſapiētie habuit

erit. Nō est mirādū si mētē ipsi⁹ bñdicte virginis trāq̄llissima ⁊ ab oīb⁹ terrenis curʒ remotā diuina sapia replenit. Itē cū sapiēs dicat ille q̄ hz plenū ai iudiciū .l. diē ꝑferre. in fi. ff. de arbi. Itē ille q̄ nō errat. vt no i .l. j. ff. de offi. ꝑfecti ꝑto. ⁊ i .l. hūanum. C. de legi. ꝑfecto ꝫstat q̄ gl'iosa dei mr̄ q̄ plenissimū animi iudiciū habuit ⁊ nūq̄z errauit sapientissima fuit. Et cū oīs sapia a dño deo sit: vt dr̄. Eccī j. q̄ dat eā pie agētib⁹. Eccī. xliij. Profecto i ipa sup oēs pijs opib⁹ repleta debuit infundi a deo sūma sapia. Fons em̄ sapie est ẏbus dei in excelsis. Eccī. j. Et iō q̄ vt dr̄ Prouer. xiij. Qui cū sapiētib⁹ gradit sapiēs erit. ipa q̄z fontē sapie xpm nouē mensib⁹ i suo ventre portauit ⁊ cū eo p. xxx. ⁊ tres ānos ꝫūsata est deo sapie plena fuit. ipe ei sapie dure. Sapiētie. vij. Quapropt̄ de illa dici ꝑt illd̄ ps. cxlvj. Sapie ei⁹ nō est numer⁹. ¶ Donū q̄z intellect⁹ ipam habuisse i ꝑdicto ꝫmōe ꝓbauim⁹ ⁊ possum⁹ addere sic: cū dicat ppha ps. ex Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ facientib⁹ eū. s. dñi precepta. cuius etiā dicat ps. cxviij. q̄ de intellectum da mihi. i. hūilib⁹. seq̄t̄ q̄ ẏgo int̄ oēs viatores hūillima: ⁊ i obſuatōe diuinoz ꝑceptoz feruentissima sup oēs ꝑ donū intellect⁹ fuit illumiata. Un̄ dicere ꝑt illd̄ ps. xv. Benedicā dñm q̄ tribuit mihi intellectū. Q⁹ autem i ipa fuerit donū ꝫsilij excellēti⁹ q̄z i aliq̄ alio viatore ꝓbat Albert⁹ sup Missus ē. cap. c. arguēs sic. j. Jo. ij. dr̄. Unctio ei⁹ docz vos de oīb⁹. sz btā ẏgo oīb⁹ alijs ꝓportionabiliter pl⁹ habuit vnctōis. g̃ donū ꝫsilij habuit alijs excellēti⁹ ꝓportionabiliť. Itē Joh. xvj. ait dñs. Cū venerit ille spūs veritatis: docebit vos oēm ẏtatē. s. de agēdis ad salutē Sz i btā ẏgie spūsctūs venit ꝓportionabiliter ⁊ docuit oēm veritatē. iux illd̄ Au. j. Spūsctūs supueniet i te tc̄. Ergo pre alijs eā ꝓportionabiliť oēm ẏtatē docuit de agēdis ꝑ donū ꝫsilij. Itē dñs Joh. xv. Jam nō dicā vos suos sz amicos: q⁹ oīa quecūq̄z audiui a pre meo nota feci vob. g̃ reuelatio secretoz est effect⁹ dilectōis. Sz in btā ẏgine fuit ꝓportionabiliť dilectio respectu oīum g̃ ꝓportionabiliť reuelatō secretoz respectu cunctoz. Itē oīm secretissimoz secretorū sz incarnatōis mysteriū ipi soli reuelauit. g̃ nullū alioz min⁹ secretoz ignorauit. Itē vt dicit phs. Cui⁹ est opari: ei⁹ est ⁊ opando cognoscere. g̃ cui⁹ ꝑ oīb⁹ ⁊ sup oēs est opari ei⁹ ꝑ oīb⁹ ⁊ sup oēs est opando cognoscere. sz btissima ẏgo fuit ꝑfectissima obseruatrix ꝫsiliozum sup oēs viatores. g̃ cognitōz ꝫsiliozum habuit sup oēs viatores. h̄ aūt est donū cōsilij. g̃ donū ꝫsilij hz sup oēs. ¶ Itē Exo. xij dr̄. Nō remanebit ex eo q̄cq̄z vsq̄z mane. si q̄d residuū fuerit igni cōburetis. glo. Quod ex agno remanet igni comburūm⁹ quādo h̄ q̄d de mysterio incarnationis eius intelligere et penetrare nō possumus potestati spūssancti humiliter reseruamus. Ex ista autoritate videtur q̄ mysteria diuina in statu vie nō possumus ad plenū rimari ⁊ penetrare: sz q̄dam spūsctō oportet reſuare. Ex alia ꝑte videť q̄ nihil de veritate mysteriozum remaneat idiscussum. ⁊ q̄ nullū ẏbū dñi reuertať ad ipm vacuū qđ a nullo fuerit intellectū. Juxta illud Isa. lv. Quō descēdit imber ⁊ nix de celo. et illuc vltra nō reuertit̄ sz inebriat terrā ⁊ infundit eam ⁊ germinare eā facit ⁊ dat semē serēti ⁊ panē comedēti. Sic erit ẏbū meū quod egrediet̄ de ore meo. nō reuertet̄ ad me vacuum: sz faciet quecūq̄z voluit: ⁊ ꝓsperabitur i his ad q̄ misi illud. Et h̄ videť q̄ supra cōem statū viatoz sit ꝑfecta cognitio mysteriozum oīm ⁊ diuinoz eloquioz. ⁊ tm̄ reperiať i aliq̄ reuelatio oīm secretoz. h̄ aūt debet maxime familiari ⁊ maxime amico ⁊ maxime sapienti. hoc aūt totū est beatissima ẏgo que est familiarissima dei filio ⁊ amicissima ac prudētissima: de qua liber amoris qui est cantica canticorum: ⁊ liber sapiētie specialiter exponūtur. ita vt ea que de ipsa sapientia dicunť de illa intelligaňť. In sapientia aūt nulla est ignorantia secretoz. Ergo videť q̄ beatissima ẏgo ꝑfectā cognitōz oīm secretoz habuit vniūsalem: vtpote vniūsalis ꝫsiliatrix. Turpe enim ei fuisset velle tacere que nōdū didicisset. vt ꝑ glo. in auť de sanc. epiſ. in ꝑn. colľ. ix. Facit ad h̄. c. miſer. l. xj. di. ⁊ c. ordinād⁹. lix. di. ⁊ c. sic viue. ⁊ c. si clericat⁹. xvj. q. j. ⁊ c. cum i cunctis. de elec. Et illud qđ Quid. canit in. ij. de triſti. d. Nōq̄z paz nouit nemo tacere potest. Alij aūt viatores oēs cognitionē ꝑticularē habuerūt. vtpote nūcij diuersi ad diūsa nunciāda destinati. Hec Albert⁹. Btē igiť ẏgini nascēti potuerūt dicere angeli illud Prouer. ij. s. Cōsiliū custodiet te: ⁊ prudētia suadebit te. Et ipa mr̄ dei sapiētissima dicere ꝑt illud Prouer. viij. Ego sapiētia habito i cōsilio ⁊ eruditz interſum cogitatōib⁹. ⁊ illd̄ qđ c. sequēti eiusdē li. dr̄. s. Meū est ꝫsilium tc̄. ¶ Seruauit q̄z ipa ẏgo bñdicta admonitionē btī Thobie dicēťz fui li. c. iiij. Omni tpe bñdic deū ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ omnia consilia tua in ipso ꝑmaneāt. Sciens enim mater dei illud Eccli. vj. scz. Consili-

Donum intellect⁹ ⁊ consilij

D

Utr̄ mysteria diuina possint h̄ plene sciri

J

ari⁹ sit tibi vn⁹ de mille. elegit deū p suo vni/
co ꝯsiliario. de q̄ Job. xij. dr. Apud ipsum est
sapia ⁊ fortitudo. ipe hz ꝯsiliū ⁊ itelligētiam
⁊ in h̄ suauit doctrinā Eccl. xxxij. scpta. s. si/
ne ꝯsilio nihil facias: ⁊ post fctm̄ n̄ pnitebis
Nihil em̄ vnq̄ fec̄ ipa ꝛgo sapiētissima sine
ꝯsilio spūssci. nouerat nāq̄ q̄ ea q̄ cū ꝯsilio
fiūt fructu nō carebūt. l. huanū. C. de legi. l.
dubiū nō c. C. d repu. ⁊ i h̄ obtuauit pcepta
legis q̄ mādat peritiores ee ꝯsulēdos l. in bo/
noꝝ. in fi. ff. de bono. poss. l. ij. §. fi. ff. q̄s or. in
bono. poss. sz ⁊ p glo. in. l. bonoꝝ. C. q̄ admi. ad
bono. posse. pos.

¶ Pars secunda de bono fortitudinis ipsi⁹
ꝛginis.

k FOrtitudinē fuisse in btā ꝛgie i sum/
mo probat Albertus vbi. s. c. cj. sic.
Quicd est forti⁹ fortiore: est forti⁹i
firmiore. l. de accessionibꝫ. ff. de diuer. ⁊ tē. pre.
Sicut leo q̄ est fortior eq̄: multo magis est for/
tior cane q̄ min⁹ est fortis q̄z equ⁹. Sz btā vir
go fuit fortior tribꝫ fortioribꝫ omi viatore. g̃
tē. Isti aūt tres fortiores omi viatore sūt de⁹
mors ⁊ diabol⁹. De ꝓmo sz de reo dr Exodi
xv. Om̄ipotēs nomē ei⁹. sz ipm btā ꝛgo qđ/
ammō supauit qñ eū humilitate sua humā/
nari facies charitate vinculatū parit ⁊ hūli
auū ac vulneratū i suo ꝛginali vtero incarce
rauit. Et sic fortitudo btē ꝛgis rigorē fortī/
tudinis ⁊ seueritatis dei supauit ⁊ mitigauit.
de q̄ Num. xxiij. dr. Cui⁹ fortitudo sicut ri
noceronti. Rinoceron em̄ i gremio virginis
mānsuescit. ⁊ figurat deū q̄ sei gremio ꝛgina/
li humiliauit. ¶ Scdo fortis ē mors. cui nēo
mortalium resistere pt. Vn̄. ij. Regū. xxiij. dr
Om̄es em̄ morimur tē. ⁊ ps. lxxxviij. Quis
est hō q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē. q̄si dicat:
nullus. hac aūt fortior fuit btā ꝛgo q̄ eam de
struxit. Sic em̄ mors itrauit p feminā ⁊ vi/
tam destruxit. s. p Euā. ita p feminā Mariā
destructa ē mors. s. p fructū vētris sui. vñ dice
re poterat illd Osee. xiij. O mors ero mors
tua. ⁊ iō fortior morte fuit. Terti⁹ fortis ē dia
bolus. de q̄ Job. xli. dr. Nō est ptās sup terrā
que cōparet ei q̄ factus est vt nullū timeret
Et iste erat ille fortis armat⁹ q̄ tenebat i pa/
ce atriū suū. Lu. xj. s. mundū: qr null⁹ aude/
bat eū rebellare ⁊ ꝯ ipm pugnare. Btā autez
ꝛgo fuit fortior illo. nā caput ei⁹ ꝯtriuit. Ge
nes. iij. Vñ de illa dici poterat illud Sap. x.
Certamē forte dedit ei vt vinceret. Itē actus
fortitudinis essentialr est firmiter adherere
reo. sz btissima ꝛgo adherebat reo inseparabi/
liter. aūt illud ps. lxij. Adhesit aia mea post
te. g̃ tē. Itē act⁹ fortitudinis ē terrenas cupidi
tates nō tm̄ reprimere sz pnit⁹ obliuisci. h̄ au
tē nō ꝯtingit i aliq̄ viatore sz solū in ipa ꝛgi
ne i q̄ fomes peti penit⁹ extinct⁹ fuit. g̃ habu/
it actū fortitudinis p modū patrie ⁊ sup omnē
viatorē sine pportōe. Hec Albert⁹ vbi s. De
ꝛtute aūt fortitudinis ei⁹ dixi s. fmone. iij.
pte. ij. iō h̄ pretāseo. solū h̄ ꝯcludo q̄ cū nihil
sit forti⁹ ꝛtute q̄ est fortior oibꝫ rebꝫ. vt dr. ij
Ethic. iij. ⁊. c. ꝯsuetudo. viij. dis. ⁊ ibi glo. p/
fecto maxima est ⁊ fuit ꝛginis fortitudo q̄ pe
rit ipam veritatem. iuxta illud ps. lxxxiij.
Veritas de terra orta est. i. de ꝛgie Mariа:
vt exponit glo.

¶ Pars tertia de bono scie ipsi⁹ ꝛgis.

D E bono scie ab oibꝫ appetēdo loquit D
de⁹ p pphām Hiere. ix. di. Qui glo
riat in h̄ glier scire ⁊ nosse me. defe/
ctus em̄ ei⁹ est cā multoꝝ maloꝝ. ignorantia
em̄ est mr cūctoꝝ erroꝝ. c. j. xxviij. dis. ⁊ iō i/
doctus nō dz effici cleric⁹ nec pmoueri ad or
dines fm Angelum in aur. quō oportet epis. §.
hec de eo. col. j. ⁊ pbat p. c. cū in cūctis. de elec. ⁊
c. illiteratos. xxxvj. di. Itē nō pt bñficiū re/
tinere fm Inno. i. c. cū nras. de ꝯcess. pbē. de de/
fectu aūt idoctoꝝ ⁊ illiteratoꝝ ponit p glo. i
aur. de tabelli. i fi. pn. in ꝛbꝫ. collū. iij. De
malis ꝛo ex ignorātia pcedentibꝫ dr Isa. v.
c. pterea duct⁹ est pop⁹ me⁹ captiu⁹: qr nō
habuit sciam. Et Prou. xix. Ubi nō est scia
aie nō est bonū. ⁊ Eccl. xiij. vani sunt oēs ho/
mines i q̄bꝫ non ē scia dei. Hui⁹ aūt doni
ponit Albert⁹ vbi s. c. ij. tres act⁹. Prim⁹ est Tres ac
ille de q̄ Aug. in. xiij. de ciui. dei inquit. huic tus scie
scie tm̄ illd tribuēdū est in q̄ fides saluberri/
ma q̄ ad verā duc beatitudinem generat. nu
trit: roborat ⁊ defendit. ⁊ infra. scire quēad/
modū h̄ ipm ⁊ pijs opituleť ⁊ ab ipijs defen/
dat: est etiā ipi⁹ scie. Hec ille. Hūc actū hūit
btā ꝛgo sup oēs viatores excellēti⁹. s. fidei de
fensionē: eccl'ia attestāte q̄ illi canit. Cūctas
hereses sola interemisti i vniuerso mundo.

¶ Scdo act⁹ scie h⁹ ē abstinere a mal' sciēdo N
turpitudinē eoꝝ. Vñ beat⁹ Job dicebat sui
li. xxviij. c. Abstiere a malo scia cogscere etiā
ipm malū ⁊ dolere. vñ dr Eccl. j. Qui addit
sciam addit ⁊ dolorē. Sz nll'a pura creatu/
ra attingēs vsuz rōnis abstinuit a mal' oibꝫ
etiā venialibꝫ. nisi ipa cui Aañ. iij. dr. ⁊ ma
cula ñ est i te Vñ dicere pt illd ps. xviij. Si
ne iniq̄tate cucurri ⁊ direxi. Optie ei sciebat
q̄z turpe ⁊ indecēs sit peccare. g̃ tē. ¶ Tertius
act⁹ est int' hoīes malos ꝯsulari ⁊ irrephensi/
bilē vitā tenere. sicut admonet apl's Petrus

sue ꝑme canonice ij.c.di. Cōuersatiōz vram inf gētes hītes bonā: vt i eo q̄ detractāt ꝺ vobis tāq̄ de malefactoribꝫ p bona opa vos ꝓsi derātes glificēt deū i die visitatōis. Hūc ār actū fic̄ t p̄cedētē hūit b. ẏgo alīs excellētiꝰ vt ꝓbat Alb. vbi s. Sola ei sup oēs i medio natōis p̄ue ꝓsulari sciuit innocentissime t edificatorie. nā nihil faciēdo ꝓmisit t nihil omittendo fec̄. nulli i malo cōicauit t oīibꝫ bonum suū cōicauit. Nemini malū exemplū dedit. vt ait Amb. i li. de ẏgibꝫ. Fuit etiā i ea donū scīe p modū p̄mū q̄d ē scire deū pfectet ipm colere: t primi gl'ie ꝓgaudere. Hoc em donū tali mō nulli ꝓcessum est viatoꝝ. Et iō de beata ẏgine oīi sciētia diuia repletissima dici potest illud Sap. x. Dedit illi sciētiam sanctoꝝ. s. omniū. immo plus q̄z omnibus sanctis.

¶ Pars q̄rta de dono pietatꝭ btē ẏgis.

Tres actꝰ pietatꝭ

Vtinā t Paulꝰ. j. ad Thi. iiij. Pietas ad oīa valet p̄missionē hīns vite q̄ nūc est t future. Huiꝰ aūt doni pietatꝭ tres sunt actꝰ sm Alber. vbi. ij.c.iij. Primus ē monere ad opa miscōie. Scōs ē scripture nō ꝺdicere siue itellecte siue nō intellecte. Tertiꝰ est sctā honorare. Oēs āt isti tres actꝰ pietatꝭ fuer̄t excellēti⁹ i b. ẏgie q̄z in aliq̄ alio viatore sm p̄dictū doctorē vbi s. Nā de ꝓmo actu loq̄t Augꝰ. i. de ciui. dei di. Pietas extēdit in scripturꝭ ad opa miscōie. quia ipe deꝰ i eis marie ꝓmendat ea sup sacrificia iuꝝ illō Osee. vj. Miscōiam volo t non sacrificiū. qō etiā ponit Math. ix. Sz i b est dānia inf miscōiaz t pietatē sm p̄dictū Alber. q: miscōia mouet ad sbleuādū miseriaz hoīs inq̄ztū p̄xim⁹ ē. sz pietatꝭ donū mouet ad ipēdēdas elymas hoi inq̄ztū ē imago dei quā venerat i p̄xio. Et ꝓpea legata t elyne q̄ fiūt p pauperibꝫ: marie viduis: infirmis: pupillis: pegrinis t senibꝫ: dicūt pia opa. scōm Spe. i. ti. de instru. edi. ℌ. nūc ꝺo aliq̄. ẏ. lxiij. Bar. i. l. j. C. de sa. san. ec. Item elymna data filio mōacho ꝺz pia sm Bal. i aut. sil'. C. ad le. fal. ¶ Quia g̃ pietas monebat bn̄ dictā ẏgiē ad iplēda opa mie t ad ꝓpatiēdū p̄xmo nō solū q: imago dei sz q̄si deꝰ. exq̄ deꝰ factꝰ est hō. seq̄t q̄ ip̄ꝓportionabilit̄ fuit excellēti⁹ in ipa q̄z i aliq̄ viatore. nō ad eā clamam⁹ i antiphona. O clemēs. o pia. o dulcꝭ ẏgo maria. Si em impator appellat se piū: vt i rubrica phemij isti. q̄d dicēdū ē de b. ẏgie q̄ fuit pietatis mr̄. Preterea pietas t miscōia ẏgis n̄ tm se exercuit erga p̄xmū sz etiā erga deū hoiez. cui i oīibꝫ opibꝫ mie mīstrauit, vt plenꝰ dixi in. iij. pte hꝰ opis. ser. j. pte. ij. Et tō oīm aliorū pietate excellētioꝝ fuit. q̄z excellētissime āt habuerit ẏgrutē miscōie pnūc p̄tāseo. q: satꝭ sup dixi i dicta pte. iij. hꝰ opis. ser. v. pte p̄ma

Scēpturis nō ꝺdicere

¶ Scōz q̄z actū pietatꝭ q̄ ē diuis scēpturꝭ nō ꝺdicere: sz eis hūiliꝰ pie t simpliꝰ acq̄escere t assentire. Et q̄uis rōe mysteria eaꝝ itelligere n̄ valeam⁹: illa tn̄ sine discussiōe t hesitatione credere t iplenda expectare. tuē illud ad Thi. ij. Sobrie t pie t iuste viuam⁹ i hāc seculo expectātes btāz ſpem t aduētū dn̄i nr̄i ihu xp̄i tc̄. Btissima ẏgo excellētissime hūit sup oēs. Nulla ei alia creata fuit ita pia ad credēdū t assentiēdū oīibꝫ scēpturꝭ sic ipa. Cū ei angel⁹ sibi nūciasset q̄ ꝺ erat sup oēm rōz. s. filiū dei de ipa incarnādū pmanēte ea i ẏgitate. subito arguit dī. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi sm ẏbū tuū. Lu. ij.

Scā honorare

¶ Tertiꝰ etiā actꝰ q̄ ē honorare sctā. Un̄ glo. sup illō Mat. v. Bti mites ait. Qui pie q̄rūt t honorāt sctā. s. loca: sctāq̄z tpa. t sacra ac vasa sacra. t psonas sanctas t reliq̄as ac hmōi: fuit sup oēs ip̄ꝓportionabilit̄ i ipa ẏgie excellēti⁹. q̄ oia sctā pl⁹q̄z oēs viatores honorauit. t p quā oēs sancti t sctē in celesti gl'ia sūt coronati t coronate. q: p filiū ei⁹ bn̄dictū oēs glificāt t honorāt. Un̄ Apoc. xxiij. ꝺz q̄ seniores t q̄tuor aīalia mittebāt coronas suas ad pedes sedētis sup thronū: q: p hūanitatē xp̄i p pedes significaram: quā ꝓtraxit de btā ẏgie sciūt se gl'iam t honorem recepisse.

¶ Pars q̄nta de dono timoris b. ẏgis.

Utrū timor fuerit in maria

Pro expeditōe hꝰ pt̄z q̄rit. nūq̄d timoꝝ fuerit i b. ẏgie? Et p̄mo videt q̄ nō Un̄ Alber. vbi s. c. xiij. arguit sic de timore fuili ꝺi. Timor fuil'ē cū petō. de q̄ in b. ẏgie nulla licz fieri mētionē. g̃ tc̄. Iterū arguit de timore initiali i. c. seq̄nti ꝺi. Perfecta charitas foras mittit timorē. j. Jo. iiij. t. c. q̄s nos xxiij. q. iij. Sz beatissima ẏgo pfectiss't mā habuit charitatē. g̃ nō habuit timorē seruilē nec initialē. De timore ꝺo casto arguit in seq̄nti. c. ꝺi. Timor castꝰ timet separari. sz beata ẏgo nō timuit separari. g̃ n̄ habuit timorē castū. Dec ille. Preterea nulla ip̄fectio siue defectꝰ ꝺz poni i gl'iosa ẏgie. sz timor ē signum imp̄fectōis t defectꝰ. g̃ tc̄. Q3 aūt h̄ sit verꝫ patet multꝭ autoritatibꝰ i q̄bꝰ apparet diuīsas i perfectōnes t defectꝰ esse i timore vel causari ab eo. Nā. j. Joh. iiij. ꝺz. Timor nō est i charitate. t ibidē. Timor penā hz. Qui aūt timet nō est pfectꝰ in charitate. Et. iiij. eneyꝺ. dicebat Dido: vt refert Virgilius. Degeneres animos timor arguit. Et. x. eiusdē libri.

Audaces fortuna iuuat: timidosq repellit. Timidi aũt seu mericulosi dicũt illi q timẽt nõ digna suspitõe.l.fi.ff pn.⁊ ibi Bal.C.ð iu re.ꝛeli. Et iõ Judith.vij.noluit dꝰ timidos ire ad pgnã di. Qui formidolosus ẽ ⁊ timi dus reũtat. Et eccl.xxij.sẽptũ ẽ. Cor timidũ in cogitatõe stulti ꝯ ipetũ timorꝫ nõ resistit. ⁊ Apoc.xxj. Timidis aũt ⁊c.seqt.ps illoꝝ erit i stagno ardẽtꝫ ignis ⁊ sulphure. Tior q qꝫ est signũ modice fidei. Vñ Mat.xiiij.in quit dñs discipul' timẽtibus. Quid timidi estꝫ modice fidei? g̃i b.ꝑgie nõ videt fuisse ti mor. Preterea vt ait Aug⁹.i li.lxxxiij.qõnum signũ pfectõis null⁹ timor ẽ.sz i gl'osa dei mre fuit sũma pfectio.g̃ null⁹ tior. ¶ Sz ꝯ argui tur q imo bñdicta ꝑgo hũit tiorẽ etiã fuitlẽ. Nã i q̃dã fmõe Aug.inqt.q timor fuit' bo nus ẽ ⁊ vtil'. Cũ g̃ mri dei nullũ bonũ ꝺfuerit q̃ oĩbꝫ g̃tijs plẽa fuit.g̃ ⁊c. Sil'r vt arguit al bert⁹ vbi s.c.cv. Timor initial' simpl'r bon⁹⁊ bonũ spũsscti.g̃i b.ꝑgie fuit quã spũsscũs oĩ bus bonis ⁊ donis suis replenit. De timore etiã casto arguit sic.c.seqnti. Iste tior ẽ sctũs ⁊ eternũ pmanẽs.duꝝ illð.ps.xviij. Timor dñi sctus pmanet i seclm scli.g̃ ⁊c. Itẽ iste ti mor crescit crescẽte charitate.g̃ dꝫ i sũmo eẽ i sũma charitate. Itẽ ille tior nascit ex amore g̃ si amor nascit ip̃roportionabil'.⁊ timor ẽ i/ proportionabil'. Sz amor b.ꝑgis fuit ip̃ro/ portionabil' oĩ viatore.g̃ ⁊ timor. Nec ille.

R ¶ Nos q̃z pbare possum⁹ mltiplr i b.ꝑgine fuisse timorẽ. Nã cũ ipe timor fuerit in sctõ sctõꝝ ⁊ pfectissimo oĩm pfectoꝝ dño ihu rpo in cui⁹ ꝑsona inqt Dauid ps.lxiij. Timor et tremor venerũt sup me.g̃i b.ꝑgie credẽd⁹ est fuisse. Preterea i ipa fuit oĩs pfectio ⁊ oẽ bo/ num ⁊ oẽ inducẽs ad bonũ.⁊ oĩs cã meriti ⁊ p̃mij ac maiorꝫ gl'ie.⁊ q̃cq̃d laudabile fuit in aliq̃ alio viatore.vt pz ex supdictꝫ maxie ꝑ illã regl'am Bern. Quicq̃d alijs licz paucis/ simis ẽ ꝺcessuꝫ ⁊c. Cũ g̃ timor dei sit bonus ⁊ cã multoꝝ bonoꝝ ⁊ maxie vtil':⁊ rept⁹ fuerit in hoĩbꝫ iustꝫ ⁊ deo gratꝫ. Cũ em met⁹ iustus dicat ille q cadit i ꝺstantẽ viz.l.metũ. C. de his q̃ vt met⁹ ve cã fi.vl' q̃ cadit i prudentem viz.ꝺ q ꝑ Inno.i.c.dilect⁹. eẽ ꝺ eo qð met⁹ cã. Sequit q etiã i b.ꝑgie ꝺstãtissima ⁊ pru dentissima fuit. In cõmẽdationẽ em timorꝫ tota sacra scꝑtura adduci ꝑt pbãs superius dicta. Vñ Thob.xiij.inqt beat⁹ Thobias fi lio suo. Habebim⁹ multa bona si timuerim⁹ deũ.⁊ Judith.viij.dr ꝺ Judith. q erat i oĩ/ bus famosissima.qm timebat deum valde.⁊ eiusdẽ li.xvj.c.dr ꝺo. Qui aũt timent te ma gni erũt apud te ꝑ oĩa. Et ps.cxiij. Bñdixit oĩbꝫ q̃ timẽt dñm.⁊ Prou.xvij. Timor dñi bon⁹ est ⁊ q̃ timet deũ in pace ꝯsabit. Et.xiij. eiusdẽ li.c. Sapiẽs tiet ⁊ ꝺclinat a malo.et xv. In timore dñi ꝺclinat oĩs hõ a malo. et idẽ ponit.xvj.eiusdẽ li.c.⁊ Eccl.vij. Qui ti/ met deũ nihil negligit. ⁊ eccl.j. Plenitudo sapie timere deũ.⁊ Ibidẽ. Radix sapie tiere dñm.rami em ipsi⁹ lõgeui.⁊.ij.c. Qui timẽt dñm nõ erũt incredibiles ꝯbo illi⁹ Qui timẽt dñm inquirẽt q placita sunt illi. Qui timẽt dñm ꝓparabũt corda sua:⁊ in ꝺspectu illius sctificabũt aias suas. Qui timẽt dñm custo/ dient mãdata illi⁹:⁊ patiam habebunt vsq ad circũspectõz illi⁹.⁊.vj.c. Qui timẽt dñm eque habebit amicicią bonã.⁊.x.c. Semẽ ho minũ honorabit ꝺ qð timet deum.⁊ ibidem. Qui timẽt dñm erũt in oculis illius.⁊ itez. Nõ est maior illo q̃ timet deũ.⁊.xv.c. Qui ti met deũ facier bona.⁊.xxj. Qui timet deum ꝺuertet ad cor stũ.⁊.xxxiij. Qui timet dñm nihil trepidabit.⁊ nõ pauebit:qm ipe ẽ spes eius. ¶ Cõtra ꝯo dr nõ timẽtibꝫ ðr.iiij. Re gũ.xvij. Nõ timebãt dñm.⁊ misit eis dñs leones q̃ interficiebãt eos. De btõ aũt Job ðr ei⁹.j.c. Vir erat ille simpler ⁊ rectus ac ti mens deũ ⁊ recedẽs a malo.⁊ iõ dꝰ gl'ificauit eũ (Quia vt ðr ps.xiij. Timẽtes aũt dñm gl'ificat)⁊ eũ adiuuit ac patientiã illi dedit. Scriptũ ẽ ei ps.xxiij. Firmamẽtũ ẽ dñs ti/ mẽtibꝫ eũ ¶ Ad ꝓpositũ q̃z nm fac illud qð inqt ppha ps.xxx.qꝫ magna ml'titudo dulce dinis tue dñe:quã abscõdisti timẽtibꝫ te. et ps.xxxiij. Nõ ẽ inopia timẽtibꝫ eũ.⁊ ps.lxxx iij. Prope timẽtes eum salutare ipsius.⁊.cx Escã dedit timẽtibꝫ se.⁊.cxliij. Voluntatez timentiũ se faciet ⁊ dꝰcatiõem eoꝝ exaudiet ⁊ saluos faciet eos.⁊ Prouer.xxxj. Mlier ti mens deũ ipa laudabit.⁊ eccl.j. Timẽti deũ bñ erit i extremis ⁊ die ꝺfunctõis sue bñdi/ cet.⁊.xxv.qꝫ magn⁹ ẽ q̃ inuenit sapiaz ⁊ sciaz sz ñ est sup timẽtes deũ.⁊.xxxiij.timẽti deũ nõ occurret mala:sz i tẽratiõe dꝰ illũ ꝯfuabit et liberabit a mal'.⁊ Mich.vj. ðr ꝺo. Salus erit oĩbꝫ timẽtibꝫ nomẽ tuũ.⁊ Malach.iij. Orieť vobis timẽtibꝫ nomẽ meũ sol iusticie ⁊ Auẽ.j. Misericõdia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓgenies ti mentibꝫ eũ.⁊ Job.xxviij. Timor dñi ipse est sapia.⁊ ps.cx. Initiũ sapie timor dñi. ⁊ idez habeť Prou.j.⁊.ix.c.⁊ eccl.j.⁊ Prou.x.c.ðr. Timor dñi apponet dies.⁊.xiij. In timore domini fiducia fortitudinis:et filijs eius e/ rit spes. Et ibidem. Timor domini fons vite vt declinet a ruina mortis.⁊ q̃ndeciano

Qz in ea fuerit ti/ mor

Laus ti moris

Sermo.vi. De donis Marie

Tior dñi disciplia sapie. Et.xix. Timor dñi ad vitā ⁊ i plenitudie ꝛmorabit absq; visitatiõe pessimi.⁊.xxij. Finis modestie timor dñi diuitie ⁊ gl'ia ⁊ vita.⁊ Eccl.j. Tior dñi gl'ia ⁊ gl'iatio ⁊ leticia ⁊ corona exultatõis.⁊ ibidē. Tior dñi delectabit cor:⁊ dabit leticiam⁊ gaudiū i lõgitudie dieꝝ.⁊ itez. Corona sapiētie tior dñi replēs pacē ⁊ salutis fructū Et ibidē. Tior dñi expellit pctm:q; sine tiore ē ñ poterit iustificari.sapia ei ⁊ disciplia tior domini. Et.x.c. Gl'ia diuitū honoratoꝝ⁊ pauperꝝ tior dei ē. ⁊.xix. Dis sapia tior dei ⁊ i illa tiere deū.⁊.xxiij. Nihil melꝰ q̄ tior dei.⁊.xxv Corona senū ml'ta pitia ⁊ gl'ia illoꝝ tior dei.⁊ ibidē. Tior dei sup oia se supponit.⁊ iterū Btūs vir cui donatū ē hꝫe timorē dei.q; tenet illū cui cõpabit:⁊ ibidē. Timor dei initiuꝫ dilectõis eiꝰ.⁊.xxvij. Si ñ i timore dei teneꝛ te instanter:citꝰ subuertet domꝰ tua.⁊.xxiij Timēt dñm btā ē aīa eiꝰ.⁊.xl. Tior dñi sic paditus bñdictõis.⁊ Isa.xxxij. Diuitie salutis sapia ⁊ scia.sz timor dñi ipe thesaurꝰ eiꝰ. ⁊ Ps.cxj. Beatꝰ vir q̄ timet dñm:i mādatis eiꝰ volet nimis.⁊ ps.cxxvij. Beati oēs q̄ timēt dñm tē. Incappt ecclesiastes Deut.vj.vbi dr Dñm deū tuū timebis ⁊ illi soli seruies.⁊ idē habet eiusdē li.x.c.⁊ Josue.xxiij. Timete dominū⁊ seruite ei pfecto corde atq; verissimo.⁊ j. Re.xij. Igit timete dñm ⁊ seruite illi i veritate ⁊ ex toto corde vro.⁊ Ps.cxxiij. Timete dñm oēs sancti eiꝰ tē.⁊ Eccl.vij. In tota aīa tua time deū.⁊.j. Petri.ij. Deū timete.⁊ Apoc.xv.dr. Quis nō timebit te dñe:⁊ et.ij. Paral'.xix. Sit timor dñi vobiscū. Beatus etiā Job laudat sui li.ij.c.q̄ i suis tribulatõibus imobil'in dei timore pmāsit. Laudat etiam Thobias iunior cū vxore sua. Thob.ix. eo q̄ cū timore dei ꝛuiuiū nuptiaꝫ celebrabāt Neemie etiā.v. reprehendunt filij isr'l cum eis dr. Quare nō i timore dei ambulatꝫ? Et ps.ij. ait Dauid. Seruite dño i timore: ⁊ exultate ei cū tremore.⁊ ps.v. Adorabo ad tēplū sctm tuū i timore tuo. De reprobis aūt dicit ps.xiij. Nō ē timor dei añ oculos eoꝝ Jō inqt sapiēs Eccl.xix. Da locū timori altissimi.et de pplo isr'l ait dñs deꝰ Deut. xviij. Discat timere me oī tpe q̄ viuat i terra. ¶ Ex q̄bꝰ oibus ꝛcludit q̄ btissima ꝫgo Maria hūit perfectissime timorē dei sup oēs viatores:cū perfectius oīb dei mādata fuauerit ⁊ oēs actꝰ ꝫ tuosos in se habuerit. ¶ Pro solutõe huiꝰq̄stionis ē sciendū q̄ diūi reputāt timores ꝫ mgros ⁊ theologos i.iij. sniaꝝ.dist. xxiij.et Alex.de ales in.iij.ptē sum.i tractatu de penalitatibꝫ assūptꝫ.arti.iij.⁊ i.iij.di.v.ar.ij.q iij. Quidā aūt coꝝ se malis.⁊ de his loquūt p me auctes.⁊ isti nō fuerūt i b.ꝫgie. Alij ꝫo se boni.⁊ de ipis loquūt scde auctes.⁊ isti fuert in mre dei. Un̄ p maiori declaratõe dico q̄ re periunt sex ꝑncipales timores. Unus dr timor pusillanimitatꝫ.⁊ iste ē malꝰ q̄ñ quis timore cuiuslibet pui piculi relinq̄t facienda ⁊ nō audet aggredi opa ꝫtuosa.⁊ iste metꝰ leuis nō excusat fm Bal.in.l.ea q̄.C.quō⁊ qñ iu. Uel ꝰ em̄ dr esse rōnabilis:vt ptz i diffinitiõe ipsiꝰ in.l.j.ff.qđ me.cā. ¶ De tali timenti dr Aug.de.xxvj. Terrebit eū sonitꝰ folij volātis. Hūc aūt timorē nō habuit beata ꝫgo q̄ nō fuit de illis de q̄bꝰ dr ps.xiij. Trepidauerunt timore vbi nō erat timor. Alius timor dr vitiosus.⁊ fm Alex.vbi s. diuidit in duos. Unꝰ appellat mūdanꝰ. ⁊ est illiꝰ q̄ eligit peccare ne ledat in possessiõe. Alius dr hūanus:⁊ est illiꝰ q̄ eligit peccare ne ledat i corpe Isti timores sic vitiosi q̄bꝰ q̄s magꝫ vereꝛ homines q̄ deū.ꝺ illd saluatorꝫ dicit Mat.x. ⁊ Lu.xij.s. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus:aīam aūt nō pnt occidere.sz timete eū q̄ postq̄ occiderit corpꝰ hz ptātē aīam mittere in gehennā. Debet em̄ q̄sq; portꝰ omia mala pati q̄ pctō ꝺsentire.c.ita ne.xxxij.q.v.⁊ fuerunt ꝫba Aug.in.j.de ciui.dei. Btā aūt virgo nō habuit hos timores q̄ dicebat cū propheta ps.lv. Nō timebꝫ q̄d faciat mihi caro ⁊ ps.cxvij. Nō timebo q̄d faciat mihi homo Alius ꝰ est timor q̄ dr naturalꝫ.s. illoꝝ q̄ timent mortē ⁊ alia terribilia.⁊ iste timor terret etiā ꝺstātissimos viros.vt ait Bal.i suo tractatu scismatꝫ. Et iste timor pt eē duplr fm Alex. vbi s.q̄ etiā allegat Damascenū.videlicet p mo vl'fm modū nature q̄ aīa timet separi a corpe cū q̄ hz amicitiā naturalē. Dic ei timor a natura est indit⁹ hoi. vl'fm sensualitatez q̄ naturaliē horrescit pati ⁊ dolores sustinere ⁊ timet ꝛria ⁊ nocua. Et iste timor fuit etiaꝫ in xpo.vt inqt Johes damascen⁹ ⁊ Alex.vbi sup. Un̄ dr Mat.xxvj.q̄ cepit pauere ⁊ tedere. In cuiꝰ psona pdixerat Dauid ps.liij Formido mortis cecidit sup me. Et iō etiaꝫ fuit i b.ꝫgie. Sc̄o mō iste timor ē fm rōez superiorē.⁊ talꝰ timor nō fuit i xpo q̄ spōte uit ad passionē ⁊ sustinuit mortē.sic pdictū fuerat Isa.liij.vbi dr. Oblatꝰ ē qꝛ ipse voluit. Et talꝰ timor nō fuit i btā ꝫgie q̄ mortē libenter sustinuit quā multo tpe añ optauit dicēs cum apl'o ad Phil'.j. Cupio dissolui et esse cum christo. Alius est timor qui dicit seruil'. ⁊ iste etiā est duplex. Primo q̄ aliquis timet

peccare solū metu pene tpal' vl' eē ne. iux illud Oracij i epl'is. Odert peccare mali formidine pene ꝛc. q̄ carmia allegat glo. ī. l. j. ff. de iusti. ꝛ iu. ꝛ tal' tior qz ē sine charitate vt s. dictū est. nō fuit i ẏgie. Alio mō fm Alex. vbi supra dr seruil' inq̄tū q̄s exīs i pctō timet penā eē nā. Sic ē fuit tior bri Augustini ꝛ Hieronymi. q̄ (vt ipimet scpserūt i suis opib) ppt timorē inferni ꝺ̄ñi sunt ad xpm ꝛ ad agēdam pniam. ꝛ tal' timor licz sit vtil' qz sic sera filiū ira ipe introducit charitatē. vt ait Aug. de peni. dis. ij. §. si q̄s tātā charitatē. tñ qz pncipaliter respicit penā nō fuit i btā ẏgie q nunq̄z habuit aliq̄d pctm̄ ppt̄ q̄d mereret aliquam penā. Dici tñ pōt q sic i sctis licet nō sit tior iste q̄tū ad seruitutē. qz ē sine gra dei. tñ ē q̄z tum ad timiditatē. Ita etiā fuit i btā ẏgine Et huiꝰ opinionis extitit Albertus vbi supra.

y ¶ Aliꝰ est timor initial' q̄ q̄s timet ne possit satisfacere deo p pctis. vt ait Alex. de ales vbi supra. ꝛ iste nō fuit i xpo. qz p̄supponit defectū ꝛ culpā p̄cessisse. Ipe aūt pctm̄ nō fec: nec inuētus est dolꝰ in ore eiꝰ. vt dr Isa. liij. ꝛ. j. Petri. ij. ꝛ. c. vtilē. xxij. q. ij. ꝛ. ca. sic dñs. de simo. Iste igit timor silr nec i btā ẏgie fuit eodem respectu: vt ait Alber. vbi s. Quidā tñ dicūt ꝛ bñ q̄ h timor hz duos actꝰ: vnū extrum amorꝫ iusticie ad declinādū malū culpe. aliū sinistꝝ ad euitandā penā ꝛ ad satisfaciendū in hac vita p culpa cōmissa ne puniatur ad eternā penā. Et fm h posset dici q̄ q̄ ad declinandū a malo ꝛ faciēdū bonuz fuit pfectissimē h timor i b. ẏgie. q̄ fuauit illō Eccl. xij. de uim time ꝛ mādata eiꝰ fua.

z ¶ Aliꝰ est timor q̄ dr castꝰ siue filial'. ꝛ iste tior fm Alb. vbi s. hz duos actꝰ. vnꝰ ē timere separari a dilecto sicut honesta ꝛ casta mlier cauet ab offensa viri ꝛ eū timet: ñ tiore flagelli sz metu sepatiōis ab amore eiꝰ. aliꝰ ẏo actꝰ reuereri quem diligit Quātū igit ad pmū actū btā ẏgo ñ hūit timorē. qz p reuelatōz sciuit se ñ posse peccare. ꝛ ꝺ̄ñ nō habebat cām timēdi ne a deo separetur: cū sepatio ñ fiat a deo nisi p pctm̄. Isa. lix Fuit g̃ i bñdicta ẏgie timor reuerential'. Est aūt reuerētia fm Alb. vbi s. mixta cū dilectione ꝑiectio. Et h tior ē etiā i btis. Unꝺ canit eccl'ia. Tremūt videntes angl'i ẏsa vice mortaliū. ꝛ Job. xxvj. dr. Colūne celi pauēt ꝛ cō tremiscūt ad nutū eiꝰ. Et p colūnas intelligūtur angeli. Et ad ppositū pt applicari illud q̄d inq̄t glo. singl'ar' ꝛ Bar. in. l. j. §. q̄ bona de. ff. quaꝝ re. act. nō dar. di. q timor equiparat nimie reuerētie. i. marie. Iste aūt tior fuit in xpo sup oēs angl'os ꝛ sctos. vt probat Alex. de ales vbi s. q. vl. ꝛ sil' fuit i btā ẏgie sup oēs viatores. ꝛ h possum⁹ pbare sic arguendo fm Alex. de ales vbi s. Timor reuerentialis est resilitio a magnitudie diuie maiestat' i pp̄az puritatē. Sz btā ẏgo sup oēs viatores resilit ad pp̄riā puritatez a magnitudine dei cū se sup oēs illiꝰ maiestati hūliauit. g̃ ꝛc. In h ār ē dña fm Alb. vbi s. inf timorem reuerētialē angl'oꝝ ꝛ btē ẏgis. Quia timor angl'oꝝ nō est meritoriꝰ. Btē aūt ẏgis timor fuit cū maxio merito. Pro ꝯclusiōe aūt hꝰ fmōis dicere possumꝰ illō q̄ ait Alb. vbi sup dicēs. Sic g̃ mānifestū ē q̄liē b. ẏgo septiformē gr̃am spūsscti in septē donis diuisam habuit excellentiꝰ omni viatore ꝛ q̄ ꝺam mō oi creatura. Hec ille. Quoꝝ donoꝝ nos facere dignet eē pncipes ipa ẏgo pūssima q̄ sit i eternum benedicta Amen.

¶ De octo beatitudīb q̄ fuerūt i btā ẏgine.
Sermo. vij.

Beatam me dí- A
cent oēs mulieres. Gene. xxx. Dixit lya uxor Jacob pn̄arche verba thematis nr̄i. Sz gl'iosa dei genitrix altiori mō se cōmēdare pt dicēs Lu. j. Beatā me dicēt oēs generatōes. s. celi ꝛ terre. Generatōes aūt celi ꝯsistūt i nouē ordinib angeloꝝ q̄ omes eā dicūt beatā. scz seraphin. qz fuit igne diuini amoris totaliē inflāmata. Cherubin: qz fuit splēdore diuie cognitionis totaliē illustrata. Throni: qz tota fuit mēte trāquilla ꝛ q̄eta. Dñatiōes: qz cor pori suo ꝛ oīb vicijs plene dñata ē. Uirtutes. qz gl'ia miraculoꝝ illustrata extitit. Potestates: qz potētiā dēmonū refrenauit. Principat⁹. qz de oīb regnis ꝛ puincijs magnam hz ꝓuidētiā. Archangl'i: qz de oīb ciuitatib ꝛ locꝫ magnā hz diligētiā. Angeli: qz de oīb hoīb ꝛ singl'aribz pl'onis magnā hz curam.

Ordies angl'oꝝ

¶ Generatōes aūt terre ꝯsistunt i sex generibus scrōꝝ q̄ oēs dicūt eā eē btāz: ex eo q̄ oēs ẏrutes q̄s ipi habuerūt pticulariē i ea fuerūt vniuersaliē ꝛ magꝫ excellenē. Nā i ea fuit fides patriarchaꝝ. spes ꝓphetaꝝ. zel⁹ apl'oꝝ. ꝯstātia martyꝝ. ꝓfessoꝝ sobrietas. ꝛ puritas siue castitas ẏginū. Ut pt dici q̄ tres generatiōes sē. Una ē pure spūal' s. angl'oꝝ. Secūda est pure corpalis. Tertia ē ex vtroq̄ ꝓpositorū. s. hoīm. ꝑma generatō dic eē btāz. qz genuit suū rectū ratorē. Secūda qz genuit suū reuocatorē. Tertia qz genuit suū redēptorē. Ut pt dici fm Aug. in q̄dā fmōe q̄ q̄tuor sunt ge-

B Multiplices generatōes Marie beatā dicunt

Sermo. vii. De btitudinibus Marie

neratões hoim. vna ē sine viro ⁊ femia si cut adā. scda ex viro sine femia sic eua. tertia de viro ⁊ femia: sic nos oēs generamur. qrta ē d femia sine viro: sic xps generat⁹ ē. Bn igr ꝑ ginē mariā btāz dicit oēs generatōes. qz tres ꝑme generatões btificāt ⁊ gl'ificāt qrtā generatōz ꝓgis. ex eo q ꝑ illā oēs ad celestē priaz reūtunt. Un i ꝑmo parēte fuert expulsi. qd si gnificatū ē Gen. xv. vbi dixit d⁹ abrae q semē suū erebat eē pegrinū egypto vsqz ad qrtā generatōz. ⁊ i qrta generatōe reūti i terrā pmissiōis. Qualit ār tres ꝑme generatões eā dicere debēt btāz: dic Ber. ī q dā f. inqens Aetare pr adā: sz tu magz eua mr exulta. qz sic oim fuistz parētes: ita oim fuistz pēptores ⁊ qd ifelicit⁹ ē: p⁹ pēptores qz pentes. ꝓpterea curre eua ad mariā. curre mr ad filiaz. filia p mre rideat. illa mris opprobriū auferat. ipa pri p mre satisfaciat: qm sic vir cecidit p femi nā: ita p feminā sbleuat⁹ ē. ⁊. j. Currite nunc mres ⁊ filie. currite oēs q p⁹ eua pturimini ⁊ pturitz cū tristicia adite ꝓginalē thalamum. adite si potestz sororz vre pudicū cubiculum Ul'pt dici q ē vna generatio i celo. s. generatio āgl'oz. alia erat i inferno. s. scōz pīm. tria in purgatorio. s. purgādoz. qrta ē i mōdo. scz hoim fideliū. Oēs g iste generatões ipaz bti ficāt. Nā āgli p ipaz i nūero reparāt. scī patres d ifernali carcere liberāt. purgādi d purgatorio eripiūt. fideles p ipaz saluāt. vñ ber. ī q dā f. ait. Ecce ei ex h brām me dicēt oēs generatiões. Ecce ituētz ⁊ demōstrātz ē ꝓbū: ac si dicat. Ecce iā video q̄d futuz sit d me. qs fruct⁹ pcedet ex me. q⁹ q̄sta bona n solū mihi sz oīb generatōib pueiet ex me. Nā ⁊ angelicaz generatōnū numer⁹ p meū genitū reintegbit. ⁊ hoim generatō i adā maledicta p benedictū vētrz mei fructū ad eīnā bñdictōez regenerabit. Hec ille. Merito g btā pdicat mr dei: q oēs btitudies euāgelicas pfecte i se hūit qs ponit saluator Mat. v. de q̄b in sermone disserēdū este

¶ Pars ꝑma huius sermōis de btitudie paupertatis btē ꝓgis.

OMnes btitudies euāgelicas fuisse i mre dei excellēti⁹ oi viatore ꝓbat Alber. sup missus ē. c. cvij. dicēs. Sic se hz btitudo pxie ad btitudinē pxie: ita btitudo vie ad btitudinē vie. sz btā ꝓgo i btitudine pxie excellit oēs ꝓphētas. g in btitudine vie excellit oēs viatores. Itē ois arbor ex suo fructu cognoscit. Mat. vij. g si fruct⁹ fructū excellit ꝓportionabilit. ⁊ arbor arborē improportionabilit. sz fruct⁹ quē adepta ē b. ꝓgo ex btitud i nevie excellit oēm fructū patrie pure create. g ⁊ ei⁹ btitudo vie excellit oēm beatitudinē vie pure creature. Itē ois pfectio spūal' gtuita ē a charitate. g cū btissima ꝓgo excellat oēs puras creatas i charitate: oēs etiam excellit q̄libet spūali pfectōe. nāz seraphī supm⁹ ordo q excellit alios charitate: excellit etiā oīb alijs donis. Itē sic se hz sba ad sbaz ⁊ potētia ad potētiā ⁊ habit⁹ ad habitū: ita p Habit⁹ ꝓpetas
prietas ad ꝓpetatē. fac ad h. l. donatōe. la. ij C. de dona. int vi. ⁊ vx. ⁊. l. cū mlta. ī fi. C. d bo q̄ li. ibi. vt ei ipertial' fortūa oēs supeminet alias. ita optz ⁊ ei⁹ libalitates sīue act⁹ culmen tenere pcipuū. seq̄t Albert⁹ arguēdo. g si sba sup sbam ⁊ ꝓpetas sup ꝓpetatē ⁊ potētia super potētiā ⁊ habit⁹ sup habitū. Sz sba sīue psona btissime ꝓgis p⁹ deū ē altissima ⁊ dignissima excellēs oēm creaturā. g ⁊ ei⁹ potētie habit⁹ ⁊ ꝓpetates erūt excellētes oēm creaturā. Hec Alb. vbi s. q i. c. seqnti ꝓbati pticulari q̄ btitudo pauptatz i b. ꝓgie fuit in sūmo. ⁊ possum⁹ pm eum arguere sic. Dic saluator Au. vj. Bti paupes qr vr̄m ē regnū dei. Et Mat. v. oīdēs de q̄b pauꝑibz ꝓncipaliter loq̄bat inq̄t. Bti paupes spū: qm ipoz ē regnū celoz. vbi glo. ait. Paup spū ē hūil' corde. Sz btissima ꝓgo hūit hūilitatē iproportionabilit maiorē oi viatore. vt s. ꝓbatū ē. g ⁊ pauptatz beatitudinē. ¶ Itē alia glo. inq̄t. Bti paupes spū. i. volūtate. q̄s ñ necessitas: sz fides ⁊ timor dñi pauptatz btos facit. vt ꝓtemptis oīb dño viuāt. Hec āt oia. s. fides. timor dñi. mūdi ꝓtēpt⁹ ⁊ eo viuere fuert i btā ꝓgine excellēti⁹ oi viatore. g ⁊c. Addit q̄z idē doctor dicēs sm glo. vbi s. q̄ beatitudo pauptatz hz duas ptes. s. hūiliatoz spūs. de q. s. probatū est eā habuisse i sūmo. ⁊ abdicatoz rex. quā etiā i ipa fuisse i sūmo inf alia argumenta sic ꝓbat. In rex abiectōe ē ordo ⁊ gradus Gradus pauptatis.
Prim⁹ gd⁹ ē dare supflua nature sz nō pso ne. Un Aug. de ꝓbis dñi inq̄t. Utere supfluis: da paupib necessaria. Utere ꝓciosis: da paupibz vilia. Sc̄ōs ē dare supflua nō solū nature sz etiā psone. De q̄ Luc. xj. dicit saluator. Qd̄ supest date elemosynā. vbi glosa ait. De eo qd est sup necessaria: dandum est paupibz. Tert⁹ grad⁹ ē dare nō solū superflua sz etiā necessaria. Un glo. vbi s. ait. Nō solū exteriora ⁊ nō necessaria: sz etiā interiora ⁊ valde necessaria cum primis diuidamus. Quart⁹ est oia supflua ⁊ necessaria simul dare sz semetipm retinere. qd etiā aliq̄ ꝓhozuz fecerūt: licet nō ꝓpter deū. ⁊ possum⁹ dare exemplum Socratz. d quo refert Hieronym⁹

in c.gl'ia epi.al's.c.socrates.xij.q.j. Quint⁹ ẽ oĩa dare ⁊ seipm supaddere. iux illd Matt. xix. Si vis pfect⁹ ee vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs ⁊ da paupib⁹ ⁊ seqre me. s. te dãdo. Un̄ glo. super illa ꝟba Mat. xix. Ecce nos q̃ reliq̃sim⁹ oĩa ⁊c̃ ait. Nõ dic̃ tm̃ q̃ reliq̃sim⁹ oĩa. h̃ ei ⁊ socrates phs fec̃: ⁊ multi alij q̃ diuitias ꝓtempserũt. ⁊ etiã poete. vt ait glo. i. l. j. in fi. ꝑn. ff. de mu. ⁊ ho. sz ait. q̃ secuti est̃ me. gd̃ ꝓpriũ ẽ apl'oz Sext⁹ grad⁹ ẽ oĩa dare ⁊ seipsum relinq̃re. ⁊ ꝓterea labozare manib⁹ suis: vt habeat vñ tribuat necessitatẽ patiẽti. sic dicebat se facere apls ad Eph. iij. ⁊. j. Choz. iij. inq̃t. Laboram⁹ opantes manib⁹ nr̃is ⁊c̃. Et de h̃ suo labore etiã hz Act. xx. Jdẽ q̃z in silꝫ faciebat ĩ peratoz. q̃ in aur̃. vt diuie iussiões. in ꝑn. inquit. Volũtarios ꝓ subditoz q̃ete amplecti mur labozes. ⁊ sil'r fac̃ papa. vt ptz ĩ ꝓhemio sexti. ¶ Septim⁹ gd̃ est oĩa ⁊ seipsuz dare. ⁊ spũ ⁊ coꝛpe labozare vt pascat ꝓmũ panespũali. Et iste grad⁹ est maioz pdicto. Quia vt dic̃ Grego. Deli⁹ ẽ pascere aiam sp̃ victurã q̃z coꝛp⁹ q̃nq̃z moꝛituꝛ. Octau⁹ grad⁹ est oĩa ⁊ seipm relinq̃re. ⁊ de sba sui coꝛporis accipe. ⁊ ad refectiõez aiaꝝ ꝓmis dare. In isto aũt gradu inf̃ oẽs viatoꝛes fuit sola b. ꝟgo fm Alber. vbi s̃. Quia de purissimis suis sanguinib⁹ viaticũ nobis ꝓfec̃ panẽ ⁊ vinũ q̃ de celo descẽdit. q̃ est ꝟa vita. quẽ q̃ religiose manducauerit mozte nõ gustabit i eternum vt dz Joh. vj. Huc aũt toti mũdo mendico dedit beatissima ꝟgo. de qua dz in euangelio Mat. xiij. ⁊ Lu. xiij. Mulier ꝺmiscuit sata tria donec fermentaret totũ. Tria sata sunt: diuinitas coꝛpus ⁊ aia. Fermentũ aũt vt dz Bern̄. est fides ꝟginis q̃ deũ hũane nature ꝺiunxit ⁊ hoĩ refectiõem fecit. Non⁹ graduꝰ q̃ est pfectissim⁹ est oĩa ꝓmo dare: ⁊ coꝛp⁹ ⁊ aiam ꝓpriã habentẽ diuinitatẽ vnitã in refectionẽ aniaꝝ: sub specie tm̃ aliena. ⁊ h̃ fuit opus misc̃die ⁊ summũ pauptatis dn̄i nr̃i ie su xpi in via. Hec Albertus vbi s̃. Ubi etiã ꝺcludit dicẽs. Ex his ptz q̃ btissima ꝟgo spiritus pauptatẽ q̃stũ ad rez abiectionẽ hũit excellẽti⁹ oĩi viatoze ꝓter dn̄m Jesum xp̃m Quia nõ artẽdit pfectõ pauptatis ꝓnes ap ꝓpinquationẽ ad summũ defectũ ⁊ necessitatẽ: sed penes deuotiõem ⁊ voluntatẽ partẽdi ⁊ dignitatẽ pson̄e. Si em̃ eque parũ habeat miles ⁊ rusticus. pauperioꝛ dicet̃ miles q̃z rusticus. imo qd̃ rustico diuitie: militi pauptas. ⁊ qd̃ militi diuitie: ꝓncipi pauperꝰtas reputabit̃. ⁊ sic ascẽdendo q̃to q̃s digni oꝛ est: si sit i eodẽ defectu: tanto erit inferioꝛib⁹ pauperioꝛ. Cõfirmãt aũt ꝓdicta p illud qd̃ ĩ quid glo. in. l. illicitas. §. ne renuis. ff. de offi. psi. s. q̃ rusticus si hz porcellũ suat illuz sicut oculũ suũ. ⁊ h̃ ꝓpter suã tenuitatẽ. ⁊ reputat se esse diuitẽ in illo. De hoc etiã q̃ fm q̃litatẽ pson̄e dicat diues ⁊ paup ponit̃ p Bar. late in. l. si ꝙstãte. i ꝑn. ff. solu. ma. ⁊ ibi in specie exemplificat de rustico ⁊ milite vt h̃. Ar. etiam ad h̃ in. l. nepos ꝑculo. ff. de ꝟb. sig. Cũ g̃ brissima ꝟgo ꝑcellat oẽs in dignitate. q̃ regia celi ⁊ mr̃ dn̄i oĩm. ⁊ pauptatẽ volũtariã suauerit. ⁊ si tm̃mõ eq̃lẽ defectũ ⁊ pauptatẽ ꝓpessa esset: ꝓfecto oĩs ĩ pauptate ĩproꝑtionabiliter excessissz. O igit̃ btã ꝟgo tu es illa pauperrima ⁊ ditissima q̃ deũ diuitẽ ⁊ hoĩez pauperẽ ꝓtũ xisti. iux illd ps. xlj. Simul ĩ vnuz diues ⁊ paup. Tu pauprima eras nihil frenum appetẽdo: sz oĩa mũdana ꝓtẽnẽdo. ditissima ꝟo oĩa ĩ deũ possidẽdo. Un̄ dicere poteras illud. ij. Coꝛ. vj. Nihil hñtes ⁊ omia possidẽtes. De te q̃z pdictũ fuerat ꝓuer. xiij. vbi dz Est q̃si diues cũ nihil habeat Tu es illa ꝟgo paupcula quã de sublimib⁹ celorum respexit de⁹. Un̄ in cantico tuo cecinisti Respexit hũilitatẽ ancille sue. ⁊ merito. Inquit em̃ ppha ps. x. Oculi eius ĩ pauperẽ respiciũt. Et dn̄s ꝑ pphetã Isa. lxvj. Ad quẽ respiciã nisi ad pauperẽ? Tu es illa pauperꝰcula cui⁹ oꝛõez nũq̃z repulit de⁹. Jux illd ps. xxj. Nõ respexit deprecatõz paupis. De oꝛõe em̃ tua ꝓphatũ erat Eccl. xxj. vbi dz. Deprecatio ex oze paupis vsq̃z ad aures altissimi p uenier. Tibi etiã ꝓpt̃ pauptatẽ tuã dedit de⁹ indicibiles ꝙsolatões. iux illud ps. lxvij. Parasti ĩ dulcedie tua paupi de⁹. Tu es illa ꝟgo paupcula quã de⁹ i matrẽ suã elegit ꝓpt̃ ꝟtutẽ sctissime ⁊ hũillime pauptatẽ. Un̄ tibi dixit Isa. xlviij. Elegi te ĩ camĩo pauptatis. Tu ꝟe ꝓphie mgra fuisti ꝟe etenĩ philosophantes pecuniã ꝓtẽnũt. l. ĩ honoꝛib⁹. §. phis. ff. de vaca. mu. Tu ꝟo copiosos thesauros q̃s nato tuo magi obtulerũt: statim paupibus tribuisti. ⁊ sp̃ pauprima viuere voluisti. Sciebas em̃ q̃stũ leges faueãt pauptati. vt ĩ. l. illicitas. §. ne potẽtiozes. Ubi Bar. ff. de offi. p. ⁊ ibi glo. inq̃t. Nota q̃ pauptas pdest. pauperes nãq̃z excusant ab oneribꝰ. §. item ꝓpter pauptatẽ. isti. d̃ excu. tu. Jtẽ magis succurrit paupi q̃z diuiti. vt no. glo. i. l. cũ hi. §. si i annos. ff. de trãsac. ꝓpter. ĩ. l. si q̃s ad declinãdam §. licentiã. C. de epi. ⁊ cle. Noueras quoq̃ q̃ difficile est ꝟtutes sil'r diuitias possidere. c. Iocrates. xij. q. ij. ⁊ q̃ onust⁹ põdere auri xp̃m pauperẽ nõ ꝓtrahit. vt i eodẽ. c. dz. Sciebas

Maria summaz rez abiectiõz hũit

Sermo. VII. De btitudinibus Marie

etiã q vt inq̃t Catho. Pauptas si leta ventu tissima res ẽ. vñ Lucan⁹ li. v. canit. O vite ruta facultas. Paupis angustiq̃ lares. o mũera nõdũ. Intellecta dei. t Fortunat⁹ ait Paup i angusto regnat hñ do dẽ. Et Juuẽ cus li. j. Felices hũiles paup q̃s spũs ãbit. Illos nã celi regnũ sblime receptat. Voluisti g̃ pfectissime hñe ẏrutẽ emãgelice pauptatis imitãdo filiũ tuũ q̃ eã i seipo dedicauit. c. gl'ia epi. xij. q. ij. Vñ obꝑuasti illõ Cathonis documẽtũ dicẽtis. Despice diuitias si vis aio ẽ beat⁹. Quas q̃ suscipiũt mẽdicãt sp anari. Noueras nãq̃ verã ẽ illã Senece ad Lucillũ sniam dicẽtis. Nemo ali⁹ ẽ deo dignior: q̃ q̃ opes ꝓtẽnit.

¶ Pars. ij. de btitudie mititatis btẽ ẏginis

F Maria mitis

Sdam beatitudinem ponit saluator Mat. v. di. Bti mites: qm̃ ipi possidebũt terrã. trãssumptiue i. ẏ. ex his xxij. q. iiij. Hãc aũt ẏrutẽ mititatis siue mãsuetudis fuisse sup oẽs viatores excellẽti⁹ in btã ẏgine: ꝓbat Alb. vbi. s. c. cix. dicẽs eccle/siã ita affirmare q̃ in ei⁹ officio canit. Virgo singl'aris inꝛ oẽs mitis. Irẽ sup illa ẏba Matthei. v. Bti mites. ait glo. Mites sunt q̃ malis moribꝰ dñant. Hz btissima ẏgo mal'moribus pfectissime dñata est. qz ei⁹ dñiuz fuit sine pugna iteriori. oim aũt alioꝛ cũ pugna. g̃ habuit mititatẽ cũ excellẽtia. Sciebat em̃ btissima ẏgo verã esse illã Bern. sniam i li. de iprobatiõe viciorꝛ. ca. iij. dicẽtis. Mitibꝰ t gratis nemo nocere pt. Et iteꝛ. c. iiij. Mitia pacificã pariũt pcordia mẽtẽ. Et tõ mititatis ẏrutẽ studuit i sũmo possidere. Irẽ alia glo. Mat. v. ait. Mãsuet⁹ nõ irritat nec irritatur. nec nocet nec nocere cogitat. Nec ãt oĩa fuerũt in btã ẏgie cũ iproportionabili excellẽtia. qz nullũ irritare t oĩa placare distãt iproportionabili distãtia sil'r nulli nocere t oĩbꝰ i summo ꝓdesse. Hoc aũt solũ fuit in beatissima ẏgie. g̃ habuit mititatẽ sine ꝓportiõe super omes alios. Vñ Bern. i q̃dã smõe de illa ait. Discurre p totã seriẽ euãgelij t nunq̃ inuenies verbũ duꝛ vl' aspeꝛ egressum ꝺ oꝛe ei⁹. Irẽ arguit idẽ Alber. dicẽs. Sic̃ pmiuz ad pmiũ: ita meritũ ad meritũ. sz beata ẏgo possessionẽ terre viuẽtiũ qõ ẽ pmiũ mãsuetudinis habuit excellẽti⁹. g̃ t meritũ. Irẽ eccl'ia canit. Nos culpis solutos mites facꝛ castos Hz ipa oi viatoꝛe magꝭ soluta fuit a culpa. g̃ magꝭ mitis fuit. Irẽ null⁹ magꝭ fuit ꝓformis xpo in ẏrutibꝰ q̃z mr ei⁹. sz xps sup oĩs fuit mitis. Vñ ipe ait Matth. xj. Discite a me qz mitis sum t ẖumilis coꝛde. qõ habeꝭ trãssumptiue i. c. q̃ scit. ij. q. vj. g̃ t mr ei⁹ fuit mitissima. ¶ Nõ obstat quod ꝺr de Moyse Nũe. xij. q erat vir mitissim⁹ sup oẽs homines q̃ morabant in terra. qz ñder Alber. vbi s. q intelligit in generatõe sua. Verba em̃ itelliguntꝭ de pñti: non aũt de futuro. l. si ita. ff. de au. t ar. le. l. si a colono. ff. de ẏ. ob. Et rõ est. qz nõ possum⁹ diuiare de futuro. l. si putatoꝛ. ff. ad le. aq̃. Dctem⁹ g̃ intelligere excellẽtiam mãsuetudis moysi respectu coetaneoꝛ suoꝛũ vel respectu pcedentiũ. btissima aũt ẏgo nõ cadit in numero alioꝛ. qz nõ est vna de oĩbꝰ: sz est sup oẽs. O igit̃ virgo mitissima pfecto tu es illa q̃ tua mãsuetudie meruisti sup oẽs a deo amari. Cũ ei⁹ sil'itudo sit cã dilectõnis. viij. eth. t. l. cũ filius. ẏ. pr. ff. de le. ij. nõ est mirandũ si de⁹ cui ꝺr ps. lxxv. Qm̃ tu dñe suauis t mitis rãtũ te dilexit t exaltauit. pdictũ em̃ fuerat de ꝛpssione demonum supboꝛ t de tua exultatõe. Lcci. x. Sedes ducũ superborũ destruxit de⁹ t sedere fecit mites p eis. Tu es illa ml'ier mitissima q̃ sup oẽs viatores a spiritusancto de oĩbꝰ ad salutẽ ptinẽtibus fuisti edocta. Scriptum est em̃ ps. xxiij. Docebit mites vias suas. transsumptiue in. c. nos aũt xvj. q. j.

¶ Pars. iij. de btitudine lucis⁹ btẽ ẏgis.

Tãt saluatoꝛ Lu. vj. Bti q̃ nũcfletis qz ridebitis. t Mat. v. Bti q̃ luget qm̃ ipi ꝓsolabũt. Hãc aũt btitudinẽ luci⁹ fuisse excellẽtissime i btã ẏgie ꝓbat Alb. vbi s. c. cx. sic. Luis cã nobiliorẽ: t effect⁹ l. donatiões q̃s i reginã. C. de dona. inꝛ viz t vr. sz oẽs alios viatores instigabat pcm̃ ad flẽdũ. btissimã aũt ẏginẽ sola charitas. quia nullũ in se habuit pcm̃ sz lugebat solũ ex dilectiõe pcã ppꝛoꝛ. t q̃m vt ait Bre. stabat mr dolorosa iuxta crucẽ lachrymosa dũ pẽdebat filius. nõ min⁹ lugebat pcã crucifigentiũ filium q̃z afflictõz filij. in h̃ imitata filiũ. q̃ vt ait apls Heb. v. In cruce oꝛauit pꝛem cũ lachrymis t clamoꝛe valido. s. vt relaxarz pcã hũani generis. Ipa em̃ vt ait Ansel. in q̃daz smõe. fontes fec lachrymaꝛ de suis pudicissimis oculis. Vñ i ei⁹ psona dixerat Dauid ps. xlj. Fuerũt mihi lachryme mee pães die ac nocte. Et ps. vj. Lauabo p singl'as noctes lectũ meũ lachrymis meis stratũ meũ rigabo. Dicebat ei illõ Hiere. ir. Quis dabit capiti meo aquã t oculi meis fontẽ lachrymaꝛ t plorabo die ac nocte interfectos ꝓpuli mei. Ergo ei⁹ luci⁹ a charitate sola ꝓcedẽs excellẽtissime fuit sup oẽs alios. ¶ Irẽ vt ait Hiero. i q̃dã epl'a. Securitia q̃z ro min⁹ debita tã/

to magʒ grata. Un Aug. i. c. tā ꝯo. xxviij. q. j ingt. Ja sī in mris officijs gtiora q̄ cū licerʒ nobis nō ipēdere. dilectōis tn cā ipēdim⁹: ſz lucrus brīssime ꝯgis nullo mō fuit debit⁹ debito necessitatʒ. qz nulli culpe obnoxia fuit. nec alicui⁹ pene debitrix extitit. g̃ tē. Jtē ei⁹ ꝓsolatō alijs ipropōtiō abilis fuit. g̃ t ei⁹ lucrus Dec Alb. Cōtrarioꝛ ei eadē ē disciplina. insti. de tutel. i pn. t. ff. eo. l. j. t insti. de his q̄ sūt sui vl̃ ali. iu. i pn. Un de ipa mre dei tpe passionis filij plorāte pt dicī illud Thob. x. Flebat igit mr ei⁹ irremediabilibꝫ lachrymis. t illō Threñ. j. Plorās plorauit i nocte: et lachryme ei⁹ i maxill' ei⁹. Dicebat aūt mestissima mr illud Threñ. ij. Defecerūt p lachrymis oculi mei ꝓturbata sunt viscera mea Et illō Hiere. ix. Deducāt oculi mei lachrymas: et palpebre mee defluāt aq̄s Et illō. xiij. eiusdē libri septū. Deducāt ocli mei lachrymas per diē t noctē nō taceāt tē. t Threñ. ij. Deduc q̄si torrentē lachrymas p diē t noctē. nō desinas requiē tibi. neq̄ taceat pupilla oculi tui. Dicere etiā poterat illud ps. cj. t poculū meū cū fletu miscebā. trāssumptiue i. c. si q̄s diacon⁹ l. dis. Nō em̄ vnq̄ curauit de gaudijs transitorijs hui⁹ mūdi. De q̄bꝫ ingt Marcialis poeta Gaudia nō remanēt ſz fugitiua volāt Et Bern̄. in li. de improbatōe vicioꝛ. c. xx. dicit. Omnia q̄ cernis vanaꝛ gaudia rer. Umbra velut tenuis veloci fine recedunt. Sciebat em̄ filiū suū dictuꝫ Au. vj. Ue vob q̄ ridetis: qz lugebitʒ t flebitʒ. Cōtra ꝯo de lugētibꝫ dictuꝫ eodē. c. Bti q̄ nūc fletʒ qz ridebitis. Rouerat etiā de se p̄dictū Prouer. xxj. ridebit in die nouissimo. Quia igit sicut inquit Dauid ps. cxxv. Qui seminant i lachrymis in exultatiōe metēt. Jō btā ꝯgo q̄ btitudinē luct⁹ in hac vita habuit in sūmo: in celesti q̄ꝫ glīa in summo habuit beatitudinē gaudij t exultationis.

¶ Pars q̄rta de btitudine esurientiū t sitientiū iusticie btē ꝯginis.

Dominꝰ noster Jesus rps ingt Anē. k vj. Beati q̄ nūc esuritis: qz saturabimini. t Mat. v. Beati q̄ esuriūt t sitiunt iusticiā: q̄m ipi saturabūt. trāssumptiue in. c. accesserūt. de cons. di. ij. Hāc aūt beatitudinē fuisse excellētissime i brīssima ꝯgine: ꝓbat Alb. vbi s. c. cxj. sic dicēs. Esurire iusticiam: est opa iusticie difficiliora feruēter appetere. Sitire aūt est opa iusticie cōmuniora t faciliora desiderare. sicut laboriosi⁹ t tardius comedit q̄ bibit. Esurire aūt t sitire ꝓprie est viatorū iuxta illud Eccī. xxiij. Qui edūt me adhuc esurient t q̄ bibūt me adhuc sitient. Saturari aūt t iebriari ꝓpe ē ꝯphēsoꝛ iuꝫ illō ps. xvj. Satiabor cū apparuerit gloria tua. t ps. xxxv. Jnebriabūt ab vbertate domus tue t torrēte voluptatis tue potabis eis. Cū āt inē extrema sit repire mediū. vt dr in viij. meth. t. viij. phiē. t. l. si bn̄. ff. de vsurʒ. inē esurire t saturatū ee mediū est comedere. Et iste stat⁹ fm Alb. vbi s. ē beatissime ꝯginis q̄ habuit istā btitudinē citra ꝯphēsoꝛes et supviatoꝛes. Nulla ei pura creatura ita desideravit iusticiā honoꝛ opis i se t in toto hūano genere sic ipa. q̄ qz magʒ sibi icorporauit diuinā sapiam t gram q̄ alīqs alⁱ viator. iō magis esurivit t sitivit iusticiā honoꝛ opis

¶ Pars q̄nta de beatitudine misericordie btē ꝯginis.

Quinta btitudinē ponit saluatoꝛ nr̄ q Mat. v. dī. Bti misericordes: q̄m ipi miscōiaz ꝯsequnt. Hāc aūt btitudinē fuisse i summo i mre dei: ꝓbari pt ex his q̄ superi⁹ dixim⁹ i. ij. pte h⁹ opis. fmo. v. pte ꝓma. Probat etiā h̄ Albert⁹ vbi s. c. cxij. dī. Btā ꝯgo fm vniūsalē modū eccl'ie appellat t est mr miscōie. qō nō ꝓuenit ꝓpe alicui alteri creature. Dicūt aūt aliq viri misc̄die. i. inclinati ad miscōiaz. t sic hñt oēs alij cōpationē ad miscōiaz p modū pticipatiuū t accidētalē. Jpa aūt sola hꝫ cōpatiōez ad miscōiam p modū origis essential' t p modū mris. Cōueniētia aūt essential' ipropōtionabilit excedit modū inhērētie accidētal' fm sniaz phi. j posteꝝ. Ergo beatissima ꝯgo ipropōtionabiliter excedit i miscōia vniūsos. Jtē fm vsum eccl'ie dr ipa brīssima ꝯgo regia miscōie: eo q̄ ab illa fuit origo regni miscōie t grē. s. p generatōz filij sui a q̄ oīs grā t miscōia ꝓcessit. Qō aūt ē cā cause: ē eria cā causati. vt dr i li. de cauſ. t pbat i. l. q̄ occidit. §. i hac. ff. ad le. aq̄. t. l. videam⁹. §. fi. t. l. q̄ vōmū. ff. loca. g̃ tē Un Bern̄. i q̄dā fmōe ingt. Quicūd misericordie nob filiꝰ exhibuit: h̄ totū nob mr ꝓpe ꝓtulit: q̄ filiū genuit i q̄ nob oīa donauit Un ꝓcludit Alb. vbi. s. dī. Patz q̄ ꝯ oēs alij sumt serui miscōie: btā aūt ꝯgo ē regina miscōie. Sz ipropōtionabiliter ē mat⁹ ee regīnā misericordie q̄ꝫ ee filiū miscōie. Ergo brīssima ꝯgo ipropōtionabiliter excellēti⁹ se hꝫ ad misericordiā q̄ꝫ alij. Jtē sup illa ꝯba Matth. v. Bti misericordes ait glo. Miscōia ē dare et dimittere sz btā ꝯgo ipropōtionabiliter pl⁹ dedit t dimisit oīb viatoribꝫ sup oēs creatas. g̃ hꝫ btitudinē mie sup oēs. Jtē Amb. Misericordia ē nullū relinq̄re i miſia. t nullum

Sermo. VII. De btitudinibus Marie

miſer̃ facere. H ãt ĩ ſũmo fuit ĩ b. ỹgine. g̃ r̃e Jr̃e Berñ. ¶ Miſcõia nõ ſolũ i elỹnis ꝓſtit ſz in oi pct̃õ corrigẽdo. imo h̃ ẽ op⁹ magnum charitaſ̃ r mie. c. inf̃ opa. de ſpõ. r. c. trta ſunt genera. xlv. di. H aũt fuit i ſũmo i ipa ỹgine. g̃ habuit i ſũmo btitudinẽ mie. Jr̃e mia reddita ẽ ei ip̃oportionabilit̃ ad oẽm miam: q̃ ẽ pmiũ. g̃ r btitudo mie fuit i ea ad oẽm miſericordia q̃ eſt meritũ. Hec Alb. Et iõ dicere poſſum⁹ br̃ẽ ỹgi illõ ps. cij. Qui coronat te i miſcõia r miſeratõibꝫ. Ipa q̃ꝫ ỹgo pijſſima dicere p̃t illõ Job. xxxj. Ab iſantia creuit me cũ miſeratio: r de vtero mr̃is egreſſa ẽ mecuꝫ Aũ g̃ ſcriptũ ſit Pꝛoũ. xiij. ¶ Miſcõia r ỹitas pparat bona. Et. xxj. eiuſdẽ lib. c. Facere miſcõiam r iudiciũ magꝭ placꝫ deo q̃ꝫ vicrie Et iterꝫ ibidẽ. Qui ſeq̃t miſcõiaꝫ r iuſticiaꝫ inueniet vitã r gl̃iaꝫ. Et. xxij. Qui pn⁹ ẽ ad miam bñdicet. Nõ ẽ miꝫ ſi hec regina miſericordie tot bona tr̃ãq̃ gl̃iaꝫ recepit i celeſti patria. tãtũq̃ deo placuit: atq̃ ſup oms alios fuit exaltata r bñdicta. Adeo em̃ fuit miſericors q illi dicere poſſum⁹ illud pſ. lvj. Magnificata eſt vſq̃ ad celos mia tua. r certaꝫ illud pſ. lxij. Melior eſt mia tua ſup vitas. et lxviij. Benigna ẽ miſcõia tua. r. lxxv. m̃te miſcõie oĩbꝫ inuocãtibꝫ te. r. c. viij. Magna ẽ ſup celos miſcõia tua. De ipa q̃ꝫ dicit p̃t illõ ps. xcix. In eternũ miſcõia ei⁹. Et iõ de illa in nos diffundit abunde. Un̄ dicere poſſumus illud pſ. cxvj. Cõfirmata eſt ſuper nos miſericordia ei⁹.

¶ De mũdicia cordis btẽ ỹgis.

Xta btitudo ẽ illa quã ponit dñs Mat. v. di. Btĩ mdo corde qm̃ ipi deũ videbũt. Hec aũt btitudo ſil̃r in bñdicta ỹgine fuit i ſumo. vt pbat Alb. vbi s. c. xiij. Ut em̃ ait Anſel. La puritate nitebat q̃ ſ̃ deo maior neq̃t itelligi. Jr̃e charitas eſt de corde puro r ꝓſcia bona tc. j. ad Thi. j Sz in btã ỹgine fuit ſũma charitas. g̃ r ſũma puritas. Jr̃e act⁹ fidei purificat. unde illõ Act. xv. Fide purificãs corda eoꝝ. Hõ etiaꝫ habet de ꝓſe. diſ. xxij. c. ver⁹. Sz briſſima virgo habuit fidẽ pfectiſſimã. g̃ r cordis mũdiciam r puritatẽ. Jr̃ẽ ꝑm Dio. v. c. celeſt. hierarch. Tres ſr̃ act⁹ hierarchie. ſ. purgare. illumiare r pficere. r ſr̃ ad ſeinuicẽ ordiari ita q̃ magꝭ purgat⁹: ẽ magꝭ illumiat⁹ r magꝭ pfect⁹. Sz btã ỹgo fuit in ſũmo pfecta. g̃ i ſũmo purgata r illumiata. Jr̃ẽ viſio dei q̃ eſt pmiũ hui⁹ mũdicie ẽ ĩp̃oportionabil̃ in bta ỹgine q̃ꝫ i aliq̃ alia creatura. g̃ r ipa cordis mũdicia. Jr̃ẽ lup illõ Mat. v. Btĩ mũdo corde ait glo. Mũdo corde ſr̃ q̃s ꝓſcia ñ arguit pctõꝝ. r mundũ corꝫ q̃ ſibi nihil cõſcius eſt Hec aũt i btã ỹgine fuerũt ĩ ſũmo. g̃ habuit mundiciã cordis i ſummo. Un̄ ipa dicere p̃t illõ Thob. iij. Mũdã fuaui aiam meã. licet ỹo mltas tribulatões i hac vita paſſa ſit: h̃ nõ fuit q̃ꝫ hr̃et i ſe aliquã pcti imũdiciã. Et iõ dicere p̃t illõ Job. xvj. Hec paſſa ſum abſq̃ iniquitate manus mee cuꝫ haberem mũdas ad deũ pces. Quia g̃ innocens manibꝫ r mũdo corde aſcẽdet ad montẽ dñi: r ſtabit i loco ſcto eius. vt ait ꝓpha ps. xxiij. Jõ bñdicta ỹgo oĩ mũdicia pleniſſima: ẽ in mõte diuine ꝓtẽplatiõis ceterꝭ altⁱ⁹ collocata. Ipa em̃ ſola inf̃ oẽs ſimplices viatores poterat dicere illõ. Pꝛoũ. xx. ¶ Mũdum eſt cor meũ: pura ſum a pctõ. Hec aũt ei⁹ puritas apparebat ex rectitudine operum ei⁹. Scptũ eſt ei Pꝛoũ. xxj. Qui mũdi⁹ eſt rectũ eſt op⁹ ei⁹. Elpparet q̃ꝫ ei⁹ mũdicia ex mũdicia rex ad dei cultũ pr̃inẽtiũ. Nã Exod. xxv pcepit de⁹ de archa federis q̃ deberet deaurari auro mũdiſſimo int⁹ r foris. Hec aũt archa figurabat mũdiſſimã ỹginẽ ¶ Mariam. Jr̃ẽ q̃ fieret cãdelabꝝ ductile ex auro mũdiſſimo ibidẽ. Et eiuſdẽ li. xxxvij. di. q̃ ¶ Moyſes fec̃ oraculũ de auro mũdiſſimo. r menſam fec̃ ac circũdedit eã auro mũdiſſimo. Et ſil̃r lucernas ſeptẽ de auro mũdiſſimo. r altare thimiamatꝭ de auro mũdiſſimo. r thimiamata de aromatibꝫ mũdiſſimis. Si g̃ hec corrupti bilia ad ſuũ cultũ deputata voluit de⁹ ẽ munditſſima. r ſil̃r voluit xp̃s inuolui ſuũ corp⁹ in ſindone mũda. Mat. xxvij. mlto magꝭ credẽdus eſt elegiſſe mr̃eꝫ ſuã oĩ mũdicia repletiſſimã. Quã q̃dẽ mũdiciã mr̃is dei q̃dã ipugnare ſtudẽt: ſz tñ ꝓualere ꝛ ipaꝫ dei mr̃em ñ p̃nt. q̃ imo oẽs cõtr̃ ipiam dñe ſue mũdiciã veneranť. Un̄ ego i epl̃a directa Sixto põtifici maxio alloq̃ns ipaꝫ dr̃i genitricẽ dicit ¶ Mũdicia i cũctꝭ colit̃ nũc en tua rẽplis. Jã paret atq̃ ort⁹ gl̃ia magꝭ tui. Põt aũt btã ỹgo gl̃iari nõ ſolũ de mũdicia cordis ſui: ſz etiã d mũdicia cuiuſlibet ſue opatõnis. Un̄ dicere p̃t illõ Job. xl. Fulſerũt velut mũdiſſime manus mee. Et de oĩ ſuo ope dicere poſſet illud Sen̄. xx. In ſimplicitate cordis mei r mũdicia manuũ meaꝝ feci h̃. Ex q̃bꝫ oĩbꝫ p̃cipere poſſum⁹ q̃ntã dei gr̃aꝫ habuerit ſp r i p̃nti i ſũmo ſup oẽs alios btos h̃eat ipa ỹgo puriſſima. Scptũ ẽ em̃ Pꝛoũ. xxj. Qui diligit cordis mũdiciã ppt̃ gr̃am labioꝝ ſuoꝝ habebit amicum regem.

¶ De beatitudine pacis btẽ ỹginis

Nm Matth.v.ait saluator. Bti pacifici. qm filij dei vocabunt. Qua btitudi nē i sūmo fuisse i bn dicra ỹgie ꝓbat Albert.vbi s.c.cxiij. Ait em glo.sup dicta ỹ/ba bti pacifici. Pacifici sunt q oēs mot9 ani/mi rōni subijciūt qz his nihil repugnat q si/miles sr̄ pri suo celesti q est sūma qes. Hoc āt totū ē in sūmo i b.ỹgie.g̃ z pacifica ē i sūmo. Itē alia glo.ibidē inqt. Dū lex carnis repu/gnat legi mēt: nō mō alteri sz nec nob possu mus ee pacifici. Un dic Bal.i.c.j.i fine pn. de pace iura.firma.allegās Aug.de ciui.dei q par ỹa nō ē q diu pugnat cū vicijs.g̃ sup om nes iproportionabilit b.ỹgo pacifica extitit. in q caro adūsus spm̄ ei9 nō rebellauit. Itē si cut est pmiū ad pmiū: ita meritū ad meritū. sz alijs pacifics dat i pmiū q filij dei sūt p ad/optionē. btissime āt ỹgini datū ē q sit mater dei sūmi p naturā. qđ iproportionabilit pl9 est q ee filiū dei p adoptōz. g̃ pmiū btissime ỹ ginis est iproportionabilit sup pmiū aliorū. g̃ z meritū sup meritū. Hoc āt ē pacificatio/nis btitudo. g̃ rc. Itē pacifici dicūt hi q faci unt pacē int alios. H āt fec filij dei: pacē faci/ens his q pp̄ z his q lōge erāt. vt ap'lus ait Eph.ij.c. Sz medium vnūsale p qđ fuit fcta pax int deū z hoies fuit bta ỹgo mediatrix z recōciliatrix oim.oēs em fuerūt recōciliandi p ipam.g̃ in pacificatōe excellit oēs viatores z i sūmo fuit pacifica. Sciebat em q̄tū bonū est par.de q inqt Prudēti9 in li.de ꝯflictu vi cioz z ỹrtutū. Par plenū ỹrtuz op9: par sū/ma labor. Par belli exacti pciū: pciūq; picli. Sydera pace vigēt: ꝯsistūt terrea pace. Nil placidū sine pace deo: nec mun9 ad arā. Cum cupis offerre: ꝓbat si turbida frēm. Oēs i/pacati sb̄ pector oderit antro. z ibidē. Me/ritoz clausula par ē. Nō iflata tumet: nō iui det emula ferri. Oia ppetr̄ patiens atq; oia credit. Nūq; lesa uolet: cūcta offensacula do nat. Lucan9 q̄z de nō cognoscētib bonū pa/cis inqt. Impia en eterna ruperūt sc̄a pacē rc. Et Prosper i li.epigrā.ait. Moribb in sctis pulcra ē ꝯcordia pacz. Uincunt mundi plia pace dei.et ire. Insontē vitā pacz ama roz agit. Hāc āt pacz btitudinē fuisse i inno/cētissima dei mīe possum9 etiā alio mō ꝓbare Hā inqt ppha ps.cxviij. Pax mlta diligēti bus legē tuā. z Sap.iij.dz. Donū z pax ē ele ctis dei. Et Jac.iij. scriptū est. Fruct9 iusticie in pace seminat. Hec aūt oia fuerūt sup oēs alios i b.ỹgie.g̃ rc. Itē i pace vocauit nos de us. vt ait apls.ij. Coz.vij. Ergo ml'to magz mīrem suā voluit ee pacificā. Ipa em genuit p̄ncipē pacz. Isa.ix. Et illum quē appellat Grego.in plogo dcretaliū regē pacificū q ē par nra. Eph.ij. Ergo z ipa fuit valde paci/fica. Un dicere poterat illud qđ inqt ppha dicēs. ps.cxix. Cū his q oderūt pacē eram pacific9. z ps.cxix. In pace in idipsum dormi am z requiescā.

¶ De btitudine pfectōis beate ỹginis.

Dicit saluator nr̄ Luc.vj. Bti eritis cū vos oderint hoies z cū separaue/rint z exprobrauerint z eiecerint no/men vestr̄ tāq; malū ꝓpter filiū hois. Gau/dete i illa die z exultate: ecce em merces vr̄a copiosa est in celo. z Mat.v.idē inqt. z etiā ait. Beati q̄ psecutiōz patiunt ꝓpt iusticiaz qm ipsoz est regnū celoz. Querit g̃. Utruz beatitudo ista fuerit i btā ỹgie. Et cōcludit Albert9 sup Missus est.c.cxvj.q excellētissi me fuit in illa. Ipa em multiplex martyriuz ppessa est. vt ondet deo dāre in.r. pte huius opis.fmone.ij. Multas q̄z tribulatōes z p secutiones toleravit (maxime a iudeis) sibi illatas vt scribit beat9 Ignaci9 in quadā sua epla. Si em vt dr̄ in.c.nulli dubiū.xij.q.j. do ni a malis sp psecutionē patiunt. Et idē ha/betur in.c.q fm carnē.xxiij.q.iij. Et Prosper in libro epigram.dicit. Impia ps mūdi pti est infesta ploz. Et vt ait apls.ij. ad Thim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xpo Jesu pse cutiones patiunt. Et vt inqt ppha ps.xxxiij. Multe tribulatōes iustoz. Et p multas tri bulatiōes oportet nos intrare i regnū celoz. vt scriptū est Act.xiiij. Un Prosper vbi su pra ait. Nūq; bella bonis: nūq; discrimia de sunt. Et eū quo certet mens pia semp habet. Et hoc pmittit de9 vt magz mereat ꝓ patic/tiam. de q Latho inqt. Magna eteni mozū est semp patientia ỹrtus. Et ro inqt Ouid. in iij. de tristib. Fert sapies oēs casus patient amaros. Frena nec idomiti more recusat eq̄ Scit em verā ee sniam eiusdē poete i lib. de ponto dicēs. Sepe creat molles aspera spi/na rosas. Et illd Matth.poete i li. Thobie di. Noie passa dei redolet tribulatio. pascit. Passio: delectat lesio: pena sapit. Cū g̃ omis meriti occasio fuerit i mīe dei: pfecto credēdū ē ipam btissimā ỹginē mlt̄ psecutōib z di/uīs tribulatōib fuisse exercitatā. z eas amo re iusticie z ỹrtutz eqnimit̄ toleravisse. Un dice re potest illd ps.cxviij. Multi q̄ pseq̄unt me z tribulāt me: a testimonijs tuis n̄ declinaui z illd .xj. Coz.xij. cōplaceo mihi i infirmitati bb meis: i necessitatib: i ꝓtūelijs: i psecutōib z āgustijs p xpo. Quāto em maiores pseq̄tio

Sermo. VIII. De fructibus Marie

nes ⁊ tribulatiões p iustitia patiebaꝫ. tanto magꝭ i charitate dilatabaꝫ. iuꝝ illd̃ ps̃. iij. in tribulatõe dilatasti mihi. Qz igr̃ sc̃ptũ est. j. Pe. iij. Si q̃d parimi ppr̃ iusticiã bti eritis Jõ gl'iosa ẏgo q̃ tãtũ passa ẽ q̃ oẽs puros viatores i tolerãdis passiõibꝫ supauit. vt in dicta pte. iij. hꝰ opis. ser. ij. diceꝫ. Etiã in gl'ia ⁊ bitudie oẽs excessit. Ad quã nos pducere faciat ipa ẏgo beatissima Amẽ.

¶ De duodecim fructibꝫ spũalibꝫ q̃ fuerũt i btã ẏgine Sermo. viij

Pro Maria fructꝰ habuit

Inquit Paulus Gal. v. Fructꝰ spũs est charitas. gaudiũ. pax. patia. benignitas. bonitas. lõganimitas. mansuetudo. fides. modestia. ꝓtinentia. castitas. Nos aũt fructꝰ excellẽtissime fuisse i btã ẏgie pbat Alb̃. sup missus ē. ca. cxix. inc̃ alia sic arguẽdo. Isa. iij. sc̃ptũ ē. Dicite iusto qm̃ bene qm̃ fructũ adiuctionũ suaꝝ comedet. ⁊ ps̃. cxvij. Labores manuũ tuaꝝ qz mãducabꝭ tẽ. g̃ i opibꝫ bonis ẽ refectõ siue fructꝰ. Sz i btã ẏgie fuerũt opa iproportionabiliꝫ bõa. g̃ refectio ac fructꝰ iproportiõabiliꝫ. Jtẽ pũ. xvij. dr Secura mẽs q̃si iuge conuiuiũ. Sz btissima ẏgo alijs iproportiõabiliꝫ secura fuit. g̃ alijs iproportiõabiliꝫ coniunxit. Hec ille. Et ideo nos possumꝰ dicere do illd̃ ps̃. cij. De fructu operꝭ tuoꝝ satiabiꝫ terra. i. ẏgo Maria Jpi q̃z ẏgi i hũc mdz venieꝫ dicere potuerũt ãgeli illd̃ Job. xxij. Thebis fructꝰ optios. De eꝰ etiã fructibꝫ dici pt illud Prou. iij. Primi ⁊ purissimi fructꝰ eiꝰ. De ipa etiã gl'iosa ẏgie ẏficaꝫ illd̃ Prou. vl. De fructu manuũ suarũ plãtauit vineã. s. eccl̃ie catholice. Ipa q̃z ẏgo spũsco repleta dicere pt illd̃ Cañ. j. sb̃ vmbra illi⁹ quẽ desideraueraꝫ sedi ⁊ fructꝰ eiꝰ dulcis gutturi meo. Aꝛ illd̃ eiusdẽ li. vij. c. Ascendã in palmã ⁊ appẽdã fructꝰ eiꝰ. Nõ soluz aũt ipa appẽdit sz etiã roti mdo fructꝰ bonorũ operꝭ ptulit. nõ ei potuit arbor bona fructꝰ malos facere. Nã oĩs arbor bona fructus bonos facit. Matt. vij. de q̃bꝫ fructibꝫ hꝫ fmõe disseremus.

¶ De fructu charitatiꝭ btẽ ẏgis.

Da charitate b. Marie

Quim⁹ fructꝰ spũs dr charitas. q̃ fm theologos hꝫ nõ iportat ẏtutẽ. de q̃ dictũ ẽ sup̃. sz actũ eiꝰ. Qz aũt hꝫ fructus fuerit i sũmo i btã ẏgine. pbat Alb̃. vbi s̃. sic Charitas ẽ q̃ dr terra ad celũ euocat. ⁊ sic duo innuũt q̃ ptinẽt ad hũc fructũ. s. a terrenis separatio ⁊ ad celũ eleuatio. Utrũq; aũt istoꝝ i btã ẏgie fuit i sũmo. Qz eĩ iproportionabiliter alijs a terrenis sepata fuerit: pz ꝓ hoc q̃ nec pulueris venialis pcti ꝓdibꝫ eiꝰ adhesit. qd̃ oĩbꝫ alijs viatoribꝫ ienitabile fuit. Qz aũt ad celũ marie sit eleuata: pbaꝫ p illd̃ Mat. vj. Ubi ẽ thesaurꝰ tuꝰ: ibi ⁊ cor tuũ erit. g̃ thesaurus tuꝰ trahit ad se fructũ. Sz btã ẏgo hũit thesauꝝ iproportionabiliẽ i regno celoꝝ. g̃ im proportionabiliꝫ eleuabaꝫ ad celũ i cõtẽplatione ⁊ cognitõe ⁊ affectõe diuinoꝝ. Un ipsa in q̃t illd̃ Eccl̃i. xxiij. Quasi cedrꝰ exaltata sum in lybano. Lybanꝰ ei q̃ interꝓtaꝫ cãdidatõ significat eccl̃iam militantẽ ⁊ triũphãtẽ cãdidã puritate. Sic g̃ cedrꝰ i libano ẽ altior oĩ arbore. ita btã ẏgo ẽ magꝭ eleuata erga deuz in eccl̃ia dilectiõe. Preterea i ps̃. xiij. ⁊ xxij fit triplex q̃stio. Prima ẽ: q̃s ascẽdet i mõteꝫ dñi. Secda q̃s stabit i loco sc̃to eiꝰ. Tertia ẽ: Dñe q̃s hitabit i tabernaculo tuo: aut q̃s req̃escet i mõte sc̃to tuo? Difficile siq̃dẽ ⁊ pfectũ est ascẽdere. Difficiliꝰ ẏo ẽ ⁊ pfectꝰ stare. Difficillimũ aũt ⁊ pfectissimũ ẽ habitare ⁊ quiescere. Ascẽdere ptinet ad apl'os q̃ sunt maiores de eccl'ia: sz nõ ptinuit ad eos habitare sz descẽdere. Et i figurã huiꝰ angl'i ascẽdebãt ⁊ descẽdebãt p scalã quã vidit Jacob Gen̄. xxviij. Un ⁊ apls Paulꝰ raptꝰ ē vsq; ad tertiũ celũ: vt ipe ait. ij. Cho. xij. Noxq; descendit ad disponẽdũ cubilia infirmoꝝ. vt patet. j. Cho. vij. Ad pfectiorẽ g̃ statũ q̃z apl'oꝝ pertinet ascẽdere ⁊ stare ac q̃escere. Sz sup statuz apl'oꝝ nõ fuit statꝰ eminẽtior q̃z status btẽ ẏginis. g̃ ad eiꝰ statũ ptinet ascẽdere: habitare ⁊ q̃escere. Jtẽ Lu. xiiij. ⁊ xviij. dr. Qui se humiliat exaltabiꝭ. Sed btissima ẏgo fuit in summo humiliata. g̃ i summo eleuata. Cũ ergo charitatis fructꝰ sit eleuatio ad celum: manifestũ est ex his q̃ btissima virgo habuit fructũ charitatis in summo. Jtẽ vt dr Sap. vj. Incorruptio facit proximũ deo. qd̃ etiã probatur per. ij. sancimus in aut̃. de leno. coll'. ij. Sz in btã ẏgine fuit iproportionabilis incorruptio. g̃ iproportionabilis vnitas deo. ⁊ cõsequẽter improportionabil' fructꝰ charitatis Jtẽ. j. Joh̃. v. dr. Hec est charitas dei vt mãdata eiꝰ custodiamus. Et. ij. Joh̃. j. Hec est charitas dei vt ambulemus ꝑm mãdata eiꝰ. Hoc aũt egit beata virgo sup oĩes alios excellentius. ergo ⁊c. Sentiẽs g̃ ipa ẏgo benedicta se repletã isto fructu charitatis ⁊ omnibus alijs fructibus sequentibus dicebat spõso suo celesti illud Cañ. v. Ueniat dilectus meus in ortum suũ ⁊ comedat fructũ pomorum suorum.

¶ De gaudio btẽ ẏginis.

RFructū gaudij fuisse ī btā ẏgie ꝓbari ꝑt sic. vt ait glo. sup epl'am Pauli Gal'. v. Gaudiū est puritas ꝯscie ⁊ elevatio animi ī his q̄ digna sūt exaltātis. Sz hec tria: puritas ꝯscie: ⁊ elevatio animi: ⁊ dignitas donoꝝ spūaliū fuerūt ī sūmo ī ipa. vt ex p̄cedētibꝫ ꝓtz. g̃ hūit fructum gaudij i sūmo. Itē ps. xcvij. dr. Videūt oēs fines terre salutare dei nr̄i. Jubilate deo omis terra ⁊c. vbi glo. ait q̄ visio salvatoꝝ ẽ cā iubilatiōis. Sz ī visiōe ista btissima ẏgo i sūmo vidit. g̃ iubilavit i summo. Itē Au. ij. dicebāt angli. Annūcio vob gaudiū magnuz q̄ nat⁹ ẽ nob salvator mūdi. Sz ip̄roportionabilit̄ maī⁹ ẽ salvatorē nasci de se q̄z nasci sibi. g̃ ip̄roportionabilit̄ oibꝫ cām gaudij hūit ⁊ sic ip̄roportionabilit̄ magꝝ oibꝫ gavisa fuit Itē ip̄roportionabilit̄ maī⁹ ẽ salvatorē nasci sibi filiū q̄z nasci sibi dñm. Si ei btā gēs cuius ē dñs de⁹ ei⁹. ps. xxij. ip̄roportionabilit̄ beatior ē cui⁹ dñs filiꝰ ei⁹. g̃ ⁊c. Itē Jo. xiij. dr. Si diligeretꝫ me gauderetꝫ vtiq̄z ⁊c. Dilectio g̃ est ⁊ imediata cā gaudij. Sz b. ẏgo hūit dilectoꝝ ī sūmo. igit̄ hūit etiā gaudiū i summo. Itē Au. x. ait dñs. Gaudete ⁊ exultate q̄z noia vīa scripta sūt in cel'. ⁊ h̄ ẽ gaudiuz de p̄destinatōe eīna ⁊ de pūri iusticia. Sz b. ẏgo hūit pūtē iusticiā ⁊ de sua p̄destinatōe noticiā. g̃ ⁊ gavisa fuit ī sūmo. ¶ Istō aūt gaudiū nō hnt mali. Unū ꝓuerb. in li. epigrā. inq̄t. Fallaces curꝫ sp torq̄nt amarꝫ. Et mala mens nūq̄z gaudia pacꝫ hz. Felices ẏe faciūt spūz btōs. De ẏor sūmo gaudia nata bono. Itē Col'. iij. ait apl's. Gntes sup oīa charitatē q̄ est vinculū pfectōis. ⁊ pax dei exultet in cordibꝫ vr̄is. g̃ charitas ẽ cā exultationis. Sz b. ẏgo hūit charitatē in sūmo. g̃ ⁊c. Itē Phil'. iij. dr. Gaudete i dño sp iteruz dico gaudete. dñs em̄ p̄pe ẽ. g̃ dei primitas ẽ causa gaudij. Sz btissime ẏgini i sūmo prim⁹ fuit. g̃ ip̄a sommū gaudiū hūit. Itē Ro. xiiij ait Paul⁹. Regnū dei intra vos ẽ. pax ⁊ iusticia ⁊ gaudiū i spūsctō. Sz btissima ẏgo i proportionabilit̄ pl⁹ habuit i corde de regno dei. g̃ ꝓportionabilit̄ pl⁹ gaudio i spūsctō Itē ps. lxxxviij. dr. Misericordia ⁊ ẏritas precedent faciē tuā: beat⁹ ppl's q̄ scit iubilatōz. Sz i btā ẏgie p̄cessit misericordia i sūmo. g̃ sciuit iubilatioz i summo. Est aūt iubilatio fm Greg. i moral'. q̄ddā gaudiū ineffabile qđ occultari nō valet. ⁊ exp̄mi nō p̄t. Et h̄ gaudiū solum h̄ri p̄t i deo. vt Bern̄. sup Ecclesiasticū inq̄t. Itē Thob. v. ait Thobias senior. Quale gaudium mihi ē q̄ in tenebris sedeo ⁊ lumē celi nō video? q̄si dicat. nullū. ad qđ fac̄ l. j. C. de custo. reo. vbi dr. q̄ p̄uatio luce inocētibꝫ est misera ⁊ noxijs seuera. Ergo a ꝯrio sensu. qđ argu. valet. l. j. §. hui⁹ rei. ff. de offi. ei⁹ cui mā. est ūrisi. ī luce esse ⁊ lumen celi videre est causa letīcie. qđ ꝓbat p. l. quotiēs. ff. de serui. hoc autē fuit in btissima ẏgine in summo. g̃ habuit gaudiū i summo. Itē beata ẏgo oībus viatoribꝫ ⁊ cōprehēsoribꝫ est cā gaudij ⁊ letīcie. ergo plus omnibꝫ habuit gaudij et letīcie. Quia cā est nobilior ⁊ potētior suo causato. c. is q̄. de pcu. ⁊ l. digna vox. C. de legi. vñ Sara ī figura ei⁹ dic̄ Gen. xxj. Risum mihi fecit dñs ⁊ oēs q̄ audierint corridebūt mihi. q̄si diceret. Gaudiū p̄cipaliter pertinet ad me. alijs aūt in ꝯsequnti p me. vñ Judith xv. dr in figurā ipsi⁹ ẏgis. Tu gl'ia hierl'm: tu letīcia isrl': tu honorificētia populi nostri. Et Isa. ix. Letabunt coram te sic q̄ letantur i messe: ⁊ sic exultant victores capta preda q̄n diuidūt spolia. Ubi rangunt due cause gaudij. s. messoꝝ de fructu. ⁊ victoꝝ de spoliis Si g̃ est gaudiū de fructu: beata ẏgo habuit fructum in summo. Un̄ dicere p̄t illud Eccl. xxiij. ⁊ flores mei fructꝰ honoris et honestatis Itē habuit victoriā ⁊ spolia in summo. q̄ ex faucibꝫ leviathan totū mundū q̄si spoliū eripuit. g̃ gaudij fructū in sūmo possedit. Hec Liber. vbi s. Quātū em̄ gaudiū fuit btē ẏginis etiā alit̄ ꝓbari ꝑt. Nā si ad partū eius gaudet chor⁹ celestiū ⁊ angeli canūt deo. et sī vt dr Mat. ij. magi gavisi sunt gaudio magno valde videntes stellā q̄ eos ad puerū natum ⁊ mr̄em ei⁹ pduxit. pfecto nulla lingua fari posset nec intellectus capere ingentissima gaudia ẏgis gl'iose q̄ habuit ī ꝯceptu filij in partu lactādo eū. in portādo eum i vtero ⁊ i gremio. ⁊ in ꝯversando cuz eo. Jō in cantico suo Auc̄. j. ipa ait. Exultavit spūs me⁹ i deo salutari meo. i. extra saltavit ⁊ supra se saltavit p̄ gaudio. Un̄ dicebat illud Abacuc vlt. Ego aūt in dño gaudebo: ⁊ exultabo in deo Jesu meo. Verificatū etiā fuit in ea illud ps lxxxiij. Cor meū ⁊ caro mea exultaverūt i deum viuū. ⁊ illō ps. cxxv. Repletū est gaudio os nr̄m ⁊ lingua nr̄a exultatōe.

Argum̄tū a ꝯrio

¶ De pace beate ẏginis.

In precedenti sermone tractauimus de beatitudine pacis matris dei. ideo hic breuius me expediā de fructu pacis eiusdē quē in summo fuisse in ea probat Albertus vbi sup̄. c. cxxij. ⁊ nos possumus arguere sic vt habetur Auc. ij. et de cons. dist. j. cap. nocte sancta. ⁊c. ⁊ hymnis. et

Sermo. VIII. De fructibus Marie

c. hi duo. t. c. porro. i natiuitate xpi cantebāt angli in terra pax hoibz bone volūtatis. Iz beatissima ygo ip̄roportionabilit oibz hūit bonā volūtatē. g ip̄portionabilit oibz hūit pacē Itē Isa. xxxij. dr. Op⁹ iustitie pax. Iz b. ygo iustitia hūit i sūmo. g t pacē i sūmo Itē ps. lxxv. scpt̄m ē. Fact⁹ ē in pace loc⁹ ei⁹. Iz ygo btissima ip̄roportionabilit fuit loc⁹ dei. g hūit pacē ip̄roportionabilē. Nūd⁹ ei ei⁹ pacē prurbare nō potuit. qz spū pauprima fuit. nec eriam diabol⁹. qz hūillima fuit. nec sil'r caro ei⁹. qz nullū pcti fomitez sensit. Preterea vr ait Aug. i li. ꝯfes. Ille sol⁹ verā pacē hz q̄ in solo deo q̄escit. t nihil aliō iordinate q̄rit. vñ mali nō hñt pacē. iux illō Isa. xlviij. Nō ē pax impijs dic dns. t Iere. xij. Nō ē pax vniuersē carni. De tl'ibz carnalibz t mūdanis dr ps. xiij. viā pacis n cognouerūt. t Ezech. vij. q̄rent pacē t n erit. ꝛc. Btā aūt ygo i solo deo q̄escebat t eū solū sup omēs viatores diligebat. g pacē i sūmo hēbat. Seruauit em illō ꝯsiliū pphe dicēt⁹ ps. xxxiij. inq̄re pacē t pseqūre eā. t illō apli Eph. iiij. Sollicite seruare vnitatē spūs i vinculo pacis. Nec mirū si btā ygo hūit fructū pacis i sūmo. cū fruct⁹ vēri⁹ sui fuerit ille quē Grego. non⁹ i plogo dereceratium appellat regē pacificū.

¶ De patiētia brē ygīnis.

Vinḡt apls Jac. j. Patiētia op⁹ p fectū hz. Et iō inḡt saluator Luce. xxj. In patiētia vra possidebit⁹ aias vras. Per patiam nāq̄ i aduersitatibz oēs scti gl'ificati sē. Vñ Judith. viij. dr. Oēs q̄ deo placuerūt ab initio p multas tribulatōes trāsierūt fideles. Qui vo tētatiōes nō susceperūt cū timore dñi p ipatiētiā suam ip̄properiū murmuratōis sue ꝯ dñm ptulerūt. extermiati sūt ab extermiatore. Virgo aūt btissima i oibz aduersis patiētissima fuit. Quapropē d illa dr Can. ij. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Nā sicut lilium vl' rosa n amittit pulcritudinē vl' odorē inter spinas: sic nec ipa pdit odorē patie inter tribulatōes. Ipaz ygo i sūmo habuisse fructuz patie: pbat Alb. vbi s. c. xxiij. sic ps. xciij. dr. Sm multitudinē dolor meorū i corde meo ꝯsolatōes tue letificauerūt aiaz meam. Iz btissima ygo hūit dolorē passiōis post filiū suū i sūmo. g t ꝯsolatiuū fructū patie i sūmo. q̄ei fuit socia passionū: debuit etiā esse socia ꝯsolatōnū. c. j. d sept'. Itē dr Prou. vl. Date sicerā meretibz t vinū his q̄ amaro sē aio. Iz btissima ygo hūit amaritudinē i summo. g t sicerā ꝯsolatōis i sūmo. Itē Isa. lxj. Dabit ei dns coronā p cinere. oleū gaudij p luctu. palliū laudis p spū meroris. Iz btissima ygo hūit luctū t meroꝛē i sūmo. g t gaudiuz ac ꝯsolatōz i sūmo p fructū patie. vñ ꝯsificatū ē in ea illō apli. q. Cho. j. Hic abūdant passiōes xpi i nob. ita t p xpm abūdat ꝯsolatio nra. Dem⁹ g t nos imitari patiaz b. ygīs maxie expectatōe future remuneratōis. Ipa em i tribulatōibz suis dicebat illō Ro. viij. Nō sūt condigne passiōes hui⁹ tpis ad futurā gloriā q̄ reuelabit⁹ i nob.

¶ De longanimitate brē ygīnis

Dom glo. sup epl'az ad Gal'. v. c. lōganimitas ē i expectatōe boni nō deficere Iz reficī. nō suffic em incipeni si duret t pseueret. l. si p pre. §. ꝑsum. ff. de i rē ꝯso. t p Bart. i. l. luci⁹. ff. de le. j. t. l. si q̄s. ff. d solu. Itē alibi dr. q nō q̄ incepit: Iz pseuerauerit. ꝛc. l. iij. ff. de diuor. t. l. alia. C. de his qui. vt indi. cū si. Quādo g q̄s hz tolerare aliquē dolorē vel laborē ad breue tps. vel expectare hz aliqd magnū bonū Iz cito recipiendū: eq animo conat sufferre. ppē breuitatē temporis Iz qñ in hmōi videt se diu pmansurū in labore t dolore vel consequēdo bono: multū solet attediari t fatigari t aliqñ deficere ex diuturnitate ei⁹. Iz longanimitas retinet hominē ne attedieī: Iz pseuerās pmaneat. t si n ita cito finiat labor: sed diu maneat: t in longum bonū expectatū pueniat. t sic lōganimitas reficit mentē quadā certitudine premij. Vñ apls. ij. ad Cho. vj. ait. Exhibeam⁹ nos metipsos sic dei mīstros i lōganimitate. Beata aūt ygo p multos ānos fuit in laboribus mūdi t expectatōe gl'ie. s. p sexaginta et tres annos vt cōiter credit: semp q̄s erat magis feruens ad ome op⁹ bonū. g fructū lōganimitatis excellētissime habuit. Hāc aūt veritatez sic pbat Aller. vbi sup. c. cxxiij. Bonū expectatum reficit: Iz btissima ygo ip̄portionabile gaudiū alijs expectauit. g fructū lōganimitatis imp̄portionabilit habuit. Item bonum expectatū nō reficit nisi in aliq certum sit hri. g vbi maioꝛ ē certitudo: ibi maioꝛ refectio in expectādo. Iz btissime ygīnis certitudo oibz alijs ip̄portionalit maioꝛ extitit. Ergo ipsi⁹ expectatio oibz alijs ip̄portionabilit fructū hūit lōganimitatis. Itē oīs alterius expectatio ē p modū esurientis. Expectatio vo gl'iose ygīs fuit p modū comedentis. Iz ip̄portionabilit magis delectat expectatio in comedēdo q̄s in esuriēdo. g benedicta ygo fructū longanimitatis imp̄portionabiliter habuit viatoribus vniuersis. Hec ille. Et sic excessit longanimitatem:

Abrae ꝛc ḡ ad Heb.vj.dr. Lōganimiter fe/rēs adept⁹ ē repromissionē. Excessit eē apo/stolos ꝛ alios fideles q̄bꝫ dr ad Col'.j. In oi ope bono fructificātes ꝛ crescētes i scīa dei in oi ꝥute ꝓfortati.i oi patiētia ꝛ lōganimita/te cū gaudio. Un ꝛ ei⁹ expectatōe dici potat illud ꝓuerb.xvij. Hēma gratissima expecta tio pstolat'. vbi dic glo. Qui pmia futura fi deliter expectat q̄si gēme splēdidissime pos/sessione lerak.ꝛ tal' fuit lōganimis expectatio beate ꝥginis.

¶ De bonitate btē ꝥgis.

V Ait glo.ad Gal'.v.c. Bonitas est dulcedo animi. Scōm aūr phum. Dulce ē qđ est amaro impermixtuz. Dulci⁹ qđ est amaro impermixti⁹. Dulcissi/mū ꝙo qđ est amaro ipermixtissimū Sz ani mus b. ꝥgis fuit oi amaritudie ipermixtissi mus.unde illud Sap.viij. Nō hz amaritudi nem ꝓsortio illi⁹. ḡ ei⁹ anim⁹ fuit dulcissim⁹ Jō canim⁹ ei. O clemēs.o pia.o dulcis ꝥgo Maria. Itē hec dulcedo est ꝛ bonis cogni tis ꝛ habit'. vt ait Alber. vbi.s.c.xxv. Sed brissima ꝥgo bona nobilissima i se habuit et cognouit.ḡ dulcissima fuit. Itē ps.xxx. inqt Dauid. Quā magna mltitudo dulcedis tue dñe quā abscōdisti timētibꝫ te. Sz brissima ꝥgo nobilissimū timorē.i.reuerētie habuit i summo.ḡ ꝛ dulcedinem habuit in summo.

2 ¶ Itē Judicū.vj. legit' ꝙ vellus dulci rore i/pletū postea totā aream implenit. Per vellus aūt brissima ꝥgo itelligit' q̄ totū mūdū dul/cedine repleuit.ḡ plus oibꝫ dulcedis habuit Itē vt dr ad Heb.ix. in archa fuit vrna cum māna.ꝙ archā aūt btā ꝥgo.ꝙ māna ꝙo summa dulcedo designat. Ergo ipa ꝥgo i sūmo habuit dulcedinē. Itē Ecci.xxiij. ait ipa mr dei. Spūs me⁹ sup mel dulc'.sz ꝙ mel cōiter intelligit' q̄d dulcissimū. unde illd Judic.xiiij Quid dulci⁹ melle?. Ergo brissima ꝥgo ha buit maiorē dulcedinē q̄z oēs alij viatores. Itē vt ait Alber. vbi.s.q̄nto arbor altior: tā/to ei⁹ fruct⁹ est dulcior.sz brissima ꝥgo fuit ar bor oibꝫ altissima ꝛ dignissima. vt supꝝ patu it in.iij. ptehui⁹ opis. ser.iiij. pte vl. ḡ ꝛ fruct⁹ bonitat' ei⁹ fuit dulcissim⁹. Preterea ab effe ctu cognoscit' cā. vt dr in li. de causis. ꝛ sic bo/nitas fruct⁹ denotat bonitatē sue arbor'. q̄a qualis est causa:talis ꝓducit' effect⁹. c.ferrur. ꝛ.c.vulnerato.j.q.j. ꝛ.c.tue. de spō.c.accessit. ꝛ.c.ex lr̄is. de despon.impu. l. de pupillo.ff. de no.op.nū. ꝛ notat' in.c.cū clerici. eē de cens. Sz fruct⁹ btē ꝥginis fuit oīm dulcedine re pletissim⁹. ḡ ꝛ rami iuxta illd Jac.iij. Nūqd fons de eodē foramie emanat dulcē ꝛ amarā aquā: q̄si dicat. q̄lis int⁹ talis ꝛ extra. Luz ḡ a beatissima ꝥgie summa dulcedo ꝓcesserit: patz ꝙ ipa dulcedinē ꝛ bonitatē i summo ha buit. Et iō ipa Can.ij. inqt de spōso suo celesti eā dulcedine replēre. Fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. In eodē q̄z.c. inqt illi sponsus ei⁹. Vor em̄ tua dulc'.ꝛ.iij.c. Eloquiū tuū dulce. Un ꝛ ipa dicere poterat de ꝥgo dei illō Apoc.x.erat i ore meo tāq̄ mel dulce. Prece pta q̄z dei erāt sibi dulciora sup mel ꝛ fauum vt dr ps.cxviij.ꝛ iō dicebat illud Eccī.xxiij. Nihil dulci⁹ q̄z respicere i mādat' dñi. Ipa etiā fuit illa quā de⁹ ꝓuenit i bñdictiōibꝫ dul cedinis.ps.xxj. Quapropt' dicere poterat il lud Hiere.xxxj. Somn⁹ me⁹ dulc' mihi. et de ipa dici pt illud Ezech.xxxiij. dulci somno capit'.ꝛ illud Eccī.xj. Initiū dulcor' hz fru ctus ei⁹. De ipa q̄z dicere valemus illud.ij. Esdre.v. Dulcedo ei⁹ ꝛ honor i secla. Non solū aūt de⁹ infundebat aie b. ꝥgis dulcedi/nē. sz etiā angeli suis dulcibꝫ eloquijs ꝛ cāti/cis i ea causabāt magnā iocūditatē. unde illud Amos.ix. Stillabūt mōtes.i. angeli dulce dine.q̄ videlicz dulcedie etiā totū corp⁹ ꝥgi/nis replebāt. Septū est ei Prou.xvj. dulce do aie sanitas est ossiū. Ex q̄bꝫ oibꝫ apparet quō excellētisse fuit i ꝥgie dulcedo bonitatis Un q̄ q̄ztū pura creatura pt imitata est bo/nitatē diuinā. Jō de illa affirmare possumus illud Sap.vij.s.ꝙ ē imago bonitat' illius. Licet aūt bonitas rei cōit' ad intrinseca refe/ratur.l.cū q̄d.ff.si cer.pe.m̄ btā ꝥgo hūit bo/nitatē nō solū intrinsecā sz etiā extrinsecā.p fectissime em̄ sp obseruauit illd Tullij in.iij de offi.dicēt'. Bon⁹ vir nō mō facere: sed nec cogitare quidē audebit q̄cq̄z qđ non audeat pdicare. Et illd eiusdē auctor' q̄ in li. de ami cicia inqt. Illos bonos viros appellādos pu temus q̄ assequunt' q̄ztū hoīes pnt naturam optimā bñ viuēdi ducē. Et illud Apulei i li bro de deo socrat' dicēt'. Nihil est deo grati⁹ ꝛ simili⁹ q̄z vir aīo perfecte bon⁹ qui ceteros aūcellit. Ipa nāq̄z ꝥgo optima i bonitate cre aturas omes supauit ꝛ diuine bonitati q̄ztū possibile fuit appropinquit. Nō est aūt mi/rum si oēs ipam ꝥginē bñdictā diligūt. Ue ra est em̄ illa Tullij sn̄ia in quadā oratōe ad celsarē dicēt'. Nihil est tā populare q̄z boni/tas. de q̄ bonitate ipa ꝥgo diffundit i omes. Un illi dicere possum⁹ illd ps.cij. Aperiēte manū tuā oīa implebunt' bonitate. et me/rito. Oīe enim bonū est naturaliter suiꝑsi us diffusiuum. vt ait Dionysius. iiij.ca. de

Sermo. VIII. De fructibus Marie

diuis nobis. Quicunq; efficit deuot⁹ ipi⁹ ꝑginis. ⁊ illā p amorē recipit i cordē suo dicere pt illō Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa.

¶ De mansuetudine ꝑginis

A Dom glo. Sal. v. māsuetudo ē tractabil'. Uñ in qt Catholicon q mānsuet⁹ dr qsi manu suet⁹. iuxta illud Sap. xvj. māsuerabat ignis. Ille igit q permittit se tractari sine ira dr māsuet⁹. Et ista est dña inf patiaz ⁊ māsuetudinē q sil'es vident. qz patia moderat ⁊ regl'at passionē tristicie q insurgit ex aliq modestia: ne nimis ꝓtristet. Sz māsuetudo refrenat passionez ire ne frāgat: ⁊ ꝺ rōz aliqd agat. Jō glo. sup illud Jac. j. Cū māsuetudie suscipite insitū ꝟbū: ait. q māsuetudo ē ꝺ irā. Qui g minus hz de ira magꝫ hz de māsuetudie. Sz btissima ꝑgo fuit sine aliqua ira. g fuit māsuetissima. Seruauit ei illō Eccl. ij. In māsuetudine pfice opa tua ⁊ sup gl'iam hoim dilige ris nihil nāq ē tā ꝓculiare ipatorie maiestati q̄ māsuetudo: vt ait ipator i. l. fi. C. de dona. inf vi. ⁊ vx. ⁊ iō ipe ml'tū se docet māsuetū. in l. j. C. si qs imp. male. ⁊ ml'tū laudat māsuetudinē. i. l. ipial'. C. de nupt. vbi dic Bal. i ꝑn. q in sola māsuetudie ⁊ clemētia pares ꝺo eē possum⁹. ⁊ iō ipatrix mūdi hāc ꝟtutē sup oēs

B viatores i sūmo habuit. ¶ Hoc etiā ibidem alit pbat. Naz inf superbos sp iurgia sunt. vt dr Prou. xiij. Ergo superbia p se ē cā iurgioꝝ ⁊ sic vbi ē pl⁹ de superbia: ibi ē pl⁹ de iurgijs ⁊ min⁹ de māsuetudie. Ergo p oppositum: vbi est min⁹ de superbia: min⁹ est de iurgijs ⁊ pl⁹ de māsuetudie. Sz i btissima ꝑgie fuit humilitas i summo. g ⁊ māsuetudo. Jt vt ait Alb. vbi s. c. cxxvj. Tractabil' ⁊ māsuet⁹ est ille q hz bonos mores ⁊ est oīb ꝓformis ⁊ ꝓforma bil' in his q fieri pñt hmōi fm deū. Sz btissima ꝑgo fuit hmōi: vt patuit s. Uñ Bern. i hmōe assumptōis inqt. Oīb oīa facta est ⁊c. Ergo māsuetissima fuit. Illa em̄ pfecto fuit māsuetudie repleta q in oꝛōib⁹ suis a deo super oēs alios ē audita. cui hūiliū ⁊ mansuetoꝝ sp placuit ꝛpcatio. Judith. ix. Si g vt dr ps. xxiij. de⁹ dirigit māsuetos i iudicio. et ps. xxxvj. Māsueti hereditabūt terrā: ⁊ delectabunt in multitudine pacis sup eā. Et ps. xxxvij. De⁹ saluos faciet oēs māsuetos terre. Et ps. cxlix. exultabit māsuetos i salutē. Et Prouer. iij. māsuetis dabit grām. Proculdubio credendū est q suscipiēs māsuetos dñs. vt ait ppha ps. cxlvj. hāc māsuetissimā ꝑginem i celesti pria sup oēs puras creaturas exaltauit. Et iō ipi mri dei q ꝓpē fructū māsuetudinis ad illā mirabilē sedē puentura erat: pdixit Dauid ps. xliij. Propt ꝟitatē ⁊ māsuetudinē ⁊ iusticiā: ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Scies enim ipa ꝑgo bñdicta q Eccl. j. scriptū est. Bñplacita est deo fides et mansuetudo. Prefecit illud qō ꝓsu it Sapiens eiusdē li. xj. c. s. In māsuetudie serua animā tuā. ⁊ h maxime egit vt filio suo ꝓfor maretur. de q pdictū erat Zach. ix. Exulta satis filia syon ⁊ iubila filia hierl'm: ecce rex tuus venit tibi iust⁹ ⁊ māsuet⁹ ⁊c. et Isa. xj. ā ꝑsona ei⁹ dr. Ego qsi agn⁹ māsuet⁹ q portatur ad victimam.

¶ De benignitate btē ꝑginis

C Nqt glo. Sal. v. q benignitas ē largitas rez. Hūc aūt fructū fuisse i sūmo i btā ꝑgine: pbat Alber. vbi s. c. cxxvij. ⁊ nos possum⁹ arguere sic. Largitas rez ꝓsistit i dādo. qz beati⁹ ē dare q accipere c. pdicator. xvj. q. j. ⁊. c. cū Marthe. i. j. colūna. de cele. miss. ⁊ h etiā inqt glo. i rub. ff. ꝓmo. ⁊ fuerūt ꝟba dñi Jhu q refert Paul⁹. sic describit Act. xx. Sz btissima ꝑgo iproportionabilit plus alijs dedit. qz sicut de⁹ pater dādo nob filiū suū q ad diuinitatē nob sil' cū illo oīa donauit. vt dr Rom. viij. Ita ipa dando nob filiū dei q ad humanitatē ab eo ministratā etiā cū illo nob oīa largita est. ⁊ sic nob ꝓtulit deū ⁊ oīa creata. ⁊ ꝓsequenter ipropꝛtionabilit fuit larga ⁊ benigna. Benignitas em̄ dr qsi bona igneitas. Nā sic bon⁹ ignis calefacit etiā a lōge. ita ille q benignus est bñficia exhibet. nō solū amicis sz etiā inimicis. Hoc aūt egit ipsa benignissima dei genitrix. que filij sui pfectissima ūnitatrix fuit q̄ p crucifixoribus exoꝛauit Luce. xxiij. g ⁊c. ¶ Jtez j. ad Thoī. xiij. dr. Charitas patiens est: benigna est. Ergo vbi maior est charitas: ibi maior est benignitas. Sz btā ꝑgo i summo habuit charitatē. g ⁊ benignitatē. Item benignus est spūs sapie. vt dr Sap. j. Sz beatissima ꝑgo plena fuit spiritu sapientie. vt pbatum est supra i mone. v. huius pt⁹. pte prima ⁊ sermone sexto etiā parte prima in pncipio Ergo benignitatis fructu fuit repleta. Seruauit nāq illud Cassiodori in epistolis suis dicentis. Ornamentū omniū bonoꝝ est sincera benignitas. Igit si in gradu: dignitate: aut ꝟtute supas relicꝰ. noli illos pdiby conculcare. sed sis amabilis: affabilis ⁊ vultu facieq placid⁹. Nec ille. Preterea cū deus sit benignus: vt dicit Johelis ij. Uñ ad Tyt. ij. ait Paul⁹. Appuit benignitas ⁊ hūanitas

saluatorꝭ nri dr. pfecto tenēdū ē mrez eiꝰ fuisse benignā cū oibꝫ ꝫ sup oēs puras creaturas hūisse fructū benignitatꝭ. pfectissime ei seruauit illō Aph. tiij. Esto te iuicē benigni. Un̄ p uidēs i spū. ppha ipaz dei mrez ppr̄ suā benignitatē cē cozonādā pdixit illi ps. lxiiij. Bn̄ dices cozone ānī benignitatꝭ tue.

¶ De fructu fidei bēate ꝟgis.

Delectatio intendit

Et Dom glo. ad Gal. v. fides inq̄tuz ē fructꝰ spūs. dr inuisibiliū certitudo. de q̄ ia tāgit glo. i rub. C. de sum. tri. ꝫ fi. ca. Dic aūt Alber. vbi s. c. cxxviij. q̄ delectatio itēdit ex certitudie tribꝫ modis. Prio p scibiliū pluralitatē: vt si delectatio ē i sciendo. q̄to plura sciunt: maior ē delectatio. Sz brissima ꝟgo plꝰ oibꝫ sciuit. q̄ maiorē delectationē hūit. Scdo p nobilitatē ꝫ meliozitatē scitoz. Maior est ei delectatio i sciēdo meliora ꝫ nobiliora. vt ē cognitio diuinoz q̄ ē nobilior ꝫ delectabilior cognitōe inferioz ꝟz phm xj. ꝫ. xviij. de aīalibꝫ. q̄. de celo ꝫ mūdo. xj. metha. ꝫ. x. etḥ. ꝫ i li. de secret̄ secretoz ad Alexandrū. Un̄ inq̄t Tho. sup. iij. de aia. q̄ ille intellectꝰ ñ est nobilior q̄ pl'a intelligit sz q̄ nobiliora cognoscit. Sz brissima ꝟgo sciuit nobiliora ꝫ digniora. q̄ hūit cognitōz trinitatis et eē ne brtudis sue ꝫ alioz. q̄ scia nihil iocūdiꝰ Nulla em̄ ē delectabilior cognitio q̄z scire deum ꝫ se ab illo nūq̄z sepandū. g̈ ꝛc. Tertio itē dic delectatio p modū sciēdi. Nā si aliq̄d sciatur p reuelatōz dei: magꝭ delectat q̄z si sciaꝫ p hūanā acq̄sitōz ꝫ studiū. Sz cognitio ꝟgis bn̄dicte fuit p diuinā reuelatōz ꝫ sctis spūs instructiōz: vt patuit sup̄ fm̄oe. v. ꝫ. vj. Ergo ꝑproportionabilē hūit inuisibiliū certitudinē oibꝫ alijs excellēcioꝛē. ꝫ sic fructū fidei habuit i summo. ¶ Pōt etiā ḥ accipi fides p fidelitate. iuꝛ illō Juuenalis lib. j. satyra. iij. Quātū q̄sq̄z sua nummoz fuat i archa Tātuz hz ꝫ fidei. Et Ecci. xvij. Fidē posside cū amico i pauptate illiꝰ vt ꝫ i bonis eiꝰ leterꝭ. Et ita accipiť in. l. j. ff. de ꝑsti. pecu. ꝫ. ff. de ꝑpo. l. j. ḡ. merito. C. de act. ꝫ obli. l. bonā fidē. ꝫ i. l. j. i ꝑn. ff. de pac. ꝫ i eodē sensu accipiť i. l. cū vēderem. ff. loca. ꝫ i. l. generaliť. C. nō nume. pecu. Et ab Ouid. i epl'is dicēte. Ml'ta fidē pmissa leuāt. Et i. iij. de fast̄. Tarda venit dictis difficilisq̄z fides. Et a Cathone dicēte. Raro fides iō: q̄z ml'ti ml'ta loquūť. Et ab Esopo fabula. xxxj. Expediti fido nō irritare fidez. Et ab eodem Ouid. i. iij. de ponto. epl'a. x. Quis labor est purā nō temerare fidē? Et a Lucano i. j. li. vbi ait. Nulla fides regni socijs ꝛc. Et li. viij. Arduꝫ quippe fides robustos exigit ānos. Et li. x. Nulla fides pietasq̄z virꝭ q̄ casta sequūť. Et a Ricardo poeta i li. de nuptijs q̄ ait. Quis bonꝰ absq̄z fide? Et Vester. vj. vbi inq̄t rex Assuerꝰ. Quid pro hac fide honorꝭ ac pmij mardocheꝰ secutꝰ est Et eiusdē li. xvij. c. d eodē mardocheo dicit. Cuiꝰ fide ꝫ bnficijs vitamꝰ. Si g̈ḥ accipiaťr fides ꝑ fidelitate: etiā i sūmo fuit i ipa ꝟgie. Fuit em̄ fidelissima deo. Un̄ d ea dici ꝑt illud Neemie. ix. Inuenisti cor eiꝰ fidele coꝝ te. De fidelitate q̄z eiusdē ꝟgis pdixit ipe deus. ij. Re. vij. dicēs Dauid. Erit fidelꝰ domꝰ tua. ꝫ. iij. Reg. xj. inq̄t Salomoni. Edifica bo tibi domū fidelē. Ipa em̄ ꝟgo sola cū filio suo fuit domꝰ fidelꝭ vsq̄z q̄ i sempiťnū coꝝ deo Un̄i ꝑa dicere ꝑt illō ps. lvj. Testimonijs meū fidele ipi. Fuit etiaz fidelissima generi hūano. ppr̄ cuiꝰ fidelitatē fuit recōciliatum deo. Un̄ de ꝑmo parēte dici ꝑt illō. j. Thoz. vij. Sctificatꝰ ē vir infidelꝭ ꝑ mlierē fidelez Fuit etiā ꝫ ē fidelissima i oibꝫ pmissiōibꝫ suis Un̄ de ipa dici ꝑt illō Josue. xxiij. impleuit ope q̄d pmisit. Fides ꝫ fidelitas Fidelis Maria

¶ De fructu modestie bt̄ ꝟgis

Et modestia mris dei sup̄ retigi i ser. d iij. hꝰ ꝑris. ꝑte. iij. iō ḥ nō multuz me extendā. Sciendū tm̄ fm̄ glo. Gal. v q̄ modestia ꝓsistit i dictꝭ ꝫ factꝭ vt nō fiat excessus vl' defectꝰ q̄ ad ꝟba vel habitū ꝫ gestꝰ exteriozes. Modꝰ em̄ i oibꝫ ē duplicꝰ tā in victu q̄z vestitu ꝫ alijs. l. sz ꝫ si qd. ff. j. ff. d vsufruc. fac. l. solēt. ff. nō ꝟo. ff. de offi. pcō. ꝫ le. ꝫ l. diuortio. j. rñso. ff. de neg. ge. Dic aūt Alber. vbi s. c. cxxix. q̄ i ꝟtutibꝫ politicis medietas duoz extremoz est ꝟtus. vt dr. ij. etḥ. Unde Bern̄. ait. Tene mediū si nō vis ꝑdere modū. In ꝟtutibꝫ ꝟo theologicꝭ tāto aliq̄d hz ꝑfectiꝰ ē ꝟtutꝭ q̄to magꝭ eleuat ꝫ extendit ad ꝓsecutiōez finis. Un̄ modꝰ ibi attēditur fm̄ maiorē eleuatōz ꝟtutꝭ. fides em̄ tāto magis est ꝟtus q̄to magꝭ eleuat potēriā ad credendū. Et silr spes tāto ꝑfectiꝰ hz esse ꝟtutꝭ q̄to magꝭ eleuat ad sperādū Et silr est i amore cuiꝰ modꝰ est non tenere modū. vt inquit Bern̄. Si g̈ modeste ē tenere modū. modestissimi i summo erit tenere modū in sūmo. Summꝰ aūt modꝰ i via ē eleuare potēriam ad ꝑfectissimū actū q̄ pōt esse in statu vie. huiusmodi aūt eleuatio fuit i b. ꝟgie. g̈ ipa habuit fructū modestie in summo. Itē glo sup illud Ro. ij. Rationabile obsequiū vestruz. ait. Neq̄z nimis neq̄z minꝰ. Hoc autē inter oēs puras creaturas solū ꝓuenit bēate virgini ꝑtise. g̈ ꝛc. Item spūs sapientie est mo-

destus: vt dr Sap. viij. Et sapia q̄ desursum est modesta ē & suadibil' &c. Jac. iij. Sz i beata ꝑgie fuit spūs sapie i sūmo sup oēs viatores vt. s. pbatū ē. g̃ & modestia i sūmo. Itē puer. xxij. dr. Finis modestie timor dñi. sed i btā ꝑgine fuit timor dñi i sūmo: vt patuit s. g̃ & modestie fructꝰ. Ipsa etēm pfectissime fuauit illō Phil'. iij. Modestia vra nota sit oib⁹ hoib⁹. & illō. j. Pe. iij. Cū modestia & timore sciam hñtes bonā.

S ¶ De cōtinētia bte ꝑginis.

Continētia fm glo. ad Gal'. v. est abstinere a bonis placitis & licitis. Intelligunt aūt hic placita fm sensum: nō fm intellectum: vt ait Alber. vbi. s. c. cxxx. Nō em̄ est virtus abstinere a bonis placitis fm intellectū: q̄ sunt simpl'r bona fm ꝑtutez appetēda. A bonis aūt sensibilib⁹ & delectabilib⁹ abstinere est ꝑtus ꝯtinētie. Sūmevero delectabile fm sensum est actꝰ gnatiōis. g̃ ab ℔ abstinere est maximū ꝑtutis. Et ℔ pōt eē tripl'r. Primo p abstinētiā pfectā: vt in cōiugatis. xxj. di. c. nicena. q̄ ab alijs ꝯtinent ex se. Secdo p abstinētiā pfectiorē: vt in viduis xxvij. q. j. c. nuptiaꝝ. Tertio p abstinētiā pfectissimā: vt i ꝑginib⁹. q̄ tāte est excellētie q̄ psuaderi pōt sz nō impari. c. integritas. xxxij. q. j. Hec autē in btā ꝑgine fuit in sūmo. g̃ & fructū cōtinētie habuit in sūmo. Preterea ꝑtꝰ ē circa arduū & difficile. ij. Ethi. sz maxīe arduū & difficile videt eē abstinere ab actu generatiōis nature corruptibilitate. vñ Salomon dicebat deo Sap. viij. Nō possum esse ꝯtinēs nisi tu dederis. ergo vbi est illa abstinētia in sūmo: ibi est & cōtinētia in sūmo. sed hec fuit i btā ꝑgine. g̃ &c. Itē augmētat ꝑtutē ꝯtinētie abstinere nō solū a delectabilib⁹ licitis sz etiā a debitis. & q̄to magis debitis tāto maior est ꝯtinētia abstinere ab illis. sz beatissima ꝑgo abstinuit ab honorib⁹ sibi debitis super oēs creaturas inq̄tū erat dei mr. cū g̃ se humiliauerit in sūmo: & a reuerētia ip̄roportionabilit' sibi debita cōtinuerit: pfecto habuit fructū ꝯtinētie in sūmo. Un̄ de illa dici pt illō. ij. Mach. xiij. Cōtinētie ppositū tenuit. s. in sūmo. Ex quo appet ei⁹ excellētia. Cū em̄ nō sit cōdigna pōderatio aīe cōtinētis: vt dicit Eccl. xxvj. pculdubio excellētia btē virginis ꝯtinētis in sūmo erit ip̄roportionabilis & inextimabilis.

Cōtinētia fit tripliciter.

¶ De fructu castitatis btē ꝑginis.

Quia sup̄ fmone. iiij. huius ptis tractaui de ꝑtute ꝑginitatis & castitatis mīris dr: iō hic breuit' me expediā de fructu eiꝰ. Sciēdū g̃ fm glo. ad Gal'. v. q̄ ℔ castitas ē recte vti licitis. Ille aūt recte vtit' q̄ fuat dictū apl'i. j. Thor. x. Sive māducatis sive bibitis sive aliud facitis oia i gl'iam dei facite. Sic faciebat imperator q̄ i. l. j. i pn. C. de ve. iu. enu. ait. Ita aios nros ad dei obsequiū erigim⁹ adiutoriū: vt neq̄ armis cōfidam⁹: neq̄ nris militib⁹: neq̄ bellor⁹ ducib⁹ vl' nro ingenio: sed oēm spem ad solā referam⁹ puidentiā trinitatis. Oēs g̃ actiōes hūane sunt referibiles ad deū. Ille igit' pfectus in sūmo erit q̄ oēs actꝰ suos i deū refert. & hmōi sic referri est vti. vñ mgr sen. in. j. di. j. inq̄t q̄ vti est id q̄d in vsuz venerit referre ad id quod fruēdū est. s. deo q̄ solꝰ est fruēdꝰ. Sicut autē ꝯtingit referre different': ita ꝯtingit vti dr̄i. Nā aliq̄ viatores referūt i deū aliq̄ solū: alij ꝯo oia sz habitualit'. nā ipossibile est eos sp oia referre actualit': vt ꝑbat Albertꝰ vbi. s. c. cxxxj. qz nō est hō q̄ nō peccet. iij. Regū. viij. Qui aūt peccat nō pōt semp oia i deū referre actual'r. nā ptūc qn̄ peccat nō refert in deū illud in q̄ peccat etiā venialit'. sed btā ꝑgo oia semp in deū referebat actualit' cū nunq̄ peccaret: sed sp in gra dei staret: vt. s. pbatū est ergo ip̄roportionabilit' sup oēs benevsa est licitis. & consequēter habuit fructū castitatis in sūmo fm Albertū vbi. s. Dicit aūt Nicolaus de lyra sup epl'am ad Gal'. c. v. q̄ castus ꝑprie dr: ille q̄ nec ꝯsentit concupiscētijs nec etiā patit' earū molestias. Hec igit' excellētia castitatis singularissimo mō ꝯuenit dei genitrici: q̄ nunq̄ alicui carnali cōcupiscētie cōsensum pstitit: imo nec vnq̄ aliquē motū ei⁹ sensit. & iō in sūmo castissima fuit. de⁹ em̄ illā in purissima ꝑginitate sp ꝯseruauit. vñ ipsa dicere pōt deo illō Piere. iij. Dux ꝑginitatis mee tu es. Eius q̄q̄ castitatis excellētia oñdit' ex eo q̄ ipa nō fuauit eā ex timore vel verecūdia. sicut illa de qua inq̄t Ouid. Casta ē quā nemo rogauit &c. sed fuauit illō ꝯsiliū Tullij dicēs. Nō secus sis casta metu sed mente fideli &c. Itē ipa pfecte euitauit oēs occasiones luxurie. vñ voluit esse pauperrima. q. vt ait Ouidi⁹. ij. de reme. amo. Diuitijs alitur luxuriosus amor. Et in potu parcissima fuit. quia vt ait idē poeta vbi sup̄. Vina parāt animū veneri si plurima sumas. Et luxuriosa res est vinū. puer. xx. & c. luxuriosa. xxxv. di. Itē nūq̄ ocio vacauit: sciēs verā eē Ouidij sen. in. j. de reme. amo. q̄ inq̄t. Ocia si tollas piere cupidinis arc⁹. sed sp diūsis opib⁹ & austeritatib⁹ oia libidis ic̄tiua refrenauit seruās illō Col'. iij. Mortificate mēbra vra

His igit duodecim fructibus spūs repleta beatissima ꝑgo soluta fuit ab omni lege humana et carnali: iuxta illud Hal'. v. Qui spū dei agūtur nō sunt sb lege. Per hos etiā fructus cū ceteris ꝑturbis diabolus ꝑstrauit et dispexit. Cui dr iij. Re. xvj. Spreuit te: sbsannauit te ꝑgo filia syon. Figurata ꝙz fuit ipa bndicta ꝑgo in ligno vite i medio paradisi: qd. xij. fructus p tulit: vt dr Apoc. vlt. qz hos. xij. fructus spūs nō solū i se habuit sz etiā ad salutē oim gentiū mirabilr produxit et cōicauit. Cui btissime virgini sit phēnis gl'ia ꝑ infinita scla scloz Amē.

De gratijs gratis datis beate ꝑginis

Sermo nonus.

I. Uso de gratijs gratū faciētibus qlr fuerunt in beata ꝑgine: ꝙsequēter videndū est de gratijs gratis datis. Sicut em cōtinuatio ordinata debet fieri de titulo ad titulū: vt in. l. ij. ff. de statu ho. et in. §. quibus. in. j. ꝙsti. co. et in. l. cū delaneonis. §. asinā. ff. de fun. instruc. Et silr de libro ad libz qn cōmode fieri pt: vt notat in sti. de acti. in ꝓn. lz hec nō sit oino necaria ꝙz glo. i ſtrica. ff. de ꝙdi. fur. Sic etiā ꝙtinuatō solet fieri de lege ad legē qn cōmode fieri pōt vt est glo. i. l. ij. ff. de ꝙ. obli. et aliqn de pagrapho ad pagraphū: vt br in. l. gall⁹. vbi glo. i §. j. ff. de libe. et posthu. Pari modo etiā consentaneū videt ꝙtinuare hūc ꝓmonē loqntē de gratijs grat' datis ad supscꝓtos loqntes de gratijs gratis faciētibus. ¶ Multe aūt sunt gre grat' date. quaz aliqs ponit apls. j. Thoz. xij. di. Alij quidē p spm dat sermo sapie. alteri aūt sermo scie sm eundē spm. alij fides i eodē spū. alij gratia sanitatū. alij operatio virtutum. alij pphetia. alij discretio spirituū. alij genera linguarū: alij interꝓtatio sermonuz. Quasdā ꝙo alias gratias ponit idē Apls ad Ephes. iiij. dicēs. Ipe dedit quosdā quidē apl'os: qsdā autē ꝓphetas: alios ꝙo euangelistas: alios autē pastores et doctores ad cōsummationē sanctorū in opus ministerij in edificationē corꝓis xpi. De quibus gratijs hic ꝓtractabim⁹ ostendēdes qualir in matre dei fuerūt excellētissime.

Utrum maria vidit angelos ꝑ species ꝓprias

De sapiētia quā habuit btā virgo in contēplatione eternoz.

Pro expeditiōe huius ꝓme ꝓpt qrit prz mr dei in hac vita viderit angelos et spūalia ꝑ species ꝓprias? Et videt ꝙ sic. Ipa em vr ait Alber. vbi. s. c. xxxij. videre potuit et vidit spm increatū ꝑ spēm ꝓpriā. ergo et quēlibet aliuz Jrē in. ij. dyalogoz inqt Greg. Quid em nō videt qui videntē oia vident: Sed ipsa vidit videntē oia. g vidit omnia. Jtē phus ait: ꝙ intellectus cognoscit omnia ꝓpter seipsuz agnoscendū. qcqd aut est sm naturā cognoscitiuū alicuius: cognoscet illud nisi impediat Illa autē impedimēta sm Aug⁹. sunt fantasmata corꝓoraliū anime ꝑ amorē cōglutinata: quibus abstractis aīa seipam videt. Sz ab his anima beate ꝙginis potuit se abstrahere. ergo potuit seipam videre per speciem ꝓpriā. Jtē sm Aug. in li. de spiritu et anima: anima a ꝓncipio sue creatiōis habet in se cōcupiscibilitatē: rationabilitatē et irascibilitatem. ergo in se est naturalir cognoscitiua. vñ posito per possibile ꝙ nō infunderet corꝓi adhuc esset cognoscitiua: et nō esset coartata per aliā naturā. ergo apta nata est cognoscere omnia. Sed inordinatū est ꝙ aliqd foret cognoscitiuū oiz aliozz et nō suiꝑi⁹. ergo anima naturalir est cognoscitiua suiꝑi⁹ et oium aliozū. ergo cognoscet oia et seipam nisi impediat. hoc aūt est impedimētū qd dictū est supra. Sz in aia beatissime ꝙginis hoc fuit sblatū. g vidit seipam et oms angelos et omnia creata. vñ Aug. in lib. de spū et aīa inqt. Animus corꝓis dnator: rector et habitator videt se ꝑ seipm. non qrit auxiliū corꝓaliū oculoz imo vero ab omibus corꝓalibus sensibus tāqz cōpedib⁹ abstrahit se ad se vt videat se in se: et nouerit se apud se: et dum vult deū cognoscere eleuat super se. Item Phus in. j. de aīma dicit ꝙ omino et penitus difficillimū est aliquā fidē accipere de anima sm suā substātiā operatiōes em et potētias ipsius et accidētia nō est difficillimoz cognoscere. Si ergo cognoscere aīam in se ꝑ suam speciē de numero difficillimoz est. ergo ē de numero cognoscibiliū. ergo sm phm q nō habuit ad gratiā respectum: possibile est animā cognoscere per speciē ꝓpriā: licet difficulter. Sed ista difficultas amouet ꝑ abstractionē a fantasmatibus corꝓalibus. que abstractio fuit cōpletissima in contēplatōe beate ꝙginis. ergo vidit animas et spūs in sua contēplatōe. Si ergo vt ex pcedētibus patet etiā phice loquēdo anima in corꝓe citra auxiliū gratie gratū facientis in contēplatione spirituū et spiritualium aspectū dirigere potest et videre: ꝓfecto multo fortⁱ⁹ anima beate ꝙginis eleuata et abstracta plenitudine gratie h facere poterat. Jtē Paulus in raptu vidit dispositionem cele-

ſtis hierarchie: ⁊ beato Dionyſio reuelauit. Ergo multo magis beata virgo vidit ſtatū angelorū ⁊ triūphātis eccl̄ie. Quod em̄ eſt ꝓceſſum ſeruo multo magꝫ ꝓceſſum fuit vniuerſoꝝ dñe: qz capacitas ſerui regulat̄ ꝑm capacitatē dñi. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. in regula. ff. de leg. j. Item Martinus vidit demones: ⁊ Jacob angelos qñ dixit Geñ. xxxij. Caſtra dei ſunt hec. Ergo ⁊ beata ẏgo in ſua ꝓtēplatione poterat videre angelos et demones et aīam ꝓpriā: imo ⁊ ipm deū. Hac igit̄ ſapientia de diuis repleta magnifice locuta eſt ipſa ẏgo benedicta componēs canticū illud excellentiſſimū. Magnificat anima mea dñm. Hac ſapiētia freta vocuit apl̄os ſapientiſſimos de multis myſterijs fidei ⁊ ſecretis diuinis poſt aſcenſionē filij. Et quid mirū ſi ſapiētiſſima oīum fuit que mater fuit xp̄i: qui eſt dei virtus ⁊ ſapiētia: vt dicit̄. j. Chor. j. Ipſe igit̄ dei filius q̄ dixit apl̄is Luc. xxj. Dabo vobis os ⁊ ſapiētiā cui nō poterūt reſiſtere oēs aduerſarij veſtri. multo excellentius dedit eā ſue chariſſime genitrici. Si em̄ deꝰ ſapientiā preſtat paruulis. i. humilibꝫ: Ps. xviij. multo magis eā p̄ſtitit humillime ẏgini. Ideo illi inqt Salomon Sap. vij. Dic ſapiētie: ſoror mea es. De eius q̄z ſapiētie ꝓfunditate dici pōt illud Jſa. xl. Nō eſt inueſtigatio ſapiētie eiꝰ. De ipſius etiā ꝑmonibꝫ pt dici illud puer. xviij. In labijs ſapiētis inuenitur ſapiētia. ⁊ x. eiuſdē li. c. Os iuſti pārturiet ſapientiā. Si em̄ (vt ſcriptū eſt Eccī xxvij) homo ſanctꝰ i ſapiētia manet ſicut ſol. ꝓfecto oīm ſanctoꝝ ſcriſſima ẏgo in ſumma ſemp manſit ſapiētia.

¶ De gratia ſciētie beate ẏginis.

1

Gratiā ſciētie ad finē bene opandi poſtulabat ꝓpha ps. cxviij. dicēs Scientiā voce me vt diſcā iuſtificatiōes tuas. Multi em̄ ex cauſa querunt hoies ſcire: vt ait Bern̄. in quodā ſermone dicēs. Sunt q̄ ſcire volunt vt ſciantur: ⁊ vanitas eſt gl̄ie. Sunt q̄ ſcire volūt vt ſciant: ⁊ curioſitas eſt. Sunt qui ſcire volūt vt lucrent̄: ⁊ cupiditas eſt. Et ſunt q̄ ſcire volunt vt edificēt ſe ⁊ alios: ⁊ charitas eſt. De his q̄z diuſis reſpectibꝫ ſciēdi tractat Archi. in. c. nōne. xxxvij. di. ⁊ ego diffuſe dixi i ſcḋa parte roſarij ꝑmonū: ſermone. xxix. parte. iij. Hec autē ſciētia put eſt gratia gratis data ꝓſiſtit in hoc q̄ ſciat quis eloqui de moribꝫ ⁊ naturalibꝫ rebus ⁊ artibꝫ liberalibꝫ ⁊ mechanicis: prout expedit ad ſalutē aīe ꝓcurandū in ꝓmis. ⁊ hoc per infuſionē dei. iuxta illd j. ad Chor. j. Gra data eſt vob̄ in xp̄o Jeſu: quia diuites facti eſtis in illo in oī verbo ⁊ in oī ſciētia. Hec autē ſcientia infuſa eſt Salomoni nō ſolū ad iudicādū populum: ſed etiā ad diſſerendū de naturis rer̄: de volucribꝫ: piſcibus ⁊ animātibꝫ terre: ac de plātis a cedro libani vſq̄z ad iſopū herbā mini mā: vt dicit̄. iij. Reg. iiij. Hic aūt nō loquimur de ſciētia ſine charitate que inflat: vt dicitur. j. ad Chor. viij. ⁊ in. c. niſi cū prudē. §. ꝓpter ſcientiā. de renū. quod etiā notat glo. ſa in. l. Julian⁹. §. quod dicit̄. ff. ad maced. ⁊ in. l. vt expluribꝫ. ff. de reg. iu. ⁊ in. l. dicer. ff de acqui poſ. ſed loquimur de ſcientia bona. Hanc ẏo ſciam fuiſſe pfectiſſime in brā virgine ꝓbat Albert⁹ vbi ſupra. Et ꝓmo de mechanicꝫ ſciētijs. c. cxxxiij. ſic arguēdo. Omis ſcientia de numero bonoꝝ eſt. ſed ei nullū bonū defuit: g̃ oēs ſcias habuit. Itē natura nō deficit in neceſſarijs: vt dicit̄. iij. de aīa. ergo multo fortius gratia. Sed quedā mechanice ſciētie erāt beate virgini neceſſarie: vt mulieb̄res. Ergo illas habuit ipa que oī gratia plena fuit. Inter mechanicas aūt mulieb̄res q̄dā ſunt ſubtiliores ⁊ meliores: vt ſunt ille que fiunt in aurificijs ⁊ ſericis opibus ⁊ ſubtilioribꝫ ſuturis ⁊ texturis ⁊ hmōi. g̃ eas ſciuit dei mater. q̄ (vt ait Damaſcen⁹) a nullo illuſtriū ſupat̄. he etem̄ ſciētie ⁊ opa ſunt illuſtriū feminaꝝ. Itē ſua opatio fuit laudabiliſſima: g̃ humillima. ſed maior humilitas eſt ſcire nobilia ⁊ ſubtilia ⁊ opari vilia ⁊ communia q̄z tm̄ ſcire vilia ⁊ opari vilia. g̃ ſcientiam habuit iſtaꝝ opationū mechanicaruꝝ nobiliū ⁊ excellentiū. licet ipa nō intenderit circa eas. Et rationē aſſignat Albert⁹ vbi. s. dicēs q̄ iſta ſubtilia magꝫ ordinant̄ ad vanitatē q̄z ad vtilitatē. Et ꝓpterea dicit iuriſconſultus in. l. ſi fideiuſſor. §. quedā. ff. māda. q̄ nō eſt curādū de apicibꝫ. ⁊ ſic de ſubtilitatibꝫ iurꝫ. nimia em̄ ſubtilitas eſt pniciosa. l. lege duodecim tabularū. ff. de legi. here. ⁊ ideo debet euitari. l. ſancim⁹. C. ad trebe. l. ſicut. §. ſi debitor. ff. quib⁹ mo. pign. vel hypo. ſol. ⁊. l. fi. C. de iu. do. Opatio autē beate ẏginis tm̄ erat circa neceſſitatē ⁊ vtilitatē. g̃ nō erat circa talia. nos tamē hoc limitare poſſum⁹ niſi forte in his q̄ ad diuinū cultū ꝓtinebāt. De iſta autē eiꝰ opatiōe circa vilia dicit̄ puerb. vlti. Queſiuit lanā ⁊ linū ⁊ opata eſt ꝓſilio manuū ſuarū: manū ſuam miſit ad fortia: ⁊ digiti eius apprehēderūt fuſum. In legenda quoq̄ eius dicit̄ q̄ certa hora diei vacabat operi texture vt neminē grauaret: ⁊ arte

Sciētia inflat

Maria hūit omnē ſciam

Multi/plex ſcire

Maria circa vilia ſe exercuit

ꝛ manib⁹ victū querebat. sicut etiā faciebat Paulus apl's: vt dr Act. xx. ꝛ. x. q. iij. ca. ca/uendū. ꝛ ex de censi. c. cū apl's. Dicit nāq; au/ctor libri q dicit Pamphil⁹. c. j. Nā solet ars dominū sepe iuuare suū. ꝛ iterū. iij. c. inquit Pauper sepe suo pascit officio. Licet autem mater dei habuerit noticiā ꝛ peritiā omniū artiū honestarū que exerceri possunt cū me/rito: iuxta illud Senece in libro de septē libe/ralib⁹ artibus dicētis. Meritoria artificia sunt ꝛ que valde hoibus prosunt: iuxta illō Ouidij in. iij. de arte amandi. Scilicet ige/nium placida mollit ab arte. Et studio mo/res conuenienter eūt. Et in. j. de ponto. Ar/tibus ingenuis quarū tibi maxima cura est: Pectora mollescūt: asperitas q; fugit. Acon/tra ꝙo de ignorantibus artē dicit auctor libri q dicit Facetus. c. iij. Est pecus vt brutū peni tus quis q; caret arte. Ars hominez formar: nec sinit esse malū. Tamē ipa dei mater volu it cōmunit exerceri circa vilia exercitia. Nō etiā pōt pbari fm Albertū vbi. s. sic. Beata virgo pfecta fuit fm actionem ꝛ cōtēplatio/nem. vñ de ipa dici pōt illō Luc. x. Maria optimā partē elegit. Bona pars est actiuo/rum: melior cōtēplatiuoz. sed optima est ei⁹ que perfecta est in actiōe ꝛ cōtēplatiōe: sicut fuit beata virgo. ergo ipa debuit habere ope ra actiōis que cōtēplatiōi minime repugna/rent. Hec autē sunt opa manualia grossa et cōmunia: que nō requirūt multā attentionē cogitationis. ergo videt ꝙ circa hmōi debe/ret esse operatio ꝟginis. Hec Albert⁹ vbi su/pra. Et idē etiā pbat ꝙ ipsa virgo benedicta

Scinit etiam ar tes me/chanicas.

scinit artē mechanicā imꝓportionabiliter alijs ꝛ excellēter sic arguēdo. Sicut se habet effectus ad effectuz: ita causa ad causam. sed effectus causat⁹ ab arte mechanica beate vir ginis excellit iꝓportionabilit effectū cau/satū ab artib⁹ mechanicis in alijs. quod ꝓz quia dignissimū ad qđ ordinat ars mecha/nica est vestimētū. sed dignissimū oīm vesti mentoz fuit tunica incōsutilis: quā filio suo fecit beatissima ꝟgo. g̃ si eius ars mechanica causabat dignissimū effectū: cōcluden dū est ꝙ habebat ipaz artē in sūmo. ¶ Qz ꝟo habu erit artes liberales in sūmo ꝓbat idē Albert⁹ vbi. s. c. xxxv. sic Prouerb. ix. dr. Sapiētia edificauit sibi domū: ꝛ excidit colūnas septē sed ista dom⁹ est bta ꝟgo: septē columne sunt septē artes liberales. ergo beata ꝟgo habuit septē liberaliū artiū scientiā. Jtē Exo. xj. dicit Mulier petat a vicina sua vasa argentea ꝛ aurea. qđ exponūt glose ꝛ scti de scientijs secu/

N Scinit artes li/berales.

laribus. g̃ scti debēt secū scias seculares deꝓta re de mōdo. g̃ ꝛ btissima ꝟgo. Jtē Can. iij. dr de turri dauid qua significat sacra scriptura Mille clipei pendēt ex ea: omnis armatura fortiū. Sed clipei fm expositores sunt phīst ce scientie. Octauo scientie liberales ptinent ad munitionē sacre scripture. ergo sanctoz est il las scire. g̃ ꝛ beatissime ꝟginis. Jtē quidā scti laudant a talibus scientijs: vt Gregor⁹: Hie ronym⁹: Augustin⁹: Leo papa: bta katheri/na: ꝛ multi alij. Valēt em ad intellectū ꝛ coꝛ roborationē sacre scripture: vt hz di. xxxvij. c. de q̃busdā. de quo p Panor. in. c. de multa. p illū textū de preben. ꝛ di. in. c. venerabilis. eo dē ti. ꝛ c. inotuit. de elec. Facit. l. ij. C. de post. g̃ beate ꝟgini nō debuit deesse materia hui⁹ laudis. ¶ Qz autē grāmaticā sciuerit: ꝓbat Albert⁹ vbi. s. c. xxxvj. Nā sup illud Lu. ij Maria cōseruabat oīa verba hec. inq̃t glo sa ꝙ legerat de diuersis scripturis: ꝛ confere/bat lecta cū his que in facto implebant de fi lio. Ergo sciuit legere ꝛ intelligebat quod le gebat. Quia legere ꝛ nō intelligere neglige re est: vt ait Catho. ergo sciuit grāmaticam. Dicit quoq; Damascen⁹ ꝙ beata virgo fuit enutrita in templo vbi ꝟgines instruebant. Jtē cū grāmatica sit scientia recte loquēdi ꝛ recte scribēdi. ꝛ ipa in loquendo vel scribēdo nunq̃ peccauerit. ergo grāmaticā sciuit i sū/mo. Hoc etiā patet p litterā respōsalē sc̃pta; ab ipa beato Ignacio. Si em Susanna eru dierūt parētes ei⁹ fm legē Moysi: Dan. xiij ꝓncipiū aūt eruditiōis est a grammatica: vt colligi pōt in. l. j. C. de pfessoribus liberaliū ar tiū. lib. x. peculdubio credēdū est beatā virgi nem in grāmatica fuisse eruditissimā. nam grāmatica in bono vsu assūpta est vtilis ani me. c. si quis. xxxvij. di. Et similiter sciuit rhe toricā. Quod sic ꝓbatur. Nam (vt inquit August. in libro de doctrina xp̃iana) in sacra scriptura sunt diuersi colores rhetorici. ſz sa/cram scripturā beatissima virgo pfecte sciuit ergo ꝛ rhetoricā. ¶ Jura quoq; ciuilia et ca/nonica ꝛ leges ac decreta etiā sciuisse in sum mo ꝓbat Albertus sup Missus est. c. xxx/viij hoc modo. Sapientia boni aduocati ꝛ eloquentia eius manifestatur in tribus. s. ꝓ/mo ꝙ obtineat apud iustū ꝛ sapientē iudicē Secūdo cōtra aduersariū astutum ꝛ saga/cem. Tertio ꝙ in causa desperata. ꝛ de his ali quod tangit in. l. prouidendū. ꝛ in. l. quis q̃s C. de postula. Sed virgo beatissima aduoca ta nostra obtinuit apud sapientissimū et iu stissimū iudicē deū: ꝛ contra astutissimū ad/

Scinit etiam Jura ci uilia.

uersariū diabolū. ⁊ in causa despatissima inter deū ⁊ hominē: in qua nullꝰ hoīm loqui audebat: nec Moyses legis doctor: nec Salomon sapiētissimus. Nā ipsa optinuit optata sententiā nostre liberatōis. ergo iura sciuit. Item aliqui aduocati possunt ꝓbare sophistice (licet nō realiter) iniustū esse iustum Sed beata ꝟgo de nostra iniusticia iusticiā fecit. Ergo imꝓꝓportionabiliꝫ oīmbus optime allegare sciuit. Item ipa imꝓpatrix fuit: ergo leges cōdere potuit: ⁊ legis interꝑtatio penes ipaꝫ fuit. facē. l. j. ⁊. ij. C. de ve. iu. enuiuncta. l. ꝓinceps. ff. de legi. ⁊ oīa iura in archa sui cordis clausa habuit. ad quod facē l. omniū. C. de legi. ⁊. l. penulti. C. de his qui. vt indig. iuncta. d. l. ꝓinceps. Et cōsequenter in summo iura ciuilia ⁊ canōica sciuit. Nec videt incōgruū mulieres habere peritiā iuris. Legit em̄ de uxore Johānis andree glosatoris q̄ tantā peritiā in utroq; iure habuit vt publice in scholis legere aula sit. ¶ Licet aūt dicaī q̄ dyalectica nō placet deo: qz regnū dei est in simplicitate fidei ⁊ nō in cōtentiōe c. omnē. xxxvij. di. vñ etiam dicī q̄ dyaletici dieb⁹ ac noctib⁹ torquenī: ⁊ i obscuritate mētis gradiunī. c. nōne. eadē dist. ⁊ q̄ garrulitas ranaꝝ quib⁹ ꝓcussa est egyptus designat garrulitatē dialeticoꝝ ⁊ sophistica argumēta eoꝝ. c. legimus. ⁊. c. sequen. xxxvij. di. tamen dialetica potest addisci sine peccato. et similiter alie sciētie mūdane. §. sed ecōtra. ⁊ c. turbat. ⁊. c. si quis. eadē dist. Omnia enim que in iure canonico dicunī contra logicos siue dialeticos intelliguntur solū de his qui relictis necessarijs ad salutē: vel ex curiositate tm̄ seu ex alio malo fine circa huiusmodi occupanī: nō autem de illis qui addiscūt bono fine. Et similiter dicendū est de alijs sciētijs paganoꝝ ab ecclesia particulariter non damnatis: que cum merito possunt addisci dūmodo seruētur debite circūstātie. Valet em̄ ad salutē ⁊ ꝓfectū anime ⁊ fidei defensionē. sicut demōstrat magister Gracianꝰ in d. c. turbat. ⁊ septē capitulis seqtib⁹. xxxvij. di. Beatā igit ꝟginē mariā logicā q̄q; sciuisse ꝓbat Albertꝰ vbi supra. c. xxxix. dicens q̄ logica est utilissima ad sciētiā sacre scripture: ⁊ ad hereſum destructionē: ⁊ fidei confirmationē ⁊ rationis redditionē de ea que in nobis est fide. ergo ista sciētia maxime est necessaria sanctis: ⁊ ꝓsequēter beatissime virgini necessaria fuit: que i vniuerso mūdo cūctas hereses interemit. Itē dicit Hieroñ. q̄ liber Job cōtinet ꝓpositiōes: assumptiōes ⁊ ꝓclusiones. ⁊ idē est in alijs libꝛ̄ sacre scripture in quib⁹ sunt diffinitiōes: diuisiōes ⁊ ꝓclusiones. ⁊ in aliq̄b⁹ sunt versus exametri vl' pentha metri fm̄ hebreos. sicut in libro Job: ⁊ in psalmis ⁊ in cāticis. Ergo logicā ipa ⁊ poetriā sciuit. qz scripturā sacrā in qua hec habētur plene nouit. ⁊ hec ita esse in cātico suo demonstrauit: ⁊ pcurrendo de specieb⁹ logice: q̄ sunt tēperatiua: sophistica: demonstratiua ⁊ dialetica. Dicit Albertꝰ vbi. s. c. cxl. q̄ temperatiuā in sūmo sciuit: quia nunq̄ in tentatione succubuit. Sophistica in sumo habuit quia oēs asturias diaboli cognouit ⁊ omnia sophismata sua patefecit. Dialeticā in summo sciuit: quia oīa ꝓblemata soluere sciuit. Demonstratiuā in sūmo sciuit: quia nobilissimā ꝓpriā passionē de nobilissimo ꝓpo subiecto per semetipam conduxit. Nobilissimū subiectū est prima ⁊ summa bonitas: nobilissima ⁊ ꝓpria eiꝰ passio est misericordia. vñ in oratiōe dicim⁹. Deus cui ꝓpriū est misereri. Hāc aūt ꝓpriā passionē de hoc subiecto beata ꝟgo ꝓclusit: q̄n per eā tanq̄ per mediū summe bonus deꝰ in ope nostre redēptiōis i se sūmā misericordiā demōstrauit: quasi tali vteret demōstratiōe. Quicūq; aufert quodcunq; malū auferibile: ⁊ cōfert oīme bonū cōferibile ipe est sūme misericors. sed deꝰ homo in nostra redēptiōe abstulit omne malū auferibile: ⁊ cōtulit oīme bonuz cōferibile. ergo summe misericors. Et hoc factū est ꝓ mediū ipius beate ꝟginis de qua carnē assumpsit: ⁊ er qua incarnatꝰ hoc fecit. Et quo ptz q̄ ipa habuit oēs partes logice in sūmo. ¶ Philosophiā etiā habuisse virginē gl'iosam manifestū est. Nam imperator dicit philosophia plenus. C. ad syll'. l. penul. ergo ⁊ ipa imperatrix celestis. ad quod facit. l. ꝓnceps. ff. de legi. Itē ad philosophiā ptinet detinere furorem amoris vicioſi. §. illud q̄z. in aut. quib⁹ modis naturales efficiunī legitimi. De quo ꝓ Albricū de rosate in. l. vnica. C. de senatusc̄osul. clau. tol. Et pecunias cōtinere. l. in honorib⁹. §. phis. ff. de vaca. mu. ateq; in dictis tēperatuz esse. §. nos ꝟo. in phemio ff. Hec aūt oīa fuerūt in dei matre. Itē phia dicī a philos q̄d ē amor: ⁊ sophia q̄d ē sapia: q̄si amor sapie: vt no. in. l. j. ff. de iusti. ⁊ iu. de q̄ ꝓ Arch. viij. di. in ꝓn. Sup oīes autē beata ꝟgo amauit sapiētiā: ergo sup oīes habuit phiam. Et sil'iter phisicā ⁊ medicinam ꝓbat Albertꝰ in pallegato loco. c. cxlj. eā habuisse

R Imperatoꝛ plenꝰ phia.

sic: vt inqt Phs in .j. de aia. Cognitio aie vale
let ad oia: maxie ad sciēciā naturalē. sz brīssi/
ma virgo pfectissimā cognitionē anime ha/
buit: pfectissime em se cognouit. ergo cē. Itē
per diuersas pprietates lapidū: specierum: li
gnoz̄ t aīaliū t ceteraz̄ rez̄ naturaliū di
uerse figurant intelligēcie mysterioz̄ i sacra
scriptura. ergo sine noticia rerum nō est pfe/
cta noticia scripturaz̄. sed beatissima virgo
pfecte sciuit scripturaz̄: ergo habuit in sūmo
naturaliū sciencīā. Itē nullus fuit morbꝫ q̄z/
tūcūq̄z incurabilis q̄n scīret t posset eū cura/
re. ergo in sūmo habuit sciēciā medicine. Itē
ipa sciuit curare solo verbo. ergo sciuit medi
cinā in summo. Itē ipa sciuit curare corp⁹ et
aiam. ergo in summo habuit medicine co/
gnitionē. Ideo ei canit. Lecos tu illumina:
mortuos resuscita: da mestis leticiā. Ut em
dicit Ecci. xxxviij. Altissimus de terra. i. de
virgine maria creauit medicinaz̄. Quapro/
pter de indeuot⁹ beate ꝑgini dicere possum⁹
illud Sap̄. j. Non est in illis medicamētū.
t illud Dicre. viij. Medicus nō est ibi. Jō
cuilibet fideli dicit illud Ecci. xviij. Añ lan
guorē adhibe medicinā. i. ꝑginis deuotionē
que te pseruabit a peccatoz̄ infirmitate.

Sciuit medici/ nam.

Sciuit mathēa/ticā

¶ De sciētijs q̄z mathematicis: q⁹ in btā ꝑgi
ne fuerunt ꝓbari potest fm Albertū vbi. s. c.
cxij. Nam ipa fuit pfectissima fm affectū: er
go t fm intellectū. Cū ergo dilexerit omnia
diligibilia: cōcludēdum est q⁹ etiā cognouit
oīa cognoscibilia. Item fm Hieronymū
geometria: arithmetrica t musica habēt in sua
scientia veritatē. c. si quis grāmaticā. xxxvij
di. t veritas perficit intellectū: vt bonū eius
ergo cē. Preterea laudatur Abrahaz q⁹ erat
peritus in astris: t docuit egyptios astrono
miā. t per eā ditatus est. Jdeo videt q⁹ istas
scientias pfectissime habuerit beata ꝑgo q̄n/
tum ad id quod vtile est in eis: vt p illas de/
ueniat in cognitionē creatoris t noticiā scri/
pturaz̄: t quātū scire cōgruit. cum ipi matri
dei nullū bonū defuerit. Et quātū ad musicā
patet q⁹ tam in veteri q̄z i noua lege erāt can
tores t vsus cantus ad diuinū cultuz̄. Can/
tus autē recte scitur per musicā. ergo ad cul/
tū dei pertinet sciēcia musice. ergo fuit in be/
ata ꝑgine. cum p instrumētoz̄ pulsationē et
diuersam melodiā excitet animi affectus ad
deū. vt patet in heliseo: qui faciens psalteriū
adducere t pulsare: excitata est mens ei⁹ ad
prophetiā: vt dicitur .iiij. Regū .iij. Prete/
rea quicquid perfectissimo auditui delecta/
bilissimū fuit ad audiendum illud maxime
armoniacū fuit. sz auditus filij dei nobilissi/
m⁹ fuit. ergo vox matris sibi delectabilissi/
ma fuit ad audiendum: t cōsequēter summe
armoniaca. Unde Can̄. ij. dicit ei. Sonet
vox tua in auribꝫ meis. vox em tua dulcis.
Ergo ipsa beatissima virgo effectum musice
scientie habuit in summo. Habet em musi/
ca delectatiōem naturalē: t in oībus etati/
bus atq̄z oībus moribꝫ vsus ipius est amic⁹:
vt ait Phūs. viij. politicoz̄. c. ij. Item musi
ca letificat cor: t tibie ac psalteriū suauem fa
ciunt melodiam: Ecci. xl. Dicit quoq̄z Ma
crobius in libro de somno Scipionis. Om
nis aīa musicis sonis capitur: t musica ca/
pit omne quod viuit. Et Boecius in musi/
ca libro. j. inquit. Nulla est omīno eas que
a cantilene dulcis delectatōe seiuncta sit. Ca
siodor⁹ etiā libro. ij. epistolarū: epistola qua
dragesima ait. Musica tristiciā noxiam io
cundat: timidos furores attenuat: cruentā
feuiciem efficit blandā: effugat ignauiam: so
porantē languorē expellit: vigilantibꝫ red/
dit saluberrimā quietē: viciatam turpi amo
re ad honestū studiū reuocat castitatem: tol
lit mentis rediū bonis cogitatiōibꝫ semp ad
uersum pniciosa cōuertit ad auxiliatricē gra
tiā. t p dulcissimas voluptates expellit ani/
mi passiōes. Nihilq̄z efficaci⁹ inuentū est ad
pmouēdū animos q̄z concaue cythare blan/
da resultatio. Hinc etiā appellata existima/
mus cordā: quod facile corda moueat. hec il
le. Si ergo musica tātū est vtilis etiā malis:
t eos ad bonū inducit: multo magis bonos
in meli⁹ pficere faciet. t cōsequēter in oīm bo
norū optima ꝑgine excellētissime fuit: q̄ cor/
dis leticiā t delectationē in summo habuit.

Sciuit musicā

¶ Quātū ꝓo ad astronomiā legit Gen̄. j. c.
In principio creauit deus celū t terrā. Ubi
expositores ponūt plures celos. Itē ibidē di
citur. Fecit de⁹ duo luminaria magna: solē
t lunā t stellas: t posuit ea in signa t tēpora
dies t annos. Ex quo videt q⁹ sit necessaria
vel saltē vtilis astronomia ad intelligentiā
scripturaz̄. quam q⁹ beata ꝑgo plene habuit
ideo astronomiā excellētissime intellexit. De
arismetrica etiā eodē modo ꝓbari potest. nā
cū sit circa numeros: qui in scp̄turꝫ diuīs cō
tinent diuersa mysteria: vt patet Dan̄. ix. et
xij. t cōputatiōes annoz̄ de vitis antiquoz̄
ibi notant: t diuersa festa diuersis tēporibꝫ
agunt t in scriptura agi describunt. ergo est
necessaria vel saltē vtilis scientia algoxismi.

ꝛ cõsequẽter sciẽtia de numero. s. arismetrica ergo in beata ꝑgine nõ est credenda defuisse. Et sil'r ꝓbare possum⁹ de geometria. nã in sacra scriptura diuerse mẽsure sunt ꝛ mẽsurationes: vt mẽsura ephi: chori: modij: cades: cubiti: calami: rinciridis: ꝛ alie mensurationes: vt in tabernacula Exo. xxvj. c. ꝛ in templo: Ezech. xl. Dehmõi autẽ est sciẽtia geometrie. Unde dicunt geometri. i. calculatores C. de decurio. l. canonẽ. li. x. vl'agri messores C. de excusati. arg. l. fina. libro. x. ꝛ ff. de excusa. tuto. l. geometri. ergo cum hmõi sciẽtia sit necessaria ad intelligẽtiã sacre scripture absq; dubio fuit in beata virgine. Et de ꝓdictis scientijs potest etiã sic ꝓbari. Nã cũ habuerit sciẽtiã legalẽ in qua multũ curat de sciẽtia arismetrice in cõputãdo: ꝓout habent in l. ij. in §. seio. in glosa. in verbo bissexto. ff. de minori. ꝛ in l. j. in fine: in glosa. in verbo: septiẽ indictiõis. C. de iust. cõmit. Similiter ꝛ de geometria: vt in toto titulo. ff. si messor fal. mo. dixe. ꝛ finiũ regundor. ꝛ cõmuni diui. ꝛ in. §. penultimo. insti. de offi. iudi. ꝛ alibi sepe: presertim in diuina tyberiadi Bartoli cõcluditur q̃ vtile fuit ipam habere has scientias. Geometria em̃ est licita et approbata. l. artem geometrie. C. de maleſi. et mathe. ¶ Q; autẽ habuerit theologiã in sũmo probat. Nam cũ habuerit iuris prudẽtiam vt supra dictũ est: ꝛ iur; prudẽtia sit diuinarum rerũ noticia: vt dicit in. l. iusticia. §. iuris prudentia. ff. de iusticia ꝛ iure. ꝛ insti. eo. §. iuris prudentia. Cumq; de diuinis tractetur nõ solũ in iure canonico: sed etiã in ciuili: vt patet. C. de sũma trinitate ꝛ fide catholica: maxime i epistola Inter claras. ergo habuit sciẽtiã theologie. Et potest etiã sic probari ſm Albertum vbi supra. c. clv. Inquit ꝓ psalmista ps. cxviij. A mandatis tuis itellexi. Ergo impletio mandati auget itellectũ operãti. Sed beata virgo mandatũ in summo impleuit. ergo theologiã in summo itellexit. Item ibidẽ inquit idẽ ꝓ psalmista. Lucerna pedibus meis verbũ tuũ. Sed beata ꝑgo sola nunq; pedẽ affectus offendit. ergo lucerna verbi illam pfectissime illuminauit ꝓterea Ezech. j. dicit. Cum eleuarentur animalia eleuabãtur pariter ꝛ rote iuxta ea. Quod exponẽs beatus Gregori⁹ inquit q̃ cum eleuant doctores in vita. s. spirituali: honorantur ꝛ exaltantur in eis sciẽtia. Sed beata ꝑgo habuit eleuatissimã vitã. ergo etiam habuit eleuatissimã theologie scientiã. Itẽ apostoli sciuerẽt theologiã cũ nõ didicissent humanit⁹. ergo multo fortius beata virgo. Itẽ ipsa habet aureolã predicatoꝝ: vt ꝓbatur infra i vltima parte hui⁹ opis. ergo sciuit theologiã. Itẽ de beata cecilia legit. Virgo gl'iosa semp euãgeliũ xpi gerebat i pectore. ergo multo forti⁹ beata ꝑgo. Item. j. Johãnis. ij. dicit. Unctio docet vos de omib⁹. vbi glosa ait. s. ad salutẽ prinẽtib⁹. Sed beata virgo sup omnes fuit vncta. ergo imꝓportionabiliꝛ sciuit omia ad salutem prinẽtia. de quib⁹ est theologia. Itẽ in archa erat lex dei: Exo. xxv. sed per archã figurat beata virgo. ergo ipa in se habuit totã legẽ dei per sciẽtiã ipi⁹. ¶ Q; autẽ sciuerit librũ sententiarum ꝓbat Albertus vbi supra. c. clviij. Nam materia primi libri reducit ad materiam de trinitate ꝛ de predestinatiõe: de potẽtia ꝛ volũtate dei ac gratia ei⁹. sz de hac materia plurimũ sciuit beata virgo: que potentiam ꝛ bonitatẽ ac gratiã dei in summo in se experta fuit: ꝛ diuinã trinitatẽ ac sui ꝓdestinationẽ excellẽtissime itellexit. Secũdus liber est de angelis ꝛ opib⁹ sex dier⁹ ꝛ statu hominis. sed hec oĩa pfectissime sciuit mater dei ergo secũdũ librũ in sũmo intellexit. Tertius liber est de incarnatiõe verbi: ꝛ de ꝑtutib⁹ et ꝑceptis diuinis. Sed beata ꝑgo hec oĩa sciuit in sũmo: que verbi incarnationẽ per experientiã cognouit: ꝛ ꝑtutes ac ꝑcepta pfectissime intellexit ac in se habuit. ergo ꝛ tertiũ librũ optime sciuit. Itẽ i qrto libro agit de sacramẽtis ꝛ resurrectiõe. Ipa aũt gras sacramẽtales in sũmo habuit: vt patebit infra sermone. xj. hui⁹ ptis. Habuit etiã corp⁹ simillimũ corporib⁹ resurrectiõis. quia eius corpus fuit imune ab omi macula culpe: ꝛ etiã a pena mortis: vt dicet infra in tractatu de assumptione eiusdẽ. Itẽ optime cognouit naturã corpoꝝ resurgentiũ: ꝛ resurrectiõ; dñi ipa ꝓma vidit ꝛ credidit. vt ait Ambro. in lib. de ꝑginib⁹. ergo oẽs libros sniaꝝ i sũmo sciuit ¶ Q; autẽ totã bibliã ꝛ omia pure creature scibilia intellexerit: ꝓbat per illud Joh. xvj. vbi xpus ait aplis. Spũs sctus docebit vos omnẽ veritatẽ. ergo multo magis docuit ei⁹ matrẽ. ¶ Dicit autẽ Albert⁹ vbi supra capl'o cxlix. q̃ beatissima virgo fuit sufficienẽ perfecta per habitũ nature ꝛ gratie: potens i operatiões exire: ꝛ finẽ consequi cuiuslibet sciẽtie ꝛ hec sciẽtia exiuit in actũ ꝛ operationẽ q̃ndo: vbi: qualiter ꝛ quantũ ordinabatur sibi ad beatitudinẽ ꝛ alijs ad salutem. habuit ꝛ

Iurisprudentia

Sciuit theologiam

Sciuit libros sniarum

perfectam cognitionē omniū ad suam beati/tudinem ptinentium fm statū vie.et omnia que fuerunt in eius anima naturalia vel ac/quisita sic erāt gratia informata vel cū gra/tia cōiuncta vt omnia essent gratuita. Cōclu dendo ergo hanc partē dico q̄ beata virgi ne dici potest illud Sap̄. ix. Scit illa omnia ⁊ intelligit. Et nos illi dicere possum⁹ illud Luce. xvj. Scimus quia scis omnia. ⁊ illō ps̄. cxxxviij. Mirabilis facta est sciētia tua Et merito. Cum em̄ dicat. j. Regū. ij. deus scientiaꝝ dn̄s est: pfecto nō est dubitādū q̄ matrē suam sciētia replere voluit. Unde de ipa inquit Sap̄. vj. Ponā in lucez scientiā illius. Et ipa dicere potest illud Prouerb. xxx. Noui scientiā sanctoꝝ. de qua per totuz orbē diffudit. iuxta illud Eccl̄i. xxj. Sciētia sapiētis tanq̄z īundatio inundabit. De fmo ne aūt scientie eius dici potest illud Prouer bioꝝ. xv. Letat̄ homo in sciētia oris sui. ⁊ ser mo opoꝛtun⁹ est optimus. Ipi q̄z virgini in hunc mūdū venīti dicere potuit deus illud iij. Regum. iij. Dedi tibi coꝛ sapiens ⁊ intel ligens. De ipsa etiam dici poterat illud. iij. Regū. iiij. Erat sapientioꝛ cunctis hoībus. ⁊ illud Judith xj. Mirabant oēs sapien tiam ei⁹. ⁊ illud Eccl̄i. c. xxxix. Collaudabunt multi sapientiā ei⁹. Et ipsa dicere poterat il lud Eccl̄i. j. Precessi sapiētia oēs q̄ fuerūt ante me. De illa q̄z dicere possum⁹ illō Da nielis. v. Scientia ⁊ sapiētia īuēta sunt in ea. ⁊ illud Eccl̄i. xxiij. Omnia vidit oculꝰ ei⁹ scilz intellectualis. Ex quibꝫ oīibꝫ cōcludi potest q̄ beata virgo que cognouit oīa crea ta ⁊ creatoꝛē: sciuit numeꝝ animaꝝ in infer no existentiū cū eaꝝ penis: ⁊ earū que erant in purgatorio: ⁊ in sinu Abrahe: ⁊ in mūdo ⁊ pulchritudinē earū. ⁊ similit̄ numeꝝ oīum angeloꝝ: archangeloꝝ: ⁊ alioꝝ beatoꝝ spiri/tuū. De quibꝫ inq̄t Dionysius: q̄ maioꝛ est numer⁹ angeloꝝ q̄z omniū alioꝝ creatoꝝ si/mul. ⁊ q̄ p vno angelo sunt decē archangeli ⁊ semp multiplicant̄ in decuplo ascendēdo de ordine ad ordinē. Sciebat ergo beata virgo omniū istoꝝ numeꝝ ⁊ eoꝝ distantiā ⁊ pul chritudinē differentē ⁊ gl̄iam. Itē cognouit naturā diuinā. s. beatissimā trinitatē ⁊ distin ctionē psonaꝝ. ⁊ ppꝛietates attributas tribꝫ personis melius q̄z vnq̄z cognouerint vel co gnoscent oēs pure creature sub celo exist̄ēs. Itē omniū stellaꝝ nomina ⁊ ppꝛietates scibat. Nā de⁹ cōicauit sibi per gratiā illud quod ei canit Sedulius dicēs. Qui stellas numeras quaꝝ tu nomina sol⁹ Signa: po/testates: cursus: loca tēpoꝛa nosti.

¶ De fide beate ꝑginis.

Ut inquit glosa sup illud Pauli ad Thoꝝ. xij. Alteri fides ⁊c. Hic accipitur fides ꝑ qua est gra/tia gratis data: ꝓ constantia fi/dei vel sermone de fide. Q3 aut̄ beata virgo omnes supauerit vt in fide sic sumpta: ꝓbat Albertus vbi supꝛa. c. d. sic. Nam alioꝝ con stantia fuit deficiens ⁊ intercepta: ipius au/tem nō. vnde de ea solet exponi illud Eccl̄ia stes. j. Generatio pꝛeterit ⁊ generatio adue nit: terra vero in eternū stat. Item Matth̄. xvij. inquit saluatoꝛ. Si habueritis fidem sicut granū sinapis: ⁊ dixeritis monti huic: tolle te ⁊ mittere in mare: obediet vob̄. Gra num sinapis est tenaꝝ paruū ⁊ calidum: ⁊ si/gnificat fidē beate marie: que fuit ita cōstās certa ⁊ humilis: q̄ ad ipius dictū quādo di xit angelo. Fiat mihi fm verbū tuū. summus montiū tulit se de celo ⁊ misit se in mare hui⁹ mūdi per incarnatione ex ea: vel in mare sui vteri. Certe nulli⁹ sancti vel sancte fuit vnq̄z fides tam constās ⁊ tam feruēs q̄ istud pete re auderet vel impetrare posset. Non etiam Abrahā: qui tamē (vt ait Apl̄us ad Rom̄. iiij.) credidit in spem contra spem. Credidit nanq̄z in spem repꝛomissiōis sibi facte ab an gelo de filio nasciturο cōtra spem quā natu/raliter habebat. s. q̄ nō esset ei āmodo filius nasciturꝰ cum esset antiquꝰ dierū ⁊ haberet vxoꝛē sterilē. Sed maioꝛ fuit fides beate vir ginis: que credidit angelo sibi dicenti: q̄ ex virgine pmanēte nasceret deꝰ ⁊ homo. Ma gis em̄ est cōtra naturā ꝑ ginē cōcipe ⁊ pare re deū ⁊ hoiem: q̄z sterilē ⁊ vetulā ex āt̄iquo viro cōcipere purū hoiem. ergo ipsa impꝛo/portionabiliter superauit Abrahā in fide: et consequēter oēs alias. ꝑ illā regulā. Quic quid est superi⁹ superioꝛe est etiā multo ma/gis superi⁹ inferioꝛe. argu. in. l. de accessioni/bus. ff. de diuer. ⁊ tem. prescrip. ⁊ in c. ex pte extra de decī. ¶ Itē Gregoriꝰ in omel̄. pasca li inq̄t. Fides nō habet meritū vbi humana ratio pꝛebet experimētū. Sed istud a beata ꝑgine creditū maxime fuit sup rationē ⁊ ex/perimētū. ergo habuit maximū meritū. Ex quibꝫ oīibus patet q̄ ipsa ꝑgo bn̄dicta ha buit maximū habitū ⁊ actuz fidei sup oēs viatoꝛes. Hac aūt fidei sue cōstantia mater dei diabolū supauit. vñ ipa volēs ꝫ eū decer tare dixit deo illud Judith. ix. Da mihi in

A

Habuit maximā fidem

animo cōstantiā ⁊ contēnā illū ⁊ virtutē eiꝰ vt euertā illū. De timore etiā demonū ppt cōstantiā fidei ꝟginalis pōt dici illō Judith xvj. Horruerūt pse constātiā eius. Jpa q̄q ꝟgo de plurimis mysterijs fidei pdocuit primos pdicatores aplos, vnde illi dicere potērāt illō. ps. cxviij. Declaratio ſmonū tuorū illumiat. Ar qz p ꝟtutē sermonū suoz eccīa fuit bñ dispolita. iō de ipa dici pōt illō Eccī xliij. In ſmone eiꝰ cōpolita sunt oīa. ⁊ illud Eccī. viij. Sermo illiꝰ ptāte pleniꝰ est. Eius aūt sermo ⁊ doctrina nō fuit sicut illiꝰ de quo inqt Latho. Turpe ē doctori cū culpa redarguit ipm. ⁊ Ouid. in. ij. de tristi. ōt de se et de alijs malis doctoribꝫ. Arede mihi mores distant a carmine nro. sed suauit illud Prosperi in li. epigrā. diceñ. Nō satis est dñi precepta euolucre lingua. Js meminit legꝫ q̄ memor est operis.

¶ De gratia sanitatū beate ꝟginis.

BGratia sanitatū ē curare ifirmos: nō medicina naturali sz ꝟtute diuina. nā ope diabolico (vt fit in icātationibꝫ ⁊ superstitionibꝫ) curare ifirmos nō pertinet ad gratiā istā sed ad peccatum. vnde ⁊ phibitū est. xxvj. q. ij. c. illud. et q. iiij. c. igit. Hanc aūtē gratiā sanitatū habebant apostoli. Unde etiā ad vmbrā Petri transeūtis per viam infirmi tacti eiꝰ vmbra sanabant: vt dicitur Actuū. v. ergo multo excellentiꝰ hec gratia fuit in ipa magistra ⁊ domina apostoloz dei genitrice Maria. Un de illa dicit Eccī. xliij. Medicina oīm in festinatiōe nebule. Nebula ista ē caro xpi de terra ꝟginali exorta: nullo peccati pondere pgrauata: ⁊ vltra puritatem angelicā eleuata: ac calore spiritus sācti formata. Hac ergo medicina nobis a beata ꝟgine facta ⁊ proposita: totus mūdus virtualiter est sanatus Un Bern. in quodā sermone inqt. Deplenitudine eius oēs recipiūt gratiā: eger curationē: tristis cōsolationē. Jdeo eius filius inquit Eccī. xxiiij. Ego quasi fluuiꝰ dorix: q̄ interpretat medicamentū generatōis: egressus sum de paradiso dei nostri. i. de beata virgine: que fuit paradisus voluptatis a pncipio: in quo posuit deꝰ hoiem. i. xpm: quē formauerat. Cū ergo illud quod est causa cause sit causa causati: vt dicit in li. de causis. notat in. l. domū. ⁊ in. l. videamꝰ. in fi. ff. locati ⁊ in. l. qui occidit. §. i hac. ff. ad. l. aquil. Si beata virgo genauit medicinā ⁊ medicum sanatorē oīm: concludēdū est q̄ ⁊ ipa totum orbē sanauit. Jtē ipam habuisse gratiā sanitatū in summo: pbat Albertus vbi. g. c. clj. ⁊ possumꝰ arguere sic. Beata virgo nō solum totū hominē sanū facit in aīma ⁊ corpe: ⁊ curat omnes morbos incurabiles: vt supra patuit. sed etiā post mortē curat ⁊ mortē fugat. ⁊ etiā quos curat sanat ad immortalitatē. ergo superat oēs in gratia sanitatū. Jdeo ipsa inqt Prouer. viij. Qui me inuenerit inuenict vitā: ⁊ hauriet salutē a dño.

¶ De opatiōe ꝟtutū btē ꝟginis.

LSuper illud. j. ad Thoz. xij. Alij operatio ꝟtutū. ait glo. i. miraculoz q̄ sunt cōtra naturā. i. solituz cursum nature. c. cum marthe. §. q̄situisti. ſſi. miraculū. de cele. miſ. Et ista est differētia iter istā gratiā ⁊ p̄cedētē. quia precedēs videlz gratia sanitatū est circa ea ad q̄ se extendit etiā virtꝰ naturalis. sed vbi p naturā fit sanatio ifirmitatū mediātibꝫ medicinis ⁊ successiue p gratiā diuinā fit subito. Sed operatio virtutū est circa ea ad q̄ non se extēdit potētia nature create: vt est illuminatio cecoz: ⁊ resurrectio mortuoz: solē in celo firmū stare vel retrocedere. Oīm aūt ꝟtutū ⁊ miraculoz maximū est deus homo: seu verbū caro de ꝟgine factū. Un Diere. xxxj. dicit. Nouū faciet dñs sup terrā: femina circūdabit virū. Nouū aūt istud est sup oēs nouitates: cuiꝰ nunq̄ fuit nec erit sile: iuxta illud Jsaie. vlt. Quis audiuit vnq̄ tale: aut quis vidit huic sile? Ergo beata ꝟgo habuit gratiā operatōis ꝟtutū in sūmo. Licet em fuerit opus magnū ⁊ mirabile qđ factū est sub Ezechia rege iuda: qñ. s. ad petitionē eiꝰ in signū sue sanatōis ⁊ remissiōis culpe sol reuersus est retro p. x. lineas i horologio achaz regis iuda: vt habet. iiij. Reg. xx. tñ q: hoc opꝰ fuit vmbra ⁊ figura: maioz fuit ipa res figurata. Signum etem datum fuit in sanatione ⁊ remissiōz peti: nō vniꝰ hois solū sz totiꝰ hūani generꝭ infirmi ad mortē p q̄ñ sol iusticie filiꝰ dei altissimi retrocederet. x. lineis tūc sanaret hō. Nouē linee sūt nouē ordīes āgeloz recti añ deū. decima linea ē hūana natura. Reūsus est ḡ q̄si retro q̄ñ paulominꝰ ab angelis minoratꝰ est: q: mortal' factꝰ formā sui accipiēs: habitu inuētꝰ est vt hō: ad Philip. ij. ⁊ sic in decia linea. Horologiū aūtē ad cuiꝰ decimā lineā reūsus est sol: est beata ꝟgo ex rege achaz descēdēs. q̄ in se habuit pfectionem oīm ordinū angelorū ⁊ hoīm. O quante ꝟtutis opus: deus factꝰ est homo vt homo fieret deus: cecus illumiatꝰ: infirmus sanatꝰ

Maria cecos illuminauit

est p ꝟginē bñdictā. Cecos q̄q̄z corporaliter multoriēs illuminauit. vñ legit ꝙ quidā clericus ei valde devotus qui arte scribēdi vitā suā sustentabat: audiēs z legens pluries de pulchritudine z excellentia ipi⁹: rogabat frequēter ipam virginē vt illi semel se dignaretur ostēdere. Cui revelatū fuit ꝙ tāta est claritas ei⁹ vt si videret eam visum amitteret. Qui nimis affectuose eā videre cupiens dixit se nō curare z amissiōe oculoꝝ: dūmodo semel mereret eā videre. Cogitauit tñ sibi in hoc posse videre ne amissiōe visus optaret eū mē dicare scribere nō valēdo. vñ statuit in mēte sua vnū oculū clausum tenere cū sibi apparet: z altero ipam aspicere: vt saltē oculus clausus sibi remaneret illesus. Cū igit̄ super hoc anhelāti q̄dā vice sibi cū magna gloria apparet beata ꝟgo: z ille clausum vnū oculū tenere inciper: tantā pulchritudinē z magnificētiā in ea cū vno oculo apto vidit: ꝙ nō cōtent⁹ vidisse vno oculo nisi eā totis oculis vidisset: et ā si cērū habuisset. apuit subito etiā aliū vt plen⁹ ꝛcēplaret. Qui subito ex īmēsitate lucis vtroq̄z oculo orbat⁹ est. Nec tñ ex hoc cōtristat⁹ est: sz mirabiliter ꝛsolat⁹ ex ipa visiōe. Rogauit tñ beatā mariā vt saltē vnū oculuz sibi restitueret: vt ex scriptura viuere posset. Cui pijssima ꝟgo vtrūq̄z oculū ꝓtin⁹ reddidit.

¶ De spū ꝓphetico beate ꝟginis.

Sc Ldm glo. j. ad Thoz. xij. ꝓphetia est p̄dicere futura vel occulta p̄sentia vl' p̄terita nūciare: quevia naturali sciri nō p̄nt. Quot modis ꝟo q̄s dicat ꝓphetizare ponit Bar. in l. j. ī p̄n. ff. de no. op. nū. Q, autē hāc grām beata virgo habuerit in sūmo ꝓbat Albert⁹ vbi supra. c. cliij. sic. Prophetia est diuina inspiratio. ergo vbi ꝓportionabiliť est spūssancti p̄sentia z gra z inhabitatio: ibi etiā ꝓportionabiliť est inspiratio z ꝓphetia. Hoc autem fuit in beata virgine: iuxta illud Luc̄. j. Spūssctūs supueniet in te. ergo ipa in sūmo habuit spm̄ ꝓphetie. Itē spūssctūs i animas sanctas se trāffert: z amicos dei et ꝓphetas cōstituit: vt dr Sap̄. vij. Ubi g̃ ꝓportionabilis est trāslatio: est ꝓportionabilis ꝓphetia z amicicia. hoc autē totū fuit i sanctissima aīa dñe oīum creaturaꝝ. g̃ habuit ꝓphetiā in sūmo. Itē Matth. xj. dicit. Lex z ꝓphete vsq̄ ad Johannē. z ille fuit ꝓpha z plus q̄z ꝓpha: q̄ xpm digito demōstrauit. sed ꝓportionabiliť plus est xpm generare z nobis dare q̄z demōstrare. ergo si ꝓpter demonstrationē Johes dict⁹ est ꝓpheta: multo forti⁹ beata ꝟgo dicet ꝓphetissa. Sic em̄ seipam matrē z ꝟginē demōstrauit corpe: sic ipm filiū suum i ꝓphetis z scripturis ꝓmissum toti mūdo demōstrauit: z sic summa ꝓphetissa fuit. Unde Isa. viij. dicit. Accessi ad ꝓphetissam. vbi glo. ait. s. ꝟginē mariā. ergo ipa p excellētiā dicit ꝓphetissa. Sequitur ibidē ꝙ ꝛceptū ex ea filiū iussit deus vocari. Accelera: spolia: detrahe: festina p̄dari. q̄d nomē p effectū ꝛuenit xpo filio huius excellentissime ꝓphetisse. Itez si Cayphas eo q̄ esset pōtifex āni illi⁹ ꝓphetauit: vt habet Joh. xj. g̃ impropoꝛtionabiliť btissima virgo regina z imꝑatrix mūdi sup oēs grām habuit ꝓphetie. Itē q̄z tū hanc grām habuerit per effectum mōstrauit: qn̄ cōscia secretoꝝ z prescia futuroꝝ: ministris nuptiaꝝ dixit Johis. ij. Quodcūq̄z vobis dixerit facite. p̄uidens spiritu ꝓphetico ꝙ filius eius volebat aquā in vinū cōuertere. Q, aūt serus nō repugnet ꝓphetie patet. qz in nouo z veteri testamēto ꝓphetisse fuerunt. vt patz de Maria sorore aaron Exo. xv. z Lu. ij. Anna ꝓphetissa cōmemorat. Act. q̄z. xxj. dicit ꝙ Philipp⁹ habuit q̄ttuoꝛ filias q̄ ꝓphetabāt. Preterea Johānes dicit ꝓpheta z plus q̄z ꝓpha: qz p̄ez z matrē q̄dāmo ꝓphetas fecit: vt habet Luce. j. multo ergo magis dici debet ꝓpheta et plus q̄z ꝓpha beata ꝟgo: q̄ iohem ꝓphetā cōstituit. nā ad ei⁹ salutatiōz exultauit in vtero matris: vt mysteriū occultū qđ spū ꝓphetico cognouerat: eo modo quo poterat ostēderet. Nō solū aūt ipe Johes ad vocē ꝟginis bñdicte ꝛstitur⁹ est ꝓpha: sz etiā mater ei⁹ facta est ꝓphetissa z spūsctō repleta: vt hī Luce. j. Q, ꝛo beatissima ꝟgo spm̄ ꝓphetic̄ū in sūmo habuerit: in suo mirabili cantico ostēdit: i quo nō solū p̄terita z p̄ntia occulta nūciauit: sz etiā futura excellētissime p̄nūciauit Ideo illi in mūdū venieti dicere potuit de⁹ illud Hiere. j. Prophetā in gentib⁹ dedi te. Si g̃ Petr⁹ dicebat sue. ij. canōice. j. c. Habem⁹ firmioꝛē ꝓphetic̄ū sermonē. multo magis hoc dicere poterat ipa dei mr̄. De q̄ etiaz dici potest illud Ecc̄i. xlvj. Exaltauit vocez ei⁹ in ꝓphetia.

Maria maria ꝓphetissa

¶ De discretione spiritū quā habuit beata virgo.

Prime Johannis quarto dicitur Nolite credere omni spiritui: sz probate spiritus vtrū ex deo sint. Et propterea dicitur in. l. j. §. dolum. ff. de eo per quē fac. erit ꝙ facilit oibus

E Credere faciliter

credēs ꝛfacili ꝛcipiꝫ: ꝛ dr esse in culpa. facit l. iij. §. sz ꝛ si sic. ff. ꝛe in rē ꝙso. Dicit etiā Eccli xix. Qui cito credit leuis est corde. Nō maxime ītelligi debet de illo q̄ credit cito spū sibi aliq̄ mō appēti. Angel⁹ em̄ tenebraz trās figurat se in angelū lucis: vt ait Paul⁹. ij. ad Chor. xj. Discretio ergo spirituū ēcognosce re dōnas inspiratōnes a malis suggestiōib⁹ mūdi carnis ꝛ diaboli. Quā grām in sūmo habuisse matrē dei pbat Alber. vbi s. c. cliij sic. Spūalis homo iudicat oīa. j. Chor. ij. id est: discernit agēda a nō agēdis: ꝛ simulata a veris. sz beata ỳgo iproportionabiliꝫ fuit spūalis. ergo iproportiōabiliꝫ alijs oīa iudicauit: ꝛ sic sup oēs discretionē habuit. Itē ij. ad Chor. ij. inq̄t Paul⁹ de diabolo. Non ignoram⁹ astutias ei⁹. ergo multo mīn⁹ mat̄ dei. Itē in vita spa. legit q̄ brūs Anthoni⁹ videns totū mundū laqueis diaboli plenū exclamauit. O q̄s euadet hos tātos laqueos? Et vocē audiuit dicentē sibi: q̄ sola humilitas. sed beata ỳgo improportionabiliter oībus alijs humilis fuit. ergo improportionabiliꝫ sup oēs indeceptibilis fuit. nūq̄z em̄ decepta est sz receptorē in oībus vicit. Itē ppriū est spūs nequā tētare spūales de supbia. sz ipsa nunq̄z habuit stimulū supbie. q̄ a spū maligno maxime fuit īuincibilis. cui⁹ machinatiōes sup oēs ītellexit.

¶ De genere linguarū beate ỳginis

§ Gratia generis linguaz ē scire loq̄ varijs liguis ꝛ itelligere idiomata eaz: q̄ hō nō didicit p suā industriā: sz p solā grām diuinā. Quā grām habuit brūs Anthoni⁹ de padua ordinis nr̄i: q̄ rome p̄dicās ītelligebat ab oīb⁹ nationib⁹ hoīm. ꝛ cū ibi essent p̄ntes nō solū latini sz etiam greci: alemani: gallici: hyspani ꝛ alij multi diuersaz linguaz: singulis videbat q̄ p̄dicaret in lingua sua. Hāc gratiā dedit de⁹ apl̄is in die pēthecostes qñ in liguis igneis descēdit sup eos spūssanct⁹. Actuū. ij cum quib⁹ ꝛ beata virgo erat: que fuit cū eis hanc gratiā linguaz recepit: īmo ipis omnibus excellenti⁹. vt ait Albertus vbi. s. c clv. ꝛ potest ꝓbari q̄ ipa habuit gratiā linguaz h̄ modo. Lingue in signuz sunt fidelib⁹. j. ad Chor. xiij. Sz ipa fidelissima fuit: ergo donum lingue in summo habuit. Itē ipa ēad/uocata oīz. ergo debuit scire idiomata singulorū. Und̄ dicit idē Albert⁹ vbi supra q̄ multi ex diuersis mundi partib⁹ audiētes famā sanctitatis beate ỳginis accedebāt ad eā visitandā: vt ab illa īstruerent̄ in fide filij ei⁹ q̄bus illa loquebat̄ liguis in q̄bus erāt edocti ꝛ enutriti: eos q̄z cōsolabat ꝛ ꝙfortabat. vñ ipi dicere poterāt beate ỳgini illd̄ Cañ. iij. Mel ꝛ lac sub lingua tua. Sūt aūt septuaginta duo genera linguaz: sicut fuerūt discipuli xp̄i. c. septuaginta. el. ij. xvj. di. q̄ oīa pfectissime habuit brā ỳgo maria.

¶ De interp̄tatiōe sermonū brē ỳginis.

Interp̄tatio ꝑmonū ꝑm glo. j. ad Chor. xij. est scr̄puras scire exponere. Q⁹ aūt brā ỳgo hāc grām ī sūmo habuerit ptz ex p̄dictis in q̄bus ꝓbatū est q̄ oēs scripturas intellexit. Itē nō est verbū quod dñs nō reuelauerit ꝑuis suis: vt dr Amos. iij. ergo multo magis matri sue interp̄tationē oīm ꝑmonū ꝛ scripturarū dedit. vñ in illa verificabat illd̄ Eccī. iij. In lingua sapia agnosc.t̄ ꝛ sensus ꝛ scia ꝛ doctrina. verba em̄ sunt note eaz que sunt i aia passionū: vt dr in. j. perier. ꝛ in li. sex ꝓncī. et notat̄ in l. iij. §. idē tubero. ff. de suppel. lega. ꝛ facit. l. non aliter. ff. de le. j. ꝛ l. is qui. §. fi. ff. de tuto. ꝛ cura. da. ab his. l. quidam. ff. de condi. ītī. ꝛ l. diuus pius. §. de minore. al's l. de minore. ff. de q̄stio. Beata igit̄ ỳgo optime scies oēs scripturas interp̄tari dicere poterat illud Eccī. j. Dedit mihi dñs linguā mercedē meā: ꝛ ipa laudabo eū. Appropiate ad me indocti: ꝛ cōgregate vos in domū disciplīne: aperui em̄ os meū cōparevob sine argēto sapiētiā.

De gratia apl'at⁹ ꝛ euāgelistaz ac pastoz que fuit in beata ỳgine.

Apostolat⁹ gratiā habuisse beataz virginē probat Albertus vbi sup c. clvij. Nam si Johānes baptista dicit Johis. j. Ego vor clamātis in deserto. quasi diceret. Nō tm̄ predico voce: sed totus sum vox predicās penitētiā: q̄z oīs vita mea: victus: vestitus ꝛ habitatio inuitant hoies ad penitentiā: ex quo habeo gratiā apostolatus. Multo magis hoc dicere poterat beatissima virgo: cui⁹ oīs vita erat vox inuitans hoies ad innocentiā. Itē ppriet̄as apostoloz est illa que habet̄ Matthei. v. vbi xp̄s dixit illis. Vos est̄z lux mūdi. sz hoc conuenit beatissime ỳgini in sūmo ergo habuit grām apl'at⁹ in sūmo. Itē apl's grece idē est quod missus latine. quia fuerūt missi apostoli ad predicandā fidē: vt inquit Arch. in. c. fundamenta. super ỳba apostolos. de elec. li. vj. Sed beata virgo missa fuit

in mõo ad ꝯcipiẽdũ ⁊ pariẽdũ fidei auctorẽ ḡ excellẽtiꝰ habuit gr̃am apl'aꝰ oĩbꝫ apl'is.

J ¶Euãgelistaꝝ q̃ꝫ gr̃am habuit: q̃ oĩm q̃ euã geliste scꝑserũt magistra fuit. vñ Au. ij. dicitur. Maria aũt cõseruabat oĩa ẏba hec conferẽs in corde suo. vbi glo. ait Ut cũ tps p̃dicãde vel scribẽde incarnatiõis aduenire t suf ficienꝫ oĩa put essent gesta posset explicare. s. fidelibꝫ: maxime apostolis ⁊ euãgelistis.

k ¶Pastoꝝ etiã gr̃aꝫ habuit: que totã eccl'iaꝫ bñdicto fructu vẽtris sui pauit ⁊ cõtinue pascit. De q̃ p̃dictũ fuerat Jsa. xl. Sicꝫ pastor gregẽ suũ pascet. Jtẽ ipa genuit eũ q̃ solꝰ est pastor bonꝰ: Joh. x. ⁊ trãsumptiue i. ꝯ. ecce. ij. q. vij. q̃ est magnꝰ pastor ouiũ: Heb. xiij. ḡ dignitatẽ pastoꝝ habuit: qꝝ p illũ vniũsũ orbẽ cibauit. imo nõ solũ greges sꝫ etiã alios pastores ipa pauit. vnde de illa dici põt illd̃ Hiere. vj. Ad eã veniẽt pastores. s. vt pascãtur ab ipa. ¶Cõcludit igit Alber. sup Missus ẽ. c. clx. qꝰ oĩa dona gratꝫ data ⁊ oĩs gr̃as vniũsaliꝫ ⁊ oĩpharie habuit btã ẏgo sup oẽs alios excellẽtiꝰ: q̃ sibi fuerũt collate. ⁊ si non ad miſteriũ in eccl'ia: ad decorãdã potẽtiã: ad nobilitãdã naturã ⁊ ad honorãdã pſonã suam: ⁊ sic ad pfectiõis ⁊ delectatiõis augmẽtũ in materiã laudis ⁊ oĩm bonoꝝ spũaliũ complemẽtũ. De quibꝫ donis nob cõicare digne tur ipa ẏgo beatissima. Amen.

¶De eiusdẽ btẽ ẏginis scitate ac pctõ im munitate: ipeccabilitate: puritate ⁊ meritabilitate. Sermo. x.

Templum dei sanctũ est. j. ad Cho. iij. Jnq̃t beatus Aug⁹. in ser. j. de assumptiõe ẏginis brissime. Ad tãte ẏginis p̃menda laudis p̃conia quõ tenue ingenium ⁊ iners lingua sufficiat: cũ ad hꝫ etiã nõ possit sufficere phoꝝ pfunda loquacitas Nec mirũ si hec virgo sanctissima suis laudibꝫ humane vocis modos erupat: qñ ipaꝫ humani generis excellẽtibꝫ meritis trãscendit naturã. Sꝫ nõ oĩno nobis a laudibꝫ eiꝰ est retinendũ. qꝝ ⁊ si minꝰ sufficit sensus inopia ad effectũ: sufficiẽs tamẽ ẽ apõ dẽũ deuote mẽtis affectꝰ. nec ambigẽdũ est q̃n valeat hec de se loquẽti sapie p̃bere igniculũ: q̃ totiꝰ sapie plenitudinẽ suo castissimo ptulit i vtero. valeꝝ cũ vult efficaciã ẏbi tribuere: que ẏbũ p qõ facta sunt oĩa ẏgineis visceribꝫ gestauit in corpe. hec ille. De ista ḡ dignissima ẏgine iteꝝ loq̃ popt̃es q̃nꝝ cõsideratiõ es in p̃nti ſmone faciem⁹.

Prima dicet scitatis.
Scda imunitatꝫ. s. a pctõ.
Tertia ipeccabilitatis.
Quarta puritatis.
Quinta ⁊ vltima meritabilitatis.

¶Pars p̃ma huius ſmõis de scitate siue sanctificatiõe beate ẏginis.

b Beatam ẏginẽ in vtero matris fuisse scificatã pbat Alex. de ales in iij. pte sum. in tract. de scificatiõe beate ẏginis. ⁊ Fran. may. in tractatu de cõceptiõe ẏginis. ⁊ sctus Bo. in. iij di. iij. ⁊ b. Tho. i. iij. pte sum q. xxvij. art. j. ⁊ in. iij. di. iij. ⁊ in. iij. di. vj. art. ij. q. j. Et hec veritas pbari pt hoc mõ. Eccl'ia celebrando festiuat eiꝰ natiuitatẽ. ḡ fuit sctã anteꝫ nata ex vtero. ergo fuit in vtero sanctificata. Vñ Bern. in quodã ser. ait. Est itaqꝫ ẏgo regia veris bonoꝝ titulis cumulata: q̃ pculdubio sancta fuit ãteꝫ nata. neqꝫ em̃ natiuitas eiꝰ festiuis laudibꝫ honorare t: si nõ sctã nascere tur. hec ille. Si em̃ nõ fuisset sanctificata ecclesia erraret celebrãdo eiꝰ natiuitatẽ. ꝙa statuit in pctõ nõ deberet statui gaudiũ nec solẽnitas: sed potiꝰ doloꝝ ⁊ luctꝰ. Cũ ḡ eccl'ia non possit errare. j. q. iij. c. saluatoꝝ. xxiij. q. j. capudẽda. ⁊ c. a recta. ⁊ ī glo. in. c. ita dns. xix. di. ⁊ q̃ oppositũ teneret esset hereticꝰ. patꝫ p positũ. Jtẽ sm Phm in. ij. ⁊. viij. topic. Si qõ minꝰ videt ineſſe ⁊ ineſt: ḡ ⁊ id qõ magꝫ Nã si rex ⁊ ꝓnceps honorat clericuꝫ: sequit q̃ magis dz honorare papã. Cũ ergo hieremias fuerit scificatꝰ i vtero: vt patet eiꝰ. j. c. vbi dixit illi dẽ. Priusꝙ te formarẽ in vtero noui te: ⁊ ãteꝫ exires de vẽtre scificaui te Johes q̃ꝫ scificatꝰ fuerit in ventre mris: vt patet Luc. j. vbi dr. Et spũsctõ replebit adhuc ex vtero mris sue. Minoꝝ aũt est euidẽtia de scificatiõe illoꝝ ꝙ de scificatiõe beate ẏginis. ḡ multo magis ipa fuit a dco sanctificata p illã regulã Bern. supꝰ allegatã. q̃d alijs licet paucissimis est ꝓcessum ꝛc. lõge tñ excellẽtioꝝ fuit scificatio ẏginis scificatiõe Hieremie ⁊ Johis. illoꝝ em̃ scificatio ipoꝝtat emũdatiõꝝ: btẽ aũt ẏginis repletiõꝝ scispũs ⁊ gr̃e iundatiõꝝ. De hac aũt scificatõe pphetauerat Dauid ps. xlv. di. Sanctificauit tabernaculũ suũ altissimꝰ. Si em̃ Hieremias fuit scificatꝰ vt esset dignioꝝ ppha dei ⁊ Johes vt dignꝰ posset xpm digito demonstrare: multo magis debuit brã ẏgo scificari vt eẽt dignioꝝ mr dei: ⁊ xpm in suis visceribꝫ posset dignꝰ generare. Jncõueniẽs etem̃ fu

M Maria in vtero scificata.

Differẽtia eiꝰ scificationis

isset q̄ tā p̄ciosum thesaur̄ ſ. dei filiū p̄ eternus in vtero ei⁹ poneret: nisi sanct⁹ ⁊ mūd⁹ fuisset. Aut inq̄t ꝓpha ps. xcj. Domū tuam dñe decet sc̄itudo in longitudine dier̄. Ad euitā dū ergo illō incōueniēs necesse est fateri beatā ꝟginē fuisse sc̄ificatā. q̄ argumētū valet reducēdo rem ad incōueniēs: vt inq̄t glo. in l. j. C. vt in que desunt aduo. p legem officius. ff. de leg. iij. ¶ Quadruplic̄iter aūt fuit sanctificata bn̄issima ꝟgo. Pr̄io in mr̄is vtero: vt. s. dictū est: ⁊ tunc collata est ei gr̄a ⁊ remota ꝓnitas ad peccādū tam venialiter q̄ mortalit̄. ⁊ vt ait Alex. de ales vbi. s. sc̄ificatio remouit a ꝟgine oīe quod eē poterat inclinatiuū ad pctm̄ ad q̄scūq̄ carnales motus: q̄ velut serpētes in carne hūana serpūt. Aut hec quidē sc̄ificatio tanta fuit vt etiā postea ad alios extenderet ꝟtutes suas: atq̄ extingueret ī alijs oēm ꝯcupiscētiā carnis. ꝓinde Eccī. xxiiij. ipa inq̄t. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. q̄ sicut cedr⁹ interficit serpētes odore suo: ita ei⁹ sanctitas in alios irradians: ⁊ bonor̄ exēplor̄ odorē spirans extinguebat ꝯcupiscētie mot⁹ in carne serpētes. ⁊ hāc ꝟtutē nō habuerūt alij in vtero sc̄ificati: vt sic ad alios ꝟtutē suā trāffunderēt atq̄ carnales ꝯcupiscētias extinguerent. De hac aūt bn̄issime ꝟgis sc̄ificatiōe alios fructificātes p̄dixerat Dauid in ꝓsona ei⁹ dicēs Ps. cxxxj. Aflorebit sc̄ificatio mea. Sic autem fuit p sc̄ificatōr̄ ꝑmā dei gr̄a repleta: q̄ licet ei⁹ libr̄z arbitriū nondū esset in fine vltimo stabilitū: tn̄ nūq̄ eā inclinabat ad malū: sed semp ordinabat ad bonū: ⁊ in statu innocentie ab oīi pctō illibatā ptegebat. vñ Bern̄. ad canōicos lugdunēses scribit. Puto q̄ copiosum mun⁹ gratie in eā descēderit que ei⁹ nō solū sc̄ificaret ortū: sed eā ab omni peccato custodiret īmunē. Ideo sp̄ūsanctus poterat dicere ꝟbo diuino incarnādo illud. ſ. Para. xxix. Preparaui edē sanctā. ⁊ ip̄i virgini dici poterat illud Judith. viij. Tu mulier sancta es. De hac etiā sanctificatione p̄dixerat Dauid ps. xxv. dicēs. Sc̄imonia ⁊ magnificētia in sanctificatōe ei⁹. ¶ In sc̄da aūt sanctificatiōe q̄ facta est in cōceptiōe filij dei tantā largitatē ⁊ copiam sp̄ūsancti accepit quātā p̄t creatura viatrix accipe. nō dr̄o vnita vnitate p̄sone: tāq̄ oīmode ad diuinos vsus tam mēte q̄ corpore dedicata fuit tota luce diuinitatis resplēduit. Aut hoc significare voluit angel⁹ q̄n dixit Luc. j. Sp̄ūsanct⁹ supueniet in te ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. ⁊ tūc totalit̄ fuit in xi gr̄a ꝯfirmata ita vt amplius peccare nō posset. Ex q̄ conclu dit Aler. vbi. s. c. clvj. q̄ sanctificatio beate ꝟginis oēs alias excedit in hoc: q̄ alij sanctificati postea venialit̄ peccauerūt fm ip̄m: vt fm alios saltē peccare potuerūt: ip̄a aūt ꝟgo nō: vt infra ꝓbabit̄ in. ij. p̄te hui⁹ ser. De hac aūt sc̄ificatiōe ꝯfirmāte in sanctitate potest exponi illud Judith. xi. Dom⁹ tua in sc̄itate p̄manear. bt̄a em̄ ꝟgo fuit dom⁹ dei p̄manens in sc̄itate. ¶ Tertia sc̄ificatio fuit q̄n de hoc mūdo bt̄a ei⁹ aīa migrauit: ⁊ in plenitudine sc̄ōrū collocata est. iuxta illud Eccī. xxiiij. Et in plenitudine sc̄ōr̄ detentio mea. Quarta ꝟo cū in aīa ⁊ corpe resuscitata sup oīm sc̄ōr̄ ⁊ sc̄ār̄ atq̄ beator̄ spiritū altitudinē iuxta sc̄issimū filiū suū in sacratissimo celi palacio sublimata atq̄ īdicibilit̄ glīficata resedit. vñ ipa dr̄ illud Eccī. xxiiij. In ciuitate sc̄ificata sil'r requieui.

De īmunitate beate ꝟginis ab oī pctō.

VAm inq̄t Aug⁹. ī li. de natura ⁊ gr̄a cum de peccat̄ agit nullā p̄rog⁹ optet de matre dñi facere mētiōez Ipa em̄ ab oīi pctō fuit īmunis vñ dicere poterat illud Job. xxvij. Neq̄ em̄ reph̄ēdit me cor meū in oīi vita mea. Item fm Anſel. in li. de ꝯceptu ꝟginali: ea puritate nitebat qua sub deo maior neq̄t intelligi: ſz maior p̄t intelligi si peccauit. q̄ nunq̄ peccauit. ¶ Nō obstat aūt illud Eccī dictū q̄d refert Leo papa in ꝑmone natiuitatis dñi: ⁊ habet etiā in. c. adhuc istār. §. scim⁹ autem. de pe. di. iij. vbi dicit. Nemo mundus a sorde: neq̄ infans cui⁹ est vita vni⁹ diei sup terrā. ⁊ Job. xv. Celi nō sunt mūdi in cōspectu ei⁹. ſ. dei. ⁊ p celos q̄dā intelligūt sanctos. q̄a rndet q̄ generi p spēm derogat: vt in. c. generi. de reg. in. li. vj. ⁊. l. in toto iure. ff. eo ti. ⁊. l. sancim⁹. C. de penis. p speciale em̄ p̄uilegiuz ꝯcessum bn̄issime ꝟgini derogat illi regule generali q̄ oēs peccauerūt: iuxta illud Eccī. vij Nō est hō iust⁹ qui faciat bonū ⁊ nō peccet Et idē habet. iij. Reg. viij. ⁊. ij. Paral. vj. c. ⁊ Exo. xxxiij. vbi dicit dr̄o. Null⁹ est apud te innocēs. ⁊ Isa. lxiij. vbi scriptū est. Facti sumus īmūdi oēs nos q̄si pann⁹ mēstruate vniūse iusticie nr̄e.

¶ De impeccabilitate bt̄ē ꝟginis.

PRo expeditiōe hui⁹ p̄tis q̄rit̄: nūq̄d bt̄a ꝟgo potuerit peccare? Aut p̄mo videt q̄ sic. nā Aug. ī li. lxxxiij. questionū dr̄ q̄ ideo deus fecit hoiem peccabilē: q̄ gl'iosius est posse peccare

T Utrum Maria potuerit peccare

v

D Maria sc̄ificata q̄drupl'r

P

ꝛ nō ꝓccare: q̄z nō ꝓccare ex ipossibilitate. ergo hoc debuit ꝯuenire mr̄i dei q̄ fuit gl'iosior oīb creaturꝭ. Jrē Eccl. xxxj. in laudē scti ōr. Qui potuit trās gredi ꝛ nō est trāsgressus: ꝛ facere mala ꝛ nō fec. g̃h etiā illi ꝯuenit q̄ ē oī laude dignissima. Jrē Damas. inq̄t q̄ omne creabile est ꝑtribile p̄m eē ꝛ p̄m electionē: ꝑz eē vt corpalia: p̄m electionē vt rōnalia. Sz beata ꝑgo fuit cōpositа ex vtroq̄z: g̃ videt fuisse ꝑtribilis in vtroq̄z. ꝛ ad h̄ facit illud Job. xv. Ecce inr̄ sctos eius nemo īmutabil'. Insup gloriosi⁹ est qđ ex victoria h̄z q̄z q̄d sine victoria vt ꝓbat glo. in. l. pe. ff. de cap. ꝛ postli. reuer. corona em̄ victoribꝫ dat̄: vt ait beat⁹ Maximus in p̄mone pluriū martyꝝ. sed vbi nulla est pugna: nulla etiā est victoria: vt ōt Sze. in moral'. g̃ cū in beatissima ꝑgine maxia fuerit ꝛ sit gl'ia: ꝛ ipa ꝯsecuta sit triūphātissimā coronā: sequit̄ q̄ magnā habuit victoriā: ꝛ sic ꝓ⁹ maximā habuit pugnā. g̃ potuit peccare. Sed ⁊ hoc est auctoritas Bern̄. in ser. de natiuitate ꝑginis dī. Ego puto q̄ copiosior gratia scrificatiōis in ea descēderit q̄z in alijs in vtero scrificaris: q̄ totaz vitā ei⁹ īmunē ab oī̄ pctō efficeret. Qđ nemini in natis mulierꝫ credim⁹ esse donatū. hec ille. Jrē frustra est potētia q̄ nunq̄z reducit̄ ad actū. sic dicimus q̄ ianua sunt ꝑba q̄ null⁹ sequit̄ effect⁹: l. fi. C. de reno. do. sed beata ꝑgo nūq̄z fuit peccatrix. g̃ frustra in ea fuisset potētia peccādi. Aū g̃ de⁹ ꝛ natura nihil agāt frustra: vt ōr. j. phīsi. iij. de aīa. ꝛ. j. de celo ꝛ mūdo. ꝛ notat̄ in l. q̄ bis idē. ff. de ꝑ. ob. sicut etiā ōr q̄ i iure nihil est supfluū: vt in. §. sane. in phemio sexti ꝛ i. l. j. §. nll'a itaq̄z. C. de ve. iu. enu. ꝛ in ꝓma cōsti. co. §. q̄by. ꝛ in. l. si q̄n. in ꝓn. ff. de lega. j ōr q̄ nullū in iure ꝑbū est positū sine mysterio. videt̄ dicēdū q̄ de⁹ nō dedit beate ꝑgini potētiā peccādi: q̄ fuisset supflua. vñ ōt glo. in. c. p baptismū. de ꝯse. di. iiij. q̄ beata virgo ex miraculo nō potuit peccare. Preterea peccare nō est aliq̄d posse ꝑz poti⁹ non posse: vt ait glo. in. c. j. sup ꝑbo oīpotens. de sum. tri. ꝛ fi. ca. q̄ allegat Augustinū de pe. di. ij. §. charitas. g̃ ꝛc. Jtē phs. in. ix. metha. inq̄t q̄ potētia est ꝓncipiū trāsmutatiōis in alteꝝ. ꝑz in btā ꝑgie nullū fuit ꝓncipiū trāsmutādi in pctm̄: g̃ nulla potētia peccādi. Jtē cuicūq̄z incōueniēs est ineſſe actū: ei dē incōueniēs ē ineſſe potētiā. ꝑz brissime ꝑgini incōueniēs est ineſſe actū peccādi. g̃ icōueniēs ē ineſſe potētiā peccādi. Jtē iter n̄ posse peccare nec posse mereri: medium est nō posse peccare ꝛ posse mereri. sed ꝓmū ptinet ad statū cōprehensoꝝ simplicit̄. scdm aūt ad statū viatoꝝ simpl'r. g̃ medium ptinet ad statū medium. ꝑz ille est btē ꝑgis que fuit simpl'r viatrix: ꝛ p̄m q̄d cōprehēdēs vt ait Albert⁹ vbi. ē. c. clxxv. g̃ nō habuit potentiā peccādi. Et ita cōcludit Alber. ibidē ōr. q̄ nō posse peccare p se sequit̄ naturā īuertibilē. ꝛ h̄ mō de⁹ trinitas ōr n̄ posse peccare. Vñ ait Piero. in. c. vl. de pe. di. ij. deus solus oīpotēs ōr: q̄ cū oia possit peccare nō pt. Secūdo mō ōr nō posse peccare qđ ꝑz vnionē personalē cū natura īuertibili. ꝛ h̄ mō xps hō n potuit peccare. Vñ Damas. ōr q̄ ipeccabilis erat dns iesus. Tertio mō. ōr nō posse peccare qđ habet ꝯiūctionē vl' ꝯuersionē totalem ad naturā īuertibilē p medium qđ ē de sua natura inſepabile: vt est habit⁹ glie. ꝛ sic scti in p̄ria nō p̄nt peccare: iuꝝ illd ꝓphe ps. cxlvij. Cōfortauit. i. roborauit: seras portaꝝ tuarū: ꝑz supne hierl'm: vt null⁹ possit exire peccando. Quarto mō ōr nō posse peccare qđ habet ꝯiūctionē ad naturā īuertibilē p medium. qđ ꝛ si de sui natura in se q̄dē est ſepabile: est tn̄ oīno ſepatū a ⁊rio repugnāre vl' resistēte vl' impedīte. ꝛ ꝓpt̄ hoc in suo sūmo in tali subiecto est inſepabile: vt est plenitudo gr̃e in btā ꝑgine. ꝛ h̄ mō ōr btā ꝑgo nō potuisse peccare. vñ ꝛ Bern̄. de ioseph ōr q̄ credebat pot⁹ ꝑginē posse parere q̄z mariā posse peccare. et ex his patz rn̄sio ad obiecta pugnā autē habuit: nō tn̄ ab intra. ſ. in carne: ꝑz ab extra. ſ. p tribulatiōes: vñ ꝛ victoriā. Oēs g̃ auctoritates ꝛ rōnes q̄ vident̄ ꝓbare q̄ potuerit peccare loquunt̄ de potētia p̄m q̄ opponit̄ ad nō posse. j. vel. ij. vl'. iij. mō sumptū. Patz igit̄ q̄ nō posse peccare cōiunctū cū posse mereri est ꝓpriū ꝓuilegiū btē ꝑgis: vt ait Alber. vbi. ē. ¶ Hoc g̃ ꝓuilegiū nō posse peccare cōtulit illi spūſctus in scda scrificatiōe: cū ex ei⁹ īmaculatis sanguinibꝫ corpus filij dei formauit vt ait sctus Bo. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. ꝛ beatus Tho. i. iij. pte sum. q. xxvij. ar. v. Si em̄ post ꝯceptiōz filij dei potuisset peccare plura incōueniētia seq̄rent̄ ꝑz Bern̄. Primo redūdaret in ꝯtumeliā p̄olis. q̄z ei⁹ mater eēt peccatrix ꝛ ꝓua diaboli ꝛ iniq̄tat̄. Secdo eēt i detrimētū mr̄is. q̄z sic dānari potuisset. Tertio eēt in dānū humani generis: ꝛ in ꝓtemptū tori⁹ diuini intēti: q̄z incarnatiōis op⁹ suspectum nō īmerito reddi posset. Vñ oīno assērendū est q̄ in ꝯceptōe filij dei talis extitit cōfirmata q̄ voluntas ei⁹ nō potuit postea ꝯuerti ad malū: nō tn̄ p liberi arbitrij ablationez: nec p alicui⁹ potētie amissionē: sed ꝓpt̄ liberi arbitrij p gratiā cōpletionē ꝛ ꝓfortationem

Nō posse peccare ōr q̄dru pliciter.

Respōsio ad argumēta.

ꝛ defect⁹ ablatiõz.ꝛ hꝫ ex singulari indulto ipi
brē ꝟginī collato. Et ꝯfirmāt ꝓdicta p sniaz
scti Bo. vbi.s.q̄ ait. Dignior fuit brā virgo
ex hoc q̄ mr dei effecta ē q̄z sit aliq̄s angel⁹ in
celo. Si g̃ angeli in gr̃a sunt ꝯfirmati: mul/
to magis mr dei. Hec ille.

De puritate in sūmo brē ꝟginis.

Beatissimā ꝟginē habuisse purita
tem in sūmo possibilē hꝫi ab aliq̄
pura creatura ꝓbat aucte Ansel.
supi⁹ allegata: q̄ habet in.li. de cō/
ceptu ꝟginali: vbi inq̄t. Decuit vt cōceptio
illi⁹ hois ꝛ mr̄e fieret purissima ꝛc̄. Si em̄
aliquā ipuritatē pcti habuisset vel ꝓtraxisset
nō posset dici hꝫe puritatē tātā q̄ sub deo ma
ior nequeat itelligi. Nā si maior est puritas
i filio ei⁹: ipe est dē⁹. Ad ꝓbādā aūt brē ꝟgis
puritatē adduci pōt illd̄ puer.xxv. Aufer ru
biginē ꝛ argento: ꝛ egredietur vas purissimū.
Argētū fuit vterq̄z parēs brē ꝟginis de cui⁹
semine ꝓpagata est brā ꝟgo. ablata em̄ rubigi
ne ꝛ infectiõe a semine illo q̄ trahebat ipa ꝟgo
ꝯcipi: egressa est mr dei tanq̄z vas purissimū.
Si em̄ ꝯtaminata esset ipa ꝟgo aliq̄ macula
pcti: bruta ꝛ inaiata maiori puritate niteret
Dicit g̃ Alber. vbi.s.c.clxxviij. q̄ maior pu/
ritas attēdit p maiorē accessum ꝛ approxia/
tionē ad sūme puꝛ. ꝛ q̄ puritas sequit natu
ram luminis ꝛ lumiosi: vt qđ plus ptic̃pat
de natura lucꝫ: plus habeat puritatꝫ: vt sūma
lux ꝛ sūme luminosum sūme sit lucidū ꝛ pu/
rum. ꝛ vbi magis ꝓpe ꝛ ꝟe est ꝓprietas lucꝫ
ibi etiā magis ꝓpe ꝛ ꝟe sit ꝓpetas puritatis
Res em̄ capit ꝑfectiū ꝛ nomē ei⁹ rei de qua
magis ptic̃pat: vt in argu. p glo. in.l.ij.ff. de
lib. leg. ꝛ insti. de adop. §. femie. ꝛ ff. de sta. ho
mi. l. queritꝫ. Subdit Alber. vbi.s. Uñ cum
sit lux corpalis ꝛ lux spūalis: vt dr̄ Aug. sup
Gen. ad litterā. ꝛ magis ꝓprie dicat lux spū
alis q̄z corpalis: erit ꝛ puritatꝫ corpal' ꝛ spūa
lis: quaꝛ spūalis est dignior. Puritas autē
corpalis dr̄ maior fm maiorē ꝯuenientiā ad
sūmā corpalē lucē. ꝛ fm hꝫ aqua purior ē ꝛa
ꝛ aer, q̄z aqua: ꝛ ignis q̄z aer: ꝛ firmamētū q̄z
ignis: ꝛ celū crīstallinū q̄z firmamētū: ꝛ celū
empyreū q̄z aqueū. Sil'r maior puritas spi
ritual' est ꝑz maiorē ꝯuenientiā ad sūmā spūa
lē lucē: q̄ ē dē⁹. q̄ lux est i tenebris lucēs: in q̄ te
nebre nō sunt vlle: vt dr̄.j. Joh.j. Scdm hꝫ
q̄ aīa sensitiua purior est vegetatiua ꝛ rōnal'
q̄z sensitiua: ꝛ rōnal' angelica q̄z rōnalis hūa
na fm naturā. fm autē grām q̄ est q̄sī lumen
creatū ꝓcedēs a luce increata: vbi est maior
ptic̃patio gr̃e: ibi maior est approꝑinquatō
ad ꝑmā lucē. ergo vbi gr̃a est in sūmo: ibi ap
propinquatio in sūmo: ꝛ puritas in summo
Hꝫ i brā ꝟgie respectu oīm aliaꝛ creaturaꝛ
nō vnitaꝛ ꝟbo diuio fuit gr̃a in sūmo. q̄ ap/
propinq̄tio ad sūmā lucē in sūmo: ꝛ cōseq̄nt
puritas i sūmo. Ite. j. ad Thim. j. dr̄. Cha/
ritas de corde puro. s.c̄. vbi q̄ maior est chari
tas ibi maior est puritas. sed charitas in bea
ta ꝟgine fuit i sūmo: q̄ ꝛ puritas. Petr⁹ etiā
dixit vt habet̄ Act. xv. Fide purificās corda
eoꝛ. ꝛ loquit̄ de fide formata p charitatē. sed
beata ꝟgo habuit fidē talē in sūmo: q̄ ꝛ puri
tatē. Inq̄t q̄z Alber. vbi.s. q̄ nō obstat huic
cōclusiōi q̄ puritas ꝟginis in statu vie non
plene apprehēdebat p speciē lucē increatā: vt
beati. q̄z hoc ideo erat: q̄z maior lux gr̃e in sb̃
iecto passibili ꝯiūcto corpi passibili ac gros
so. minus imutat ꝛ monet actualit̄ q̄z minor
lux gr̃e in subiecto ipassibili ꝛ glioso. Et hꝫ ap
paret p exēplū a sili. Uidem⁹ em̄ q̄ q̄nq̄z ma
ior lux min⁹ illuminat p cōiūctionē cū aere ob
scuro: q̄z minor lux ꝯiuncta cū aere claro. vñ
luna quādoq̄z in nocte magis illuminat i aere
claro q̄z sol in die i aere obscuro ꝛ obnubila/
to. ꝛ tamē ipproportionabilit̄ maior ē lux sol'
q̄z lune. Et sic fuit in brā ꝟgine q̄ ꝛ st non ita
actualit̄ ꝯtinue videret deū sūmā lucē p spe/
ciem: vt sctī ppē distātiā corpis sui passibilis
tñ habebat maiorē gr̃e habitū ꝛ sbam q̄z ipsi.
vnō ꝛ magis erat prima lucī eterne: ꝛ ꝯ inter
magis oīb⁹ pura. hec ille. ¶ Possum⁹ aūt di
cere q̄ ei⁹ puritas fuit pfecta impmixta ꝛ cō/
tinua. Fuit em̄ pfecta: quia cū triplex sit pu/
ritas. s. humana: angelica ꝛ diuina: ipa puri
tatē diuinā in vtero nouē mēsib⁹ portauit: ꝛ
puritatē angelicā trāscēdit: ꝛ oēm puritatez
humanā vniūsaliter supauit. Fuit q̄z eius pu
ritas impmixta. Nō em̄ habuit admixtiōz
original' pcti: q̄ fuit a filio dei ꝑseruata. nec
mortal' actualis: q̄ fuit patris potētia ꝯfir
mata. nec venialis: quia fuit a spū diuio cō/
secrata. Uñ dicere pōt illd̄ Judith. xiij. Ui
uit dñs: q̄ custodiuit me angelus ei⁹: ꝛ hinc
euntē ꝛ ibi cōmorantē ꝛ huc reuertentē. Cu/
stodiuit em̄ eā dñs in mūdū euntē: q̄ in ori
ginali feroꝛe ꝛ putredine labi nō ꝑmisit. Et
in mō cōmorātē: q̄ ipam a mortali ꝓseruā
uit. Et ad patriā reuertētē: q̄ sine macla ve
nialis pcti ipam de mundo ad celestia euoca
uit. Puritas insup ei⁹ fuit ꝯtinua. nūq̄z em̄
fuit interrupta. vñ ait Eccl. xxiij. Usq̄ ad
futuꝛ scīm nō desinā. Ad ꝓdicta etiā de puri
tate brīssime ꝟginis pōt adduci q̄ fm leges
illd̄ dr̄ puꝛ cui nihil est admixtū. l. in his. in

Uñ aīe
dat puri
tas

Puritas
Marie

ꝑn.ff.de solu.t.l.libroꝝ. §.cartis.ff.de leg.iij t no.in cle.si dignitatē.de ꝓben.t in.l.j.§.purus.ff.de reli.t sump.fu. Itē puꝝ exponit.i. sine dolo.iij.q.ix.c.pura.t puꝝ p simplici accipit.l.duos.ff.de ꝺdi.t demō.t i aut.vt oēs obe.iudi.§.hec ꝑsiderātes.i aut.de nup.§.si ꝙ ab initio. Aū igit bn̄dicta virgo fuerit separata ab oi puritate t sine aliq̄ dolo:ac plena oi simplicitate sctitatis:sequit inuincabiliter ꝙcludēdū q̄ fuit purissima.

¶De meritabilitate btē ꝙginis.

Maria in oibus meruit

Beatissimā ꝙginē in oi sua opatōe t q̄libet motu liberi arbitrij meritū acq̄sisse ꝓbari pt fm Albert.vbi s.c.clxxvj. Nā inq̄t Apls Col.iij Oīne q̄dcunq; facitis in ꝙbo vel ope in noīe dn̄i nr̄i ihesu xpi facite.t.j.ad Thoz.x. Sive māducetis sive bibatis vl aliq̄d aliꝺ faciatis: oia in gl̄iam dei facite. Aut g aliq̄s implet ꝫ aut null⁹.si null⁹:g frustra pcipit vl consulit vel monet.si aliq̄s:g brissima ꝙgo:g in omni eo qꝺ facit merebat. Itē q̄libet motu mereri ē quoddā bonū.aut g est cōmūicabile aut nō si est cōicabile:g sume bonus de⁹ cōicauit illud alicui:ergo btissime sue mr̄i. Si aut ꝺicatur q̄ nō est cōicabile:nō videt verū:quia idē de q̄libet ope ꝙtingeret ꝺicere. Itē q̄ ipa beatissima ꝙgo trāsceꝺerit in meritis oēs puras creaturas ꝓbat sic. Diuina gr̄a sive charitas est ꝓncipiū merēdi:vt ꝺicit magr in.ij. ꝺi.xxvij.t Tho.j.ij.q.vl.sed beata ꝙgo fuit pre oib⁹ plena diuina gr̄a t charitate a ꝓmo instāti q̄ habuit vsum liberi arbitrij:vt ꝓbatū est in pceꝺētib⁹ fmonib⁹ hui⁹ opis.g ab illo instāti cepit pre oīib⁹ mereri. Et cū ꝺicat Augustin⁹ ad Bonifaciū q̄ gr̄a mereat augeri:vt ancta mereat t pfici.g crescēte gr̄a i maria:crescebat ratio merēdi t meritū. Preterea si de btō Fran.ꝺicit in legēda maiori quā cōposuit scūs Bonauētura q̄ mos erat angelico viro nūq̄ ociari a bono. Quid credēdū est de beata ꝙgine? ꝓfecto nō est dubitāꝺū q̄ a ꝓmo instāti vsus liberi arbitrij vsq; ad suū felicissimū trāsitū sp fuit in actu merēdi:t ꝓbat.qm̄ si aliq̄n vel i mīmo spacio fuisset ociosa a bono ope saltē peccasset venialiter.cui⁹ oppositū tenēt oīes doctores in.iij.ꝺist.iij. Itē vbicūq; nō pōt in discernēꝺo ratio errare:t voluntas nunq̄ pōt eligere malū:ibi sp eligit bonū t optimū. Sz vtrūq; horū fuit in btā ꝙgine:vt patz ex ꝺictis.s.g ipa sp elegit bonū t optimū:iux illud Lu.x. Maria optimā ptē elegit.t ꝙmer in oī ope merebat. Itē fm ph̄m in li.de aīa:intellect⁹ semp est rect⁹:nisi qn̄ se īmiscet fantasticis t ꝺeducit ab illis.sz itellect⁹ btē ꝙginis nūq̄ se īmiscuit fantasticis nec ꝺeduct⁹ fuit ab illis.g sp rect⁹ fuit. Sz rectū ꝺr cui⁹ mediū nō exit ab extremis.v.philic.g sp direct⁹ fuit in sūmū bonū:t ꝙnt semp merebat. Et hec oia confirmat sctus Odilio in fmōe ꝙginis btē ꝺicēs Unū p certo scim⁹ q̄ oīs marie actio sp intēta fuit in ꝺn̄o. ¶Nō solū aūt merebat i oīb⁹ opatiōib⁹ sz etiā in oīb⁹ passionib⁹ ex libero arbitrio pceꝺētib⁹:vl eo ꝙcurrēte in eis:vt ꝓbat Albert.vbi.s.c.sequēti. Magnū em̄ est meritū ex tolerātia passionū:iuxta illud.ij. ad Thim.ij. Si tolerabim⁹ t cōregnabim⁹ vn̄ ꝓau.ij.ad Thoz.j.inq̄t. Sicut abūdāt passiōes xpi i nob:ita t ꝑ xpm abūdat ꝙsolatio nr̄a.t iterꝝ ibiꝺē ꝺr. Sciētes q̄m̄ sicut socij passionū estis:sic eritis t ꝙsolatiōis. Quis em̄ sentit incōmodū debet etiā sentire cōmoꝺū.l.fm naturā.ff.de re.iu.cū si. ¶Cōcludit aūt Albert⁹ vbi.s.sic.ꝺicēs. Dicim⁹ g q̄ beatissima ꝙgo q̄libet motu liberi arbitrij ad agēꝺū vel patiēꝺū merebat:sz nō merebat meritis naturalib⁹ inq̄tū naturalib⁹:sz rōnalibus gr̄a informatis.vnde motib⁹ liberi arbitrij gratuitꝫ merebat.vbi etiā liberū arbitriū t gr̄a opabant:sz liberū arbitriū vt iumentū: gr̄a vt sessor:fm Ansel.iuxta illud apli.j.ad Thoz.xv. Nō aūt ego sed gr̄a dei mecū.t sic merebat q̄libet motu q̄ cōtingit mereri. Hec ille. De q̄b⁹ innūeralib⁹ meritis nos faciat eē cōsortes ipa ꝙgo benignissima q̄ ꝺixit illꝺ Sap̄.vij. Sine iuꝺicio cōico.s.ꝺnoꝫ meis in pnti gr̄am:in futuro autem gl̄iam sempiternā:mediāte ꝺilectissimo filio meo:q̄ est benedict⁹ in secula.Amen.

Merebat in oībus passionib⁹

Cōcl̄o

¶De sacramētis eccl̄ie q̄ recepit btā ꝙgo:

Sermo.xj.

Solem reuelationē notū factū est sacramētum ad Eph̄.iij. Inq̄t Apls ad Hebreos vl. Optimū ē gr̄a stabilire cor. Ido aūt ꝺicit optimū:q; nihil ē melius invita gr̄a dei. Est em̄ ita p̄ciosa q̄ p ea pcipitur oīne bonū.vn̄ Eccl̄i.xl.ꝺr. Gra dei sic paraꝺisus in benedictōib⁹.t.ij.Petri.j. Maxima t p̄ciosa nob donauit de⁹.s.p gratiā suam. Inꝺ alias āt dei gr̄a est gr̄a sacramēralis: scz sacroꝝ eccl̄ie:que fm mgr̄m.in.iiij.sentē. ꝺi.ij.sunt septē.s.baptismus:cōfirmatio:panis benedictōis.i.eucharistia:penitētia:vnctio extrema:oꝛdo t ꝙiugiū sive mr̄imonii:

Sermo.xi. De sacramētis que recepit

de quibꝫ tres cōsiderationes in p̄senti ſmone faciemus.

Primo vtꝫ btā ẏgo illa ſuſcepit.

Scdo q̄re de h̄ ſcptura mētionē nō fecit.

Tertio q̄d vtilitatꝫ ex eis acq̄ſiuit.

Pars p̀ma huiꝰ ſmōis vtꝫ btā ẏgo ſuſcepit ſacra eccl̄ie.

Maria oia ſacra ſuſcepit.

Apto expeditiōe p̀me ptis q̄rit.nū q̄d btā ẏgo ſuſcepit eccl̄iaſtica ſacramēta? ↄ rñdet Alber.ſup Miſſus ē.c.clxxij.di.q. btā ẏgo oīa eccl̄ie ſacra ſuſcepit:q̄ tpe ſuo fuerūt oībꝫ hoī bus gn̄aliē inſtituta:ↄ pmulgata oībꝫ obſeruāda:nō ex necitate vt alij:ſz multiplici de cā. Primo ad ſuiꝰ pi hūiliatiōz. Scdo ppt̄ ſcādali euitatiōz. Tertio ppt̄ p̄cepti implerionē. Quarto ppt̄ meritoꝝ ſuperogationē Quinto ppter hereſum cōfutationē:maxie illiꝰ que ipam aſſerebat nō fuiſſe hoiem:ſed de natura angelica. Sexto ad pfectoꝝ iſtructionē:vt q̄ eſt ſctūs ſāctificet adhuc. Septimo ad pctōꝝ redargutionē. Poſſunt etiam iſte cauſe reduci ad tres:ppt̄ q̄s ſacra inſtituta ↄ ordinata ſunt in alias cauſas quas ponūt theologi i.iiij.di.j.ↄ ibi Rich.in arti.ij. q.j.p̀ma cā fuit ob ſui maiorē humiliationē ſcda ob aliorꝝ iſtructiōz:tertia ob bonoꝝ exercitatiōez. Quātū ad p̀mā ſciēdum eſt q̄ ſicut p̀mū documētū qđ infudit nobis p̀ma mater Eua fuit ſuꝑbia:qua voluit ſe deo eq̄re:ita p̀ma marie ẏtus (vt inq̄t Amb.) ē humilitas:quā ipa mr̄ nr̄a ſpūalis in oībꝫ edocuit.vñ ſicut legalia obſeruauit inſtituta p pctōribꝫ tanq̄ pctō ſubdita foret:q̄ tñ omni carebat pctō:vt patet in ſacrificio purificationis ↄ filij redēptiōe.ita etiā ſacra q̄ ſunt medicine p̀ncipaliē pctōꝝ voluit ex humilitate ſuſcipe. Vñ Bern.in quodā ſermōe inq̄t illi. Vere maria nō indiges purificatiōe:ſed nec filiꝰ tuus circūciſione.eſto ergo ↄ tu ſicut vna ex mulieribꝫ:ſic ille eſt vnꝰ ex illis.ſ.peccatoribꝫ ſm appentiā. Scdo ſacra ſuſcepit btā ẏgo ppt̄ inſtructiōz alioꝝ:vt pfectos doceret ſui exēplo ſuare leges ſuꝑioꝝ:etiā ſi nō tenerent moze imperatorꝫ in.l.digna vox.C. de legi.ↄ in.§.fi.iſti.de inoffi.teſta.vbi dt.licet ſoluti ſim⁹ legibꝫ:tñ ſm leges viuere volumus.ↄ iſtud eſt pfectiꝰ:q̄ ea in bñficijs nr̄is ſunt gratioſioza:q̄ cū liceret nō impedere:dilectiōis tñ cā impedim⁹.c.iam nūc.xxviij.q.j.ↄ p glo.in.c.j.in fi.de ſum.trī.ↄ fi.ca. Promulgatū aūt fuerat edictū p apl̄os ex p̄cepto xp̄i p̄cipiētis Matth.vlti. Euntes docere oēs gentes baptizātes eos in noīe patris ↄ filij ↄ ſpūſcti:docētes eos ſuare q̄cūq̄ mādaui vob.ſ.de penitentia:euchariſtia ↄ alijs hmōi. Voluit ꝫ beata ẏgo hec obſeruare vt īuitaret nos ſuo exemplo ad pniam.peccatores etiā inſtruit vt nō erubeſcāt aſſumere remedia humilia inſtituta ad delēdū peccata. Erubeſcūt em̄ quidā pctā ſua cōfiteri:cōtra quos Bern.in quodā ſmone exclamat dī. O nimia iſania hoīm pudet ablui ↄ nō pudet inq̄nari:pudet ſordes abſtergere ↄ ñ pudet cōtrahere. Btiſſima aūt ẏgo cū eſſet ſine pctō ſacra in remediū ꝓtra pctā inſtituta ſuſcepit ac ſi eēt p̄ccatrix. Tertio hoc fecit ppt̄ bonoꝝ exercitatiōz:vt fuaret illō Apoc.vl. Qui iuſtꝰ eſt iuſtificet adhuc.volēs em̄ quotidie merita cumulare:ſacra devota ſumebat vt magꝫ i merito ↄ dei gra q̄tidie creſcerꝫ per effectū eoꝝ.

Pars ſecūda huiꝰ ſmonis q̄re ſacra ſcriptura nō facit mentionē de ſacramētis a beata ẏgine ſuſceptis.

B Alber⁹ vbi.ſ.c.clxxij.ponit q̄nq̄ iter alias rationes quare de ſacroꝝ ſuſceptiōe a beata ẏgine nihil ſit exp̄ſſum in diuis ſcpturꝫ. Prima eſt vt p h̄ devotio fideliuꝝ excitet:iuxta illud Eccl̄i.xxiiij. Qui edūt me adhuc eſurient.et.j Qui elucidāt me vitā eternā habebūt.facit ad hoc illud quod ſolebat dicere Barr.ſ.q Asinus eiꝰ magr̄ fecit illū magiſtrū.q̄ ſemp relinquebat eū dubitantē.ↄ p hoc magis excitabat poſtea ad inquirendā ẏritatē. Secūda ratio fuit vt nr̄a vana gl̄iatio repmat: nr̄a bona opa p magno cōputādo. Vanitas em̄ humana cupit alijs innoteſcere ex vana gl̄ia quicq̄d boni pegerit.quod phibet dñs Matth.vj.di. Nū facis elemoſynā noli tuba canere añ te. Btā aūt ẏgo cū eēt excellētiſſimi meriti:ↄ opa excellētiſſima plurima fecerit:vt ipa ſacramēta ſuſcipiēdo:ↄ multa alia voluit tamē illa exp̄mere vel narrari facere: vt diſcam⁹ occultare bona opa nr̄a q̄ñ nō eſt neceſſariū.ſicut ↄ filiꝰ eiꝰ ea q̄ egit vſq̄ ad trigeſimū vite ſue annū:q̄ vtiq̄ friuola nō fuerunt:ſed oīa magnifica ↄ excellētiſſima.nec ipa narrauit nec ab euāgeliſtꝫ exp̄mi voluit: p hoc ſignificās nos nō debere ẏtutes nr̄as palare. Vera em̄ eſt ſnīa Greg.in moralibꝫ dicētis. Studiū celeſtꝫ deſiderij a malignis ſpiritibꝫ cuſtodire nō ſufficit:q̄ h̄ ab hūanis laudibꝫ nō abſcōdit.vñ dēpdari deſiderat q̄ theſauꝝ publice in via portat.dñs ꝫ noſter ↄ dña ſuas excellētias ↄ opatiōes admirabiles ſibi notas noluerūt manifeſtare:iuxta il-

lud ꝓuer.xxvij. Laudet te alius ⁊ nō os tuū:aliena labia ⁊ nō lingua tua. vñ Bern. inq̄t. Increpat xp̄i natiuitas se laudātes:et se ostētare cupientes. nam de nocte voluit xps nasci. vbi sunt q̄ tā ipudēter gestiūt ostētare semetipos? Deniq; tacet xps ⁊ nūciat angelus:laudat mlt̄itudo celestis exercit⁹. sileat ḡ os tuū:lauder te alienū. Hec ille. Tertia cā esse pōt q̄ dñs q̄dā voluit nobis esse dubia i via:etiā circa diuinas scp̄turas:vt mēres nostras alliciat ad ꝓcupiscēdū pfectā cognitōz in patria. vñ sup illud Exo.xij. Nō remanebit ex eo quicq̄z vsq; mane:qd aūt residuum fuerit igni cōburetis:inq̄t Greg⁹. Quod ex agno remmanet cōburi mādat:vt qd̄ de mysterio icarnatōis ei⁹ penetrare ⁊ itelligere nō possum⁹:prāti spūsscti hūilit̄ reseruem⁹. vt nō supbe q̄s audeat vl̄ ꝓtemnere vl̄ denegare qd̄ nō itelligit sed igni tradat.i.spūsctō reliquat:donec oīa in futuro q̄libet cognoscat nec tm̄ interim nr̄a deuotio sine exercitatione torpescat:sm illd̄ qd̄ p̄cedit ibidē. Caput cū pedibꝫ ⁊ intestinis vorabitz. Caput em̄ igni vorare est diuinitatē illi⁹ fidei p̄cipe. pedes vorare est vestigia hūilitatis amādo ⁊ imitando tenere. Vorare intestina est ꝟbor̄ xp̄i occulta ⁊ mystica mādata p̄grere:q̄ vorām⁹ cū auide sumim⁹. In vorationis aūt ꝟbo pigricia nr̄a reph̄ēdit:q̄ ꝟba ei⁹ atq; mysteria nec p nosipos req̄rim⁹:⁊ dicta ab alijs inuiti audimus. Nō remanebit aūt ex eo quicq̄z vsq; mane.quia ei⁹ dicta magna sunt excutiēda sollicitudine:vt ātecq̄z veniat dies resurrectōnis i nocte p̄nt̄z vite oīa mādata ei⁹ itelligēda penetrem⁹. Hec ille. Quarta cā pt̄ eē. qz sicut btūs Aug.i li. de natura ⁊ gra vnā ponit regulā de btā ꝟgie. vt vbicunq; de pctis agit de ea nolit fieri q̄stionē. ita ⁊ p regula ⁊ p̄n cipio p se noto de ipa supponat in bono q̄cq̄d boni aliq̄ pura creatura fecerit vel recepit vt ei⁹ fuisse expers nullaten⁹ credat. cū (vt inq̄t Damas.) a nulla illustriū supet. Quinta causa est vt remoueat supfluitas a scp̄tura. sicut em̄ nihil diminutū ita supfluz in ipsa positum est. quia (vt ait ph̄us) q̄ vnū dic̄ quod plura ꝓtinet:plura dicit. Vñ dicto ⁊ p constanti habito q̄ ꝟgo maria fuit gra plena:supfluū fuit addere q̄ recepit gras sacrales q̄s apli ⁊ alij scti receperūt. Frustra em̄ fit p pla qd̄ satis exp̄mit ⁊ fit p pauciora. l. dñs testamēto. ff. de ꝓdi. ide. Et q̄ igit̄ p̄supponit tacite q̄ btā ꝟgo nō fuit expers alicui⁹ bōi ab alio habiti:sequit regula q̄ exp̄ssio eoz̄ q̄ tacite insunt nihil opat̄. l. ij. ff. de leg. j. ⁊ q̄ rei satis de/

Aliq̄ sūt deo ꝟuā/da

mōstrate frustra adūcat̄. l. j. ff. de w. ple. ⁊ q̄ i reb⁹ clarz nō est op⁹ ꝓiecturz. l. cōtinu⁹. §. cū ita q̄s. ff. de ꝟbo. ob. ¶ Et ad roborādū predicta adduci pōt illud Bern. dicēs. Si enim nec foliū de arbore necvnus de passeribꝫ cadit sup terrā sine patre celesti.i. ei⁹ ordinatione ergo de ore euāgeliste supfluū defluere verbū p̄sertim in sacra hystoria non puto. Dia q̄p de plena sūt supnis mysterijs ac celesti singula dulcedine redūdātia. Si tm̄ diligentē habeat inspectionē ei⁹ q̄ nouit suggere mel de terra:oleūq; de saxo durissimo. hec ille. Dic̄ aūt Albertus vbi.s. His ḡrōnibꝫ brissima ꝟgo hūilē susceptiōz sacroz̄ ⁊ in se habere voluit ⁊ tacere:vt dū se magz̄ oibꝫ humiliaret:⁊ ipaz sui hūilitatē q̄ztū in se erat modis oībꝫ occultaret. sicut hūilitate pfectā eā etiā tacēdo tota scp̄tura pclamaret. Nos q̄z dicere possumus ⁊ credere q̄ de⁹ sanctis suis doctorib⁹ revelauit ad ꝟginis gl̄iam illd̄ qd̄ ipa ex hūilitate reticuit ⁊ occultauit. s. de susceptiōe ecc̄ie stici sacri. ⁊ ad h̄ adduci pōt ꝟba rhematz̄ nr̄i scz Scdm revelationē notū factū est sacrm. scz a btā ꝟgine susceptū. Vñ dr Alber. vbi s Cōcedim⁹ ipam oīm sacroz̄ gras vl̄ i seipsis vel in eq̄pollēti excellēter suscepisse.

Pars tertia huj⁹ ſmonis q̄d suscepit btā ꝟgo ex sacris ecclie.

Latissimā ꝟginē ecclīastica susce/pisse sacra satz̄ ex supioribꝫ patuit ⁊ potest etiā vltra p̄dicta sicp̄bari Nā sacrm idē est qd̄ sacrū signū: vt dr Aug. in x. de ciui. dei. c. v. trāssumptiue in. c. sacrificiū. de ꝓse. dist. ij. Vel dr sacrm. i. sacre rei signū:qd̄ idē est. Et hāc ethymologiā ponit magr̄ in. iiij. di. j. vbi etiā ait q̄ sacramētū est inuisibilis gratie visibilis forma bonū aūt est argumētū ab ethymologia vocabuli qm̄ nō repugnat ei⁹ diffinitiōi. l. ij. §. appellata. vbi Bar. ff. si cer. pe. ⁊. l. j. vbi moderni post Bar. ff. de acq̄. pos. ⁊ in phemio i fortiati. ⁊ insti. de testa. i p̄n. vbi angel⁹ aretinus. Que aūt dicat ethymologia ponit glo. q̄ allegat Arist. i. l. rugurij. ff. de ꝟ. si. Sz in btā ꝟgine fuerūt oīa p̄dicta bona excellētissime. ḡ ⁊c. Item vt inq̄t Rich. mr̄ in. iiij. di. j. ar. ij. q. iij. Sacramēta sunt quedam p̄testatio seu fidei cōfessio facta. Sed hec sup oēs fuit in ipa ꝟgine: ḡ habuit ⁊ suscepit sacra. ¶ Item ipa ꝟgo legalia fuauit sicut purificatiōz ⁊c. ḡ ⁊ euāgelica. Item dns dixit Joh̄i vt hab̄et Mat. iij. Sic decet nos adiplere oēm iustitiā. glo. i. pfectā humilitatē. ⁊ loquebat̄ de su

Argum̄tuz ab ethymologia

Sermo. xi. De sacramētis que recepit

Suscepit baptismū

sceptiōe sacri baptismi. g ppr eādē cām debuit beata virgo baptizari ⁊ alia recipere sacra De baptismo aūt in pticulari arguit Alber. vbi. s. c. lxvij. di. Quicqd hz oēm grāz habz oē ꝓferēs grām. sz brīssima ẏgo habuit oēm grām. g habuit oē ꝓferēs grām. g habuit baptismū q̄ ꝓferr gra. Itē pceptū de baptismo p⁹ promulgatiōz obligat oēs ad susceptiōz sui g ⁊ beatā ẏginē. Itē dns baptizat⁹ fuit qui nō indigeret. g ⁊ beata ẏgo debuit baptizari. Itē Joh. iij. ait saluator. Amē dico vobis nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spūsctō nō intrabit regnū dei. sz btā ẏgo regnū dei intrauit: g baptizata fuit. Item si nō baptizata fuisset: ignaros sue sctificatiōis scādalizasset. sed neminē scādalizauit: g baptismū recepit. Item de aplis supponit q̄ fuerint baptizati p illd Joh. xiij. Qui lot⁹ est nō indiget nisi vt pedes lauet. Et h̄ tenet Aug. in. c. qñ. de ꝓse. di. iiij lz nō habeat exprsse in euāgelio. g ml'to fortiꝰ dz illud supponi de btā ẏgine: q̄ fuit pfectissima obseruatrix cōsiliorz ⁊ pceptorz dei. Itē si nō eēt baptizata nō hēret caractrē p quē distingueret a gētilibz ⁊ iudeis. Dic g Alber. vbi. s. c. lxxij. q̄ btā ẏgo suscepit p baptismū caracteris impssionē: ẏtutū exercitationē: et meritorz augmētatiōz. ¶ Hz aūt sacm ꝓfirmatiōis recepit pbari pt sic. Nā inqt Rabanus quē refert Alber. vbi. s. c. lxvij. Confirmatio est sacm maiori reuerētia dignū. g si beata ẏgo recepit baptismū: ml'tomagis cōfirmationē. Itē ẏgo bñdicta fuit plene xpiana. sed h̄ fit p sacm ꝓfirmatiōis. vñ dic Raban⁹ quē refert Alber. ibidē. Omēs fideles p manuū epoz impositiōz post baptismū debent accipe spūsctm vt pleni iueniant xpiani. g ⁊ ipa recepit ꝓfirmatōis sacm. Dic autem Alber. vbi. s. c. lxij. q̄ p illud recepit alteri⁹ caracterz impssionē ampliorē: meritorū augmētatōz pfectiorē ⁊ ẏtutū exercitationē ⁊ declarationē. Licet aūt ibi nō fuerit vnctio sensibilis: nō defuit tn vnctio inuisibilis. cū beatus Tho. dicat in. iij. q̄ apli fuerūt confirmati in die pēthecostes misso i eis spūsco ad robur. vbi loco vnctiōis visibil' fuit ignis in forma liguaz p quādā correspōdētiā. nā oleū est fomentū ignis: ⁊ lingua bona correspondet balsami odori. Btā aūt maria fuit in receptione illa spūssti cū aplis recipiens spūs paclyti vnctionem: g ⁊ crisma recepit.

Suscepit cōfirmationē

Suscepit sacz pnīe.

¶ Hz ẏo sacm pnīe recepit pbat Alber. vbi s. c. lxix. dicēs. Cōfessio fuit in lege noua ⁊ veteri pcepta generalr osb⁹. g btā ẏgo ꝓfitebat Itē sup illud Matth. iij. Pniam agite. ait glo. Pnīa est ꝑma ẏtus. sz brīssima ẏgo habuit oēm ẏtutē: g ⁊ pniam. Nō obstat q̄ nō habuit pctm. qz dicit Greg. in. c. ad eius. v. dis. Bonaz mētiū ē ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. Recognoscebat g se fuisse debitricē peccati originalis cōtrahēdi: ⁊ a filio suo redemptā. cui pctō fuisset obnoxia nisi diuina gratia pueniēte fuisset pseruata. Dic aūt Alber. vbi. s. c. lxvij. cū se. q̄ a sacramēto penitētie recepit in excellēti eqpollētia. nā p cōtritionē habuit innocētie ꝓsatiōnē. p cōfessiōe gratiaz actionē. p satisfactiōe ẏo supero gationē. Itē ibidē dr q̄ cū sit triplex ꝓfessio scz accusatio peccatorz: recognitio incongruitatis vel magnitudinis bñficiorz: ⁊ cōfessio de infusiōe meritorz. hec fuit ppria btē virginis ꝓfessio. Cōfitebat aūt q̄ tantā grām recepit quā nunqz de cōdigno meruit: nec ois creatura mereri potuit: lz ipa de cōgruo meruerit. hec ⁊ silia ꝓfessa fuit btō Johānī euange. suo ppio cōfessori. Hec Albertus vbi. s.

Suscepit Eucharistiā

¶ Sacm q̄z eucharistie eā recepisse pbatur p illud Joh. vj. vbi inqt dns. Nisi manducaueritis carnē filij hois ⁊ biberitis ei⁹ sanguinē: nō habebitis vitā in vobis. g oēs fideles tenent illud recipe tpe determinato ab eccl'ia ergo ⁊ btā ẏgo illd suscepit. Itē ibidē ait saluator. Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis me⁹ ẏe est potus: qui mādicat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē habet vitā eternā. Et itez. Qui mādicat hūc panē viuet in eternū ergo nō ē dubitādū btā ẏginē deuote hūc panē māducasse. Itē hoc est sacm amoris. g ipm maxime debuit suscipe ipsa q̄ fuit sūma in amore. Dicit ergo Albert⁹ vbi sup q̄ beata ẏgo ex hoc sacramēto recepit dñice passionis rememoratiōe: deuotiōis actualis exercitationē: ⁊ ꝓtra corpalē absentiā filij cōsolationē.

Suscepit extremam vnctionem

¶ Quātū ẏo ad extremā vnctionē vtz illā suscepit dubitari nō licet. Nā Jaco. ij. scriptū est. Si qs totā legē seruauerit: offenderit aūt in vno fact⁹ est oīm reus. trāssumptiue i. c. deflcat. de reg. iu. ⁊ de pe. di. v. c. frēs Itē in iure solebat dici q̄ qui cadit a syllaba cadit a toto. l. ij. §. deinde. ff. de reg. iu. Item Matth. v. dicit saluator. Unus apex nō peribit a lege donec oīa fiāt. g qui tenet ad legē obligat ad totā legē seruādaz. Cū igit beata virgo teneret ad legē: sequit q̄ seruauit preceptū legis de extrema vnctione: quā eccl'ia instituit dño inspirāte. vñ Marci. vj. dicit q̄ apostoli circūibant castella oleo curantes infirmos. Si ergo beatissima virgo ppr hūmilitatē alia suscepit sacramenta hoc q̄z su-

scipere debuit: maxime quia pusillos scandalizasset si nō suscepisset eccl'ie sacramēta. Dicit ergo Albert⁹ vbi.s.c.lxxiij.q. btā ꝟgo in extrema vnctione recepit cōplete victorie pterite ⁊ plene gl'ie future significatiōz: ⁊ loco remissionis venialiū tot⁹ doloris mortis remissionē: p infirmitat⁊ alienatiōez tot⁹ corporis glificatiōez. Licz em̄ h̄ sacm̄ potuerit brīssima ꝟgo nō recipe: tanq̄z exēpta p puilegiū: qđ cōfert dñs his quos sine infirmitate ⁊ mortis dolore dignat euocare. q̄ (vt videt) nō tenent ad vnctionē extremā cū oleo ad infirmos p infirmitatibꝫ īstitutā: vt h̄z Jac.v. Un̄ illi dici poterat illud Hester.xv. Nōp te sed p oībus hec lex cōstituta est. Voluit tamen ipa ꝟgo huic puilegio p se introducto ppt̄ humilitatē abrenūciare: sicut ⁊ alia puilegia sua dū viueret occultauit. Et iō sacm̄ istud p pcōribꝫ īstitutū humilit̄ suscepit: vt humilitatē quā p totā vitā tenuerat egressura ꝛsūmaret. Et dū in extremo vite articulo ad ꝛformitatē pcōz descēderet dño exaltāte choros oēs trālcēderet angelo⁊. hec Albert⁹ ¶ Qui etiā vbi.s. addit q̄ i sacro mr̄imoniū cū sit triplex bonū: oīe istō repit̄ in cōiugio marie. vn̄ Aug. xxvij.q.ij.c.oīe. inq̄t. Oīe nuptiaꝝ bonū ipletū est in parētibꝫ xpi. s. fides: ples ⁊ sacm̄. plē cognoscim⁹ ipm̄ dñm filiū ꝟginis. fidē: q⁊ adulteriū nullū itercesserit. sacm̄: q⁊ nullū diuorciū interuenit. Habuit aūt brīssima ꝟgo istā grām excellentiusq⁊ mr̄ fuit tante prolis ⁊ ꝟgo. Itē ppt̄ suā et cōiugis ꝛtinētiā dño ꝓmissam. Cōiugia em̄ sunt sanctiora pari voto ꝛtinētiū. vn̄ Aug⁊. inq̄t. Tanto sanct⁹ cōiuges manebat⁊ q̄nto sanctiora ꝛcordit̄ deo placita seruabat⁊. De hoc aūt sacro hic ptrāseo: q⁊ in seq̄nti ꝑmone clar⁹ de eo tractabit̄. ¶ Solū aūt sacm̄ ordinis brīssima ꝟgo nō recepit: vt inq̄t Albert⁹ vbi.s. Hoc em̄ ꝑm exteriorē hoiem quandā repsentat dignitatē. interi⁹ aut̄ ꝑm veritatē ptinet ad humilē seruitutē. vn̄ statui beatissime vginis opponebat̄ que interi⁹ summā habuit corā deo dignitatē: exteri⁹ ꝟo summā habuit corā hoībꝫ hūilitatē. ⁊ ita hoc sacm̄ nō recepit tribꝫ de causis. Primo ppter sui stat⁹ cōtrarietatē: vt dictū ē. Secdo ppt̄ humilē aliaꝝ mulieꝝ conformitatē. q̄ ab h̄ sacro excludunt̄ ppter tria. s. ppter sexus indignitatē: ⁊ maiorē peccādi fragilitatē: ⁊ ppter eā que ex his sequit regiminis incōgruitatem. Tertio nō recepit hoc sacramentū ad dēsignandū status sui eleuationē. Omnes em̄ dignitates eccl'ie sunt introducte in seruitium

D
Ordies
n recepit

vn̄ Matth. xx. inq̄t dñs. Reges gentiū dominant eaꝝ ⁊c. vos aūt nō sic: sz q̄ maior est vestrū fiet sicut vester seruus. vbi inq̄t Ber. Nō est quod sibi blandiat̄ celsitudo: vbi solicitudo maior. vn̄ etiā pastores nominātur plati. quibꝫ dr̄ Piere. j. Cōstitui te sup gentes ⁊ regna: vt euellas ⁊ destruas ⁊ edifices ⁊ plātes. vbi dr̄ Bern̄. Disce exēplo ꝓphetico psidere nō tam ad imperādū q̄z ad fatigādū. disce sarculo tibi opus esse nō sceptro vt op⁹ facias ꝓphete. ille em̄ nō regnatur⁹ ascendit sed extirpatur⁹. Hec Bern̄. Quia igit̄ officium ordinū ꝑncipaliter datuz fuit vicario xp̄i ⁊ alijs ministris eccl'ie. Beata aūt virgo nō fuit assumpta a dño in misteriū sz i salutis auxiliū ⁊ regni cōsortiū ⁊ in coadiutoriū iuxta illud Gen.ij. Faciam⁹ ei adiutoriū simile sibi. iō ipa nō debuit suscipe ordinē que nō fuit vicaria sz socia ⁊ particeps in regno nā fuit etiā pticeps passiōis ꝑ genere humano q̄n oībus mīstris ⁊ discipulis fugiētibus sola sub cruce pstitit: ⁊ vulnera q̄ fili⁹ corpore ipa corde suscepit. vn̄ ⁊ tūc gladi⁹ ipi⁹ animā ꝟginis ptrāsiuit. ¶ Licet aūt sacramentum pdictū nō recepit: tn̄ quicq̄d dignitatꝫ vel gratie in ipis ordinibꝫ confertur in ipa excellētissime fuit. In ordinibꝫ em̄ confertur septiformis gratia spūssācti. hec aūt oīaria gratia plena fuit. Itē cū tria sint in sacrāmento ordis. s. dignitas ministerialis: potestas spiritualis: ⁊ admīstratio executiōis. hec oīa beatissima ꝟgo equipollēter ⁊ excellēter in se habuit. Ministri em̄ eccl'ie habēt dignitatē bn̄ficialē p caracterē excellētie. beatissima autem virgo habet cozonā regni eccl'ie militantis ⁊ triūphātis. vn̄ ⁊ summ⁹ ministroꝝ papa dicit̄ seru⁹ seruoꝝ dei. hec aūt appellat̄ regina ⁊ dña āgeloꝝ ⁊ impatrix tot⁹ mūdi. Itē in ministris eccl'ie est ptās spūalis vel tēporalis delegata a dño: vl̄ subdelegata et vicaria: in ipa aūt est plenitudo ptātis celestꝫ perpetua ex auctoritate ordinata. Itē in mīstris est executio ligādi ⁊ soluēdi p vsum clauium in ipa aūt est dominādi legitima ptās ad ligādū ⁊ soluēdū p impiū. ⁊ sic q̄cq̄d est dignitatis ⁊ gr̄e in ordinibꝫ in genere cōstat beatissime ꝟgini mīme defuisse. Hec Albert⁹ vbi supra. Qui etiā in.c. sequenti inq̄t. Et ne videat̄ virtutes siue dignitates generales habuisse ⁊ spūalibꝫ caruisse: dicim⁹ ipam singulorū ordinū dignitates ⁊ grās p eq̄pollētiā ⁊ cū excellētia possedisse. Habuit nanq̄z cuz exorcistꝫ dēmonū expulsionē. nā de illa pdictū fuerat Gen.iij. Ipa ꝛteret caput tuū. Figu

Habuit
grās oīz
ordinū

Sermo.xii. De despõsatiõe Marie

rata q̃z fuit p̄ Hester q̄ vicit Amã: ⁊ per Judith q̄ Holofernẽ iterfecit: Judith.xiij. Cũ ostiarijs habuit introductiõz mũdoꝝ ⁊ imũdoꝝ exclusionẽ. vnd̄ Ezech.xliij. dr. Porta hec clausa erit ⁊ nõ apiet: sz dñs ingredietꝑ eaz. q. d. porta hec p̄incipẽ ⁊ imitatores suos introducit: ⁊ indignis clausa erit. Habet etiã cũ accolitis illuminatiõez. vñ Numeri. xxiiij dr. Orietꝫ stella ex Jacob. Habuit cũ lectoribus oĩm pphetiaꝝ expositiõz ad litterã in seipa. de qua scriptũ est Isa. vij. Ecce ẏgo concipiet ⁊c. Habet cũ subdiaconis doctrie apostolice ostẽsionẽ. vñ signat̃ p archã in q̃ erat deutronomi⁹ ⁊ mãna ⁊ diuina sapiẽtia. ideo de ipa dici põt illud Sap. viij. Doctrix ẽ eĩ discipline dei. Habet cũ diaconibꝫ ẏbi dñi cõseruationẽ ⁊ alijs ad scribẽdũ narratiõz ⁊ cõsiliorũ dñi pfectã implentionẽ. vñ Lu. ij. dicitur. Maria autẽ cõseruabat oĩa ẏba hec ⁊c. Habet cũ sacerdotibꝫ dñici corpis p seipam formatiõz: tractatiõz ⁊ cõicatiõz. hoc ẽ q̄ corpus dñicũ medlãte ei⁹ ẏbo ⁊ cõsensu de carnibus ⁊ sanguibꝫ ipi⁹ formatũ fuit: ⁊ ipz familiarissime ⁊ diutissime tractauit: ⁊ in cibũ et potũ nobis cõicauit. ⁊ p̄ nos oẽs ad iugũ sinũ suaue ⁊ on⁹ leue charitatiz. s. ligauit: ⁊ ab oĩbꝫ culpis ⁊ pnis absoluit: ⁊ vitã nob̃ eternã ꝓtulit: iuxt illd̄ saluatoris Joh. vj. Qui mãducat me ⁊ ipe viuet ꝓpt̃ me. Habet q̄q̄z cũ epis clericoꝝ ordinatiõz: pbẽdaꝝ collationẽ: tẽploꝝ cõsecratiõz: ac sacraꝝ ẏginũ velationẽ. Ordiat eĩ eps sacerdotes p sacri collationẽ. btissima aũt ẏgo p ꝓtinẽtie obligationẽ: iuxta illnd Isa. liij. Nũdami q̄ fertiz vasa dñi. Cõfert etiã eps pl̃endas instituendo btissima autẽ ẏgo pbẽdas faciẽdo. Cõsecrat ẽz eps tẽpla corpalia dedicãdo: btissima aũt ẏgo cõsecrat ẏgines iterius ẏrutibꝫ adornãdo: ⁊ eas filio suo despõsando. ⁊ nõ tm̃ opprobriũ sterilitatis eis auferẽdo: sz eas sibi spãliť i filias adoptãdo: ⁊ ad diuinũ cultũ dedicãdo: ⁊ ad statũ dignissimũ exaltãdo. iuxta illd̄. c. ix. Incorruptio facit eẽ p̄ximũ deo. Oz etiã cũ papa btissima ẏgo oĩm eccl̃iaꝝ sollicitudinẽ: q̄z papa est p̄ patrũ: ipa ẏo est mater oĩz xp̃ianoꝝ: imo oĩm bonoꝝ: iuxt illd̄ Sap. vij. Am̃ oĩm bonoꝝ mr̃ ẽ. Oz etiã excellẽti⁹ papa ptãtiz plenitudinẽ. papa eĩm solũ hz eã in vita ista sz nõ in celo nec in purgatorio nec in inferno: sic btã ẏgo. Quãuis aũt ipa mr̃ dei bñdicta sacra p pdecessorꝫ istituta hũilit̃ suscepit: nõ tm̃ ꝓpt̃ hoc peccatricẽ se mẽtiẽs opem falsum dixit. sz vltra debitũ in bonis se pdecessoribus ꝓfomãs: ac ẏe se humilẽ eẽ ope denunciãs: p oĩa vez dixit. Siceꝝ ptz q̄ q̄cq̄d ẽ dignitatis vl̃ gre i sacris eccl̃ie. h̄ totũ ẏgo benedicta habuit plenarie. cui sit sempit̃na gl̃ia p oĩa secula seculoꝝ. Amen.

¶ De bñdicte ẏginis marie despõsatiõe Sermo.xij.

Cum esset desponsata mr̃ iesu marie Joseph: inuẽta est in vtero hns despũsatõ. Matth. j. In despõsatiõe btissime ẏgis marie ipleta ẽ ppheria Isa. lxij. dr. Gaudebit sponsus sup sponsam. Magna etem̃ ⁊ idicibilis fuit ioseph ꝓsolatio q̄n sibi diuio nutu ⁊ volũtate tã pstãtissima atq̄z dignissima ẏgo fuit cõiugio copulata. sz ei magnã excellẽtiã ⁊ sanguinis generositatẽ recepisset a parẽtibꝫ: maiorẽ tm̃ nobilitatẽ ⁊ pciosius donũ recepit a deo sibi talẽ vxorẽ tribuẽte. iuxt illd̄ ꝓuer. xix. Dom⁹ ⁊ diuitie dant̃ a parẽtibꝫ: a dño aũt vxor prudẽs. In eo etiã verificatũ fuit illud ꝓuer. xviij. Qui iuenit mulierẽ bonã iuenit bonũ ⁊ hauriet iocũditatẽ a dño. ⁊ illd̄ Eccl. xxv. Btus vir q̄ habitat cũ mlĩere sensata. ⁊ se. c. Mulierz bone btus vir. ps ei bona mlĩer bona. ⁊. xxvj. eiusdẽ li. dr. Gra sup̄ gram mlĩer sctã ⁊ pudorata. ⁊ p̄t intelligi de mlĩere hac dignissima quã sortit⁹ est ioseph in suo sacratissimo cõnubio De quo tria mysteria cõtẽplabimur.

Primũ dicet veritatis.
Scdm̃ tẽporalitatis.
Tertiũ ẏo causalitatis.

¶ Pars ꝑma que dicit veritatis.

Pro expeditõe hui⁹ ptis q̄rit: vtrũ btã ẏgo potuerit despõsari? Et ꝑmo videt q̄ n̄. Ipa ei fecerat votũ ꝓpositi. vn Aug. i li. de sctã ẏgitate inqt. Annũciãti angelo maria rñdit: quõ fiet istd̄ qm̃ vir nõ cogsco? qd̄ pfecto nõ diceret nisi se ẏginẽ deo añ vouisset. Et glo. sup illd̄ Lu. j. Vir nõ cognosco. ait. Ecce tãgit q̄ ipa vouerat castitatẽ. Nã dicũt q̄dã doc. cõtẽplatiui q̄ virgo benedicta legẽs illd̄ Isa. vij. Ecce virgo cõcipiet ⁊ pariet filiũ: nõ existimans se esse illã: amore ipi⁹ ẏgis deuouit ẏgitatẽ vt posset illi⁹ effici ancilla ⁊ pdisseq̄ putãs eã nõ receptur̃ ancillas nisi ẏgines. Aũ ergo dicat Hiero. sup ꝑmã epl̃am Pauli ad Thim̃. c. v. Vouẽtibꝫ ẏginitatẽ n̄ solũ nubere sed etiã velle dãnabile est. transsum/

k Utz potuerit de sponsari

v 5

ptiue.xxvij.di.c.vouētibꝫ. videt q̄ cū bona ꝓscia post tale votū nō potuerit despōsari.p tale etiā votū erat obligata ad continendū spōsalia aūt obligāt ad mrimoniū:t mrimoniū tpe debito ad soluēdū debitū.g̃ si obligauit se ad spōsalia venit ꝯ votū suū. Itē si sic obligata fuisset ad opposita. Itē aut cōsensit i carnalē copulā aut nō.si sic:g̃ p̄ma fidē irritā fecit.si nō ꝓsensit i carnalē copulā g̃ nullum fuit mrimoniū.quia finis mrimonij est vt soboles procreet.l.fi.C.de indi.vid.tol.t.c. oīme.xxvij.q.ij.procreatio aūt fit p copulā.cessante g̃ fine t his que sunt ad finē mrimonij cessabit mrimoniū.q̄ fini dat eē.l.iij.§.sciēdū.ff.ad exhibē.t denoiatio fit a fine.l.stipulatio.§.opꝰ.ff.de no.ope.nū. Itē ꝓditio adiecta q̄ est cōtra substantiā mrimonij ipedit ne matrimoniū fiat.vbi gratia. cōtrahā tecū si procures mihi venena sterilitatis.procuratio em̄ sterilitatis est cōtra substantiā mrimonij.q̄ tollit mrimoniū.c.fi. de cōd.ap.t.c.solet.t.c.aliq̄n.xxxij.q.ij. Sicut ergo si diceret:cōtrahā tecū sub hac cōditiōe:vt nunq̄ me cognoscas:nō videt eē matrimoniū.d.c.fi.ita nec erit mrimoniū cū cōditio cōtinētie est adiecta.g̃ videt q̄ nulla fuit despōsatio ex qua nullū videt potuisse sequi mrimoniū. Itē posito q̄ potuerit despōsari nō tñ fuit ꝯgruū.scriptū est em̄ Sap.j Spūssancti disciplinę effugiet fictū.ergo i ista sūma spūssancti opatiōe nulla debuit esse fictio.g̃ brissima ꝓgo p nupta se gerere non debuit:q̄ ꝓgo sp manere voluit. Itē mrimoniū p̄mo institutū fuit in officiū cā plis: t postea i remediū cā vitāde fornicatiōis:vt dr apls.j.ad Thoꝛ.vij.vbi ait. Unusq̄sq̄ suā vxorē habeat ppr̄ fornicatiōꝫ vitandam ſz ppr̄ neutrā istaꝝ cāꝝ ꝯgruebat eē mrimoniū in btā ꝓgine:ergo videt q̄ inutilis fuerit ista despōsatio. ¶ Sz his argumētis nō obstantibꝫ in ꝯriū est veritas. Unū Albert⁹ sup Missus est.c.xxviij.inq̄t. Dicim⁹ q̄ ista despōsatio t possibilis fuit t utilis.possibilis: quia ſz beata ꝓgo fecisset votū t habuisſz firmū ppositū cōtinētie:poterat tñ ꝓsentire in mrimonialē societatē.facta tñ diuinit⁹ inspiratiōe vtriq̄ de altero.s.ꝓgini t ioseph q̄ vellet ꝓgo manere.t sic cōsensit in societatē maritalē t nō in copulā carnalē absolute. Et q̄ videt dicere Aug.q̄ ꝓsensit in copulā carnalē:intelligēdū est nō absolute ſz sb ꝓditiōe.s.si de⁹ sic vellet.hec ille. In oī em̄ actu sp sbintelligit hec cōditio:rebus sic stantibꝫ,hoc est aliter deo nō disponēte;vt dr glo.in.l.qd̄ fu⁹.ff.de ꝓdi.ob cau.t bn⁹ est ter.cū rethorica Bar.l.itē queritꝰ.§.q̄ ipleto.ff.loca. Ex p maiori p̄dictoꝝ declaratiōe est sciēdū sm̄ sniam Petri lōbardi.i.iij.dis.xxx.c.ij.t Hrani.c.btā maria alꝫ.§.ſz q̄rit.xxvij.q.ij.q̄ beata virgo añ despōsatiōꝫ fecerat votū mētale castitatis t ppposuerat se illō seruare:ſz nō exp̄serat ore. t sil'r vouerat Joseph.nō absolute tñ vouerant ſz sb ꝓditiōe.s.nisi deus aliter vellet:vt ait Aug⁹.in li.de nuptijs.postea p̄o ex diuina inspiratiōe vterq̄ ꝓsensit sponsalibꝫ t mrimonio. Fuit em̄ iter eos vex mrimoniū:vt determinat canoniste in.c.q̄dā.t.c.ex publico.de ꝓuer.cōiu. Et idē dr magister i.iij.di.xxix. t.xxx. Nō sic declarat sm̄ Rich.i.iij.di.xxx. ar.ij.q.ij.t Tho.i.iij.pte sum.q.xxix.ar.ij. di.q̄ mrimoniū dr esse vex q̄n suā pfectiōez attigit. Duplex aūt est pfectio rei.p̄ma q̄dē pfectio i ipa forma rei ꝓsistit ex q̄ spēm sortit. scōa aūt pfectio ꝓsistit in opatiōe rei:p quā res aliqualit̄ suū finē attigit. Forma ät mrimonij ꝓsistit i q̄dā idiuisibili ꝓiūctiōe aīoꝝ p quā vn⁹ ꝯiugū fidē alteri seruare tenet. Finis aūt mrimonij est ples generāda t educāda. Quātū g̃ ad p̄ma pfectionē oīno fuit verū mrimoniū iter ꝯgine t ioseph.q̄ cum nuptias nō cōsumauerit sed consensus faciat.l.nuptias.ff.de re.iu.t.c.ex his omibꝫ.xxvij.q.ij. vterq̄ ꝓsensit in copulā ꝯiugalē:nō aūt i copulā carnalē:nisi vt supra dictū est sub cōditiōe si deo placeret. Nā ad p̄mā pfectionem mrimonij (vt inquit Rich.vbi s) non requirit ꝓsensus ad copulā carnalē nisi iplicite t sub ꝓditiōe.s.si alter ꝯiunx eā exegerit:t si de⁹ debitū reddēdi nō relaxauerit.t h̄ mō btā ꝓgo in copulā carnalē cōsensit.nec in hoc periculo se exposuit:nec suo voto in aliq̄ derogauit q: diuina inspiratōe certificata fuit q̄ ioseph nūq̄ ab ea exigeret carnalē copulā.t si exigeret deus eam a debito reddēdi absolueret:vt inq̄t Aug⁹.vbi s.vbi etiā inq̄t:q̄ postq̄ beata ꝓgo genuit filiū fil'cū viro suo ꝓginitatis votū labijs exp̄ssit.t vterq̄ i ꝓginitate p̄mā fit. Que ꝓba recitat mgr̄ i.iij.di.xxx.t Gracian⁹ in.c.j.§.cū igit̄.xxvij.q.ij. Quātū ꝓo ad secūdā pfectionē matrimonij.s.de generāda t educāda ple:dicēdū q̄ quo ad p̄mū sz ad actū generatiuū plis nō fuit hoc mrimoniū ꝓsūmatū.vn̄ Amb.sup Lu.inq̄t. Nonte moueat q̄ scptura mariā ꝯiugē vocat:nō em̄ ꝓginitat; ereptio sz cōiugij testificatio t nuptiaꝝ celebratio declarat̄. t Aug.in lib.de nup.quē refert Gracian⁹ i.c.istitutū.§. Itē aug.xxvij.q.ij.ait de maria t ioseph ꝯiuges

Qz vex fuit matrimoniuz Marie

1 Marie despōsatio fuit possibil'.

Sermo. XII. De despõsatiõe Marie

fuerũt mẽte: nõ carne: sic̃ ⁊ parẽtes. Ex q̃ data tur itelligi q̃ sicut ioseph pater dñi dict⁹ ẽ nõ effectu geniture ſz officio ⁊ cura puidẽdi: sic ⁊ cõiũx mr̃is ei⁹ appellat⁹ ẽ nõ ꝓiugij effectu sed mĩstratiõe necariorũ ⁊ indiuiduo mentis affectu. Hec ille. Et in hoc sensu etiã loq̃ tur Hieroñ. sup illud Matth̃. j. Genuit virũ marie dicẽs. Cum virũ audieris suspitio tibi nõ subeat nuptiaꝝ. ſ. ꝓsũmataꝝ p concubitũ: ſz recordare ꝓsuetudĩs sc̃pturaꝝ q̃ spõsi viri ⁊ sponse vocent⁹ vxores. hec ille. trãslũ ptiue in. c. genuit. xxvij. q. ij. Aug. ꝙz vbi. s. ait. Coniũx vocat⁹ ex p̃ma despõsatiõis fide quã cõcubitu nec cognouerat nec cognitur⁹ erat. Quãtũ ꝙo ad pfectionẽ educande pluis fuit verũ matrimoniũ: vt dicit Augſ. vbi supra. ⁊ in. c. institutũ. §. iuxta hãc. xxvij. q. ij. ⁊ mgr̃ in. iiij. di. xxx. vbi etiã inq̃t. Perfectũ matrimoniũ fuit nõ in significatiõe: qz matrimoniũ cõsũmatũ pfectius vnionẽ xp̃i ⁊ ecclesie significat. sed ex his que comitant ꝓiugiũ. ſ. ex fide: ple ⁊ sacrame. o. que tria inter xp̃i parẽtes fuisse asserit Aug. in li. de nup. et in. c. oñe. xxvij. q. ij. ⁊ d. c. institutũ. Magr̃ aũt Petrus lombard⁹ i. iiij. sen. di. xxix. dic̃ de mr̃imonio beate ꝙginis. Cãto sanct⁹ ⁊ pfectius fuit quãto a carnali pollutiõe immunis fuit. Nõ obstat modo dictũ Hieroñ. supra allegatũ de cõtrahẽte mr̃imoniũ ꝓost votũ cõtinẽtie: qui peccat. qz respondet Rich. ⁊ Iho. in. iiij. di. xxx. q̃ illud itelligit de illo q̃ absolute vouit seruare castitatẽ. quod mater dei nõ fecit anteq̃ Joseph despõsaret: vt supra declaratũ est. nec etiã fecisse ꝓsumit: qz q̃ fecerit votũ istud est facti. facta aũt nõ prelummunt nisi pbent. l. i bello. §. facte. ff. de capti. ⁊ postli. re. ¶ Nõ obstat etiã qđ dictuz est de cõditiõe adiecta cõtra substãtiam mr̃imonij que impedit matrimoniũ. quia itelligit q̃n posita fuit absolute: nõ aũt q̃n posita est sub conditione: sicut in casu nostro. Nam virgo maria cõtrahẽs cũ Joseph intẽdebat tacite hanc cõditionẽ. ſ. de nõ copulãdo carnaliter nisi aliter deus disponeret. Vel dicendũ fm Albertũ vbi supra: q̃ illud dicũt iura de conditione adiecta matrimonio intelligit de cõditiõe inhonesta. c. fi. de cõdi. appo. Cõditio aũt licita ⁊ honesta nõ ipedit matrimoniuz. Unde nõ est simile de voto cõtinẽtie ⁊ de pcuratiõe sterilitatis ⁊ similibꝫ. cum etiã ꝓiuges post carnalem copulã possint votũ continentie emittere: ⁊ si emiserint tenent⁹ obseruare: vt habetur extra de conuer. coniu. c. ad apostolicã. Et clar⁹ r̃ndendo dico q̃ si quis post votũ simplex ꝓtinẽtie matrimoniũ contrahat licz peccet tamẽ tenet matrimoniũ. c. meminim⁹. ⁊ c. consuluit. ⁊ c. rursus. extra q̃ cle. vel vo. ⁊ xvij. di. c. si vir. ⁊ xxvij. q. ij. c. nos nouim⁹. ⁊ c. porrectũ de regu. Beata autem ꝙgo nõ peccauit. qz hoc ex diuina pmissione ⁊ inspiratiõe fecit. Facit ad hoc. l. gracc⁹ C. ad. l. iul. de adult. vbi habet q̃ illud quod fit lege pmittẽte penã ñ meret. ⁊ l. iuste possidet. ff. de acq̃. pos. vbi dicit. Juste possidet q̃ autore pretoris possidet. beata em̃ ꝙgo que dei volũtate impellẽte nupsit. etiã eius instigatiõe prius votũ ꝙginitatis fecit. vñ Ber. sup Missus est. omel. ij. inq̃t. Deus dedit virgini partũ qui ei iam añ ⁊ ꝙginitatis inspirauerat votũ: ⁊ humilitatis progauerat meritũ. Et omel. iij. iterũ dicit alloquẽs ipsam bñdictã ꝙginẽ. Sermo dei viuus ⁊ efficax añ tibi fact⁹ est mgr̃ q̃ fili⁹. tuam prius instruxit mentẽ q̃ indueret carnẽ. xp̃o ergo te deuotes exhibere virginẽ. ⁊ nescis q̃ ipi te exhiberi oporteat etiã matrẽ. Hec ille. Ex q̃bus oĩb⁹ ptz q̃ ista despõsatio fuit possibilis fuit etiã vtilis ad multa: vt ait Alber. ibidẽ Primo vt matrimoniũ bonum ostendatur Scdo vt dña oĩm bonoꝝ nullo bono ꝓuet. Tertio vt hostꝫ fallat. Quarto vt testꝫ castitatꝫ hẽat. Quinto vt origo dñe ꝓiugẽ suam describat. qz nõ ꝓsuetum sc̃ptura feias genealogizare. sexto vt ab ifamia fuet. septimo vt pena caueat. octauo vt a xp̃o psecutio tollat nono vt filius dei cõprobet. ſ. ex testimonio ioseph: cui dixit ãgel⁹ Matth̃. j. Noli timere accipere mariã ꝓiugẽ tuã. qđ em̃ in ea natũ est de spũsco est. decio vt dño fuiat. vndecio vt spuale mr̃imoniuz significet. duodecimo vt parẽtes spuales oñdat. tredecio vt hũilitas ꝙginitati ꝓiũgat. decimoqrto vt occasio iurie de fama ꝙgib⁹ tollat. decimoqnto vt hũilitas ⁊ charitas filij dei oñdat: q̃ pon⁹ voluit fili⁹ fabri reputari q̃z matrẽ infamari. deciosexto vt mr̃is dignitas humilitati socie. vt q̃to maior sit hũiliet se i oĩb⁹: vt sit mr̃ dei ⁊ vxor fabri. hec Albe. Hz de his vtilitatib⁹ h breui⁹ ptrãseo: qz de ipis tãq̃z de causis despõsatõis btẽ ꝙgis in. iij. pte hui⁹ ser. clari⁹ dicemus. Ad aliud aũt qđ supra obiectũ est de simulatiõe ibidẽ r̃ndet Albert⁹ sic. Dicimus q̃ est simulatio deceptiõis: vt in hypocritis ⁊ est simulatio humiliatõnis qua quis non vult magn⁹ vel humilis predicari sed vilis reputari. Prima sikatõez effugit spũssctũs ĩ hñte aũt sc̃am ihabitat: vt hz Isa. lxvj. vbi ait dñs. Super quẽ requiescet spũs me⁹ nisi sup

Nõ despõsatio marie fuit vtilis

humilē ⁊c. qđ vero obijcit q cā mrimonij dz
cēproles: vl cā vitā de fornicatiōis: respōdet
idē Alber. sic. Dicim⁹ q h̄ intelligēdū ē de mri/
monio p copulā carnalē ꝓsūmādo. isti⁹ autē
mrimonij cause fuer̄t q. s. dicte sunt. Nec il/
le: ⁊ sic nō obstāt aliq̄ in ꝯriū adducta.

¶ Pars secunda huj⁹ sermonis que dicit
tēporalitatis.

Cui⁹ etatis fuit maria

Querit p expeditiōe huj⁹ pt̄z in q
etate btā ꝟgo erat qñ ꝯrit cū Jo/
eph ⁊ qñ ꝓcepit dñm? Et rñdent
quidā ꝙ. inꝙ quos est btūs Au
gustin⁹ in li. de mirabilib⁹ sacre scripture: et
Fran. de mayro. sup Missus est: seqns Au/
gustinū q videt fuisse duodecim annoꝝ. et
hec opinio pt sic pbari. Omia facta sunt ri/
te circa hoc sctm̄ mrimoniū a spūsctō ordina
tū. g̃ etas legitima est fuata: ⁊ i ea factū fuit.
Etas autē legitima ad cōtrahēdū matrimo
niū est duodecim annoꝝ in puella. l. qua eta
te. ff. de testa. ⁊ instī. de nupti. in pn. vbi glo.
⁊ l. minorē. ff. de ritu nupt. ⁊. c. ꝓtinebat. ⁊. c.
attestatiōes. extra de rēspō. impu. Itē cū mi
rabilia sint q̄ ꝛo imediate opante fiunt. q̄to
aliq̄d est mirabil⁹ tāto laudabilius est alijs
paribꝰ. sed vite pfectio ⁊ virtutū cōsumma/
tio est nobilior i iuuene q̄ in sene. argu. in. ℈
optimū. ⁊ ibi glo. in aut. de mona. col. j. ⁊ q̄n
to laudabilior tāto mirabilior. ergo vbi erit
laudabilissima erit mirabilissima. sed perfe/
ctio est mirabilior in iuuene q̄to p̄sona ē mi
nor. ergo beatissima ꝟgo in infima etate que
huj⁹ gre capax fuit deū in se suscepit: ⁊ ꝯter
in eadē etate desponsata fuit. nā sponsa erat
qñ dei filiū ꝓcepit. Itē q̄to aliq̄d citius dat
tanto plus dat. ℈. plus autē. instī. de act. vñ
dici solet q qui cito dat bis dat: vt notat glo
sa in. ℈. itē si ille. instī. de fideius. sed beatissi/
me ꝟgini tantū dedit de⁹ p incarnationē filij
sui quantū pure creature dare potuit. g̃ tam
cito dedit q̄cito illa capax fuit. Nescit enim
tarda molimina spūssctī gra: vt ait btūs Am/
brosi⁹ sup Lu. ergo ex parte dātis nulla fuit
mora dandi: imo videt affectasse dationem.
Vñ ⁊ de filio dei dicit ps. xviij. Exultauit vt
gigas ad currēdā viam. s. celeriter. ergo stati
dedit qñ suscepturū capax fuit. Preterea qñ
aliq̄d est dubiū reducit ad intellectū iuris.
vt ait glo. in. l. sed nisi. ff. de iure do. ⁊ in. l. cu
rat. ff. de admi. tuto. ergo hec dispōsatio i du
bio p̄sumenda est fuisse facta in predicta eta
te duodecī annoꝝ: que a iure dr̄ etas ad cō/
trahēdū matrimoniū legitimū. ¶ Albertus
autē sup Missus est. c. xxxix. dicit q cū sup/
ponat q in beatissima ꝟgine fuit omis con/
gruētia tā ex pte nature q̄z ex pte gre. ad hoc
vt mater dei fieret credendū est q in tali eta/
te deū ꝓcepit qua pfecta fuit in statu corporꝭ
⁊ quātitate. ⁊ q circa eandē etatē desponsata
fuit tantū ante quātū sponsalia solent prece
dere matrimoniū: videlz circa duos menses
Ad illud autē quod supra dicit q mirabili/
or ⁊ laudabilior eēt i iuuētute ista pfectio rñ
det Albert⁹ ibidē dicēs. Dicim⁹ q cum nihil
sit laudabile nisi aliquo mō dependeat ab ar/
bitrij libertate: ⁊ ab habitu ꝟtutis: nō statim
illud fieri debuit cū beata ꝟgo libero arbitrio
vti potuit. sed iteruenire debuit tpis protra/
ctio in q̄ fieret ⁊ meritoꝝ accumulatio: ⁊ pu/
rificationi quā acceperat maior in vtero suc/
cederet depuratio ⁊ ꝟtutū exercitatio. vt oīa
virtutū apice sublimata: de ꝓgruo suo singu
lari merito mūdo subueniret pdito saluato/
rem gignēdo. Et sic patet q nō statim deus
hoc donū dedit: cū eius beatissima virgo ca
pax fuit: sz qz nō tm̄ dedit sed ꝓgruentissimo
modo tūc deū statim dedit quādo susceptiuū
cōgruentissimo modo capax fuit: vt nō esset
tm̄ datū optimū: sz donū pfectum ⁊ pfectissi
mo modo datā. Nec illa velocitas donum
duplicat que tēporis cōgruitatē anticipat: ⁊
a dato modū dandi deformat: ⁊ a recipiente
gl'iam minuit: ⁊ dignitatē recipiēdi ab ipso
excludit. Decille. Que cōfirmari possunt p
argumētū quod idē doctor facit ibidē dicēs.
Contra grauitatē morū ⁊ honestatē est acce
leratio mrimonioꝝ: imo in oī re celeritas ni/
mia nō laudat. l. j. C. de exca. rei iu. Nam ni
mia celeritas dicit ꝑuigna iuris: argu. in. c.
penderet. l. dis. ⁊. ℈. sed aliud. v. q. v. In isto
aūt mrimonio sctissimo nihil incōgruū fuit
vel inhonestū. g̃ expectatū fuit tpus oportu
nissimū ⁊ honestissimū. Itē a corpe btē ꝟgi/
nis debebat formari corpus xpi pfectissimuꝝ
fm naturā. cū g̃ ex tali ⁊ ex magis tali magꝭ
tale fiat: debuit eius corpus esse pfectissimū
fm naturā ad generatiōez. q̄z nemo pt aliq̄d
ad aliū trāsferre nisi eo mō quo ipe illud hz
c. nemo pl⁹. de reg. iu. li. vj. ⁊. l. nemo. ff. eo. ti.
⁊. c. nup. de dona. iter vi. ⁊ vr. ⁊. c. diabertū. j
q. vij. ⁊. c. quō. de ꝓse. di. iij. Ex q̄bꝰ videt q
btā ꝟgo debuit ꝓcipe filiū dei in ea etate q̄ p/
fectior est ad ꝯhēdū mrimoniū ⁊ generandū
pfectissimū filiū. Dic ār phi. i li. de aīalib⁹ q
mulier i. xvij. āno est magꝭ idonea ad ꝓsum
mandū matrimoniū generādū filios perfe/
ctissimo modo. ergo ⁊c. ¶ Ad hanc questi/
onem volens respondere dico q de tempore

Respon
sio ad q̄
stionem.

Sermo.xii. De despõsatiõe Marie

huius despõsatiõis et ꝯceptõis xpi nihil dicemi
natũ i sacra scẽptura reperit. vñ et difficile ẽ scire. et iõ sup illõ puer. penul. Tria sunt mihi difficilia ad cognoscẽdũ: et q̃rtũ penit⁹ ignoro. exponit Nico. de ly. fz vnã trãslationẽ. i. viã xpi in ꝟginis vtero i sua icarnatõe. Dicitur tñ in legẽda btẽ ꝟgis q cũ ipa bñdicta ꝟgo eẽt. xiiij. annoꝝ summ⁹ põtifex ꝓceptũ fecit: vt oẽs ꝟgines i tẽplo educate q̃ ad etatẽ q̃ttuordeci annoꝝ puenerãt ad domũ parentũ suorũ reuerterent vt legitimo mrimonio traderent. Cũ aũt oẽs alie ꝟgines huic ꝓcepto obedissent: sola btã ꝟgo in tẽplo remãsit dicẽs q nõ poterat tenere viã carnalis mrimonij. quia a parẽtibus suis fuerat ꝓpetuis dei fruitys dedicata: et etiã ipa ꝓpetuã deo ꝟginitatẽ ex voto mẽtali ꝓmiserat. Semel aũt deo dicatũ nõ est amplius ad hũanos vsus trãsferẽdũ. s. sel. de reg. iu. li. vj. et. c. mãcipia. de reꝝ p. et. c. ligna. de ꝟsec. di. j. et. c. q̃ sel. xix. q. iij. Que audiẽs sũmus põtifex ex vna pte timebat offendere deũ: si eã ad frãgendũ votũ castitatis cõpulisset: cũ p ꝓphetã dñs dicat. Vouete et reddite. ps. lv. et iteꝝ. Redde altissimo vota tua: ps. xlix. Alia ꝟo ex parte metuebat inducere nouã ꝟsuetudinẽ i ppl'o dei de seruãda ꝟginitate ℈ ꝓceptũ ꝓmis parẽtibus datũ de ml'tiplicãda ple Gen. j. Qua ex re habito ꝟsilio cũ sapiẽtioribꝫ et antiq̃oribus ppl'i oẽs rñderũt in tã difficili et ĩsolita re ad oraculũ diuinũ eẽ recurrẽdũ. q̃ q̃busc̃ q̃ꝫ reb⁹ etiã despatꝫ modũ et ordinẽ ponere ꝓt l. j. §. j. C. de ve. iu. enu. cui⁹ volũtatẽ sp debemus inq̃rere et ꝟsiderare: vt ei bñplaciti esse videamur: vt i aut. de triẽ. et semis. in ꝓn. Cũ igit oẽs in oraõe deuote ꝑsisterẽt rogãtes deũ vt q̃d i hac cã faciẽdũ eẽt: illis reuelaret. statim cunctis audiẽtibꝫ in loco ꝓpiciatorij facta est vox dicẽs: q oẽs q̃ erãt de domo et familia dauid abiles ad cõtrahẽdũ mrimoniũ ad templũ ante altare ꝟuenirẽt singuli ꝟgã in manu ferẽtes. et cui⁹ ꝟga fronduisset et floruisset et sup sũmitatẽ ei⁹ spũssanct⁹ in columbe specie descẽdisset (ꝑm Ysaie vaticiniũ. j. c. vbi dicit. Egrediet ꝟga de radice iesse: et flos de radice ei⁹ ascendet: et reqescet sup eũ spũs dñi) ille eã despõsaret tãq̃ sibi a dño deputatã. Cũ g̃ oẽs virgã suã portãtes ordinato tpe ad tẽplũ conuenissent et coram altari se ꝑsentassent: sola virga ioseph inter oẽs alios de domo Dauid statim frõduit et flores emisit: ac spiritussanct⁹ i ei⁹ cacumie in specie colũbe desedit. Quapropt acclamãtibus cũctis ad tam grãde miraculũ: sacratissimã ꝟginẽ ipsi Joseph tãq̃ digno tã egregia ꝟsponsam dederũt. Posito g̃ q vt in dicta legẽda dr: ex a multis tenet beata ꝟgo cũ esset etatis ãnoꝝ q̃ttuordeciꝫ desponsata fuit. Rñderi posset ad dictũ ph̃i de idoneitate ꝑfecte generãdi filios a femia i. xviij. ãno: q loquit de cõi cursu nature: nõ aũt vbi est ꝑfectio nature et gre q̃ ꝑficit naturã: vt hz in. ij. sen. di. xxvij. et per Alex. de ales in. iij. pte sum. in trac. de gra: sic fuit in btã ꝟgine. vñ dici ꝓt q ipsa fuit felici duplomatevsa. vt in sil'i dic glo. isti. de nup. in ꝓn. et allegat. l. ꝓtinus. §. cũ ita. ff. de ꝟ. ob. Ante etatẽ em cõem ad ꝓcipiẽdũ repiuntur alique ml'ieres ꝓceptõi apte. c. puberes de despon. impu. et. c. ꝓposisti. de pba. Si g̃ hoc hñt aliq̃ ex bonitate naturalis cõpletiõis: vt etiã añ duodecimũ annũ ꝓcipe possint: multomagis btissima ꝟgo hñs ꝑfectiõez nature et gre potuit eẽ ꝑfecte idonea ꝓceptiõi ꝑfectissime filij dei in ãno. xiiij. maior est em virtus gratie q̃ꝫ nature: vt ꝓbat brũs Amb. in li. de sacra. trãssumptiue in. c. reuera. de ꝟse. di. ij. videt g̃ cõior opinio q gliosa ꝟgo compleuerat ãnũ. xiiij. et itrauerat. xv. qñ ꝓcepit saluator mũdi. Nã hz añ illã etatẽ. s. in. xij. anno potuissz generare sicut et alie ml'to meli⁹: tñ videt dicẽdũ q de⁹ voluerit hãc despõsatiõz fieri nõ ita accelerate rõne maiorꝫ honestatꝫ et gratuitatis morũ: vt. s. dictuz est. Et ꝓpt hãc cãm ꝟgines educate in tẽplo nõ tradebãtur nuptui in. xij. ãno: licz tũc eẽnt nubiles: sz in. xiiij. Quã etatẽ nõ trãsibãt ꝓpt ꝑiculũ iuxt illud. j. ad Thoz. vij. Propt fornicatiõz vitãdã habeat vnaq̃q ml'ier virz suũ ꝛc. In hac g̃ etate voluit xpus matrẽ suã despõsari nõ rõne alicui⁹ ꝑiculi: sz qz tũc erat ꝑfectissime apta sue ꝓceptiõi: q̃ in despõsata ꝟgine fieri debebat: vt iseqnti ꝓtehui⁹ ser. oñdet. Noluit aũt hãc suã icarnatiõez vlteri⁹ progari ratiõibꝫ ꝓallegatis. Si aũt q̃rat cui⁹ erat ꝫ erat ioseph qñ beatissimã virginẽ despõsauit: dico q circa hoc est duplex opinio. Quidã em dicũt q erat senex: sicut legit in lib. de infantia saluatoris. vñ etiam dr q qñ iuit ad tẽplũ cũ alijs de familia dauid portabat virgã suã absc̃ditã timẽs forte deprehendi ab aliꝫ q cũ eẽt vetul⁹ vellet nubere: prexit tñ ad tẽplũ ne faceret ℈ mãdatũ sũmi sacerdotis ex pte dei factũ. i q̃ oẽs q erãt nubiles de ꝓgenie dauidica tenebant cũ ꝟga ꝓdicta ad ipm tẽplũ ꝑficisci. Qñ ꝟo sua ꝟga floruit ipse Joseph cognoscẽs p hoc miraculũ: maxime per reuelatiõnẽ spũssancti qui in columbe specie super ipam virgã suã apparuerat q hec de-

Ad deũ ꝛcurrere.

licata puella sibi debebat in sponsam. ⁊ q̄ hec erat diuina volūtas vt eā desponsaret: licet cū ruboze ipam ꝑgā sic floridā in publicū vidēdā ab oīb⁹ ꝓtulit: atq; ptin⁹ bñdictā ꝑginez desponsauit. Ad argumētū aūt qđ fit ꝯ hāc opinionē. s. q̄ nō videt ꝓuenīes fuisse q̄ vna puella sic delicata nuptui traderet sponso antiquo: rñdēt tenētes hāc opinionē q̄ ꝫ fuissz incōueniēs si hoc mrīmoniū factū esset cā ꝓcreande ꝓlis: vel ꝓpter vitādā fornicationē sz ꝓpt nullā harū cāz cōtractū fuit: sz sanctissima volūtate diuina ita pactū est multis de causis. quas licz nostra fragilitas intelligere ad plenū nō pōt: q̄ vera est sīa ⁊ Pauli ad Ro. xj. dicen. O altitudo diuitiaz sapiētie ⁊ sciētie dei q̄z incōprehēsibilia sunt iudicia ei⁹ ⁊ inuestigabiles vie ei⁹. c. si ex bono. de pe. di. iiij. tñ cū beato Augustino dicere debem⁹ Si rō e facti ꝓfunditatē iudicij dei penetrarenō possum⁹: manifeste tñ scim⁹ vez esse et bonū oīe qđ facit. Quānis aūt dicat ꝓpha ps. xxxv. Judicia dei abyssus multa. tamen ꝓdicti doctozes hui⁹ desponsatiōis assignāt duas causas. s. q̄ de⁹ voluit matrē suā despōsari seni vt apperet hāc despōsatiōez nō libidinis cā fieri: sz solū ex obediētia sui bñplaciti ⁊ p̄cepti. Itē ꝓpt ꝓfutatiōez hereticoz q̄s sciebat dere opinari ⁊ p̄dicare q̄ ioseph habuit filios carnales ex btā maria: ⁊ cū ea stetit mrīmonialit saltē post ꝑturitionē filij dei Quoz iniq̄ ⁊ ꝓuersa opinio potuissz coloza ri ex ioseph iuuētute. ¶ Alia est opinio q̄ Joseph eet iuuenis pulcher ⁊ decoz⁹. ⁊ iter alios doct. hāc opinionē tenētes est mgr Johānes gerson cancellari⁹ parisiēsis in sermone de natiuitate btē ꝑginis marie: ꝯsideratiōe. iij vbi ait. Nō oportet credere ipm Joseph iustū viz marie senio fractū: debilitatū aut frigidū fuisse dum nupsit marie adolescētule: ad saluandū castissimū atq; pudicissimū cū ea cōiugiū. Potuit nāq; plus opari spūssanctus in cōseruādo castitatē ipi⁹ ioseph ꝑ repssionē vl extinctiōz fomitz originalis in ipso q̄z senect⁹ vel senīū opet. Item q̄s nesciat q̄sdā senes suptuagenarios aut octogenarios spurissimis ⁊ fedissimis libidinib⁹ exarsisse euntes post desideria sua ⁊ in aduētōib⁹ suis turpissimis? quales etiā v. l cogitare ve. dicere pudoz est fetoze cōputrescētes? Sensit autē ꝑginitatz gratiā q̄ dixit: scio q̄ cōtinēs esse non possum nisi dederit deus. Hec ille. Hāc ꝓpositiam posuit Salomō Sap. viij. Ibidē etiā probat p̄dict⁹ doctor Joseph nō fuisse senē sed iuuenē: ⁊ dt. Nec vigeat in oppositū libell⁹ de infantia saluatoris: qz iure dānat⁹ est. Mouet aūt ad hoc pie credēdū mltiplex ratio. Primo ppt mysteriū ppheticū quo dr in Isa. s. lxij. c. Letabit sponsus sup sponsā: ⁊ hitabit iuuenis cū ꝑgine. vbi glo. iterlinearz ⁊ ordinaria dt. s. Joseph cū maria. Mouet etiā ad h finis ⁊ rō despōsatōis marie cū ioseph. Que rō dupler ꝓncipaliter assignat. Una ppter mysteriū ⁊ obsequiū pstādū ipi marie ⁊ puero iesu cūtib⁹ i egyptū illicq; manētib⁹ ⁊ inde remeātib⁹ ⁊ ꝓsequēt vsq; ad pfectā etatē. Constat aūt q̄ ad talia nō fuisset idone⁹ hō senio ꝓfract⁹ ⁊ impotēs q̄ eget ampli⁹ vt ei mīstret q̄z mīstret: q̄ onerosior marie q̄z obsequētior extitisset. Altera rō fuit ad ꝓfuādā marie famā apud pfidos iudeos: ⁊ ad incarnatiōis mysteriū celandū demōib⁹ q̄ rō cessasset prorsus si ioseph senex frigid⁹ ⁊ maleficiat⁹ palā apparuisset. talis em q̄ pacto credi potuisset alicui⁹ p̄ infantz ¶ Queret igit aliq̄s cur senex depingit? Cui rndeo q̄ depingit alicubi senex ꝑpter mētis maturitatē ⁊ castitatis ꝑfectē. sic dt Sapiēs q̄ eras senectutz vita imaculata. s. Sap. iiij. c. Quoz dicit ppheti⁹ ꝓmo q̄ maledict⁹ puer centū annoz. s. Isa. lxv. Uel ideo pingebat senex ab initio nascētis eccl'ie dū Marie ꝑpetua ꝑginitas nōdū (vt mō) radices fixerat i coꝛdib⁹ fideliū: ne suspicarēt carnale aliq̄d de ioseph ⁊ maria. Et hic fortassis omissa ē solēnizatio de tam venerādo letoq; ꝓiugio Depictū tñ iuenim⁹ ioseph in etate iuuenili Uel dic illd Oracij i poetria. pictoribz atq; poetis Quodlibet audēdi sp fuit equa ptās Idē q̄z doctor in sua iosephina metrice inqt Ergo ioseph reputasse senē fecere senīles Insēꝑtutes: vl neu carnal'hēret. Suspitio de te q̄cq̄z carnale maria Donec ꝑginitas tua fixa fidelib⁹ eet Coꝛdib⁹: ide minoꝛ ē mētio de ioseph acta. Nō sbito totā se mōstrat gra mūdo. Nūc sec⁹ ee decet dū toto credit oꝛbe Copula ꝑgiea vobis sine labe fuisse Mūda: decens: cauta: celesti par ⁊ honesta. hec ille. Nō aūt ꝓncipal'qre eccia sic fec eū depingi senez maturz ⁊ grādeuū fuit ad amouēdā p̄dictaz hereticoz opi. videt g̃ ist nō inconuenient tenēdū q̄ ioseph erat iuuenis pulcherrim⁹ et formosissim⁹ vt eet sil'is sue spōse pulcherrie ⁊ formosissime. ⁊ q̄ sic excepto xpo null⁹ vir aut mlier vnq̄z fuit pulchꝛioꝛ btā ꝑgie: imo nec tāte formositatz: ita excepto ipo dño iesu ⁊ mre ei⁹ null⁹ vir aut mlier fuit vnq̄z formosioꝛ setō Joseph: imo nec tante formositatis. Et similit est dicēdū de nobilitate: sapientia:

Cāe huius despōsationis

Opinio gersonis

Qz Joseph fuit iuuenis.

Cur Joseph senex depingitur.

Sermo. XII. De desponsatiõe Marie

Proba-tio huiꝰ opionis

puritate: ꝑtuositatibꝫ ⁊ gratijs gratis datis ⁊ gratũ faciẽtibꝫ. ¶ Et põt hec opinio sic pbari. Nã credẽdũ est ꝙ oia q̃ cõdecẽtia sunt ad honestũ ⁊ cõsolatoriũ mr̃imoniũ dꝰ voluerit esse in mr̃imonio ac desponsatiõe matris sue bñdicte. Sed vt dr in cronica de nugis philosophoꝝ: Aleobolꝰ vnꝰ ex septẽ sapiẽtibꝫ dixit vxorẽ ee ducendã ex paribꝫ ⁊ ecõtra. vnd Ouid. in epl'is inqt. Si qua voles apte nubere: nube pari. Vlera est em illa eiusdẽ poete sn̄ia vbi sup̃. Quã male iequales veniũt ad aratra iuuenci. Tam premit magno cõiuge nupta minor. q̃ videt ꝙ i hoc sacratissimo matrimonio diuina inspiratiõe facta fuerit omis similitudo passibilis inẽ sponsam ⁊ sponsum suũ sibi ab eterno deputatũ ⁊ ꝑparatum Et ad h̃ applicari posset illud qd inqt glo. i c. quãto. de diuor. s. ꝙ matrimoniũ nõ debet claudicare: q̃uis ad aliud ꝓpositum dixerit Item illd quod dicũt iuriste ꝙ matrimoniũ debet ꝓtrahi cũ eq̃li. l. creditor. §. j. ff. mãda. Et hanc rõnẽ approbãs mgr̃ Johes gerson vbi. s. ait. Sicut decuit mariã vt sũma puritate niteret: sic decuit vt haberet suo modo sponsum purissimũ: qui cũ ꝑpetua virgine virgo prius ac posteriꝰ pmaneret. vterq̃ regali pgenie renitẽs ⁊ illustris: vterq̃ sanctificationẽ in vtero recipiẽs. hec ille. Qui etiã in eiusdẽ ꝑmonis cõsideratõe secũda inquit Maria de qua natꝰ est iesus sicut fuit in vtero sc̃ificata prius q̃ nasceret: ita de ioseph viro gnali viro suo pia credulitate credi ꝑt q̃uis nõ oino silr. Põt forsitan hec dissimilitudo notari in h̃ ꝙ Joseph pꝰ originale cõtractũ sanctificatꝰ est in vtero baptismo flaminis. sicut Johãnes baptista ⁊ alioꝝ plurimi. Sic em in officio hierosolymitano de Joseph cõposito cõtinet. Mariã vero ita preuenit gra sanctificans vt q̃uis lege cõmuni teneret obnoxia originali iuxta causas vniuersales generatiõis ab Adam tracte. nõ sic aũt filiꝰ eiꝰ Jesus: quia nõ ex virili cõcubitu genitꝰ est. nihilominꝰ ipa ꝑgo maria lege ꝑpetua ac priuilegiata sic preuẽta est vt nequaq̃ illd pctm originale ꝓtraheret: qm̃ hoc ⁊ potuit ⁊ decuit fieri. vt pfectissimꝰ saluatoꝛ filiꝰ eius perfectissimũ in sua matre modũ saluatiõis impẽderet: taliter eam sanctificando a peccato vt in illud in qd aliq̃n cassura erat ipso sanctificãte ⁊ gratiã infundẽte nõ caderet. ⁊ ita cõteret caput serpẽtis antiq̃ nũq̃ ab eiꝰ pede cõtrita. hec ille ad lr̃am. Qui etiã in seqnti ꝯsideratiõe inqt. Maria sic̃ habuit repssionẽ fomitis originalis ne in vicios̃am exardesce-

ret ꝛcupiscentiã: sic de Joseph ꝑgiali sponso suo itelligi pie põt: pticm dũ mr̃imonialiter eidẽ cõiunctꝰ est. vñ sicut maria potuit ex sententia dicere illud Sare vxoris Thobie iuniꝛis filie Raguelis. Tu scis dñe q̃ nunq̃ ꝛcupiui vir̃: ⁊ mũdã seruaui aiam meã ab omi ꝛcupiscẽtia: virũ aũt cũ timore tuo non cũ libidine mea cõsensi suscipe. Thobie. iij. Sic ipe ioseph potuit apud deũ gl'iari dicens. Tu scis dñe q̃ nunq̃ ꝛcupiui feminã ⁊ mũdã seruaui aiam meã ab omi cõcupiscẽtia: vxorẽ autẽ cũ timore tuo non cũ libidine mea cõsensi suscipe. Testis ⁊ assertoꝛ huius sn̄ie nobis est Hiero. in libello de ꝑpetua virginitate marie cõtra Heluidiũ. Similiter Hugo de sctõ victoꝛe in tractatu de cõiugio btẽ marie: ⁊ alij scti q̃plimi. Joseph igit̃ prius q̃ iungeret cũ virgine maria coꝛruptꝰ vl' vxoratꝰ nõ fuerat. Et hoc maxime concludimus ex eo q̃ si mr̃i sue dñs iã puecte neminẽ dare custodẽ voluit nisi ꝑgine. s. Johannem euãgelistã: Joh. xix. q̃to magis existimãdũ est ꝙ hoc fieri voluit i adolescẽtioꝛi etate? hec ille. Et hec ratõ fuit Nicolai de ly. sup Matheũ. Dicit̃ ei in cõi puerbio. Nõ dare el bo no bochono in mano del gioto. Et iõ tã pulchra puella ñ debuit dari custodiẽda nisi purissimo ꝑgini. Hanc q̃z sniam ponit pdictus Johes gerson in sua iosephina di. Coꝛrupto nũq̃d fuerat sociãda puella. Que grã dei a fuit soli cõmissa iohãni? q̃si dicat non. ¶ Sequit̃ aũt idẽ doctoꝛ in pdicto sermone ⁊ ꝯsideratiõe dicẽs. Silr filiꝰ iesus sicut nõ voluit nasci: ita nec nutriri nisi i puritate virginali. Poꝛro ioseph si ab vxoꝛe post i media tũ tps nuptiaꝝ cõtinuit semetipm sicut euãgeliste testimoniũ habet ꝙ non cognoscebat eã donec pepit filiũ suũ ꝑmogenitũ. Mat. j Et h̃ ppr̃ reuerẽtiã tãti sacramẽti tãtiq̃ myster̃ij h̃ aptissime dat̃ itelligi ꝙ nec post ptuꝫ coꝝit eã: qm̃ vrgẽtioꝛ erat rõ tũc q̃z ꝑus vt ab eiꝰ cognitiõe abstineret. Et h̃ nob non vt dubiũ sed vt certa fide tenendũ inũgitur ꝙ maria post partũ inuiolata pmãsit. Addamus ꝙ ioseph cũ eẽt vir iustꝰ: Matth. j. cũ ꝑterea fomitẽ originalis pcti vl' repssum vl' extinctũ h̃ret. ita em decebat fieri marie specio sitas vl' familiaritas sibi cederet in scandalũ vel ruinã. ipe ex cõuictu ⁊ cohabitatõe familiari marie nõ mouebat̃ ad libidinem sed ad castitatẽ tam ex repssiõe hmõi fomitis in seipso: q̃z ex Marie ꝛtute ⁊ merito q̃z ex discꝑlinato ꝯuersatiõis modo. Dic figuraliter potest intelligi de sunamite que erat puella

Joseph habuit fomitis repssiõz.

pulchra nimis ⁊ vormiebat cū Dauid. q̄ tm̄ nō cognouit eā: nec in ei⁹ ꝯcupiscētiā quōlibet exarsit. iij. Re. j. Sic em̄ certissimū ē de maria ꝯiuge sua q̄ ex cōiunctu seu associatōe viri nulla causa carnis titillatio: null⁹ pruritus: nulla illecebra pueniēs rōnē vl' iobediēs sibi vexabat eā. alioq̄n peccasset saltē venial'r quod Aug. negat: negant ⁊ doctores. q̄ gratie plenitudinē habuit ad vincendū ex omni parte pctm̄ plus q̄ adā ex originali iusticia.

Maria nemo cōcupiscebat

¶ Tradit dns Bona. hoc se habuisse a iude orū fideli narratiōe q̄ null⁹ ex aspectu gloriose ꝟginis q̄uis essz pulchra nimis vrebatur aut inflāmabat ad fedā carnis cōcupiscētiā sed eam pori⁹ extinguebat ille diuin⁹ aspect⁹ quasi frigid⁹ quidā ex oculis ros virgineus spiraret vel effueret a mente sua castissima. Cū maria igit̄ gratia plena fomitē reprimē remansit Joseph replet⁹ grā pctm̄ saltē mortale q̄dlibet supante. Nouit maria mysteriū incarnatiōis a seculis abscōditū angelo nūciante: nouit ⁊ Joseph admonit⁹ in somnis ab angelo: ⁊ (vt existimo) pie edoct⁹ familiariter a maria. Sicut beatā cecilia legim⁹ valeriano sponso suo dixisse. Est mihi mysteriū quod tibi reuelē amantissime iuuenis: si tota illud fide custodias ⁊c. Quid ni fuerit audiētior diuio ꝯfidens auxilio: maria erga sponsum suū Joseph pudicissimū cum esset iust⁹ q̄z cecilia erga valerianū quez vrgebat ipet⁹ nuptiaz? Turbata est maria ī angelica salutatiōe: sz nō ꝯturbata vl' icredula. Turbat⁹ est ipe Joseph ad stupēdū tāte nouitatis miraculū: ita vt nollet mariā traducere: nō tm̄ ꝯturbat⁹ vel culpabil'r icredul⁹. sz stupor quidā apphēderat eū. sic̄ de petro legim⁹ Au. v. dū ait ad ielū. Exi a me dñe q: pcōr sum. Joseph em̄ sil'r ꝯiugi ꝯiugio tā excellētissime ꝟginis idignū se iudicabat. Propt̄ea nō ex credulitate suspicios sz expfundissima hūilitate videt mariā traducere noluisse: sz q̄si dixisse. Exi a me dña q: pcōr sum. Dinc angel⁹ ad eū Mat. j. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā cōiugē tuā. nō dixit. noli incredulus esse. Visitauit maria Zachariā ⁊ elizabeth. Nō dubiū quin de licentia a ꝯsensu viri sui ioseph iā de sacro icarnatiōis instructi: visitauit ⁊ Joseph vel illo tūc: vel in solēnitate pascali que prima erat ⁊ ad quā ire iubebat lex in hierusalē. Decantauit canticū maria: cecinit ⁊ ipe Zacharias Nō dubiū q̄n particeps ⁊ cōscius canticoz iste: ū Joseph extiterit. Cōgratulata est maria cū ceteris parētib⁹ ⁊ cognatis ipi Eliza-

Joseph ꝯsatio cū Maria

beth puerpe dū Johem enixa est: a qua ꝯgratulatiōe ioseph alien⁹ nō fuisse putādus est. Maria filiū suū p̄mogenitū mox vt natus est adorauit cū gaudio ⁊ exultatione: ioseph ab hō adoratiōis gaudio ⁊ exultatiōe neq̄q̄ alien⁹ fuisse credēdus est. Maria ꝯsuabat oia q̄ dicebāt de puero iesu p pastores: p tres magos: p Simeonē: p Anna: ⁊ p ceros conferēs ī corde suo ⁊ admirās n̄ ex ignorātia sz ex insolita mysteriū reuerētia: ⁊ ioseph sil'iter Nā scriptū est. l. Au. ij. q̄ erat p̄ iesu ⁊ maria admirātes sup his q̄ dicebant de puero. Obediuit Joseph angelo iubēti in somnis vt acciper matrē cū puero ⁊ fugeret ī egyptū Mat. ij. obediuit ⁊ maria noua illa puerpera ⁊ delicata iuuēcula nocte consurgēs. In q̄ peregrinatiōe laboriosissima dicere poterat vterq̄ ad dñm cū ps. Cantabiles mihi erāt iustificatiōes tue in loco pegrinatiōis mee. Quis aūt sufficiēter existimare possit egressum: pgressum ⁊ ingressum pegrinatiōis illius septēnal'? q̄nt⁹ fuerit h̄ labor dolor et timor? ⁊ quāt⁹ inde diuior sapor ⁊ dulcor ex mutua collatiōe ⁊ allocutiōe Joseph cū maria: ⁊ amboz cū puero iesu: ex recogitatōe tā dē diuini cōsilij sup redēptiōe generis humani? Quis det interfuisse collocutōibus hmōi? Quis pegrinātibus his concesserit astitisse? Quis iconomiā illā honesta pauptate gratissimā viri ⁊ vroris cū filio vbi p famulo dabat asin⁹ ꝯsiderare poterit? Si vet⁹ illa mr elizabeth exclamauit pphice ad vnicā marie salutatiōis. Si exultauit pre gaudio Johes īfans ī vtero suo: q̄d ex cōtinua cohabitatōe ⁊ allocutiōe cū maria ⁊ puero iesu iustus Joseph accepit diuine ꝯsolatiōis ⁊ illuminatiōis dici neq̄t. Quis det hymnū de canticis syon ex maria suauiter audisse ī terra aliena? q̄s det eā baiulātē in vlnis speciosum forma p filijs hoim: q̄ blādiebat arridēti: q̄ ꝯdolebat vagiēti: q̄ freq̄nt̄ tibi viro suo Joseph baiulādū: fouendū: osculādūq̄ tradebat vidisse. Hec Johes gerson vbi. s. ¶ Qui etiā in q̄rta ꝯsideratiōe eiusdē ꝟmonis sic dt. Q: corpus marie fuit ipi⁹ ioseph iure mrimoniali: quo fit mutua trāslatio corpis viri ad mulierē ⁊ ecōtra. pinde Joseph dict⁹ est p̄ iesu xp̄i nedū a iudeis h̄ putātib⁹: sz ab ipa etiā ꝟgine maria. dū filio ait Au. ij. Ego ⁊ pater tu⁹ dolētes q̄rebam⁹ te. Fuit itaq̄ ioseph pater iesu reputatiōe: fuit pater curatōe q: nutricius. fuit tertio pater generatiōe: nō q̄ de sua sed marie vroris sue: cooperāte spūsancto: et q̄dāmodo vices Joseph gerēte nō virili se-

Joseph fuit pater iesu

Sermo. xii. De despõsatiõe Marie

mine ꝫ mystico spiramine. Propꝛea pꝛ q̃dē Joseph nõ naturalꝫ legalis pueri iesu dicipõt. cui spũsctus suscitauit semẽ carnali valeti⁹. Nat⁹ est igit iesus i terra seu fundo ipsi⁹ ioseph. De q̃ terra exclamat Isaias. xlv. c Rozate celi desup ⁊ nubes pluãt iustũ: apiat terra ⁊ germiet saluatorẽ. Et pꝛ̃. ait. Veritas de terra orta est hec ille. Cui⁹ argumentũ corroborari pt ꝓ ea q̃ hñt in. §. ter diũso. el. j isti. de re. di. vbi dꝛ q illud qõd semiat vl plãtat i fundo alicui⁹: statim vt fecit radices i ipa terra efficit ei⁹ cui⁹ ẽ fund⁹ siue ipa ꝛra. De q̃ etiã hꝫ in. l. si frumẽtũ. §. penul. ff. de rei vẽd ⁊ in. l. ij. C. eo. ti. ⁊ i. l. q̃ domũ. ff. ad. l. aq̃. ⁊ in l. si pcario. ff. cõia pdi. ⁊ i. l. q̃d sit. ff. de viuris Sequit pdict⁹ doctor ibidẽ. Cur igit nõ cõpetat ipi ioseph ius aliqd legale vltra ceteros hoies in bñdicta pueri iesu formatione. qm̃ nat⁹ esti ea ⁊ ex ea carne cui⁹ dñiũ iure mrimoniali ꝺe translatũ erat in ipum. hec ille. Mulier em̃ sui corꝑis ptãtẽ nõ hꝫ: sz vir ⁊c j. ad Chor. vij. ⁊. xxvij. q. ij. c. sunt q̃ dicũt. ⁊ §. cũ g̃. ⁊. xxx. q. j. c. nosce. ⁊ de jũ. jiu. c. q̃dã ⁊ de ꝓsan. ⁊ affi. c. nõ dz. Sequit Johes gerson vbi. g̃. Vñ nõ ꝓfundebat maria vocare ioseph dñm suũ: quẽadmodũ ⁊ sara abrahã Gen. xvij. Mã ⁊ ꝓponit eũ sibi dicẽs filio. Pater tuus ⁊ ego. nec mirũ: qꝛ maior in maria g̃ in sara humilitas: ⁊ Joseph dignitas abrahe dignitatẽ supabat. Fuit aũt hec ꝓcreatio pueri iesu i te maria ꝑ spm̃sctm̃ de cõsensu vero vl iterꝑtatiuo viri tui ioseph. volebat em̃ q̃ fieret volũtas dñi ꝑ oia cũ cẽt iustus. Licet igit h̃ exclamare. O mirãda pꝛor sus ioseph sublimitas tua. O dignitas icõpabilis vt mr̃ dei regina celi ⁊ dña mũdi appellare te dñm nõ indignũ putauerit. nescio sane q̃d ꝫ ampli⁹ habeat mirabilis vl humilitas in maria vl in ioseph sublimitas: q̃uis icõpabiliꝫ erupet vtrũq; puer iesus bñdict⁹ in scꝫa. de q̃ sꝑtũ ẽ q̃ erat subdit⁹ illis. Subdit⁹ fabꝛo is q̃ fabꝛicauit auꝛoꝛã ⁊ solẽ. Ps. lxxiij. Subdit⁹ feie textrine cui flectit oẽ genu celestiũ terrestriũ ⁊ infernoꝝ: ad Phil. ij Kuperẽ mihi ꝫba suppeterẽt ad explicandũ tã altũ ⁊ absconditũ a seculi mysteriũ: tã admirãdã venerãdãq; trinitatẽ iesu ioseph ⁊ marie. Velle q̃dẽ mihi adiacet: sz posse nõ inuenio: ac in ipso conatu deficio. vñ cũ gr̃a sil iter ⁊ gr̃ia natrã ñ tollat sz extollat ⁊ pficiat: cogitem⁹ pia deuotiõe q̃ si vinclo q̃dã naturali obligatio ꝓsurgit filij ad matrẽ ⁊ mr̃is ad sponsũ suũ: ⁊ vtriusq;. s. filij ⁊ mr̃is ad fidelissimũ vigilãtissimũ ⁊ sedulũ custodẽ ⁊ nutriciũ ioseph: q̃ fuit caput marie. Caput em̃ mlieris ẽ vir. j. Chor. xj. c. ⁊ c. duo pueri. de de spon. ipu. ⁊ c. cuiꝫ caput. xxxij. q. v. hñs inde auctẽ aliquã i maria: sic ⁊ maria suo mõ i filiũ suũ iesum iure naturalꝫ mr̃nitatis. Quãt⁹ extimãd⁹ est iust⁹ ipe ioseph tũc i gl'ia ⁊ in cel' q̃ tal ⁊ tãt⁹ inuẽt⁹ est h̃ i mꝛia ⁊ i terris? Pꝛo fecto si nõ mẽtiebat iesus q̃ Joh. xij. ait. Vbi sum ego illic ⁊ minister me⁹ erit. Iste ꝓmior sibi videt collocãd⁹ i celis q̃ i mĩsterio fuit vicinior obsequẽtior atq; fidelior post mariã inuent⁹ i terris. hec ille. Ar q̃bꝫ ꝓz q̃ null⁹ sanctus i celo ẽ maior sctõ ioseph post ꝝginẽ bñdictã. nec huic obstat dictũ saluatoris Mat. xj. Mathei. xj. diceñ. Inr natos mulieꝝ nõ surrexit maior Johe bap. qꝛ rñdet q̃ ñ dixit: nõ surrexit eqlis. Nõ minorẽ igit gl'iam hꝫ sanct⁹ ioseph iohe bap. q̃ saltẽ est ei eqlis. ¶ Si ãt tenere velim⁹ q̃ ipe ioseph sit maior i gl'ia celesti iohãne baptista: put inuere apte videt pdict⁹ doctor Johes gerson in ꝓbis ꝓallegatis ⁊ etiã in allegãdis inferi⁹. possum⁹ rñdere ad obiectiõz q̃ fieri possz de pdicta snia saluatoris. Inr natos mu. ⁊c. dicẽdo q̃ ibi saluator nõ dixit nõ surrexit maior in regno celoꝝ sz solũ ñ surrexit maior. s. in h̃ mõdo q̃ ad hoĩm veneratõz. nã ab oĩbꝫ credebat scꝫs. Et posito q̃ saluator dixisset. nõ surrexit maior in regno celoꝝ. dicere possum⁹ ꝓ regnũ celoꝝ nõ intelligit de celesti pꝛia. Nã q̃n predicta ꝫba dixit dñs iesus adhuc nõ erat mortuus iohes bap. ⁊ ꝓinter non erat btus in regno celoꝝ: nec ꝓsecut⁹ fuerat eternã felicitatẽ: que ꝑ regnũ celoꝝ ꝑpe sumptũ intelligit sz ꝑ regno celoꝝ h̃ intellexit eccliam militantẽ: q̃ sepe i sacro euãgelio appellat regnũ celorũ. Vñ in omel'. de ꝫgibꝫ sup illa ꝫba saluatoris Mat. xxv. Sile ẽ regnũ celoꝝ decẽ ꝫginibꝫ ⁊c. Greg. Pri⁹ q̃rẽdũ nob est q̃d sit celoꝝ regnũ: aut cur decẽ ꝫginibꝫ cõpet: q̃ eriã prudẽtes ⁊ fatue dicant. dũ em̃ regnũ celoꝝ ꝓsternit qꝛ reprobꝝ null⁹ igredit: etiam fatuis ꝫgibꝫ cur sil'e eẽ phibet? Sz sciẽdũ vobis est q̃ sepe i sacro eloq̃o regnũ celoꝝ pntis tẽporis eccl'ia dr. de q̃ ⁊ i alio loco dñs dr. Mittet filius hois angelos suos ⁊ colligẽt de regno ei⁹ oia scandala. Neq; em̃ i illo regno brituꝺis in q̃ pax sũma ẽ inueniri poterũt scandala q̃ colligant. Et inde rursum dr. Qui ergo solueꝛit vnũ de mãdatis istis mĩmis ⁊ docuerit sic hoies: mĩm⁹ vocabit i regno celoꝝ. Mãdatũ q̃ ꝑ se soluit ⁊ docet q̃n h̃ q̃sq; pdicat q̃d viuẽdo nõ impler: sed ad regnũ eterne beatitudinis venire nõ valet q̃ nõ vult ope imple

Joseph magnus sanctus

Johannes baptista quõ sit maior

Regnũ celoꝝ dr

Minꝰ in regno celorum.

reqꝫ vocet. Quō g̃ in eo mīmꝰ vocaꝫ qui ad hoc nullo modo intrare ꝓmittiꝫ. Quid itaqꝫ p hanc sniam nisi p̄sens eccl'ia regnū celorū dicit: in qua vocor q̄ mādatū soluerit minimus vacabit? qz cuius vita despicit restat vt eiꝰ q̄Ꝫ p̄dicatio cōtēnaꝫ. hec ille. In illis igit verbis saluatoris intelligit q nullꝰ inter natos mulierū surrexerat vsqꝫ tūc maior in regno celorum. id est in ecclesia militante iohāne baptista. quia (vt ibidē dicit) fuit nō solū ꝓpheta sed plus q̄ꝫ ꝓpheta. z tāte erat reputationis vt reputaret Messyas. sicut ptꝫ Johannis. j. Si aūt dicamꝰ q saluator loqbatur nō solū p p̄nti tpe sed etiā p futuro: etiā eius sentētia est vera. nam vsqꝫ ad hodiernū diem nullꝰ sanctꝰ est in maiori veneratiōe et gl'ia apud ecclesiam militantē Johāne baptista post beatā ꝟginē. Et q saluator solū loquereꝫ de maioritate in hoc mūdo patz: nam post illa verba Inter natos mulierꝫ non surrexit maior Johanne baptista: imediate subdidit. Qui aūt minor est in regno celorꝫ maior est illo. Sed posito q expresse dixisset saluator. Inter natos mulierꝫ nullꝰ surrexit vl' surget maior in gl'ia paradisi Johāne baptista. adhuc posset teneri q sanctꝰ Joseph sit maior in gl'ia ipso Johāne baptista. Si tenere vellemꝰ opinionē vniꝰ deuoti ip̄i sancti Joseph qui opinatꝰ est q sicut deꝰ voluit preseruare beatam ꝟginē a peccato originali vt esset eiꝰ digna mater: ita etiā voluit p̄seruare sanctū Joseph vt esset matris sue dignꝰ sponsus z eius idoneꝰ pater nutriciꝰ: et ministerꝰ purissimꝰ. z quātū possibile esset ꝓformareꝫ in puritate ipi innocētissime virgini. z hanc suā opinionē cōfirmat dicto predicti magri Johānis gerson in exordio ꝓmonis de natiuitate beate ꝟginis: vbi ait. Sicut decuit vt maria tanta puritate niteret (sicut dr Anselmus) qua sub deo maior nequit intelligi: ita decuit vt Joseph tanta p̄rogatiua polleret q̄ sil'itudinē z ꝓuenientia exꝑmeret talis sponsi ad talē sponsā de q̄ natꝰ est ihesus q̄ vocaꝫ xp̄s. vñ sic laus marie ē laus xp̄i filij sui: ita laus Joseph in p̄conio redūdat vtriusqꝫ: iesu. s. et marie. Et sic ex adūso dr sapiens Eccl'i. iij. q dedecꝰ filij est p̄ sine honore. sil'iter dedecus sponse esset sponsus sine honore derelictꝰ. hec Gerson. ¶ Dic aūt p̄dictꝰ deuotꝰ q p hanc p̄suationē nō sequit q btūs Joseph sit equal' btē ꝟgini p oīa: sz solū ꝓformis. nā excellentior fuit p̄seruatio ip̄ius mris xi q̄ꝫ sponsi sui. Ipa em̄ purissima ꝟgo taliter fuit p̄seruata: q nullā penitꝰ infectionē sensit in aīa: sed nec

Deꝰ etiā p̄suauit Joseph ab originali

etiā i corpe. Joseph vo habuit corpꝰ infectū sicut alij. sed ātequ in eo ifunderet aīa purgatū fuit sensilp̄us sanctificatiōe: z tūc creata et infusa est anima z ab originali pcō p̄seruata. eo mō q̄ credidit mgr Paulꝰ de venetijs p̄seruatā fuisse gl'iosam ꝟginē. Que tamen creditꝫ ab alijs fuisse excellēteꝰ p̄seruata. Si aūt hec opinio esset vera: nō sequereꝫ ex verbis xp̄i p̄dictis q Johānes baptista esset maior Joseph: qz loquitꝫ de his qui ceciderūt i pcō originali z surrexerūt ab eo: in q̄bꝫ nō cōprehendereꝫ ip̄e Joseph. ¶ Utrū autem Joseph ab originali macula p̄seruatꝰ fuerit ip̄e deꝰ nouit qui talē sibi in patrē putatiuū z gubernatorē humanitatis sue z dilectissime sponse ac matris sue purissime ꝟginē sup omnes mūdi hoīes elegit. De quo loquens Johannes gerson vbi. s. ait. Soluit ex his questio cur de marie z cur de ioseph preconijs dignitatibꝫ z excellentijs: ꝟtutibꝫ opibus z gestis ampliora nō tradit scriptura. Necꝫ tm̄ mūdus ip̄e capere posset q̄ sup his scribēdi cēnt libros. sz ex his q̄ dixim̄ hꝫ deuote cōtēplātis animꝰ vñ faciliter assurgat ad laudes quantaslibet marie z Joseph. Quō sic recreascribat eis per sufficiētia aut virtualē cōtinētia laudes quas in alijs creaturis etiā angelicis cōsiderat. Nā habet hoc hierarchicꝰ ordo ꝫ Diony. vt inferiorū virtutes sint in superioribus p̄fectiori mō reposite. quēadmodū sapientia p̄fectior est in seraphin q̄ꝫ in cherubin. Est aūt maria sup choros angelorꝫ p gratiā z gl'iam sublimata. q̄d de ipso Joseph negare nō audeo: sed nec affirmare p̄sumo. Erūt igit in ambobꝫ p̄fectiones ceterarꝫ creaturarꝫ irrationabiliū z rationabiliū etiā angelicarꝫ eminēti quodā mō reparabiles z attribuibiles. z hoc q̄ꝫ late pateat ad cōmēdatiōz vtriusq ꝫ p̄spicuū est solerter intuēti: z p consideratiōnē trāti campos amplissimos omniū virtutū donorū beatitudinū: fructuuz spūs z similiū. Hec ille. De ip̄o aūt sanctissimo Joseph ꝓpheravit Dauid ps. xx. dicēs deo Preueneristi eū in benedictionibꝫ dulcedinis: posuisti in capite eius coronā de lapide p̄cioso. In quibꝫ verbis tria tāgit. Primo ppatiōnē virtualē. ibi. p̄ueneristi. Secō cōsolationē diuinalē. ibi. in benedictionibꝫ dulcedinis. Tertio sublimationē triūphalē. ibi. posuisti z̄c. ¶ Circa p̄mū est sciēdum q diuina sapiētia que ab eterno oīa vidit: hunc sanctissimū viꝝ nō solū pelegit ex oībꝫ sed etiā sup oīēs ꝓparauit z disposuit ad tam alta mysteria cognoscenda z ꝓtractāda taliter q

Differētia eiꝰ p̄suationis

Quare scꝑtura tacet de ioseph

Specialissimo d ioseph

Sermo. xii. De despõsatiõe Marie

nihil ei defuit. Vñ q̃dã deuot⁹ p̃dicator dicebat ppl'o de ioseph a deo electo. Sapia chelo e cauo de cima. Et de h̃ dubitare esset quasi sacrilegiũ. Crimẽ em̃ ẽ sacrilegiũ dubitare an is dign⁹ sit quẽ ꝓnceps ad aliq̃d officium elegerit. l. ij. C. de crimi. sa. Et ꝓfirmant p̃dicta p illd̃ qd̃ inq̃t btũs Tho. i. iij. pte sum. q. xxvij. ar. iij. di. Quos de⁹ ad aliq̃d eligit ita pparat et disponit vt ad illd̃ ad qd̃ eligũtur inueniant idonei. vñ dicit apl's. ij. Cho. iij. Idoneos nos fecit mistros noui testamenti Aũ g̃ deberet ioseph eẽ custos btissime virginis et pueri iesu: et eoz socius et gubernator: et hz̃e reginã celi in cõiugẽ: et esse marit⁹ illi⁹ q̃ esset sponsa dei: credis ne q̃ errauerit de⁹ in electõe ipi⁹: aut q̃ aliq̃d ei desse p̃miserit: q̃n eũ pfectissimũ fecerit? pfecto h̃ esset valde erroneũ et stultissimũ opinari. Deus em̃ (vt. s dixim⁹) cũ aliquẽ ad aliquod opus peragendum assumit dat ei omnẽ sufficiẽtiã ad perficiendũ. vt etiã inquit Petr⁹ Joh. in. iij. di. iij. Et facit ad p̃dicta. l. quidaz cõsulebat. ff. de reiudi. Vñ de isto sanctissimo viro super familiã dei cõstituto dici potest illd̃ Lu. xij. et Matth. xxiiij. Quis putas est fidelis seruus et prudẽs quẽ ꝓstituet dñs sup familiã suã? Ego igit̃ teneo q̃ in toto mundo nunq̃z fuit vir ita sufficiẽs ad tam dignũ opus sicut beatus Joseph. vñ de ipo dicebat q̃dã deuotus p̃dicator ppl'o. Et teso dire chel liera vna testa salda. ita q̃ fuisset sufficiẽs ad regimẽ totius mũdi. Nam q̃ erat sufficiẽs ad maius: multo magz̃ est credẽdus fuisse sufficiens ad min⁹. Et pbari põt hec sentẽtia p. l. nõ debet. l. de reg. iu. et. c. cui licet. eo. ti. li. vj. et. l. iuris gẽtiũ. §. adeo. ff. de pac. et. l. legatũ. et. l. ad rẽ mobilẽ. ff. de pcura. et p ea q̃ no. in. l. cũ pacto. ff. de ser. ex. et in. c. j. de tor. et i. c. ex pte. de deci. Qui ergo fuit a deo elect⁹ idone⁹ ad regimẽ filij sui: q̃ in infinitũ est excellentioz et maioz mũdo: et ad gubernationẽ sponse diuine: q̃ ẽ dignioz vniũso oꝛde multo magis credẽdus est fuisse sufficiẽs ad regendũ totũ mundũ. Et iõ q̃dã p̃dicator dicebat. Male faciunt q̃ depingũt eũ decrepitũ melãcolicũ q̃z ac vilẽ cũ flascheto ad cingulũ hoiem tam prudẽtẽ atq̃z sapia repletũ. Cũ em̃ btissima ỹgo fuerit tãte pfectiõis: nõ dubiũ est q̃ etiã eius cõiunx fuit pfectiõe replet⁹: vt eẽt ei⁹ coniugio idone⁹. Ait em̃ Amb. q̃ cõnubiũ dꝛ q̃si duo boues sb̃ iugo vt ꝓueniãt i trahẽdo. qd̃ si aliter facies o tu q̃ vis nubere: Se hauerai de la salza: te la mangiarai. Fuit etiã btissimus ioseph sup oẽs hoies puros silis ỹgini gl'io-

Sima iozi et in minozi

Joseph pfectiõe repletus

se i nobilitate. q̃z iter oẽs q̃ sunt egressi de stirpe Adã nõ est egressus vir dignioz ac nobilioz illo. qd̃ ptz Mat. j. i genealogia ei⁹. Nã ois pfectio et nobilitas generis hũani: et maxime stirpis iudeoz tã nobil' est collata in eo. vt dicebat q̃dã deuot⁹ p̃dicator remanẽte face in sacco. Sic g̃ bñdicta ỹgo fuit de stirpe regali: itaꝛ btũs ioseph: cui de iure debebatur regnũ. sic Mat. j. c. patere ptr. ¶ Fuit etiã in eo alia nobilitas dignioꝛ: de q̃ loquẽs magr̃ Johes gerson i pallegato ꝓmõe. cõsideratõe j. ait. Nõ faciũt nobilẽ ãtiquare diuitie: vt videt Arist. describere. neq̃z dñatio sup ceꝛos aut aliq̃d hmõi tpale dat nobilitatẽ: sed seruitus dei. cui fuire regnare ẽ: cui⁹ agi frenis sũma libertas ẽ. vñ agatha theologizãs gl'iabat inf̃ opprobria dicẽs. Sũma ingenuitas ista ẽ in q̃ xpi fuit⁹ cõprobat. Et q̃b elicitur mariã et ioseph sũma nobilitate p̃ditos fuisse. q̃z supma i dei obsequio etiã corpali exhibuere fuit utẽ. Nobiliozes igit̃ q̃z nobilissimus regũ dauid sic eo sanctiozes et timoꝛatiozes i dei fuerũt fuitio. hec ille ¶ Sz h oꝛiz dubitatio: cũ maria et ioseph fuerint de stirpe regia p geniti: q̃ pacto voluit de⁹ q̃ ipe ioseph nutricius ei⁹ fuilibꝫ opibꝫ intẽderet? Fuit ei fabꝛ lignari⁹. et sil'r dr̃ Hiero. mariã operi textrine operã dedisse. Rñdet magr̃ Johes gerson vbi. s. di. Dirãdũ nõ est si pauptatẽ honeste p̃dicatoꝛ et amatoꝛ iesus voluit i honesta pauptate nasci: et laborioꝛ issim⁹ cũ laborãtibus educari. dãs in hoc exẽplũ oibꝫ etiã nobilibꝫ ne vacẽt inerti ocio: qd̃ ẽ fomes fons et oꝛigo oim viciozz̃. qm̃ multã malicia docuit ociositas. Ecci. xxiij. et ociositas ac voluptas sunt arma diaboli. c. nisi cũ p̃dẽ. §. verũ. de renũ. et i dclderijs ẽ ois ociosus. c. nũq̃z. de cõse. di. v. De ipo igit̃ scõ ioseph verificatũ est illd̃ ps. cxxvij. Laboꝛes manuũ tuaꝛ q̃z mãducabis: beatus es et bene tibi erit. Dic etiã ibidẽ magr̃ Johes gerson vbi. s. Illud qd̃ de forti muliere p̃dicat sapiẽs Prouer. vl. marie cõuenit: que panẽ ociosa nõ comedit: sed quesiuit lanã et linum et opata est ꝓ filio manuũ suaꝛ. Ideo rite subinferꝛ mystice de Joseph viro suo. Nobilis in poꝛtis vir ei⁹. Et hec d̃ nobilitate ioseph et marie dctã sufficiãt Dec ille. Noli igit̃ mirari q̃ Joseph fuerit faber. debuit em̃ sic esse vt eẽt cõformis deo: q̃ est oim fabꝛicator. Itẽ q̃z nullũ exercitiũ ita cõueniebat xpi nutricio: maxime quia nat⁹ est in diũsozio: in q̃ p q̃draginta dies fm alios steterũt: et ipe Joseph (vt credit̃) forte aliqua cuna et aliqualẽ reductũ ibi fecit de asse

Nobilitas Joseph

Quare de⁹ p̃misit Mariã et Joseph laborare

Joseph apte fuit faber

nibꝫ aut vmínibꝫ ꝓ defensiõe pueri ⁊ matrꝫ ei⁹ a frigore. Jtẽ cũ essent ĩ egypto nullũ aliud poterat qsi hõe exercitiũ apti⁹ ad acquirẽdũ victũ q̃tidianũ. Preterea qꝛ ex ligno natura hũana est ꝑdita: ideo ꝓueniebat vt faber lignari⁹ diceret pater recuperatorꝫ ⁊ restauratoris. Fuit aũt figurat⁹ in ioseph filio iacob quẽ Pharao rex egypti fecit pr̃incipẽ super vniuersam terrã egypti: dicẽs ei vt haberet Gen. xlj. Ad tui oris imperiũ cunct⁹ ꝑplus obediet. Tulitqꝫ anulũ de manu sua ⁊ dedit eũ in manu ei⁹: vestiuitqꝫ eũ stola byssina: et collo torquẽ aureã circũposuit fecitqꝫ eũ ascẽdere sup currũ suũ secũm: clamante ꝑcone vt oẽs coꝛa eo genuflecterẽt ⁊ ꝓpositum eẽ scirẽt vniuerse terre egypti. Dixitqꝫ ei rex. Absqꝫ tuo impio nõ mouebit q̃lq̃ manũ aut pedẽ ĩ oĩ terra egypti: ⁊ vocauit saluatorẽ mundi hec ibi. Anul⁹ aũt quẽ rex eter⁹ dedit ioseph est beata ẏgo quã dedit ei sponsam. Jpa enim ẏgo bñdicta est ille anul⁹: quẽ q̃ portauerit ĩ digito suo ꝑ deuotiõꝫ poterit ĩtrare ad celestes nuptias Jnduit q̃ꝫ cũ dñs veste alba: qꝛ ei⁹ ẏginitas ⁊ puritas ꝑ hãc despõsatiõꝫ fuit magis dealbata. Torques aũt aurea est charitas ligãs coꝛ ei⁹ cũ coꝛde ẏgis. Jnt̃ mariã em̃ ⁊ ioseph fuit amoꝛ idicibilis ⁊ sanctissim⁹ nã post xp̃m filiũ suũ nullũ hoiem vl̃ creaturã aliã ita amauit ẏgo pũrissima sicut ioseph: ⁊ sil̃r ioseph bntissimã ẏginẽ sup omẽs puras creaturas dilexit. ¶ Nõ ẽ aũt mirꝫ si xp̃s voluit q̃ oẽs creature obedirẽt ioseph: cũ ⁊ ipse illi obediẽs extiterit ⁊ sbiect⁹: vt hĩ Luce. ij. De q̃ inq̃t Johes gerson ĩ ꝓsideratiõe. iij. p̃dicti ser. Legim⁹ puerꝫ iesum dũ. xij. annoꝝ fact⁹ esset subditũ fuisse ioseph ⁊ marie: q̃ sb̃iectio sicut iestimabilẽ notat hũilitatẽ ĩ iesu: ita dignitatẽ incõparabilẽ signat in Joseph ⁊ maria. hec ille. ¶ Quo ad scõꝫ qõ tetigit ps̃ in ẏbis ꝓpositis. s. de ꝓsolatõe diuiali ipius ioseph: qꝛ ĩ supioribꝫ aliq̃ dicta sunt ideo breui⁹ hic me expediã. Dico aũt ꝙ nũq̃ fuit aut erit aliq̃ mulier ita cõsolata de suo sponso sic beata ẏgo de ioseph: nec aliq̃s marit⁹ ita cõsolat⁹ de sua cõiuge sicut scũs ioseph de virgine bñdicta. ¶ Sꝫ hic oꝛit dubiũ q̃re ioseph voluit dimittere eã? vt hĩ Mat. j. Et rñdetur ꝙ h̃ nõ fec̃ ex suspitione: qꝛ ẏgo adeo honesta erat ꝙ de ea nullã penit⁹ suspitiõez hẽre potat. vñ Ambꝛos. sup Mat. inq̃t. O inextimabil̃ ẏt⁹ marie: pl⁹ credebat ioseph scitati marie q̃ꝫ ei⁹ vtero. Rationẽ aũt q̃re eã volebat dimittere supꝛa tetigim⁹. de qua etiã inq̃t glo. sup Mat. ꝙ ex facie ẏginis egredie-

Joseph omia obediebant

Joseph voluit dimittere mariã

bat quidã splẽdoꝛ tã q̃ꝫ si sol fuisset in laterna cristalli. Et ideo videꝫ ioseph tantã maiestatem: ex humilitate volebat ꝛeparari ab ea reputans se indignissimũ cõuersari cũ ipa. Sed ab angelo fuit cõfortat⁹: Matth. j. ⁊ cõsolat⁹ cognoscens ꝙ deus fecerat eũ dignũ habitare ⁊ conuersari cũ sponsa diuina ⁊ cũ filio ei⁹ benedicto. in qua ꝓuersatione ꝓsolatiões iestimabiles habuit. Sponsa em̃ debet cõmũicare bona sua suo sponso: ⁊ vxoꝛ suo marito. de quo ꝙ Lynũ in. l. vbi ad huc. C. de iure do. ⁊ faciũt etiã notata ĩ. l. si cũ dotẽ. §. sinautẽ. ff. solu. ma. Sunt em̃ duo ĩ carne vna vir ⁊ vxoꝛ: Gen. ij. ⁊ ob hanc causam vn⁹ alteri debet subuenire: vt dꝛ in. c. j. de ꝓiu. lepꝛo. Preterea sicut femine gaudẽt priuilegijs viroꝝ ⁊ chorꝛuscãt radijs eoꝝ. l. femine. ff. de sena. ⁊. §. fin aũt. in aut. de cõsu. coll. iij. ⁊. l. mulieres. C. de digni. li. xij. Jta etiaꝫ equũ est viros chorꝛuscari ⁊ illustrari radijs vxoꝝ ⁊ ꝑticipare de ꝓsolatiõibꝫ eaꝝ. Et ideo nõ est dubitãdũ ꝙ beata virgo cõmunicauit suas ꝓsolatões cũ dilectissimo sponso suo ioseph: ⁊ pricipẽ fecit eũ suaꝝ diuitiaꝝ spũalium. Cũ eriã q̃libet filius debeat cõicare cũ pẽ suo de suis diuitijs: ũiquissimũ em̃ eẽt patrẽ egere cui⁹ filius sit in facultatibꝫ. l. si q̃s. §. si impubes. ff. de libe. agno. Vñ dicit in. l. parẽtũ. C. de alen. lib. ac parẽ. Parentũ necessitatibꝫ liberos succurrere iustũ est. Jdeo credẽdũ ẽ ꝙ dñs iesus abũdãtissime subuenerit patrĩ suo putatiuo ⁊ nutritiuo Joseph de suis bonis ⁊ opibꝫ celestibꝫ ⁊ cõsolatõnibꝫ diuinis ip̃z repleuerit. Vñ cũ xp̃s hẽret clauẽ padisi: ⁊ vnã dederit mr̃i sue dedit ⁊ vnã suo p̃i Joseph: vt dicebat q̃dã deuotus p̃dicatoꝛ. Qui aũt habet clauẽ habet etiã ea q̃ cõtinent sb̃ claui. O igit̃ consolatissime ioseph quãta erat dulcedo tua quã ex societate filij dei ⁊ matrꝫ ei⁹ ꝑcipiebas: nonne vnicuiq̃ eoꝝ dicebas. In odoꝛẽ vnguẽtoꝝ tuoꝝ currim⁹. Can. j. Quãto em̃ societas ẽ sanctioꝛ tãto est iocundioꝛ ꝓuersatio. ⁊ qui cũ bono cõuersat bonus efficiet: ps̃. xvij. ⁊ ml̃to magꝫ bt̃us ioseph cõuersando cũ sctissimoꝝ dei filio ⁊ matre ei⁹ q̃ti die ĩ scitate crescebat: ⁊ ꝓficiebat de bono in melius: ĩtuẽs gesta ⁊ modos sctissime vite vtriusq̃. null⁹ aũt vnq̃ fuit q̃ tãtã ptẽ habuerit de dulci iesu ⁊ bñdicta mre eius sicut Joseph q̃ (vt credit̃) ꝑ. xxx. annos cũ eis ꝓsat⁹ ẽ in h̃ mũdo. nã pax añ baptismũ xp̃i mortu⁹ est: vt cõit̃ tenet̃. Si igit̃ bt̃us iohes euãgelista sel̃ dormiẽs ĩ sinu iesu tãtã ꝓsolatiõez recepit ⁊ fluẽta euãgelij de ei⁹ sacri pectoꝛis fonte po-

Filius ꝑt cõmũicet

Joseph moꝛitur.

Sermo. XII. De despõsatiõe Marie

tauit. ⁊ si frat ruffin⁹ soci⁹ bti Frã. semel vi/
dẽs gl'iosam ꝑginẽ sibi appentẽ cũ filio i bra
chijs tãtã recepit suauitatẽ ꝙ q̃si ei⁹ aĩma de
corpe exiuit. q̃d ipe agere debebat ex cõtinua
eoꝝ visione ⁊ ꝓsatiõe cũ illis: ⁊ suauissima
ꝓiugatiõe ꝑ tot ãnos ad vnã mẽsã? Dic mi/
hi o deuota aĩa q̃le gaudiũ credis hẽt in no
cte natiuitatis dñi? Cãtabãt ãgeli: ⁊ ipe Jo/
seph ex dulcedine flebat sollicit⁹ facere ignẽ
ad calefaciẽdũ dulcẽ iesum ⁊ matrẽ ei⁹. Quã
ta erat teneritudo ipi⁹ Joseph qñ audiebat
benignũ dei filiũ eũ appellare patrẽ: ⁊ sibi in
mẽsa fuit volẽtẽ? O vtinã ego vl' vnũ de fra
gmẽtis illi⁹ ꝓuiuũ hẽre possem. Quãtũ ꝑter/
ea gaudebat qñ videbat dulcissimũ dnm ie
suꝝ i labore ⁊ artificio suo eũ adiuuãrẽ: et sibi
mirifica illi⁹ artꝫ carpẽtarie oñdẽrem. Quo
dulcedie replebaf qñ ipꝫ puulũ iesulinũ tene
bat in brachijs ⁊ dulciꝫ osculabaf: ⁊ stringe/
bat suauiꝫ: nõ semel tm̃ sicut sũeon senex sꝫ
ẽ̃tidie: ⁊ adiuuabat ꝓiugẽ suã ꝑginẽ benedi
ctã ad faciẽdũ ifantulũ q̃erissimũ ⁊ gtiosissi/
mũ ⁊ linthеamia lauãda. O bñdicte ioseph
quõ poteras sufferre tantã suauitatẽ quam
dulcedo padisi dei filius te suis brachijs am
plexabaf ⁊ dulciꝫ osculabaf? ꝑfecto credo ꝙ
⁊ tu illi dulciꝫ decantabas. Jesu sole serenior
⁊c. vide in officio nois iesu. Si sanct⁹ Fran
cisc⁹ loquẽs de deo cũ sctã Clara rapt⁹ est i ex/
tasim cũ ipa: ⁊ ita igne spũsscti inflãmat⁹ vt
videret circũstãtibꝫ ꝙ totũ mõasteriũ i q̃ erãt
arderet. q̃d agere tu debebas qñ cũ sctissima
ꝓsorte tua ꝑgie de celestibꝫ loqbarꝫ ⁊ cũ ipso
deo? ꝑfecto stupebas audiẽs mirabilia q̃ nõ
licet hoi loq̃. Ihoꝝ. xij. Que cõsolatio tua
erat qñ audiebas dñm iesum cuꝝ matre sua
colloq̃ntẽ? ꝑfecto tu illi dicere poteras cũ ps̃
Consolatiões tue letificauerũt aĩam meam.
Quid agebas o bone ioseph q̃ndo videbas
sponsã tuã de nocte surgẽtẽ ad orãoẽꝝ ⁊ i oratoe
a terra eleuatã: ⁊ innũera angeloꝝ mlt'itudi
ne circũdatã ⁊ magno splẽdore renitentẽ ac
sepꝝ pcõꝝ ꝓuersiõe cũ lachrymis deũ depcã
tẽ. Credo ꝙ ⁊ tu exurgebas ⁊ cum orãte ora
bas ⁊ cũ lachrymãte lachrymabarꝫ: ⁊ tot⁹ de/
notiõe replebarꝫ meritꝫ ei⁹ dilectissime spõ/
se tue. Si em̃ sctã cecilia suo sponso feroci ⁊
ideuoto tot celestes ꝓsolatiões ipetrauit: q̃d
credẽdũ est tibi charissimo ac sctissimo spon
so suo ipetrasse sponsã tuã pietate repletissi/
mã: q̃ etiã p ũmicꝫ suis ipetrat grãs? O sctis
sime ioseph si petr⁹ sel' tm̃ vidẽs gl'iam ⁊ pul
critudinẽ iesu trãsfigurati dixit vt hꝫ Mat
thei. xvij. Dñe bonũ est nos hic ẽ ⁊c. q̃d tu di
cere debebas cui nõ solũ sel'sꝫ sept⁹ (vt pie cre
dit) se bñdict⁹ ihs trãsfiguratũ i corpe gl'iosꝫ
oñdit? Si mlier emorroissa tãgẽs fimbriaꝫ
vestimẽti ihu ab icurabili ifirmitate curata
ẽ: Mat. ix. ⁊ Lu. viij. Et si oẽs q̃ tãgebãt vl'
fimbriã vestimẽti ei⁹ salui fiebãt a q̃cũq̃ dei
nebant ifirmitate: Mat. xiiij. ⁊ Mar. vj.
⁊ si cec⁹ nat⁹ tact⁹ digito ſsalvatorꝫ cũ luto ex
saliua oris ei⁹ facto illuiat⁹ est: Joh. ix. ⁊ si ip
se bñdict⁹ ihs tangẽs cecoꝝ oculos illuiabat
eos: Mat. ix. ⁊ tãgẽs manũ puelle mortue
resuscitauit eã: vt i eodẽ. c. hꝫ. ⁊ si tãgẽs fere/
trũ in q̃ iuuenis mortu⁹ ferebaf ad sepultu/
rã resuscitauit ipm: vt hꝫ Lu. vij. Quã ꝑtu/
tẽ ⁊ fortitudinẽ i bñ agẽdo: ⁊ feruoꝝ i diuio
amoꝝ i tua aĩa ⁊ corpe ipm̃ere debebãt oscu
la ⁊ ãplex⁹ bñdicti saluatorꝫ? O felix ioseph
q̃ btã ꝑgo plorãs q̃rebat filiũ suũ credo ꝙ
⁊ tu cũ ea lachrymabarꝫ ⁊ dicebas illõ Tho
bie. x. cũ ipa pũissima ꝑgine. Heu me fili mi
lumẽ ocl'oꝝ nroꝝ ⁊ solatiũ vite nre oia bona
sil' in te vno hñtes nõ debuim⁹ te dimittere
a nob. Qz ꝙ illi q̃ sunt sociq̃ passionũ debẽt
etiã eẽ sociq̃ ꝓsolationũ. c. j. de sepl'. ⁊. ij. Coꝝ.
j. Jõ ipa btissima sponsa tua voluit sp ꝙ tu
pticipares de suis ꝓsolationibꝫ sic pticipasti
sp de ei⁹ tribulatõibꝫ. vñ cũ dicẽti ad ei⁹ reue
rẽtiã vl' vnũ Aue maria ꝓferat ipa benigna
ꝑgo remuneratoꝝ magnã. ꝑfecto tibi tanto
ꝑfuiẽti illi ⁊ suo filio obtinuit idicibilẽ pre
miatioꝝ ⁊ gl'iaꝝ. Quã tertio tãgit ps̃. i ꝑbis
ꝑallegatis dũ dr deo de te. Posuisti in capite
ei⁹ ⁊c. Qualẽ aũt sblimatioꝝ hẽas in celesti
gl'ia declarat Joh. gerson in ꝑdicto ser. ꝓside
ratõe. iij. di. Felix illa dies toto celeberrima
mũdo Sacra vocẽs leta: q̃ scãdit ad ethera
ꝑgo Pater: ⁊ ãgelicos ciues supervolat oẽs
Huc tibi ꝑgo ioseph ihs ⁊ tua sponsa ꝑpin
quũ Credere fas statuũt solitũ: tales ob ho/
nores Locinim⁹: facite nob hec gl'ia dek. Pro
noticia aũt maiori trãsit⁹ b. ioseph ⁊ gl'ifica/
tiõis ei⁹ ẽ sciẽdũ ꝙ inq̃t ꝑdict⁹ doctor vbi sup̃
Legim⁹ i trãsitu marie ipm ihm astitisse. Hẽ
em̃ Piero. argumẽtaf. sꝫ ⁊ in obitu felici io/
seph recte credẽdũ ẽ mariã sponsam ⁊ filiuꝫ
iesũ corpalit affuisse. Añ ei xpi passioꝝ defun
ctus est. alioq̃n em̃ custodia mris alteri com/
missa nõ fuissꝫ. hec ille. Pie igit credo ꝙ dul
cis ihs ⁊ pissima ꝑgo infirmo ioseph sollici
te fuiebãt: ⁊ ei fercula ꝓpinabãt: atq̃ ꝓpꝛijs
manibꝫ q̃ op⁹ erat eũ portabãt: ⁊ circa lectũ
stãtes ipꝫ ꝓportabãt. Dicebatq̃ ioseph dño
iesu. nũc let⁹ moriar sperãs ꝙ cito venies libe
rare nos. In trãsitu aũt ei⁹ dixit ei Jesus. Ha

Consola/
tiões Jo
seph

Premia
tõ ioseph.

Nota de transitu ioseph

de dilecte mi alacrit ab hac miseriarū valle. t porta b nomē bonū nouū scis pribꝫ q ifra paruū tps venia ad vos: t ad celestia regna pducā. Precepit aūt angelis ipe dns dicēs. Subuenite scti dei: occurrite āgeli dni suscipientes aiaz ei⁹. Ad ipm ꝯo ioseph de hac vita migrātē ait. Chor⁹ āgelorꝫ te suscipiat: et cū lazaro q̄ndā paupe eterna hēas requiē. Aia igit ipi⁹ cū magꝫ honore i sinu abrahe ab āgelis delata ē. In resurrectiōe āt xpi i q̄ multi resurrexerūt ex scis pribꝫ: vt hꝫ Mat. xxvij. Pie credit q ec scus ioseph gl'iosus rsurrexit t sil' cū xpo visitauit b'dicta ꝯginē sponsā suā: t b scus Bernardin⁹ pdicās padue affirmās clamabat. In aia t corpe ē scus ioseph in cel' gl'iosus: t visa ē crux q̄ aurea sup caput ei⁹. t sic ego credo q sit i vita eterna i aia t corpe cū maria t indicibili gl'ia: hns clarissimā aureola ꝯginatꝫ t doctrie: qz pdicauit pastoribꝫ et magꝫ. Ite puto q sit apud pdes btissime ꝯgis: honorat⁹ ab āgel' t scis oibꝫ: t hns magnā iurisdictiōz apd dnm iesum t spōsā suā ad impetrādā gram suis devotis. Ac tō o devoti xpiani habete hūc scm in deuotiōe: qz ei multu sum⁹ oēs obligati. Qui igit vult aliq̄d a deo obtinere accipiat beatū ioseph p aduocato suo an ꝯginē b'dictā spōsā ei⁹: t beatissimā ꝯginē apd filiū suū: t dnm iesum an pziem celestē: t oia ipetrabit. ¶ Prozclusione aūt huius ptis dico q supdicta de gl'ia t sublimatiōe ioseph cōfirmat Joh. gerson vbi supdi. Legim⁹ xpo resurgēte multa corpa sctoz surrexisse t introisse i sanctā ciuitatē hierl'm et apparuisse multis. At hic forte dt aplis. Acceperūt mlieres de resurrectiōe mortuos suos. Recogitet oro pi⁹ anim⁹ si iust⁹ ioseph vn⁹ ex ill' putā d⁹ fuisse q̄ marie appuerit charissime sponse sue t eā ꝯsolat⁹ sit. Qui tandē xpo i celu ascēdēte sil' t ascēderit gl'ificat⁹: t collocat⁹ ē a dextris ipi⁹ iesu: h ē in potioribꝫ bonis suis. Ex q̄bꝫ ꝯcludit q̄ recte t q̄ gl'iose faciūt t fecerūt q̄ celebritatē de ꝯginali ꝯiugio marie t ioseph pagere senserūt tā vbis q̄ scptis suis hec ille. Qui etiā in seq̄nti ꝯsideratiōe pdicti ser. alloq̄ns synodū scte romane eccl'ie tūc cōgregatū ait. De celebritate ꝯginal' ꝯiugij ioseph cū maria: vl de ipi⁹ felici trāsitu fieri solēnitatē exoptam⁹: q̄ten⁹ marie meritis t intercessiōe rāti tāq̄ poteris t ipiosi pzoni apud sponsā suā reddat eccl'ia vnico viro ꝯo t certo sūmo pōtifici spōso suo vice xpi: nosq̄ singuli deo renascamur felici natiuitate h p gratiā i futuro p gl'iam q̄ē natale sctoz. intercedē te re: t si fas ē dicere q̄dā iure tuo iubete gli'osissime ioseph vir marie. de q̄ nat⁹ est ihs q̄ vocat xps. hec ille. Qui eē ibidē alloq̄ns ꝯginē b'dictā merce inq̄t. Alma redēptoris mr cui lege supna Vir iust⁹ ꝯgoq̄z ioseph cū virgie nupsit. Da celebrē dignū q̄z tuo psoluere cultū Cōiugio. fac nos purgatis sordibꝫ oēs Posse deo iugi: fidei q̄ fidere puras Despō, sans aias diuio germie cōplet Portio nate pstātior ē maria Credit: hec cel: hec mōdo dignior ipo. Gra nā supat naturā. gra q̄se Diuidit i reliq̄s: ista fontalit ipletur Que clausit gremio: quē tot⁹ nō capit orb. Olim nā celi gabriel festiu⁹ ab arce. Peradias alacer totus iocūdi⁹ ipaz Nazareth vrbē galilee mittit. Illic desponsata viro dauidis de stirpe ioseph Qui dict⁹ erat: clauso repit ꝯgo maria Ostiolo: cui dixit aue: cui gra plēa: Cui tecū dns gabriel. q̄ ꝯba salutis Virgo silēs cogitat aio turbata q̄sq̄z Nūci⁹ archanū diuo fmōe retexit. Hoc nata stupet: stupet hq̄z ioseph reputās se Mysteriis tātis idignū voce modesta Clamat. id vī mihi: q̄s sū? te de pcora me Mox exi dña: nec ei mihi nubere tecū Fas video. dū mlta ioseph trepid⁹ cogitaret Soluit i somnū: cui iussio celica dixit. Audi clare ioseph vxori trade viz te. O nimiū dilecte deo: cui spōso freqnt Blāda ihm gremio posuit. fident adim⁹ Hūc thronū: residet vbi gra saluificans nos. Mira ioseph iusti ꝯt⁹: laus mira. mariā Cui de⁹ vxorē sociat mirare sacratū Fecūdū plis cū ꝯgitatis honore Cōiugiū. faber o mir⁹: cui subdit vltro. Aurorā t solē q̄ fabricat: hūcq̄z benigno Noīat ore patrē: tali q̄z gaudet alūno. Regia stirps t sacra Joseph te reddit ab ortu. Clarꝫ ilignē titul': te leta decēt Pauperies manūq̄z labor nutriuit. obide Terenu⁹ t liber a psalmo teste btus Pie vxor tua tecū sic vitꝫ abūdās. Te dnm spōsūq̄z vocat. nos redde btos. hec ille. ¶ Frā. āt de may. sup missus est ait q̄ h nomē ioseph fz Hier. hz q̄druplicē interptatiōz huic mysterio ꝯuenīte. Quaz p ma ē q̄ ioseph dr dni iustus. qz ex abūdātia sue iustitie ita fuit dño approbat⁹ vt pī ei⁹ dicere et. sic eū appellāte mre Lu. ij. Secda interptatio est q̄ interptat dño iustificat⁹. qz sic ipa ꝯgo fuit certificata vt dnm pareret: ita ipse fuit iustificat⁹ vt dño alimēta nutritōis pararet tāq̄z pī. t iō dr Lu. iij. q̄ ipe dns putabat filī⁹ ioseph. qz. s. sedulitate patrna illi exhibebat. Nos ꝯo possum⁹ assignare aliaz cām huius reputatiōis: quā ponit Joh. gerson in sua iosephina. s. qz dño nro erat silis ioseph i facie et ceterꝫ dispositiōibꝫ corpis. qđ de⁹ cū

Joseph corpore t aia btūs

Carmia gersonis de ioseph

Joseph qdruplr interptat.

Sermo. XII. De despõsatiõe Marie

volu'it. qz nisi iter statura ꝛ effigiẽ xpi ꝛ Joseph fuisset sil'itudo: nõ eẽt reputat⁹ a iudeis eius fili⁹: ꝛ cõsequẽter reputassent beatã ỹgi nem adulterã. Ar quibꝫ cõcludit ꝙ si ioseph fuit sil'is xpõ: pulcherrim⁹ extitit. Dicẽ igitur Joh̃. gerson vbi. s. Personas inter sil'es est nexus amorꝫ. De Joseph ast rõ suadet ꝙ facialis forma iesu forme sil'is reputãda fuisset. Si nõ: q̃ pacto pr̃ ei⁹ credit⁹ esset? Qualiter itractare mr̃is saluasset honorẽ. Disparitas vultus plis cuꝫ pr̃e putato Sra nature fieri vult cõsona sepe. Nõne mior iacobꝫ frater dñi phibet Ualde sibi sil'is? qõ gra nõ caro fecit ꝛc. ¶ Seqt Frã. de may. vbi. s. Tertia iterp̃tatio est ꝙ ioseph iterp̃tat augmẽtũ qz lz i ceterꝫ dispositõibꝫ ỹginũ de cõi lege fiat diminutio itegritatiꝫ i pposito dũ sponsa dat assensum in copulã carnalẽ: in ista tñ despõsatiõe fuit appositũ augmẽtũ. qz tũc ỹginitatiꝫ ppositũ ỹgo firmauit puritatiꝫ effectũ elicicẽdo: occurrẽte tũc obiecto ꝛ materia castitatis. Quarto iterp̃tat appositio. qz lz i ceteris desponsatiõibꝫ cõit aufert a sponso itegritatis ppositũ: isti tñ sponso ex tali sacramento tali copula nõ fuit ablatũ sz nouit appositũ: cũ aspect⁹ purissime ỹgis oẽs ad castitatiꝫ vestigiũ inclinaret. Ar multo magꝫ ei⁹ floridũ ꝓsortiũ fm btm̃ Diero. iuꝛ illõ sapieris. Cũ ppe est imitat illã. Joseph g̃ q̃ ãteqz accepit i sponsã beatã ỹginẽ pposuerat suare ỹgitatẽ ppetuã: vt inqt Aug⁹. in li. de scta ỹgitate. qõ fm eũdẽ Aug⁹. factũ fuit de nutu vt ipse ioseph essz dign⁹ sponsus btẽ ỹgis. ppt istã despõsationẽ n̄ mutauit ppositũ sz firmauit. vñ dr Nat. j. ꝙ cũ eẽt iustus nolebat eã traducere. i. fz Aug. carnalit cogĩscere. hec Frã. vbi. s. ¶ Dgr̃ at ioh̃. gerson i sua iosephina loquẽs de obitu ꝛ gl'ia ipius ioseph sic canit.

Joseph sil'is xpo

De mor te ioseph

Venerat illa dies q̃ vitã morte paret Perpetuã: tibi iuste ioseph dauid inclita proles
Xps adest cũ mr̃epia: qbꝫ officiose Seruieras. vultu placido solant eunte. Dza licet lachrymis oppleuerit int⁹ aborsis Naturalis amor: rei fat credere fas est Qz patrẽ iesus ꝛ sponsũ fleuit morietẽ Virgo benigna suũ. fidi custodis amaro Procubit lecto: cõplexãs mẽbra: pudicꝫ Oscula dat labijs: mi vir cõclamat abis te? Deserꝫ: ꝛ viduã passurã dira relinqs. Valle ramẽ dñi fiat. dilecte valeto. Nil tieas: dñs placida te sede locabit. Protin⁹ ipe ioseph p̃ciosa morte quieuit. Lugubres recipit vestes viduata maria. Exeqas reddũt deuotas nazareth vbe. Tota virum flẽt plebs q̃ vixerat absqz q̃rela. Quibꝫ in cõe tõn⁹ sctissim⁹ heros. Certa dauid regꝫ ꝛ pre darissima ples Casta velut turtur si cõparet sit viduata Sola volat repetqs arctes arbore ramos. Pro cãtu resonat plãctu gemebũda pudico. Sic volet abrupto vite socialis amore Virgo gemẽs reflẽsqz virum plãgore modesta. At sbito vt sensit sbristẽ filiꝰ eius: solas alloq̃t: secretaqz pl'ima pãdit. Ateqz futuroꝝ serie briuãdo recẽsz Cara mihi ĩ pmis mr̃ nolito dolorꝫ Accumb'are tibi cãs: sz respice mẽtꝫ Intioze oc'o fidei cũ luie: qles Collegio partz bñ q̃ vixere poꝝ. Applausus iubilosqz dedit custodis amici. Decedẽs aia dũ li bũ igressa. ppiquã Sic etei nouit denũciat eẽ salutẽ. Na saluator adest ego sum saluatõ certa. Porro te solã mr̃ custode carẽtẽ Ne reputes sbeo curã iã discipulorꝝ Pl'imꝰ asta bit nũer⁹ mihi: iã m'ieres Sctẽ gaudebũt sese pbe mistras Audis vt affinis nr̃ pr⁹ iste ioh̃es Dacten⁹ hec dext colẽs mõ fluie cepit Jordãis baptisma nouũ: baptismate eꝰ Abluat: vt sic aqs recreãdis spiritibꝫ vis Me ppl'o oñdet: digito mõstrabit: ꝛ agn⁹ Inqet ecce dei mõdi q̃ crimia tollit. Naqz colũbia spẽ supastitit alm⁹ Spũs: ꝛ mãsit i eo dũ tigit vndis. Vidi eq̃dẽ ꝛ nouit: celi testantur aprti Vor ego clamatꝫ in deserto: pet oĩs Diriget ꝛ calles dño pplus venieti. Queqz sui pigeat sceleꝝ: qz priat ecce Regnũ celoꝝ: truco ẽ affixa securꝫ. Deniqz mlta mihi gẽs associabit vltro Cõspicies ocul'tãdẽ me scãdere celos. Scãdere ꝛ ipe ioseph vt mecũ regnet i eũ. Regnab pariẽ fuerit dũ vita pacta. Nomẽ laus ꝛ honoꝝ dabit p̃ scla nob. Procũbit mr̃ genub⁹ qz affusa repedit Grates ꝛ r̃pert. fiat tua nate volũtas. Detro solari rursus visura ioseph te. Ar nos xpicole talem veneremur: amẽ⁹. Fũdam⁹ qz pces tibi supplice carmine tles Illustrꝫ pr̃iarcha ioseph dd̃ alta ppago Justicie d'toꝝ: clarꝫ nũerãde pphis Virgineo splẽdore micas: custos qz marie: Testꝫ nutritoꝝ ꝛ xpi fide mister Coscie mysteriũ qd̃ nescire pora Scla. tu ỹbũ vite qd̃ erat caro factũ Gestasti mãibꝫ: etiã tibi sbdit⁹ vltro Dignat⁹ fieri nutu q̃ tẽpat oꝛẽ. Tu vir tu dñs mr̃is dñi dñoꝝ. Magne pegrie dudũ terrꝫ mõ regnas Felix in celi pr̃ia secur⁹: ꝛ ois Ar pers terrorꝫ: labor: ãxietas pcul absũt. Quesum⁹ intẽde nob: miseroscqz benign⁹ Inspice nos oculis qs tãta picula turbãt. Asto pegrinis fautor: dux: auriliator. Defessos refoue tot scãdala tolle viaꝝ. Dirige ceecos: erige lapsos: optia dex Sra: dux: bacul⁹ qz spei firmissim⁹ adsit. Pax ĩ credẽdo cordis meditatio

suauis. Tentamenta sathan: mūdi: carnis superem⁹. Te duce p cumulo meritoꝝ z laude tuoꝝ. Certū q magno es venerari dign⁹ honore In terrꝫ: imēsa tenet quā gl'a celis. Est etei xpe tecū tu⁹ iste miſter. Est z cū spōsa spōsus charissim⁹ alma Virgineos ne tuos sedes locat eq̄ pentes: Sit tn hac i re simplex meditatio nra: Sctis salu⁹ honor volum⁹ aliis su⁹ esto. Quos de p̄matu⁹ tertio nulla fatigat Magne ioseph magno velut ipioſe patrōe Aū desiderio petim⁹ fer opē nr̄i miſere. Celica suscipiat nos tādē p̄ia tecū. Hec ille.

¶ Pars tertia hui⁹ p̄monis q̄ de causalitatis. i. qz rōnabilit z qua ex causa btā ꝑgo fuit desponsata.

Xpus debuit nasci de ꝑgine desponsata

Vt p̄ colligi ex mgro sen. i. iij. di. xxx. circa fi. z a btō Tho. z Rich. ibidē ar. ij. q. ij. i rnsione scdi arg. z a btō Tho. in. iij. parte summe. q xxix. ar. j. z a Rabano z Petro iohānis sup Joh. valde fuit cōueniēs cōgruū z ratiōabile xpm nasci de ꝑgine desponsata. p̄mo ratione sui. secūdo ratiōe matris sue. tertio rōne nr̄i. Primo hoc fuit ꝯueniēs ppt̄ xpm q̄drupli ci ratiōe. Primo quidē vt mysteriū incarnatiōis sue diabolo celaret: vt dicit in. c. inuēta xxvij. q. ij. Vn̄ z ait btūs Ignacius: sicut refert Hiero. sup Mat. hac de causa ꝑginem fuisse desponsatā. Factū est aūt hoc ad tutelā pueri: ne diabol⁹ contra eū vehemēti⁹ nocumenta p̄curaret. Sciebat em ipe diabol⁹ dei filium dēbere incarnari p redemptiōe humani generꝫ: ſz tps ignorabat. Vn̄ caute obſuabat ad sciēdū q̄n mūdū intraret: vt redēptionem nr̄am ip̄ediret. Hec aūt desponsatio ꝑginitatē mr̄is dei partūtis ipsi diabolo occultauit: vt ait Origenes sup Matt. di. Que fuit cā vt esset desponsata maria ioseph nisi quaten⁹ hoc sacm̄ diabolo celaret: z ille malignus fraudis cōmēta aduersus desponsatā nulla p̄nit⁹ inueniret: Hec ille. De hoc etiā Amb. sup Lu. ait. Nō mediocrꝫ q̄z cā est vt ꝑginitas marie falleret p̄ncipē mūdi: qui cū desponsatā cerneret viro: partū nō potuit hōre sui p̄cetū. fallēdi em̄ mō p̄ncipis fuisse ꝯsiliū ip⁹ dn̄i ꝑba declarāt cū aplī iubent tacere de xpo. Hec Amb. Et hoc ptz Mat. xvj. Itē sanati iubent tacere de remedio: vt ptz de leproso Mat. viij. z de cecis Mat. ix. z de puella resuscitata Marc. v. ¶ Predictis autē nō obstat si dicat q̄ nō latēt diabolū ea que
R sunt in corpe: cuius lateāt ea q̄ sunt in corde. quia vt ait Aug. in. iij. de trini. Multa que cognoscere a diuia ꝑtute. Itē dicūt doctores q̄ etiā latēt diabolū ea q̄ sunt i corpe q̄n appropinq̄re nō p̄t. Diabol⁹ aūt nō poterat appropinqre ꝑgini ppt̄ ꝑtutē scitatꝫ ip̄ius: z etiā q̄ impediebat a deo z ab angel' eā custodientibꝫ: sm Fran. de may. vbi. s. videos scire non potuit vtr ꝑgo ꝯcepisset sine viro cū eā maritū hꝫe videret. ¶ Scdo hoc fuit ꝯueniēs ppt̄ xpm: ne ab infidelibꝫ tāqz illegitime nat⁹ abiceret. vn̄ Amb. sup Lu. ait. Quid iudeis: q̄d herodi posset ascribi si natū ex adulterio viderent pseq̄: q̄si dicat: nihil. Ergo fuit cōueniēs vt ei⁹ mr̄ desponsaret. q. alit' oēs arbitrati eēnt xpm ex stupro fuisse generatū. z sic eū tanqz illegitime natū despexissent. Nā iura tales detestant: z p̄nāt successiōe paterna. aut. ex cōplexu. C. de incest. nup. z aut. licz. C de natu. li. Solēt em̄ vtplimū eē imitatores patrni sceleris. c. si qs cū militibꝫ. vj. q. j. z. c. si gēs. lvj. di. Et sm canones sunt irregulares. lxvj. di. c p̄sbroꝝ. Nec sine dispēsatione dn̄t ad sacros ordies p̄moueri. c. p̄cipimus. xxxij. di. Aū ḡxps futur⁹ essꝫ sūm⁹ sacerdos z rex regū: debuit tali suspitiōe carere: ne iudei dedignarent eū habere regē z sacerdotez quia filꝫ ex adulterio geniti abominatio sunt deo. c. dicat. xxxij. q. iij. Vn̄ z sm leges nō p̄mouent ad dignitates nisi i defectu legitimorum. l. generaliter. §. spurios. cū glo. ff. de de ri. Et hāc rōnē tangens Amb. sup Lu. ait. Cum partus i nupte lege damnet: cōgruū fuit vt virgo desponsaret: ne videret xps a legis iniuria cepisse. ¶ Tertio fuit hoc conueniens ꝑpter xpm vt a Joseph nutriret. vn̄ T z pater ei⁹ dictus est quasi nutrici⁹. Ut enim habet Lu. ij. exīstēs beatissima virgo cū Joseph: z inueniens puez iesum in tēplo: dixit ei. Ego z pater tuus dolētes querebam⁹ te. Nō negauit aūt xps Joseph esse patrē suum sed rndit. Quid est q̄ me querebatis? Et in hoc verificatū est illud Grecismi. Est pater hic cura: p̄ est ali⁹ genitura. Pt̄ em̄ sepe q̄s appellat ratiōe curatōis z gubernatiōis: vt i aut. de armis. §. hoc aūt obseruare. z i. l. ij. C. de debito. ciui. libro. xj. z no. C. de emen. instit. co. in p̄nci. Supradictā autē rationē tangit Amb. sup Luc. dicēs. Desponsata est vt infantis curā gereret ipe Joseph: siue i egyptū iens: siue inde denuo rediēs. Quarto fuit cōueniēs hec despōsatio vt cōsuero mō scꝑture rū genealogia xpi p virū describeret. vn̄ Ambro sup Lu. ait. Qui i scm̄ venit scī debuit more describi. Viri aūt ꝑsona q̄rit q̄ i senatu z reliq̄s curijs ciuitatū generꝫ asserit digni-

Illegitimi despiciuntur.

tatẽ. Cõsuendo etiã nos instruit scẽptura: q̃ sp̃ viri origine q̃rit. hec ille. Mulier em̃ efficit de familia viri. l. fi. §. idẽ rescripserũt. ff. ad munic. & l. q̃cũq; C. de re milit. lib. xii. Dr aũt btã ꝟgo fm legẽ despõsari nõ poterat nisi viro q̃ eẽt de tribu iuda & familia dauid ex genealogia sponsi. i. ioseph: de p̃hẽdit genealogia marie & xp̃i filij ei⁹. Scdo p̃cipaliter dico q̃ fuit ꝟueniẽs ip̃m nasci de ꝟgine despõsata ppt̃ ipam ꝟginẽ: & h̃ q̃druplici rõe. Primo ne a iudeis occideret adultera: vt ait Hieron. Nã fm leges ꝟgo adultera debebat lapidari. Leui. xx. Ipa aũt ꝟgo descẽderat ñ solũ de tribu iuda sz etiã de tribu leui. s. de stirpe aarõ: vt patuit. s. i. ij. pte hui⁹ opis: ser. j. p. ij. Lapidabat q̃z nõ soluz illa q̃ tã erat despõsata sz etiã illa q̃ i domo patris custodiebat vt ꝟgo q̃ñq; nuptura cuiuscũq; alteri⁹ tribꝰ esset. vñ dr Deut. xxij. Si nõ est i puella inuẽta ꝟginitas lapidibꝰ obruẽt eã viri ciuitatis &c. Itẽ de iure ciuili antiq̃ capite puniebat tã adultera q̃z adulter. l. q̃uis C. ad. l. iul'. de adul. hodie ꝟo adultera retrudit i monasteria ad agendã pniam: vt i aut'. ibi posita. Scdo fuit cõueniẽs eã despõsari fm Hiero. & Origenẽ vt ei a ioseph miste riũ exhiberet & fuiret. vñ Chrys. sup Mat. inq̃t illud q̃ habet i. c. inuẽta. xxvij. q. ij. dicẽs. Sicut em̃ illã postea cõmẽdauit xps discipulo: sic etiã nũc angel⁹ copulat sponso: ñ in fed⁹ solẽne ꝟiugiũ sz i ꝟsortiũ cõis habitaculi. hec ille. Itẽ hoc ꝟgruũ fuit vt ipe ioseph ꝓuideret necessaria ipsi ꝟgini & filio ei⁹ de arte sua. erat aũt carpẽtari⁹: vt ait Chrys. & vt eã associaret. sicut & fecit cũ sil' in bethleẽ pre/
A Propter ꝟginẽ fuit conueniens

rit: vbi filiũ suũ pepit: & ad tẽplũ in purificatiõe ei⁹: & cũ i egyptũ iuit & redijt. vñ Bern. in quodã ser. inq̃t. Dr ista delicata puella sola erat. iõ fideli socio indigebat a q̃ & aĩ ptũ & in ptu & post ptũ associaret: & a laboribꝰ releuaret. Tertio fuit ꝟueniẽs vt p h̃ ꝟgo ab infamia liberaret. Vñ Amb. sup Lu. ait. Despõsata ẽ ne temerate ꝟginitatis adureret fama. cui⁹ grauis alu⁹ corruptele videret insigne p̃ferre. Maluit aũt dñs aliq̃s de suo ortu q̃z de mr̃is pudore dubitare. Sciebat em̃ teneriã esse ꝟginis ꝟecundiã & lubricã famã pudoris. nec putauit ort⁹ sui fidẽ mr̃is iniurijs astruendã. Seruat ita q̃z. s. marie sic̃ pudore integra: ita inuiolabili opinioe ꝟginitas. Hec ille. Et Ber. sup missus ẽ inq̃t. Quis em̃ eã videns nõ despõsatã & tñ ꝟguidã: nõ poti⁹ diceret meretricẽ q̃z ꝟginẽ? Nõ aũt decebat h̃ dici de mre dei. tolerabili⁹ q̃ & honesti⁹ fuit putari ihm ad tps de cõiugio natũ fuisse q̃z de fornicatioe. hec ille. At i h̃ appuit charitas & benignitas dñi nr̃i iesu xp̃i: q̃ potius voluit diminui de honore suo q̃z de honore matris sue.

¶ Quarto fuit cõueniẽs: sicut dr Alber. sup missus ẽ: vt patuit. s. ad h̃ vt dignitas mr̃is hũilitati sociaret: sic q̃ eẽt sil' mr̃ dei & vxor fabri. s. ioseph. Unde i vilipẽsiõez xp̃i dicebãt pharisei: vt h̃ Mat. xiij. & Mar. vj. Nõne h̃ est fabri filius? Cõgruũ q̃ fuit vt dei genitrix fuaret illõ Eccl. iij. Quãto maior es tãto magis te hũilia i oĩb⁹: & coram deo inuenies gratiã. Quãto ei q̃s maior ẽ tãto magis hũilitas ꝟmẽdat i eo. vñ Hiero. in q̃dã epla ait. Nihil ẽ q̃d hoĩb⁹ nos ita ḡtos ac deo faciat q̃z si vite merito magni humilitate sim⁹ infimi.

B Propter nos fuit ꝟueniẽs.

¶ Tertio p̃cipal'r fuit ꝟueniẽs b. ꝟginẽ despõsari p̃pt̃ nos. & h̃ q̃druplici rõe. Primo vt xps nat⁹ de ꝟgine certi⁹ crederet testimonio ioseph q̃ mr̃ez ei⁹ ꝟginẽ despõsauerat: & a tpe despõsatõis diligenti eã cura custodierat. Nã despõsa a tpe despõsatõis erat sẽ custodia spõsi vt ait Hugo cardinal' sup Mat. j. & Lu. j. c & Ber. sup Missus est: di. Mos erat iude oz vt a die despõsatõis vsq̃z ad tps nuptiaz sponsi sponsas i custodia reciperet vt eaz pudicicia curiosi⁹ fuaret: & ipi eis fideliores existerẽt. hec ille. Itẽ erãt in eoz ptãte q̃ ad obsequia & silia. c. mulierẽ. xxxij. q. v. & debẽbãt defendi a virꝭ suis i his q̃ sibi occurrissent. isti. de inuti. §. ꝟ autẽ. Et hãc rõez tãgẽs Amb. sup Lu. ait. Locupletior testꝭ pudorꝭ maritꝰ adhibet: q̃ possit delere iniuriã & vindicare opprobriũ si nõ agnosceret sacrm̃. Greg. q̃z in omel. sup Mat. inq̃t. Sicut discipul⁹ dubitãs & palpãs factus est testꝭ vere resurrectionis: sic sponsus fuit custos & testis integerrime ꝟginitatis. trãssumptiue in. c. sic q̃ppe xxvij. q. ij. Ar quo magis ꝟfirmamur in fide ꝟceptiõis xp̃i de spũsco ex ꝟgine.

C

¶ Secundo fuit ꝟgruũ vt ꝟginibꝰ cã vitã de infamie daret: & cã male excusatiõis tolleret. vñ Ambro. vbi s. ait. Non decuit ꝟginibꝰ siniſtra opinione viuẽtibꝰ velamen excusatõis relinqui: q̃ infamata q̃z mater dñi videret. Tertio fuit cõueniẽs vt vniuersa eccl'ia designet: q̃ cũ sit ꝟgo despõsata tamẽ est vn⁹ viro. id est xp̃o: iuxta illõ apl'i. ij. Cho. xj. Despõdi vos vni viro virginẽ castã exhibere xp̃o. Ar hanc rõem tãgit Augꝭ. i li. de sctã ꝟginitate. Chrys. q̃z sup Matth. inq̃t. Quia futurũ erat vt oẽs scti de eccl'ia ꝟgine nascerent xp̃o despõsata. xps de despõsata natus est ne idigni⁹ nasceret domin⁹ q̃z seruꝰ. ¶ Quarto fuit con

D

nentes: vt inqt Hugo cardinal' sup Mat. j
q mr dñi ecc̃ desponsata t ygo: vt i psona ipi⁹
t ygitas t mrimonii haberet t honorare ꝯ
hereticos alteri eoꝝ detrahentes Idcirco exul
tent ygies t ꝯiugate imitantes gliosã yginẽ
mariã despõsatã ioseph vt ipam p yginitatẽ
t castitatẽ ꝯiugalẽ imitãdo i pñti scło: eã qq
E seqñt p sblimẽ gliam i futuro. ¶ Nos ãt ad
dere possum⁹ alias qnq rões. Pria vt fide
les credẽtes eã despõsatã t cũ ꝯiuge habitãtẽ
sine viro ꝯcepisse magꝝ mererẽt: t ideuoti ac
obstiati mũdani i sua ptinacia sic eoꝝ exigẽ
tibꝰ demeritꝝ magꝝ idurarent. Et hãc rõem
tãgit Amb. sup Lu. di. q q scl'aribꝰ vanitati
bus occupãt scire diuina nõ pñt nec mererẽt.
D ¶ Scda rõ ẽ illa quã ponit Hugo car. sup
Lu. j. c. s. vt b. ygis marie ybis maior fides
hẽret roĩs mẽtiẽdi suspitio tolleret. Ut ei ait
Amb. sup Lu. videret mẽtiri inupta pgnãs
t culpã velle obũbrare mẽdacio. neqꝫ em̃ cre
deret ei si diceret se yginẽ. t ideo dr Ambro.
vbi. s. Fides marie ybis asserit: t mendacij
cã rmouet. cãm ei mẽtiẽdi despõsata nõ hũit:
cũ ꝯiugij pmiũ t gra nuptiarũ part⁹ sit femi
naꝝ. hec ille. trãsluptiue in. c. pudor. xxij. q
E ij. t sumpta ẽ hec snia origialit ex. l. qrit. ff. si
mulier. ff. de edil'. edic. ¶ Tertia rõ ẽ illa quã
ponit idẽ Hugo car. vbi. s. di. De feia ygi
ne despõsata nasci voluit: vt ab oi gradu mu
lieris opprobriũ tolleret. s. a ꝯiugatꝝ: a vidu
is t a yginibꝰ. hec ille. Predictarũ aũt rõnũ
ptẽ ponit Bern. sup Missus est: di. Nec ca
rio igit ygo maria despõsat: qr p hoc t a cani
bus sctm abscõdit: t a sponso ygitas cõprobat: t yginis tã yecũdie qꝫ fame puideret: t a
F secretis celestibꝰ hostꝫ excludit. ¶ Quarta rõ
ẽ põt illa quã ponit Chrys. sup Mat. Dr
em vt dr Mat. xij. erat ioseph faber ligna
rius. Ideo ipe Chrys. inqt. Fabro lignario
maria despondanda erat qñ xps ecclie spon
sus oẽm salutẽ hoĩm operatur⁹ erat p lignum
crucꝫ. hec ille. ¶ Quita rõ est vt onderet etiã
post ꝯsensum i mrimoniũ p ybа de pñti lice
reãbobꝰ ꝯiugibꝰ vl' alteri eoꝝ etiã alio iuito
añ tm carnalẽ copulã transire ad vota melio
ra: vtpote p votũ castitatꝫ t igressũ rligiõis
mori mũdo. ex de ꝯ. ꝯiu. c. ij. t ibi late p doc.
t. l. deo nobis. C. de epis. t cle. Btissima igit
ygo t sctus ioseph sil' despõsati t mrimonio
copulati t in ygitate pseuerãtes dederũt exem
plũ alijs ꝯiugatꝫ sil'r faciẽdi t caste viuendi.
qđ exẽplũ imitat⁹ ẽ scus Elziari⁹ rercij ordi
nis bti Francis. q cum btã Delphina vxore
sua quã i iuuẽtute vxorem iuuẽculã accepat:
pseueranit in ygínitate vsqꝫ ad mortẽ. ¶ Et S
hec qđẽ de sponso btissime ygis terreno dcta
sufficiãt. Habuit nãqꝫ aliũ sponsum digni
orẽ. s. celi terreqꝫ opificẽ deũ. de q dici pt illd
Joh. iij. Qui hꝫ sponsã sponsus est. Deꝰ eĩ
cũ btã ygine spũale mrimoniũ ꝯxit. qđ qđẽ
mrimoniũ habuit triplicẽ gradũ ac triplicẽ
ꝯsensum: t triplex bonũ ac triplicẽ copulã si
ue cõiunctionẽ. Primo habuit triplicẽ gra
dum: quia fuit initiatũ: ratificatũ t cõsum
matũ. Initiatũ quidẽ fuit per verba de futu
ro a ppheta q dixit Isa. vij. Ecce ygo conci
piet t pariet filium tc̃. Et ab angelo qui ait
Lu. j. Ecce cõcipies in vtero t paries filium
tc̃. Deinde fuit ratificatum per ybа de pñti
quãdo ipa cõsensit t dixit. Ecce ancilla dñi:
fiat mihi fm ybũ tuũ. Ultimo fuit cõsũma
tũ quãdo filius dei in thalamo vteri yginalis naturã nostrã sibi eternaliter copulauit.
Unde clamat eccl'ia in officio diuino. Ecce
completa sunt oia tc̃. ¶ Secũdo in illo ma
trimonio fuit triplex ꝯsensus. s. animi: ybi t
signi. Et istũ triplicẽ cõsensum ipa postmo
dũ in cantico suo expressit Luce. j. Nam cõ
sensum animi expssit cũ dixit. Magnificat
aĩa mea dñm. s. sponsum meũ celestẽ. Cõsen
sum aũt signi expressit cum dixit. Exultauit
spũs meus in deo salutari meo. Exultauit. i.
extra saltauit. Tantũ em̃ gaudiũ habuit in
animo q etiã manifestabat i exteriori signo
Cõsensum ꝯo verbi expssit cũ subdidit. Qr
respexit humilitatẽ ancille sue. t hoc fuit qñ
ipa dixit. Ecce ancilla dñi tc̃. ¶ Tertio i isto
matrimonio fuit triplex bonũ. s. fidei: plis t J
sacramẽti. Fidei quedẽ: qr yginitatis votũ
deo factũ semp illibatũ custodiuit. Fuit etiã
ibi bonũ plis: qr dei filiũ de suis castis visce
ribꝰ generauit. Bonũ qꝫ sacri: qr nunqꝫ a fi
lio suo diuisa vl' separata fuit. Quarto in hoc
mrimonio fuit triplex copula. nã in mrimo
nio carnali triplex ꝯiũctio iuenit. vna causa
tur ex ꝯsensu aioꝝ. scda ex pmixtiõe corporũ
tertia ex indiuisibili habitatione amborũ. t
eodẽ modo iter xpm t beatã virginẽ fuit cõ
iũctio aĩoꝝ p mutuã charitatẽ: iurta illud
Can. vj. Ego dilecto meo t dilect⁹ me⁹ mi
hi. Fuit etiã ibi ꝯiũctio corporꝝ p naturalem
tẽ: qr vna caro xpi ẽ t mris. vñ de ꝫ pt exponi
illd Gen. ij. Erũt duo i carne vna. Nã ad
formãdũ corp⁹ xpi fuerũt duo. s. spũs sctus q
corp⁹ ipm formauit: t beata ygo q materiã
mistrauit. Fuit etiã idiuisibilis habitatio ãborũ:
qr sic i vita sua dilexerũt se: ita t in morte nõ
sunt separati. vñ Joh. xix. dr. Stabat iuxt cru

cẽ ieſu mĩ ei⁹. Cũ q̃ ⁊ nos hic ſtem⁹ p amorẽ ⁊ deuotiõz: vt poſt hãc vitã habitare valeam⁹ cũ ipo in celeſti palacio ⁊ ab illo recipe merea mur eternã felicitatẽ. Amẽ.

¶ In noĩe dñi nr̃i ieſu xp̃i incipit q̃nta ps hui⁹ deuoti opis qđ mariale appellat: in qua tractat de annũciatiõe btiſſime ỹginis: et de icarnatiõe filij dei in ea. Hec aũt ps ꝓprio ac pticulari noĩe gaudiũ mũdi nũcupat.

Sermo ꝑmus.

Annũciatio ẽ ꝑncipiũ oiz feſtorum

Ne timeas maria inueniſti gr̃am apd deũ: Luce.j.

Hui⁹ diei celeberrimã feſtiuitatẽ ſũmis debem⁹ ſtudijs venerari. Hec em̃ eſt reſpectu ꝑncipij maior ſolẽnitas toti⁹ anni. Hoc nãq; feſtũ ꝑncipiũ ẽ ⁊ fundamẽtũ oĩm aliaz̃ feſtiuitatũ. Cũ g̃ dicat q̃ cuiuſq; rei potẽtiſſima ps eſt ꝑncipiũ. l. j. ff. de ori. iu. ⁊ no. i. c. ꝑncipat⁹. j. q. j. ⁊ p gl. i. c. j. de ꝓbe. vñ Arel. ait. j. eth. c. iij. ⁊. v. poli. c. j. q̃ ꝑncipiũ ẽ dimidiũ toti⁹. Hz in aliis feſtis ab hac ꝑncipiũ hñtibz ⁊ ab ea cãt; gr̃ulatur. ml'tomag; debem⁹ in iſta ſolẽnitate iubilare ⁊ iocũdari. q; nr̃i redẽptõis noſtre ꝑncipiũ fuiſſz: ipi⁹ finis nõ eẽt ſubſecut⁹. remot; em̃ ꝑncipijs remouet pfectio ⁊ eẽ ab oĩbus poſterioribz: vt ait ꝓmẽtator Auerrois ſup. j. Meth. Merito igit̃ hec celeberrima dies eſt ab oĩbz feſtiuis gaudijs recolẽda in q̃ gaudiũ fuit toti⁹ mũdi. ⁊ iõ de ipa Dauid decãtabat ps. cxvij. di. Hec ẽ dies quã fecit dñs: exultem⁹ ⁊ letemur i ea. Iſta etei ẽ dies ſacratiſſima in q̃ ỹgo ex oĩbz ẽlecta magni regis aſſueri ẽ cõiugio copulata. Cũ em̃ vt hz Heſter. ij. ꝑdict⁹ rex aſſuer⁹ dediſſz ſup filios iſrl' capitalẽ ſnĩam ⁊ ſb ꝑna mortis mãdaſſet ne'i ꝓſpectu ei⁹ aliqs accederet nõ vocat⁹: perſuaſa Heſter a mardocheo ꝓpinq̃ ſuo: aſſũptiſq; duabz puell' ad obſequiũ ſuũ. q̃z vna ei⁹ fimbrias veſtimẽti portabat: alt'a ỹo brachijs ſuis eã ſuſtentabat: acceſſit ad eũ. Que cũ regis magnificẽtiã ⁊ ornat⁹ ei⁹ pulchritudinẽ aſpiceret cecidit i brachijs vni⁹ ex puell' ſuis. Ipe ỹo rex deſcẽdẽs de ſolio ſuo virgam quã manu tenebat deposuit i ſignũ clemẽtie: ⁊ manibz ꝓprijs ſblenauit heſter: ⁊ ad ei⁹ pedes ad illi⁹ domũ acceſſit: atq; ꝓpm̃ iudaicũ a morte libatũ exaltauit. ⁊ interfecto ei⁹ inimico aman: oĩa illi⁹ poſſeſſiones donauit heſter: atq; eã i regno ſuo ꝓfirmatã vxorẽ ſuam ſup oĩa amauit. Per aſſuez nãq; q̃ iterptat̃ brũdo: intelligit̃ de⁹: in cui⁹ cognitõe ꝓfitit btitudo. Qui erat irat⁹ hũano generi ppter pctm̃ ꝓmoz parẽtũ q̃ diaboli ſuggeſtioi conſenſerãt. ⁊ iõ ſtatuerat oẽm hoiem mori dere: vt dr̃ Heb. ix. ⁊ ad iferos deſcẽdere: iux̃ illud ps̃. lxxxviij. Quis ẽ hõ q̃ viuet ⁊ nõ videbit mortẽ eruet aiam ſuã de manu iferi? Nõ erat ãt aliqs q̃ ad deũ accedere auderet p gr̃a i pcurãda: iux̃ illd̃ Hiere. vij. Tu noli orare pp̃lo iſto: q; non exaudiã te. Erat g̃ furor dei terribil' ꝛ oẽs ita vt ad mãſuetudinẽ ỹti nõ poſſet. vñ Iſa. xxx. dr̃. Ardẽs furor ei⁹ ⁊ grauis ad portãdũ. Verũ tm̃ Heſter q̃ iterptat̃ abſcõdita. i. ỹgo maria q̃ abſcondita ⁊ occulta erat mũdo ſed multũ cognita deo. ſuaſa a mardocheo ꝓpinq̃ ſuo. i. a ſuo ſanctiſſimo p poſito: vl' ab angelo ſibi pticulariť ad cuſtodiã deputato: vl' a gabriele archãgelo q̃ ei ꝓpinquio dr̃: q; (vt ait Hiero. ad euſtochiũ) Sp ãgel' eſt coĩta ỹgitas. ĩtrauit ad regẽ oĩ potẽtẽ deũ ſociata duabz ancillis. i. hũilitate ⁊ puritate ſiue ỹgitate. Sicut ãt rinoceron ad aſpectũ alicui⁹ ſcẽ ỹgis oẽm deponit feritatẽ: ⁊ mãſuet⁹ ad gremiũ ipi⁹ ỹgis accedit. ſic de⁹ videns hãc ſctiſſimã ỹginẽ amore illius tact⁹ oĩ dimiſſa idignatiõe ⁊ aſpitate deſcendit i vtez ei⁹: atq; ỹgã furoz ſui deponẽs: eã ſibi ꝑpetuã ꝯiugẽ ⁊ regni ſui ꝯortem deputauit. Ipa ỹo magnitudinẽ myſterij icarnatiõnis ei⁹ audiẽs: ⁊ tantũ ſe magnificari cognoſcẽs obſtupuit: ⁊ turbata eſt turbatõe admiratõis. ⁊ ſic attonita ⁊ territa cecidit i bra chijs hũilitat; q̃ ꝓpt̃ illi dixit angel⁹ gabriel ỹbappoſita. ſ. ne timeas maria: iueniſti gratiã apd deũ. ſ. p quã hũanũ gen⁹ ab eẽna dãnatiõe libaſti. ⁊ pcuſſo ac deſtructo amã. i. diabolo illi⁹ poſſeſſiões acq̃ſiſti. ſ. pctõz̃ anias per tuũ filiũ ad pniam ꝯdũcẽdas: atq; altiſſimi rei vnigenitũ de ſpũſctõ cõcipe meruiſti. De q̃ myſterio tres ꝯſiderationes faciem⁹

Prima dicet̃ poſſibilitatis.

Scda necceſſitatis.

Tertia ỹo appellabit̃ cauſalitatis.

¶ Pars ꝑma hui⁹ ſmõis q̃ dr̃ poſſibilitatis

B

Pro expeditõe hui⁹ pt; ⁊ ſutatõe ꝓ hereticoz̃ duas qões examinabim⁹

Prima vtz̃ poſſibile fuerit diuinã naturã cũ hũana vniri vnitate ſuppoſiti. ⁊ ſic deũ fieri hoiez. Scda vtz̃ poſſibile fuerit q̃ ex ỹgie ꝯcipet̃ ⁊ naſceret̃. Prima qõz examinat Alex. de ales. i. iij. pte ſum. in tract. de cõuenientia icarnatõis: q. j. ⁊ Sco. i. iij. diſt. ſ. ⁊ Petr⁹ de aq̃la ei⁹ diſcipul⁹ ibidẽ. q. j. ⁊ ſ. Bo. i eadẽ di. ⁊ Ric. nr̃i ibidẽ ar. j. q. ſ. ⁊ ſanctus Thomas in. iij. parte ſum. q. j. ar. j. ⁊ i